

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONU
TÜBAKKOM

VII. KİTAP

9. DÖNEM

2 Mayıs 2007 - 5 Mayıs 2009

YAYINA HAZIRLAYAN: Av. Harika LEVENT

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONU
TÜBAKKOM

VII. KİTAP

9. DÖNEM

2 Mayıs 2007 - 5 Mayıs 2009

Yayına Hazırlayan

Av. Harika Levent

Kuruluşu: 5 Haziran 1999

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 158

ISBN: 978-9944-234-86-3
© Türkiye Barolar Birliği
Birinci Baskı: Nisan 2009, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Oğuzlar Mahallesi
Barış Manço Caddesi, 1366. Sokak No: 3
06520 Balgat - ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: (312) 286 55 65
web: www.barobirlik.org.tr
e-posta: yayin@barobilik.org.tr

Sayfa Tasarımı ve Ofset Hazırlık
Düş Atelyesi (0312.215 70 37)

Baskı
şen Matbaa
Özveren Sokağı 25/B
Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONU
TÜBAKKOM

VII. KİTAP

9. DÖNEM

2 Mayıs 2007 - 5 Mayıs 2009

TÜBAKKOM
2 Mayıs 2007 - 5 Mayıs 2009
DÖNEMİ

YÜRÜTME KURULU

9. Dönem Sözcüsü Av. Harika Levent (Mersin Barosu)
Av. Hatice Can (Hatay Barosu)
Av. Filiz Öztürk Keskin (Eskişehir Barosu)
Av. Ahu Durak (Edirne Barosu)
Av. Hülya Sapmaz Özkan (Ordu Barosu)
Av. Neşe Menderes (Aydın Barosu)
Av. Arzuhan Kaplan (Malatya Barosu)
Av. Seher Özmen Orman (Mardin Barosu)
Av. Aydeniz Tuskan - Av. Şükran Eroğlu (İstanbul Barosu)
Av. Senay Ertem - Av. Ayşegül Demir - Av. Aynur Gül Coşkun (Ankara Barosu)
Av. Nurten Çavuşoğlu (İzmir Barosu)

İÇİNDEKİLER

Sunuş	IX
TÜBAKKOM Amaçları	1
TÜBAKKOM Dönem Sözcüleri	3
9. Dönem Sözcü ve Yürütme Kurulu Üyeleri	7
9 Dönem Faaliyet Raporu	5
EK 1 - 9. Dönem İlk Yürütme Kurulu Toplantısı İki Yıllık Çalışma Programı	19
EK 2 - 4320 Sayılı Yasa İle İlgili Yönetmelik Önerileri	55
EK 3 - Anayasa Taslağı İle İlgili Toplantı Tutanağı, Basın Bildirisi	56
EK 4 - Anayasa Taslakları Konusunda TÜBAKKOM Eğitim Semineri	73
EK 5 - Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü-Basın Açıklaması	75
EK 6 - Kadın Sığınma Evleri -TBB'nin suç duyurusunda bulunma kararı.....	77
EK 7 - Anayasa Taslağı Hakkında TÜBAKKOM Görüşleri.....	83
EK 8 - İslami Yaşam Biçimi, Kadınlar Üzerinden Yapılması-Basın Açıklaması...86	
EK 9 - 8 Mart Dünya Kadınlar günü –Basın Açıklaması.....	87
EK 10 – Sosyal Güvenlik Yasa tasarı- Eğitim Semineri.....	89
EK 11 – Key Ödemelerinde Kadına Ayrımcılık-Basın Açıklaması	133
EK 12 – 20-21 Eylül 2008 TÜBAKKOM Genel Üye Toplantısı Sonuç Bildirgesi	145
EK 13 – 26. 11. 2008 Mersin Barosu Yön. Kur. kar. TÜBAKKOM 9. Dönem Sözcü	147
EK 14 - 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü - Basın Açıklaması	148
EK 15- Medeni Yasayı Eşitsizlikten Kurtarmak İçin Basın Açıklaması.....	152
EK 16-Yeni Yönetim, Atamalarda TÜBAKKOM Temsilci Değişiklik Talebi	156
EK 17- 5 Aralık Programı- Basın Açıklaması.....	158
EK18 - Bursa 4. Ağır Ceza Mah. 2008/249 Müdahale Dilekçesi-Basın Açıklaması	161
EK19-Ankara yürütme Toplantı Programı, Kadına Kota-Medeniyete Rota, Medeni Kanun Yürürlük Maddesi Değiştirilmesi, Kadın- Erkek Fırsat Eşitliği Basın Açıklaması	185
EK 20- 21. 2. 2009 Tübakkom Eğitim Çalışması Sonuç Bildirisi	196

EK 21- Medeni Kanun'da Yapılması İstenilen Değişiklikler	198
Ek 22- "Kadına Yönelik Şiddet ve Ailenin Korunması Kanunu"	
Nazan Moraloğlu.....	215
Ailenin Korunmasına Dair Kanun	247
4320 sayılı Kanun Uygulanması Hakkında Yönetmelik	253
Anayasa MAhkemi Kararı.....	265
TÜBAKKOM Yönergesi	283
Basında TÜBAKKOM	287
Çalışmalardan Görüntüler	303

SUNUŞ

Mustafa Kemal Atatürk 5 Aralık 1934'te; "*Kadınlarını geri bırakan milletler medeniyetten nasiplerini alamazlar.*" Sözü ile kadına bakış açısının önemini vurgularken, çağdaş, laik, demokratik bir topluma kadınının haklarına kavuşmasıyla mümkün olabileceğini görmüştür.

Cumhuriyetin kurulmasının ardından önce halkın eşitliğini sağlayacak ve pekiştirecek devrimler gerçekleştirilmiş kadınların politik süreçte yer alması sağlanmıştır. Demokrasinin en temel özelliği insanlar arasında fark gözetilmemesidir. Bu temel ilkenin eksik olduğu toplumlarda demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

5. Haziran 1999'aa kurulan TÜBAKKOM ulusal ve uluslararası mevzuatta kadının insan haklarına ilişkin düzenlemelerin yaşama geçirilmesi, eşit, adil uygulamanın sağlanması, evrensel hukuk ölçeğinde adalet ve eşitlik prensibine aykırı mevcut düzenlemeleri, uygulamaları değiştirecek çözüm önerilerinin saptanması ve savunulması, kadınların haklarını öğrenme leri, kullanmalarını sağlamaya yönelik eğitim çalışmaları yapılması, gönüllü danış manlık hizmeti verilmesi, kadının insan hakları mücadelesine kamuoyu desteği sağlamak amacıyla TÜBAKKOM aracılığıyla baroların kadın hukuk kurul, komisyonlarıyla ortak eylem planlarının oluşturup uygulamaya konulması, baroların kadın hukuku kurul, komisyonları arasında koordinasyon, işbirliği ve dayanışmanın sağlanması doğrultusunda yapılacak çalışmaların yapılması, mesleki anlamda kurumsal, uygulamaya yönelik yayınlar ya-

pılarak dönem sözcüsti ve yürütme kurulları ile işlevini sürdürmektedir.

Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyonu olarak TÜBAKKOM 9. Dönem Sözcülüğü'nü 2.6.2007 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilen Genel Kurul'da üstlenmiş bulunmaktayız.

TÜBAKKOM 9. Dönem 1. Yürütme Kurulu Toplantısı Mersin'de, 22-23 Eylül 2007 Ankara'da, 12-13 Nisan 2008 Edirne'de, 19.7.2008'de Ordu'da, 19.2.2009'da Ankara'da olmak üzere yürütme kurulu toplantıları gerçekleştirilmiştir.

6-7 Ekim 2007 tarihinde Adıyaman'da, 3.5.2008 de G. Antep'te, 21.9.2008'de Hatay'da genel üye toplantıları yapılmış, toplantı gündemi, sonuç bildirgesi ve basın bildirileri hazırlanmıştır. .

Gerçek demokrasi için Meclis ve tüm karar mekanizmalarında eşit temsil ve eşit katılım Anayasa ve Seçim Kanunu'nun değişmesi % 50 cinsiyet kotası getirilmesi için mücadele, destek vermek üzere toplanan imzalar 20. 2. 2009 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur.

1.1.2002 tarihinden önce karı-koca arasındaki mal ayrılığı şeklinde olan mal paylaşımı 1.1.2002 den sonra edinilmiş mallara katılım söz konusu olduğundan Medeni Kanun'u eşitsizlikten kurtarmak için TBMM'ne çağrıda bulunuldu. Bu konuda CHP, AKP, MHP ve DTP'de bulunan kadın milletvekilleriyle TÜBAKKOM yürütme kurulu olarak toplantılar yapıldı. TBMM'de kurulması düşünülen kadın-erkek eşitliği komisyonunun "*Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu*" olarak isim değişikliğine gerek olmadığıyla ilgili TBMM'de "*Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu Tasa Tasarısı*" ile ilgili TÜBAKKOM olarak basına açıklama yapılmıştır. Tübakkom olarak Türkiye Barolar Birliği'nde 21.2.2009 tarihinde yapılan Yürütme toplantısıyla 4320 sayılı Kanun'un amacına uygun, daha etkin uygulanması, uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi için yapılan eğitim çalışması yapılarak sorunlar tartışılmış; görüş ve öneriler değerlendirilerek hazırlanan "*Sonuç Bildirgesi*"

tüm kurum ve kuruluşları duyarlı olmaya, görevlerini yerine getirmeye çağırılmıştır.

Bu nedenle yeterli olmayan haklarımızı elde ederek etkin olarak kullanmamızı sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Dönemimiz 2-3 Mayıs 2009 tarihlerinde Mersin Barosu ev sahipliğın de gerçekleşecek olan, 10. Dönem Sözcüsü, Yürütme Kurulu üyelerinin seçileceğı TÜBAKKOM Genel Kurulu toplantısı ile sona erecektir.

Türkiye Barolar Birliğı Başkanı sayın Özdemir Özok, Yönetim Kurulu üyeleri, TÜBAKKOM kurucusu sayın Nazan Moroğlu, komisyonumuzdan sorumlu yönetim kurulu üyesi sayın Canan Şener'e çalışmalarımızda desteklerini esirgemediklerinden, bizlerle birlikte olduklarından dolayı teşekkürler ediyoruz. Mersin Genel Kurulu'nda seçilecek olan 10. Dönem sözcüsü ve Yürütme kurulu üyelerine de başarılar diliyorum.

CUMHURİYET, FİKRİ HÜR, VİCDANI HÜR, İRFANI HÜR KADINLARIN ELLERİNDE AYDINLIĞA KAVUŞACAKTIR.

TÜBAKKOM
9. Dönem Sözcüsü
Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyonu
Başkanı
Av. Harika LEVENT

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

*9. Dönem
Faaliyet Raporu*

TÜBAKKOM AMAÇLARI

- Atatürk ilke ve devrimlerinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal bağımsızlığının korunması, laiklik, demokrasi, eşitlik ve kadının insan hakları ortak paydasında birleşerek, yasalarda ve uygulamada kadın ile erkeğin eşit haklara sahip olmaları ilkesinin yaşama geçirilmesi için etkin bir şekilde çalışmak;
- Medeni Kanun başta olmak üzere Ceza Kanunu, İş Kanunu ve diğer kanunlarda yer alan eşitliğe aykırı hükümlerin günümüz koşullarında ortaya çıkmış olan ihtiyaçları karşılayacak şekilde değiştirilmesini sağlamak için güçlü bir baskı grubu oluşturmak;
- Aile içi şiddet de dahil olmak üzere kadınlara karşı yapılan her türlü ayrımcılıktan kaynaklanan sorunlara çözüm getirilmesi ve uygulamada çeşitli kurumlarda kadınların başvuruları değerlendirilirken karşılaşılan önemsememe, aşığılama ve benzeri ayrımcı davranış biçiminin ortadan kaldırılması için çalışmak;
- Hakları ve nereye başvuracakları konusunda yeterli bilgiye sahip olmayan dar gelirli kadınlara ücretsiz danışmanlık hizmeti vermek ve aynı zamanda yasal haklar eğitimini ülke çapında yaygınlaştırmak;
- Demokrasinin temel ilkeleri olan kişilerarası "eşitlik" ve "ayrımcılık yasağı" ilkelerinin yasalarda ve uygulamada yerleşmesinde etkili olmak;
- Ülkemizin onayladığı başta BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Kaldırılması Uluslararası Sözleşmesi olmak üzere, uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesi için çalışmalar yapmak;

TÜBAKKOM

- Barolar Kadın Hukuku Komisyonları üyeleri arasında dostluk ve bilgi alışverişini güçlendirmek, henüz Komisyonu kurulmamış olan Barolarda Komisyon kurulmasını özendirmek.

Amaçlarıyla 20 Mart 1999 günü İstanbul'da "*Demokratikleşme Yolunda Yasalarda Kadın Erkek Eşitliği ve Uygulamada Karşılaşılan Aksaklıklar*" konusundaki çalışma toplantısı ile 21 Baro temsilcisi bir araya gelmiştir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'nun 5 Haziran 1999 tarih ve 3003 sayılı kararı ile de Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun 05.06.1999 günlü toplantısında alınan karar ile TÜBAKKOM, Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu olarak kabul edilmiştir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

TÜBAKKOM
Dönem Sözcüleri

TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜLERİ

1. Dönem 1999 - 2000

İstanbul Barosu (Av. Nazan Moroğlu)

2. Dönem 2000 - 2001

Ankara Barosu (Av. Şenal Sarıhan)

3. Dönem 2001 - 2002

İzmir Barosu (Av. Ayşen Erdoğan)

4. Dönem 2002 - 2003

Bursa Barosu (Av. Nilgün Berk)

5. Dönem 2003 - 2004

Adana Barosu (Av. Ülcaz Şahin)

6. Dönem 2004 - 2005

Karabük Barosu (Av. Fazilet Demirezen)

7-8. Dönem 2005 - 2007

Antalya Barosu (Av. Selma Göçmen)

TÜBAKKOM 9. Dönem Sözcüsü

2007 - 2009 Mersin Barosu

2.6.2007 -26.11.2008 Av. Menekşe Çatak;

26.11. 2008 - 3.5.2008 Av. Harika Levent

**9. DÖNEM YÜRÜTME KURULU
KADIN HAKLARI KOMİSYONU
BÖLGE TEMSİLCİLERİ**

Akdeniz: Hatay Barosu (Av. Hatice CAN)

İç Anadolu: Eskişehir Barosu (Av. Filiz ÖZTÜRK KESKİN)

Marmara: Edirne Barosu (Av. Ahu DURAK)

Karadeniz: Ordu Barosu (Av. Hülya SAPMAZ ÖZKAN)

Ege: Aydın Barosu (Av. Neşe MENDERES)

Doğu Anadolu: Malatya Barosu (Av. Arzuhan KAPLAN)

Güneydoğu Anadolu: Mardin Barosu (Av. Seher ÖZMEN
ORMAN)

TÜBAKKOM Yönetmeliği 7. maddesi gereğince

İstanbul Barosu (Av. Aydeniz Tuskan - Av. Şükran Eroğlu)

Ankara Barosu (Av. Senay Ertem - Av. Ayşegül Demir - Av.
Aynur Gül COŞKUN)

İzmir Barosu (Av. Nurten ÇAVUŞOĞLU)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

9. Dönem
Faaliyet Raporu

TÜBAKKOM

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu 9. Dönem (2 Haziran 2007 - 2 Mayıs 2009) Faaliyet Raporu

2 Haziran 2007 tarihinde Antalya Barosu Kadın Hakları Kurulu (7. - 8. Dönem sözcülüğü) ev sahipliğinde yapılan Genel Kurul'da, TÜBAKKOM 9. Dönem Sözcülüğü'ne, Mersin Barosu Kadın Hakları Komisyonu ve Yürütme Kurulu'na bölgeleri temsilen Akdeniz: Hatay Barosu; İç Anadolu: Eskişehir Barosu; Marmara: Edirne Barosu; Karadeniz: Ordu Barosu; Ege: Aydın Barosu; Doğu Anadolu: Malatya Barosu; Güneydoğu Anadolu: Mardin Barosu Kadın Hakları Komisyonları seçilmişlerdir. TÜBAKKOM Yönergesi'nin 7. maddesi gereğince İstanbul, Ankara ve İzmir barolarının Kadın Hakları Komisyonu, Yürütme Kurulu'na birer temsilci ile katılmışlardır. Bilindiği gibi, kuruluşundan itibaren birer yıl olarak kabul edilen ve uygulanan dönem sözcülüğü, TÜBAKKOM Yönergesi'nde yapılan değişiklikle 23 Eylül 2006 tarihinden itibaren iki yıla çıkarılmıştır.

Mersin Barosu Kadın Hakları Komisyonumuzun TÜBAKKOM sözcülüğünü yaptığı 2007 - 2009 döneminde başlıca aşığıdaki etkinlikler, eğitim çalışmaları ve toplantılar yapılmıştır.

- 9. Dönem ilk yürütme kurulu toplantısında iki yıllık çalışma programı esasları belirlendi. Medeni Kanunda değiştirilmesi istenen maddelerle ilgili çalışma yapılması planlandı; eğitim seminerlerine devam edilmesine karar verildi. Ayrıca, TÜBAKKOM üyelerinin önerileri değerlendirilerek, kadınların siyasete katılımını arttırmak amacıyla Anayasa'da, Siyasi Partiler ve Seçim kanunlarında bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına

ilişkin önerileri içeren bir rapor hazırlandı ve ilgili mercilere iletildi (Tutanak ve Rapor EK 1).

- 4320 sayılı Ailenin Korunması'na Dair Kanun'un uygulanmasına ilişkin çıkarılacak Yönetmelik'te bulunmasını talep ettiğimiz TÜBAKKOM önerileri Aileden Sorumlu Devlet Bakanına iletildi (EK 2).
- 22 - 23 Eylül 2007 tarihinde Ankara'da yapılan TÜBAKKOM Yürütme Kurulu toplantısında gündemde olan Anayasa Taslağı tartışıldı ve bir Basın Açıklaması yapıldı. Basın Açıklamasında özellikle "yürürlükteki Anayasada mevcut olan kadın erkek eşitliği ile ilgili hükmün kaldırılmış olmasına" dikkat çekilerek, "demokrasinin en önemli kriteri ve olmazsa olmaz koşulu olan kadın erkek eşitliği yerine Taslakta getirilen hükmün kabul edilmesinin mümkün olmadığı vurgulandı (Toplantı Tutanağı ve Basın Bildirisi, EK 3).
- 24 Kasım 2007 tarihinde İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi ev sahipliğinde TÜBAKKOM eğitim semineri düzenlendi. Türkiye Barolar Birliğince hazırlatılan T. C. Anayasa Önerisinin ele alındığı seminere Doç. Dr. Korut Kanadoğlu ve Nazan Moroğlu konuşmacı olarak katıldılar (EK 4).
- 6 - 7 Ekim 2007 tarihlerinde Adıyaman'da yapılan genel üye toplantısında TÜBAKKOM üyelerinin önerileri alınarak Medeni Kanunda yapılması istenen değişikliklere ilişkin Rapor hazırlanmasına karar verildi. Adıyaman'da yapılan TÜBAKKOM eğitim seminerinde Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Tetkik Hakimi Mustafa Şimşek tarafından "Mal Rejimleri" konusunda uygulamadan örnekler verildi.
- 25 Kasım 2007 tarihinde "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele" günü dolayısıyla bir Basın Açıklaması yapıldı (EK 5).
- Belediyeler Kanunuyla Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50000'i geçen belediyelere kadınlar ve çocuklar için

koruma, sığınma evleri açma görevi verildiğini belirterek, bu görevlerini yerine getirmeyenler hakkında suç duyurunda bulunmaya karar verildi (TBB'nin duyurusu ve ilgili yazılar EK 6).

- Türkiye Barolar Birliği Anayasa önerisi hakkında TÜBAKKOM görüşü TBB Başkanlığı'na iletildi (EK 7).
- Ülkede yaşam biçiminin giderek dine referanslı hale getirilmesi ve bunun kadınlar üzerinden görünür kılınması üzerine bir basın bildiriyle tepkiler dile getirildi (EK 8).
- 8 Mart 2008 Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla bir basın bildiri yayımlandı; bildiri Yürütme Kurulu üyelerince bölgelerindeki diğer Barolara iletildi (EK 9).
- 12-13 Nisan 2008 tarihlerinde Edirne'de yapılan Yürütme Kurulu toplantısında Medeni Kanun'da, Seçim Kanunu'nda yapılması istenen değişiklikler ele alındı ve Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısı değerlendirildi. TÜBAKKOM üyeleri arasında iletişimin güçlendirilmesi istendi.
- 3 - 4 Mayıs 2008 tarihlerinde Gaziantep'te Genel Üye toplantısı yapıldı. Medeni Kanun değişiklik raporları görüşüldü. Toplantının ikinci günü yapılan "*Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısı*" konulu TÜBAKKOM Eğitim seminerine Doç. Dr. Nurşen Canikoğlu ve Dr. Hediye Ergin konuşmacı olarak katıldılar (EK 10).
- 19 - 20 Temmuz 2008 Ordu'da toplanan Yürütme Kurulu daha önce ele alınmış olan kadınların siyasete eşit katılımı konusunda etkin bir kampanya düzenlemesine ve KEY ödemelerinin boşanmış eşe verilmemesine tepkinin basın açıklamasıyla duyurulmasına ilişkin karar aldı (Tutanak EK 11).
- 20 - 21 Eylül 2008 tarihlerinde Hatay'da yapılan TÜBAKKOM Genel Üye toplantısında "*Siyasette Kota - Medeniyete Rota*" çalışmalarına devam edildi; kota çalışma

grubu Ankara’da TBMM başkanı ve milletvekilleri ile görüşme kararı aldı (EK 12).

- 26 Kasım 2008 tarihinde Av. Harika Levent’in Mersin Barosu’nca Kadın Hakları Komisyonu Başkanlığı’na atanması dolayısıyla, bu tarihten itibaren TÜBAKKOM 9. Dönem Sözcülüğü görevini de sürdürmektedir (EK 13).
- 25 Kasım 2008 tarihinde “*Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü*” nedeniyle bir basın açıklaması yapıldı (EK 14).
- Medeni Kanunun’ Uygulanması Hakkında Yürürlük Kanunu’nun 10. maddesinin değiştirilmesi için haklı gerekçeler kamuoyuna ve TBMM’ye iletildi (EK 15).
- Baro seçimleri sonucu oluşan yeni yönetim ve atamalar nedeniyle TÜBAKKOM temsilcilerinde değişiklik olması halinde acilen 9. Dönem Sözcülüğü’ne bildirilmesi istendi (EK 16).
- 5 Aralık 2008 tarihinde kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 74. yıldönümünde bir Basın Açıklaması hazırlanarak basına ve TÜBAKKOM temsilcilerine iletildi (EK 17).
- Çocuk istismarı olaylarında hukuki süreçte karşılaşılan olumsuzluklardan bir örnek olan Hüseyin Üzmez davasına TÜBAKKOM adına talebimiz üzerine mahkemece gözlemci sıfatıyla davayı izlememiz kabul edildi. Bursa Adliyesi önünde Basın açıklaması yapıldı. Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi 2008/249E. Müdahale dilekçesi (EK 18).
- 20 - 21 Şubat 2009 tarihlerinde Ankara’da Yürütme Kurulu toplantısı yapıldı. TBMM Başkanlığı’na kota ile ilgili toplanan imzalar ve TÜBAKKOM’un talebi iletildi. Aynı gün kadın milletvekilleri ziyaret edildi; kota girişimi ve Medeni Kanunun Uygulanması Hakkındaki Yürürlük Kanunu 10. maddesinin değiştirilmesi konuları görüşüldü. Yürütme Kurulu toplantısında o tarihte

TBMM’de görüşülmekte olan (5840 sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanunu) hakkında “fırsat” sözcüğünün kullanılmamasına ilişkin bir basın açıklaması yapıldı (Basın Açıklaması EK 19).

- 21 Şubat 2009 günü TBB yeni binasında TÜBAKKOM eğitim semineri yapıldı. TÜBAKKOM kurucu başkanı Av. Nazan Moroğlu tarafından verilen seminerde 4320 sayılı Ailenin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili Yönetmelik ele alındı; uygulamada karşılaşılan aksaklıklar ele alındı, Adalet Bakanlığı ve ilgili kurumlara duyurulmak üzere bir sonuç bildirisi hazırlandı. (Sonuç Bildirisi EK 20).
- Ayrıca, TÜBAKKOM üyesi Baroların Kadın Hakları Komisyonları kadınların adalete erişimini sağlamak üzere, halkı yasal hakları konusunda bilgilendirme ve Adli Yardım aracılığıyla yargı sürecinde destek olmayı sürdürüyorlar.
- Türk Medeni Kanunu’nda yapılmasını istediğimiz değişiklikler TBMM’de bulunan kadın milletvekillerine maddeler halinde mail olarak gönderildi (EK 21).

Değerli TÜBAKKOM üyeleri; Cumhuriyetimizin temel ilkelerini korumak; ülkemizi Atatürk’ün gösterdiği çağdaş uygarlık hedefine ulaştırmak; kadın erkek eşitliğini yasalarda ve yaşamın her alanında yerleştirmek için el ele vermeye, dayanışma içinde güçlerimizi birleştirmeye her zamandan daha çok ihtiyacımız var. TÜBAKKOM’un çalışmalarının da katkısıyla, aydınlık günlere ulaşmak dileğiyle.

Saygılarımızla.

TÜBAKKOM Yürütme Kurulu adına
9. Dönem Sözcüsü
Av. Harika Levent

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

EKLER

EK 1

TÜBAKKOM OLAGAN GENEL KURUL TOPLANTISI GÜNDEMİ

Tarih: 2 Haziran 2007

Yer: FALEZ HOTEL Toplantı Salonu

Saat : 10.00

I. Açılış konuşmaları

2. Bir Başkan, bir başkan vekili ve 2 üyeden oluşan Başkanlık divanının seçimi.

3. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı

4. 8. dönem faaliyet raporunun 8. dönem sözcüsü Antalya Barosu Kadın Hukuku Kurulu tarafından sunumu ve ibrası.

5. Anayasa, siyasi partiler yasası ve milletvekili seçim yasasında kadın adaylara olumlu ayrımcılık yapılmasına ilişkin yasa değişikliği önerilerine son şeklinin verilmesi.

6. TÜBAKKOM 9.dönem sözcüsü ve yürütme kurulu üyeliği adaylarının konuşmaları.

7. 9. dönem sözcüsü ve yürütme kurulu üyelerinin seçiminin yapılması. 8-9. dönem genel üye toplantılarının yerleri ve günlerinin saptanması.

9. İstek ve arzuların sunumu.

TÜBAKKOM
9. DÖNEM 1. YÜRÜTME KURULU TOPLANTISI

I. İlk Yürütme Kurulu Toplantısı

GÜNDEM 1

1. "Medeni Kanunda Kadınlar Aleyhine Olan Düzenlemelerin Değiştirilmesi" konusunda görüş ve önerilerin bildirilmesi.

İstanbul Barosu Önerisi: 1. Antalya barosundan daha önce yapılan çalışmaların istenerek yapılan çalışmalar üzerinden çalışmalarımıza yön verelim şeklinde öneri yapıldı.

2. Medeni yasa, Ceza yasası ve diğer özel yasalardaki yapılan çalışmaların tamamının istenmesine karar verildi.

Aydın Barosu Önerisi: 1. Vesayet konusunda kadın ve çocuklar aleyhine düzenlemelerin Olduğu ve bu konuda özellikle tüm barolar olarak çalışırsak daha çok değişiklik ve düzenleme yapılması mümkün olabilir.

İstanbul Barosu: Madde olarak ele alınması daha doğru olacaktır.

Nişanlılık-Evlenme Ehliyeti ve Engelleri: 118-160. maddeler Eskişehir Barosu

Boşanma: 161-201. Maddeler Ankara ve Mardin Barosu

Mal Rejimi: 202-281. Maddeler İstanbul, Hatay, Aydın Barosu

Soybağının Kaldırılması: 282-334. Maddeler İzmir ve Ordu Barosu

Velayet: 335-366. Maddeler Mersin Barosu

- Bütün bu çalışmaların Eylül başında toplanması 1-5 Eylül arasında ve Mersin Barosu'na gönderilmesi ve bu ça-

lışmaların birleştirilerek tekrar barolara gönderilmesi ve Adıyaman'daki genel ye toplantısında görüşülerek karar verilmesine karar verildi.

GÜNDEM: 2

Ortak alışma metni hazırlanarak komisyonların eğitim çalışması yapacağı yerlerin belirlenmesi.

- Barolar olarak çalışmalarımızın nasıl ve nerelerde yapılacağı konusunda görüşler

Aydın Barosu: Halk Eğitim Merkezleri'nde çalışmalar yapmayı düşündüklerini belirttiler.

Mardin Barosu: Kışlalarda ceza ve kadın hakları konularında çalışmalar yapılmasını belirttiler.

Hatay Barosu: Liseli gençlere kadına yönelik şiddetin önlenmesi yönünde çalışmalar yaptıklarını belirttiler.

Mersin Barosu: İlkğretimlere kadar 4320 sayılı Kanun'u anlattıklarını ve bu konunun her çevrede her yerde anlatılması gerektiğini belirttiler.

Ankara Barosu: İki hedefimiz olmalı;

- Kendi eğitimimiz ile ilgili hedef

- Hitap edeceğimiz kesimler ile ilgili hedef

- Kadınla ilgili konularda kışlalar iyi bir hedeftir. şiddete karşı olma olgusu anaokullarında bile anlatılabilir.

- Sığınma evleri önümüzdeki dönem için ciddi bir konu olarak karşımıza çıkıyor.

- Eğitim dışında da ne yapacağımızı görmeli ve kararlaştırmalıyız.

Eskişehir Barosu: Okullarda alışma yapmalıyız ancak öncelikle okullardaki çocukların annelerine, velilerine yönelmeliyiz. Çünkü bu kadınlar haklarının ne oyduğunu bilmiyorlar.

- Aldatılan bir bayanın özel talebi; bu konudaki haklarını nereden öğreneceğini bilmediğini buna dikkat edilmesini istediğini belirtti. Özellikle bu konuda afiş ve tanıtımın yapılmasına dikkat edilmeli.

Ankara Barosu: Tübakkom'un bu konuda ortak afiş bastırmasını, bunun hazırlanmasını ve dağıtımını yapmasını istediklerini belirttiler.

İstanbul Barosu: 1. Kendi meslek içi eğitimimiz

2. Saha çalışmaları

- İstanbul Barosu olarak bu çalışmalar STK'lar sayesinde çok kolay yürütülebilmekte. Adli yardım olayında ise yine muhtarların STK'ların yönlendirmeleri çok fazla.

- Alo şiddet hattı durdu, Tübakkom gündemi takip edemiyor, daha atıl bir döneme girdi. Bütün kadın dernekleri Tübakkom'a çok önemiyor ,daha aktif olmalıyız.

Mersin Barosu: Bir erkek olarak kışlalarda yapılacak olan çalışmalar önemli olup ,her baro yaptığı çalışmaların adlarını verirse Tübakkom olarak bu çalışmaların yaptıkları yerel basında tanıtılmalı ve yer almalı.

Mersin Barosu: Canan hanımın katkılarıyla Tübakkom internet sitesi faaliyete geçmiş bulunmakta.

Mardin Barosu:

Yerel radyo ve televizyonlara ağırlık verilmeli diye düşünüyoruz.

Hatay Barosu: 1. Öncelikli görevimiz yasalardaki ayırımıcı maddelerin temizlenerek demokratik bir hale getirilmesi.

2. Kadınların siyasette önünün açılması için neler yapmalıyız. Bu seçim dönemi geçmiş olmasına rağmen önümüzdeki iki yıl için çalışmalar yapmalıyız.

Mersin Barosu: Kendi iç çalışmamız, genel toplantıların da 2 gün olarak kararlaştırıldı. Bir öğretim görevlisi yada kendi içimizden birisi bu konuda eğitim çalışması verilecek.

İstanbul Barosu: Tübakkom'un 4-5 günlük bir eğitim vermesini önermiştik bunun faydalı olacağını düşünüyoruz.

Ankara Barosu: 2 yıl sonunda Tübakkom'un nerede olması gerektiğini belirterek; . Yeni dönem içerisinde iki hedefimiz var. İç ve dış hedefler olarak; İç hedefler:

- Tübakkom'u duyurmak adına afiş, duyuru yapılması
- Yerel radyo ve Televizyon yayınları ile çalışmalarını yaygınlaştırmak
- Sığınma evlerini etkin hale getirmek
- Medeni yasadaki düzenlemeleri yapmak
- Uygulamaların yasaya uygun olmasını sağlayalım.
- Mersin, Antalya Barosu'ndan aldığı dokümanlar ile bir veri tabanı oluşturmalı, arşiv olmalı.

- Tübakkom olarak ve barolar olarak eğitime ihtiyacımız var. Baroların eğitime ihtiyacı var. Bu eğitimler Türkiye Barolar Birliği'nde yapılsın, dönem sözcüsü olarak Mersin Barosu başvuruda bulunsun. Ayrıca iç eğitimde hangi konularda çalışma yapılacak belirlensin.

KARAR: Yapılacak iç eğitim konuları

1. (6-7 Ekim 2007) tarihinde Adıyaman'daki toplantıda pozitif ayrımcılık ve CEDA V ihtiyari protokol.
2. (3-4 Mayıs 2008) tarihinde Gaziantep'teki toplantıda Mahalli idareler yasası ve sığınma evleri
3. (20-21 Eylül 2008) tarihinde Hatay'daki toplantıda Siyasette ve yerel yönetimlerde kadın ve kadın temsili
4. (31 Ocak 1 Şubat 2009) tarihinde Ankara'daki toplantıda İnsan ticareti

YÜRÜTME KURULU TOPLANTILARININ YER ve TARİHLERİ

1. 22-23 Eylül 2007 Ankara
2. 12-13 Nisan 2008 Edirne

Diğer Yürütme Kurulu Toplantı yer ve tarihlerinin Ankara'da belirlenmesine karar verildi.

- 3'er ay aralıklarla Tübakkom nezdinde 3 baro seçilerek eğitim çalışması yapılmasına karar verilmiş olup bu konuda TÜBAKKOM ile görüşme yapılmasına karar verildi.

- Baroların Kendi bünyelerinde yapacakları eğitim çalışmalarına gelince;

Aydın Barosu'nun Önerisi: Fabrika şirket gibi kalabalık işçi çalıştıran gruplarda çalışma yapabilmek için Sendikalar ve Odalar birliği ile çalışmalar yapmak.

İstanbul Barosu Önerisi: İl Sosyal Hizmetler kanalı ile bu tarz eğitim çalışmaları yapılabilir. Tabipler Odası ile de ortak çalışmalar yapmanın çok faydası olacaktır.

Mersin Barosu Önerisi: İçişleri Bakanlığı'nun bir genelgesi sonucu il ve ilçelerde kurulan komisyonlar içerisinde köy okulları da dahil eğitim rehber öğretmen eşliğinde çalışmalar yaptık. Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan çalışma sonucunda kompozisyon yarışması yaptık. Kaymakamlık bünyesinde şiddetin ne olduğu, nasıl önleneceği şeklinde Nazan Moroglu'nun katıldığı bir seminer düzenledik.

Ankara Barosu Önerisi: Belirli baroların işlettikleri merkezleri var. 5-6 Baroda olan merkezlerin Tübakkom bünyesinde yaygınlaştırılması için ne yapabiliriz. Yaygınlaştırılması halinde merkezlerde bağımsız bir şekilde bir avukat buluncak ve danışman görevi yapacak. Kendi baromuzun ya da farklı baroların kaynaklarını kullanarak bu bağlamda 5 merkez daha açılmasını Mersin barosunun bu konuda program hazırlamasını öneriyoruz.

İstanbul Barosu Önerisi: Yapılacak olan eğitimlerin amacını bu merkezlerin önem ve gerekliliklerini anlatarak izah etmeli ve etkin hale getirmeli ve özellikle belirtmeli; ilk etapta eğitim alan barolardan başlayarak bu merkezlerinde oluşturulmasını sağlarsak daha hızlı ve etkin bir sonuca ulaşmış oluruz. Dolayısıyla bu merkezler önemli ve işlevsel bir hale geliyor.

Hatay Barosu Önerisi: 4320 sayılı Kanun'un uygulamasında iller ve hakimler arasında farklı uygulamalar var. Bu uygulamadaki aksaklıklar ile hakimler ile görüşmeler yaptık. Veri toplanmasına başlamamız gerekiyor. 4320 sayılı Kanun çıktıktan sonra aile mahkemelerine bu konuda yapılan başvuru istatistiğinin çıkarılması gerekiyor.

Ankara Barosu Önerisi: 4320 sayılı Kanun ile en önemli ve acil olan konu yönetmeliğin çıkarılmasını sağlamak. Kadının statüsü birimine çok katılımlı bir çalışma ile bu yönetmeliğin hazırlanmasını sağlamalıyız. Uygulamadaki sorunları biz daha iyi bildiğimiz için bizler bir yönetmelik hazırlayabilir miyiz?

- 4320 sayılı Kanun'un uygulanmasını sağlayacak yönetmeliğin çıkarılmasını sağlayalım.

Hatay Barosu Önerisi: İstatistiki bilgileri istememizin nedeni; şiddetin o kadar yaygın olmasına rağmen 4320 sayılı Kanun'un uygulanmayıp boşanma davasında şiddet iddiasına gidilmektedir. Bu durum yasanın çok iyi anlaşılmadığını gösteriyor olabilir mi diye düşünüyoruz.

Aydın Barosu Önerisi: Şiddeti uğrayanların bu yasayı bilip bilmediklerini, uygulamayı nasıl yaptığımızı irdelemeliyiz.

Mersin Barosu Önerisi: 4320 sayılı Kanun'a başvurulmamasının nedeni bu duruma başvurmanın boşanmaya bir başlangıç olduğu düşüncesinden kaynaklanmakta olup, biz bunun aile birliğinin devamını sağlamaya yönelik tedbirler olduğunu anlatmaya çalışıyoruz.

Edirne Barosu: 4320 sayılı Kanun tedbir mahiyetinde olmasına rağmen kısa vadede çözüm üretmiyor.

İstanbul Barosu: Uygulamadaki bu sorunlar az ya da çok her bölgede yaşanıyor. Bu nedenle bu yönetmelik ile ilgili olarak her baro çalışmalarını yapsın ve Mersin Barosu'na bildirsın. Adliye, sağlık, polis şeklindeki tüm kurumların koordineli bir çalışma yapmasını sağlayalım.

Ankara Barosu: Taslağı hazırlayalım, yapılacak toplantıya giderek sunalım ve savunmamızı yapalım. Tüm barolar yönerge çalışması olarak 11.07.2007 tarihine kadar Ankara barosuna göndersin. Çalışmalar son şekli ile Mersin barosuna, gönderilsin. Mersin Barosu 13-15 Temmuz 2007 tarihli Ulusal Eylem Planı Çalıştayı'na göndersin.

Mersin Barosu: 4320 sayılı Kanun değişikliğinde şiddete uğrama ihtimali bulunanlarında tedbirden yararlanması gerektiğini bununda dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz. Şiddet olmadan tedbir uygulamalıyız. Şiddete uğrama ihtimalinin de özellikle dikkate alınmasını istiyoruz.

Ankara Barosu: Yönetmelikte şiddet nasıl algılanmalı diye belirtmeli ya da CEDAW'ın şiddet tanımı dikkate alınabilir.

Hatay Barosu: Hakim ve savcılarımızı toplayarak ve bir eğitim çalışması yaparak uygulamayı ve uygulamadaki sorunları anlatalım.

İstanbul Barosu: Hakim ve savcılar devlet memuru olup bunlara bakanlıktan bir genelge gönderildiğinde uygulamadaki sorunlar çözülebilecektir. Sağlık Bakanlığı'na İçişleri Bakanlığı'na gönderilecek genelgeler ile sorun daha kısa yoldan çözülecektir. Her ilde hakim ve savcılara eğitim çalışması yapılabilir.

Ankara Barosu: Bizde hakim ve savcılarla uygulamadaki sorunlar ile ilgili çalışmalar yapıldı.

GÜNDEM 3

a. Sosyal Hizmet Müdürlüklerinde

b. Sağlık Müdürlüğüne bağlı hastanelerde

c. Belediyelerde sığınma evi veya şiddete uğrayanın korunması ile ilgili geçici ortamlar sağlanmasına, emniyetle işbirliği içerisinde olunarak buralarda güvenliğin sağlanması konusunda görüş ve düşüncelerin bildirilmesi

Aydın Barosu: Zayıf olan, muhtaç olan her kadın çevresinden şiddet görüyor. Hukuki açıdan korunmasına yönelik önlemler alınabilse de bakım, sağlık ihtiyaçları karşılanmıyor. Onun için kısa sürede bulunduğumuz illerde çözümler buluyoruz.

İstanbul Barosu: Belediyeler sığınma evi açmıyor. Herhangi bir belediyeye sığınma evi açması gerektiği şeklinde bir ihtarname göndersek ve savcılığa şikayette bulunsak.

Hatay Barosu: Belediyemize biz bu ihtarı yaptık; belediyeye başkanlarımız 2007 yılının sonunda sığınma evi açacağını bildirdi ve bekliyoruz.

Ankara Barosu: KSS'nin hazırlayacağı eylem planını önemsiyoruz. Kuşadası'nda Avrupa parlamenterleri ile bizim parlamenterlerimizin hazırladığı var olan şeyleri ve olması gerekenleri birleştirerek bu toplantıya gitmeliyiz.

Ordu Barosu: Pozitif ayrımcılık ile ilgili belediye seçimleri yaklaşıyor, bu konuda baskı grupları oluşturarak çalışmalar yapılmasını öneriyoruz.

İstanbul Barosu: Yargıtay'ın verdiği o kararın gerekçesi bulunarak Mersin Barosu'na bildirilecek. Bu gerekçeli karar Mersin Barosu'nca tüm barolara bildirilerek bu konuda zaman geçirmeden basın açıklaması yapılacaktır.

AYDIN BAROSU - İZMİR BAROSU - EDİRNE BAROSU -
MARDİN BAROSU - HATAY BAROSU - ORDU BAROSU
ESKİŞEHİR BAROSU - ANKARA BAROSU
MERSİN BAROSU

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN KOMİSYONU'NUN
(TÜBAKKOM)
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI
AMACINA YÖNELİK OLARAK ANAYASA, SİYASİ
PARTİLER KANUNU VE SEÇİM KANUNU'NUN BAZI
MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA
ÖNERİ PAKETİ

1. TC ANAYASASI'NIN 10. MADDESİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ

Anayasa'nın 10. maddesinin 2. fıkrasının sonuna, "Bu yükümlülük kapsamında, kadınlar ve erkekler arasında fırsat ve uygulamada fiili eşitlik sağlanması amacına ulaşıncaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu tür düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez" biçiminde bir düzenlemenin eklenmesini öneriyoruz.

2. 2820 SAYILI SİYASİ PARTİLER
KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ

A. "MADDE 7 - (Değişik: 3370 - 21.5.1987) Siyasi partilerin teşkilatı; merkez organları ile il, ilçe ve belde teşkilatlarından; Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu ile il genel meclisi ve belediye meclisi gruplarından ibarettir." cümlesinden sonra aşağıdaki cümlelerin eklenmesini istiyoruz.

"T.C. Anayasası'nın 10. maddesinde belirtilen toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacına ulaşıncaya değin siyasi partilerin tüm organ, teşkilat ve grupları her bir cinsiyetin en az %30 oranında temsili ve katılımı ile oluşturulur. Siyasi partilerin tüzüklerinde aksine bir hüküm düzenlenemez aksine düzenlemeler yok hükmündedir."

"Madde 3.- Siyasi Partilerin Seçimlere Katılması ve Adayların Tespiti" adlı Yedinci Bölümünün, "Parti Adaylarının Tespiti" başlıklı 37. maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

"Madde 37- (Değişik: 28/3/1986 -3270/9 m.) Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, adayların tespitini; HERBİR CİNSİYETİN EN AZ %30 TEMSİL VE KATILIMINI GÖZETEREK serbest, eşit, gizli oy açık tasnif esasları çerçevesinde YAPILACAK BİR ÖN SEÇİMLE tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler.

(Ek: 31/7/1998 - 4381/7 m.) Siyasi partiler, ön seçim ya da aday yoklaması yaptıkları seçim çevrelerinde, toplam olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının % 5'ini aşmamak üzere, ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, ön seçim veya aday yoklaması tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek koşuluyla merkez aday gösterebilirler. Ön seçim ya da aday yoklaması yapılmayan yerlerde, siyasi partilerin merkez yoklaması veya diğer usullerden biri veya bir kaç ile aday belirleme yetkileri saklıdır... MERKEZ ADAYLARI TOPLAMINDA HERBİR CİNSİYETİN EN AZ %30 TEMSİL VE KATILIMI ESASINA BAĞLI KALINIR. MERKEZ ADAYLARI HER SEÇİM ÇEVRESİNİN ADAY LİSTESİNDEKİ İLK İKİ ADAYIN AYRI CİNSİYETLERDEN OLMASI ve BİRBİRİNİ İZLEYEN ÜÇ ADAYIN AYNI CİNSİYETTEN OLMAMASI ESASINA GÖRE YERLEŞTİRİLİR.

(...) (*) Partilerin tüzüklerinde gösterilen merkez yoklaması dışındaki parti aday seçimleri seçim kurullarının yönetim ve denetimi altında yapılır.

Partilerin tüzüklerinde herhangi bir seçim çevresinde bütün üyelerin iştiraki ile yapacakları ön seçimde bu Kanunun ön seçimlerle ilgili hükümleri uygulanır.

Aday tespitinin yapılacağı gün, Yüksek Seçim Kurulu tarafından genel seçimlerden en az yetmişbeş gün önceki bir tarih olarak belirlenip ilan edilir. Seçime katılacak bütün siyasi

partilerin tüzüklerindeki usullere göre il ve ilçelerde yapacakları aday tespitleri bütün yurttaki aynı günde yapılır.

Genel seçimler için kabul edilen seçim çevresi, aday tespiti için de esas alınır.

“Madde 37- Milletvekili genel veya ara seçimlerinde, siyasi partilerin bir seçim çevresindeki adaylarının listesi ve bunların listedeki sırası, adaylığını koymuş olanlar arasında, ön seçimle ve HERBİR CİNSİYETİN EN AZ %30 TEMSİL VE KATILIMINI GÖZETEREK tespit edilir. Ön seçimde, o seçim çevresinde, o siyasi parti üye kayıt defterine göre düzenlenen parti seçmen listesinde yer alan bütün üyeler, ilçe seçim kurullarının yönetiminde serbest, eşit, gizli oy açık tasnif esaslarına göre oy kullanırlar.

YAPILAN ÖNSEÇİM SONUCUNDA, ALDIKLARI OY BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE, HER BİR CİNSİYET ADAY ADAYLARI AYRI LİSTELERDE SIRALANIR. EN ÇOK OY ALAN ADAY ADAYI BİRİNCİ (1.) SIRAYA, DİĞER CİNSİYETTEN ENÇOK OY ALAN ADAYADA Yİ İKİNCİ (2.) SIRA YA A YERLEŞTİRİLDİKTEN SONRA, İKİ LİSTE BİRBİRİNİ İZLEYEN ÜÇ ADAYIN AYNI CİNSİYETTEN OLMAMASI ESASINA GÖRE KARIŞTIRILARAK, O SEÇİM ÇEVRESİNDEN ÇIKACAK MİLLETVEKİLİ SAYISI KADAR ADAY TESBİT EDİLİR.

Ön seçimlerin yapılacağı gün Yüksek Seçim Kurulu tarafından, genel seçimlerden en az üç ay önceki bir tarih olarak belirlenip, ilan edilir. Bütün yurttaki ön seçimler seçime katılacak partiler için aynı gün yapılır.

Genel seçimler için kabul edilen seçim çevresi, aday tespiti için de esas alınır.

Siyasi Partiler toplam olarak, illerden seçilecek Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri sayısının yüzde 5'ini aşmamak üzere, ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, ön seçim; tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kurulu'na bildirmek koşuluyla, merkez adayı gösterebilirler. Bu adayların hangi ilden, bölgeden ve sıradan aday gösterileceği, ön

seçimden en az on gün önce belirlenir. MERKEZ ADA YLARI TOPLAMINDA HERBİR CİNSİYETİN EN AZ %30 TEMSİL VE KATILIMI ESASINA BAĞLI KALINIR. MERKEZ ADAYLARI HER SEÇİM ÇEVRESİNİN ADAY LİSTESİNDEKİ İLK İKİ ADA YIN AYRI CİNSİYETLERDEN OLMASI ve BİRBİRİNİ İZLEYEN ÜÇ ADAYIN AYNI CİNSİYETTEN OLMASI ESASINA GÖRE YERLEŞTİRİLİR.

Siyasi partilerin bir seçim çevresinde teşkilatı bulunmaz veya gösterilmesi gereken sayıda aday adayı VEYA KADIN ADAY ADAYI olmazsa, o seçim çevresine ait aday listesi, MERKEZ ADAYLARI İÇİN BELİRTİLEN ESASLARA GÖRE, o seçim çevresinde çıkacak milletvekili sayısı kadar, parti tüzüğündeki esaslara göre merkez karar ve yönetim kurulunca belirlenir.

Yüksek Seçim Kurulu ön seçim ve merkez adaylığı ile ilgili süreleri seçim yenilenme kararının zorunlu kıldığı ölçüde kısaltabilir.

Madde 4- *"Siyasi Partilerin Seçimlere Katılması ve Adayların Tespiti"* adlı Yedinci Bölümünün *"Son İşlemler"* başlıklı 48. Maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

"Madde 48- Yüksek Seçim Kurulu, İl Seçim Kurullarından gelen önseçimle tespit edilmiş parti adayları listelerinin tasdikli birer örneğini derhal ilgili partilerin genel başkanlıklarına teslim eder. Parti genel başkanlıkları, 37. Maddenin beşinci ve altıncı fıkraları ve parti mevzuatı gereğince merkez aday olarak seçilen parti adayları da dahil edilerek, seçim çevrelerine göre düzenlenecek parti aday cetvellerini, kanun hükümlerine göre Yüksek Seçim Kurulu'na süresi içinde bildirirler. PARTİ ADAY CETVELLERİ, HERBİR CİNSİYETİN EN AZ %30 TEMSİL VE KATILIMI, İLK İKİ SİRADAKİ ADAYLARIN FARKLI CİNSİYETTEN OLMASI VE BİRBİRİNİ İZLEYEN ÜÇ ADAYIN AYNI CİNSİYETTEN OLMAMASI ESASINA BAĞLI KALINARAK DÜZENLENİR."

Madde 5- *"Ön Seçim Tutanağı Ve Tutanağın İptali"* başlıklı 51. maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir seçim çevresinde önseçimin, ön seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, önseçim yenilenemez ve bu seçim çevresi için bütün adaylar parti tüzüğü'nün belli ettiği ve Madde 48 de belirtilen esaslara göre, merkez karar ve yönetim kurucunca belirlenir."

Madde 6- "Devletçe Yardım" başlıklı Ek Madde l'e aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Partilere devletçe yapılacak para yardımının %30'u, kadınlara ve çocuklara yönelik araştırma, geliştirme, eğitim ve politika oluşturma çalışmalarında kullanılır".

Madde 7- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 8- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI TEKLİFİ

Madde 1- 298 Sayılı Kanun'un "Seçim Esasları" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası aşağıdaki şekilde değişmiştir.

"Seçimler serbest, eşit, tek dereceli genel oy esaslarına göre ve HERBİR CİNSİYETİN EN AZ %30 TEMSİL VE KATILIMININ GERÇEKLEŞMESİ SAÇLANACAK ŞEKİLDE YAPILIR."

Madde 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**2839 SAYILI
MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU'NUN
BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ
HAKKINDA KANUN TASARISI TEKLİFİ**

Madde 1. 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun "Siyasi Partilerin Aday Listelerini Vermeleri" başlıklı 20. maddesinin 2.fıkrası aşağıdaki gibi değişmiştir.

"Yüksek Seçim Kurulu, bunları derhal il seçim kurullarına bildirir. Yüksek seçim Kurulu, bütün siyasi partilerin aday listelerini Resmi Gazete ve radyo ile il seçim kurulları da kendi çevrelerine ait olanları alışılmış araçlarla geçici listeler halinde ilan ederler. İL SEÇİM KURULLARI KENDİ SEÇİM ÇEVRELERİNE AİT ADAY LİSTELERİNDE YAPTIKLARIL İNCELEME SONUNDA, SİYASİ PARTİLER KANUNUNUN ADAY LİSTELERİNİN BELİRLENME ESASLARINI GÖSTEREN 37. VE 48. MADDELERİNE BAĞLI KALINARAK DÜZENLENMESİNDE NOKSANLIK VEYA AYKIRILIK BULUNDUGUNU GÖRÜRLERSE, DURUMU GEÇİCİ İLAN TARİHİNDEN İTİBAREN İKİ GÜN İÇİNDE, İLGİLİ SİYASİ PARTİLERİN İL BAŞKANLARINA VE YÜKSEK SEÇİM KURULUNA BİLDİRİRLER. İlgili partiler, bu bildirimden en geç on gün sonraki gün saat 17.00'ye kadar, düzeltilmiş aday listelerini Yüksek Seçim Kuruluna verirler."

Madde 2.- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3.- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

NOT: Komisyonumuz, bu çalışmayı yaparken diğer kadın örgütlerinin yapmış oldukları çalışmalardan da yararlanmış olup, prensip olarak katıldığımız kısımlar aynen muhafaza edilmek suretiyle, kadın örgütleri arasında bazı temel yasal

ANKARA BAROSU
KADIN KURULU
ANAYASA TASARISI ÇALIŞMASI

Yasal düzenlemeler, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için yapılacak çalışmaların önemli bir unsurudur. 1982 Anayasası'nın 10. maddesinde "*kanun önünde eşitlik*" düzenlenmiş, her türlü ayrımcılık yasaklanmış; ancak cinsiyet eşitliği konusunda özel bir önlem getirilmemiştir.

Anayasa taslağı 1982 Anayasası'ndan daha da geri bir düzenleme getirmiş; kadın; yaşlı, çocuk, engelli ile aynı statüde değerlendirilerek, "*özel korumaya muhtaç*" grup içinde kabul edilmiştir...

Oysa mevcut Anayasa'daki kanun önünde eşitlik şeklinde ifade edilen genel eşitlik ilkesini daha da ileriye götürmek gerekir...

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin 4. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen "*özel önleyici önlemlerin alınması*", sadece yasal eşitlik değil, pozitif ayrımcılık uygulamaları ile fiilen de eşitliğin sağlanması Devletin görevi olmalıdır.

Bu doğrultuda Anayasa tasarısının 9. maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesinin doğru olduğunu düşünüyoruz:

Eşitlik

Madde 9:

Herkes dil, ırk, renk, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, medeni hal ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlara karşı doğrudan ve dolaylı, her türden cinsiyet ayrımcılığı yasaktır.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, kadın erkek eşitliğinin fiilen hayata geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Kadınların ve erkeklerin hayatın her alanında fırsat ve uygulama eşitliğine sahip olması hedefine ulaşılan kadar, devlet bu fiili eşitliğin sağlanması için kota dahil hukuksal ve kurumsal geçici ve özel önlemler alır. Bu önlemler bir ayırım olarak mütalaa edilmez.

Anayasa taslağının 24. maddesi bu haliyle, çağdaş ve bilimsel eğitim anlayışından uzak, din temeline dayalı eğitim ve öğretim tehlikesini içerdiğinden, 1. fıkrada yer alan "alenen" kelimesi ile 4. fıkranın tamamının metinden çıkarılarak maddenin aşağıdaki şekilde düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz:

Din ve inanç Hürriyeti

Madde 24:

Herkes, din ve inanç hürriyetine sahiptir.

Kimse; ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve düşüncelerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç, düşünce ve kanaatlerinden ve bunları değiştirmekten dolayı kınanamaz; suçlanamaz ve farklı bir muameleye tabi tutulamaz.

İbadet, dini ayin ve törenler kamu düzeninin, genel sağlığın, genel ahlakın veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması amaçlarıyla sınırlanabilir.

İlk ve orta öğretim kurumlarında din kültürü ve ahlak öğretimi; kişinin kendisinin, küçüklerin ise yasal temsilcisinin talebine bağlıdır. Din kültürü ve ahlak ders i yalnızca dinler tarihi ve felsefesini içerir.

Din ve inanç hürriyeti; devletin sosyal, ekonomik, siyasi ve hukuki temel düzenini din kurallarına dayandırmaya yönelik eylemler biçiminde kullanılamaz.

Taslağın 39. maddesinin 2. fıkrasındaki "görevin getirdiği nitelikler" ibaresi, çalışma yaşamında birçok iş alanının kadınlara kapatılması amacıyla kullanılabilceğinden, bu ibare madde metninden çıkarılmıştır.

Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı

Madde 39:

Her vatandaş, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

Hizmete alınmada hiçbir ayırım gözetilemez.

Yasama, yürütme ve yargı organları dahil olmak üzere, kamu hizmetinde görev alanların mal bildiriminde bulunmaları ve bu bildirimlerin tekrarlanma süreleri kanunla düzenlenir.

1982 Anayasası'nda aile planlamasını güvence altına almış olup, taslak metninde böyle bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Oysa aile planlaması, toplum sağlığı açısından çok önemli bir husus olup anayasal güvenceye kavuşturulması gerektiğini düşündüğümüzden taslağın 43. maddesine 2. fıkraya olarak aşağıdaki cümle eklenmiştir:

Ailenin Korunması

Madde 43:

Aile, toplumun temelidir; eşler arasında eşitliğe dayanır ve her türlü hukuki, ekonomik ve sosyal korunmadan yararlanır.

Devlet, aile planlamasının öğretimi ve uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

Kılık kıyafetle ilgili hususların, anayasal bir kurum olan YÖK'ün kendi yasasında düzenlenmesi gerektiği, anayasa

taslağında yer almasının anayasa tekniğine aykırı olduğu düşüncesi ile 6. fıkra metninden çıkarılmıştır.

Ayrıca madde sonlarında yer alan "*milletlerarası anlaşma hükümleri saklıdır*" ibaresinin maddelerden çıkartılarak, 1982 Anayasası'nın 90. maddesi muadili bir maddenin Anayasa'da yer almasının yeterli olduğunu düşünmekteyiz.

Eğitim ve Öğrenim Hakkı

Madde 45:

Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından mahrum bırakılmaz.

Eğitim ve öğretim; demokratik, laik, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Temel eğitim, bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta öğretim okullarının bağlı olduğu esaslar, devlet okulları için öngörülenler dikkate alınarak kanunla düzenlenir.

Eğitim ve öğretim dili Türkçedir. Türkçeden başka dillerde eğitim ve öğretim yapılması ile ilgili esaslar, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olarak kanunla düzenlenir.

39. maddenin gerekçesinde belirttiğimiz kaygılarla 2. fıkra ve 3. fıkranın 1. cümlesi madde metninden çıkarılmış, madde aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir:

Çalışma ile İlgili Esaslar

Madde 46:

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışanları ve işsizleri korumak, istihdamı artırmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

Kadınlar ve erkekler arasında işe alınma, çalışma şartları ve ücretler bakımından ayrımcılık yapılamaz.

Çalışanlar, dinlenme, ücretli hafta ve bayram tatili ile yıllık izin haklarına sahiptir. Devlet çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.

Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları göz önünde bulundurulur.

AYDIN BAROSU
KADIN HAKLARI KOMİSYONU
ANAYASA TASARISI ÖNERİSİDİR

MADDE 9/3: Eşitlik kapsamında kadınlar ve erkekler arasında fırsat ve uygulamada fiili eşitlik sağlanması amacıyla ulaşıncaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapılabilir. Bu tür düzenlemeler imtiyaz olarak değerlendirilemez.

MADDE 23/2: Yerleşme ve seyahat hürriyeti, suç soruşturma ya da kavuşturma sebebiyle, genel sağlığı korumak veya suç işlenmesini önlemek amaçlarıyla ancak kanunla sınırlanabilir.

MADDE 24/1: Herkes din ve inanç hürriyetine sahiptir. 4. fıkra her iki alternatifi ile çıkartılmalıdır.

MADDE 37/4/a: Seçim kanunlarında kadın erkek eşitliği gözetilir.

MADDE 38/1: Siyasi partilerin tüzük ve programları ile fiilleri, insan haklarına, cinsler arası eşitlik ilkesine devletin bağımsızlığı ve bölünmez bütünlüğüne demokrasiye, cumhuriyete ve laikliğe aykırı olamaz

MADDE 38/8: Siyasi partilerin siyasi denetimi Anaya Mahkemesi tarafından yapılır.

MADDE 39/2: Hizmete alınmada, cins ayrımcılığı yapılmaksızın görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.

MADDE 43: Önceki Anayasa'nın 41/2 maddesi muhafaza edilmeli.

MADDE 45/6: Her iki alternatif de yer almamalı.

MADDE 46/2: Kimse fiziksel gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz

MADDE 46/3: Kadınlar ve erkekler arasında işe alınma, çalışma şartları ve ücretler bakımından ayrımcılık yapılmaz.

MADDE 46/6: Asgari ücretin tespitinde, çalışanların geçim şartları göz önünde bulundurulur.

MADDE 49/2: Devlet harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimlerini, malul ve gazileri, engellileri, yaşlıları ve korunmaya muhtaç çocuklar gibi kesimleri özel olarak korur ve barındırır.

Saygılarımızla sunarız.

AYDIN BAROSU
KADIN HAKLARI KOMİSYONU

ESKİŞEHİR BAROSU
KADIN HUKUKU KOMİSYONU

Anayasa Tasarısı ile İlgili Değişiklik Önerilerimiz:

9. Madde: Tasarının 9. maddesinin 3. fıkrası tamamen metinden kaldırılmalıdır:

23. Madde: 23. maddenin 2. fıkrası metinden tamamen çıkartılmalıdır.

24. Madde: 24. madde 1. cümleye Alternatif (5) eklenmeli, ... siyasi veya hukuki ... ibaresindeki veya VE olarak değiştirilmelidir.

36. Madde: 36. maddeye 5. fıkra olarak "*Seçimlerde cinsler arası eşitlik sağlanır*" ibaresi eklenmeli, 5. fıkra ise 6. fıkra olarak değiştirilmelidir.

38. Madde: 38. maddenin L bendine "*Cinsler arası eşitlik ilkesine aykırı olamaz*" ibaresi eklenmelidir.

39. Madde: 39/2 ile ilgili "*Hizmete alınmada cinsiyet ayrımcılığı gözetilmeden*" ifadesi eklenmelidir.

45. Madde: Alternatif (1) ve alternatif (2) maddeler yasaya eklenebilir.

46 Madde: 46/1 maddenin ilk cümlesi olarak "*Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir*" ibaresi eklenmelidir.

(2) "*hiç kimse gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.*" olarak değiştirilmelidir.

46/ 3 "kadınlar - küçükler" ifadesi çıkarılıp, "Hiç kimse gücüne uygun olmayan işlerde çalıştırılmaz" ifadesi kullanılmalıdır.

46/6'daki "ülkenin ekonomik durumu" ibaresi kaldırılmalıdır.

Saygılarımızla.

ESKİŞEHİR BAROSU
KADIN HUKUKU KOMİSYONU
Av. Zeliha ŞAVKAR

TÜBAKKOM

9. DÖNEM SÖZCÜLÜĞÜ'NE

KONU: Anayasa Taslağına ilişkin görüş ve önerilerin sunulmasıdır.

Anayasa taslağının esası hakkındaki görüşlerimizi belirtmeden, öncelikle, devletin temel yapısını, yönetim biçimini, devletin temel organlarını, bunların birbiri ile ilişkilerini, kişilerin devlete, devletin kişilere olan hak ve görevlerini düzenleyen en üstün yasanın, iktidar partisinin belirlediği isimlerden oluşan bir bilim kurulu tarafından "üniversitelerin, sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınmadan hazırlanmasının Anayasa'nın en üstün yasa olma özelliği ile çelişliğini, hazırlanış biçiminin toplumun tüm kesimlerinden tepki gördüğün, toplumsal mutabakatın sağlanması konusundaki görüş ve kaygılara katıldığımızı belirtiriz.

ÖNERİLER:

Eşitlik

Madde 9: (2) bende öneri: Herkes dil, ırk, cinsel yönelim, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, hal ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Devlet kadınların ve erkelerin eşit haklara sahip olmasının fiili olarak gerçekleşmesini ve hayatın tüm alanlarında gerçek bir fırsat ve uygulama eşitliği yaratılması için kota gibi geçici ve özel önlemler dahil olmak üzere gereken tüm önlemleri alır. Uygulanacak önlem ve tedbirler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.

Seçme, Seçilme ve Siyasi Faaliyette Bulunma Hakları

Madde 36: (1) Vatandaşlar kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma haklarına sahiptir.

(2) Seçimler ve halk oylaması serbest; eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı organının yönetim ve denetimi altında; yapılır. Yurtdışında bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmelerini sağlayacak esaslar kanunla belirlenir

Önerilen ek cümle; Cinsler arası eşit temsil sağlanuncaya kadar yapılacak tüm seçimlerde kota uygulaması yapılır. Bu konu kanunla düzenlenir.

Hakimlik ve Savcılık Mesleği

Madde 108- (2) ... *Kanunda bu düzenlemeler yapılırken cinsler arası eşitlik prensibinin kota yolu ile sağlanması gözetilir.*

Anayasa taslağında geçen tüm yargı organları seçimlerinde aynı prensibi öneriyoruz

**ORDU BAROSU KADIN HUKUKU KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ
Av. Hülya SAPMAZ ÖZKAN**

ANKARA BAROSU
KADIN HUKUKU KURULU
ANAYASA TASLAĞI ÇALIŞMASI

Yasal düzenlemeler, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için yapılacak çalışmaların önemli bir unsurudur. 1982 Anayasası'nın 10. maddesinde "*kanun önünde eşitlik*" düzenlenmiş, her türlü ayrımcılık yasaklanmış; ancak cinsiyet eşitliği konusunda özel bir önlem getirilmemiştir.

Anayasa taslağı 1982 Anayasası'ndan daha da geri 'bir düzenleme getirmiş; kadın; yaşlı, çocuk, engelli ile aynı statüde değerlendirilerek, "*özel korumaya muhtaç*" grup içinde kabul edilmiştir.

Oysa mevcut Anayasa'daki kanun önünde eşitlik şeklinde ifade edilen genel eşitlik ilkesini daha da ileriye götürmek gerekir.

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin 4. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen "*özel önleyici önlemler*"in alınması, sadece yasal eşitlik değil, pozitif ayrımcılık uygulamaları ile fiilen de eşitliğin sağlanması, devletin görevi olmalıdır.

Bu doğrultuda Anayasa tasarısının 9. maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesinin doğru olduğunu düşünüyoruz:

Eşitlik

Madde 9:

Herkes dil, ırk, renk, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, medeni hal ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlara karşı doğrudan ve dolaylı, her türden cinsiyet ayrımcılığı yasaktır.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, kadın erkek eşitliğinin fiilen hayata geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Kadınların ve erkeklerin hayatın her alanında fırsat ve uygulama eşitliğine sahip olması hedefine ulaşılan kadar, devlet bu fiili eşitliğin sağlanması için kota dahil hukuksal ve kurumsal geçici ve özel önlemler alır. Bu önlemler bir ayrımlar olarak mütalaa edilmez.

Anayasa taslağının 24. maddesi bu haliyle, çağdaş ve bilimsel eğitim anlayışından uzak, din temeline dayalı eğitim ve öğretim tehlikesini içerdiğinden, 1. fıkrada yer alan "ale-nen" kelimesi ile 4. fıkranın tamamının metinden çıkarılarak maddenin aşağıdaki şekilde düzenlenmesi gerektiğini düşün-
nüyoruz:

Din ve İnancı Hürriyet

Madde 24:

Herkes, din ve inanç hürriyetine sahiptir.

Kimse; ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve düşüncelerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç, düşünce ve kanaatlerinden ve bunları değiştirmekten dolayı kınanamaz; suçlanamaz ve farklı bir muameleye tabi tutulamaz. İbadet, dini ayin ve törenler kamu düzeninin, genel sağ-
lığın, genel ahlakın veya başkalarının hak ve hürriyetlerinin korunması amaçlarıyla sınırlanabilir.

İlk ve orta öğretim kurumlarında din kültürü ve ahlak öğ-
retimi; kişinin kendisinin, küçüklerin ise yasal temsilcisinin talebine bağlıdır. Din kültürü ve ahlak dersi yalnızca dinler tarihi ve felsefesini içerir.

Din ve inanç hürriyeti; devletin sosyal, ekonomik, siyasi ve hukuki temel düzenini din kurallarına dayandırmaya yö-
nelik eylemler biçiminde kullanılamaz.

Taslağın 39. maddesinin 2. fıkrasındaki "görevin getirdiği nitelikler" ibaresi, çalışma yaşamında birçok iş alanının kadınlara kapatılması amacıyla kullanılabilceğinden, bu ibare madde metninden çıkarılmıştır.

Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı

Madde 39:

Her vatandaş, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

Hizmete alınmada hiçbir ayırım gözetilemez.

Yasama yürütme ve yargı organları dahil olmak üzere kamu hizmetinde görev alanların mal bildiriminde bulunmaları ve bu bildirimlerin tekrarlanma süreleri kanunla düzenlenir.

1982 Anayasası'nda aile planlamasını güvence altına almış olup, taslak metninde böyle bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Oysa aile planlaması, toplum sağlığı açısından çok önemli bir husus olup, anayasal güvenceye kavuşturulması gerektiğini düşündüğümüzden taslağın 43. maddesine 2. fıkraya olarak aşağıdaki cümle eklenmiştir:

Ailenin Korunması

Madde 43:

Aile, toplumun temelidir; eşler arasında eşitliğe dayanır ve her türlü hukuki, ekonomik ve sosyal korunmadan yararlanır.

Devlet, aile planlamasının öğretimi ve uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

Kılık kıyafetle ilgili hususların, anayasal bir kurum olan YÖK'ün kendi yasasında düzenlenmesi gerektiği, anayasa taslağında yer almasının anayasa tekniğine aykırı olduğu düşüncesi ile 6. fıkraya metinden çıkarılmıştır.

Ayrıca madde sonlarında yer alan “milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır” ibaresinin maddelerden çıkartılarak, 1982 Anayasası'nın 90. maddesi muadili bir maddenin Anayasa'da yer almasının yeterli olduğunu düşünmekteyiz.

Eğitim ve Öğrenim Hakkı

Madde 45:

Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından mahrum bırakılmaz.

Eğitim ve öğretim; demokratik, laik, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Temel eğitim, bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta öğretim okullarının bağlı olduğu esaslar, devlet okulları için öngörülenler dikkate alınarak kanunla düzenlenir.

Eğitim ve öğretim dili Türkçedir. Türkçeden başka dillerde eğitim ve öğretim yapılması ile ilgili esaslar, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olarak kanunla düzenlenir.

39. maddenin gerekçesinde belirttiğimiz kaygılarla 2. fıkra ve 3. fıkranın 1. cümlesi madde metninden çıkarılmış, madde aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir:

Çalışma ile İlgili Esaslar

Madde 46:

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışanları ve işsizleri korumak, istihdamı artırmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

Kadınlar ve erkekler arasında işe alınma, çalışma şartları ve ücretler bakımından ayrımcılık yapılamaz.

TÜBAKKOM

Çalışanlar, dinlenme, ücretli hafta ve bayram tatili ile yıllık izin haklarına sahiptir.

Devlet çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.

Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları göz önünde bulundurulur.

**ANAYASA TASLAĞI HAKKINDA
KADIN BAKIŞI AÇISINDAN
İZMİR BAROSU GÖRÜŞLERİ**

TASLAK MADDE 9 EŞİTLİK:

Tasarıdaki 3. bend aşağıdaki şekilde değiştirilmelidir.

(3) Devlet, kadınlar ve erkekler arasında fırsat eşitliği ve uygulamada fiilen eşitlik sağlanması amacına ulaşmaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu tür düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.

TASLAK MADDE 24 :

DİN VE VİCDAN HÜRRİYETİ

Taslağın I. bendin ilk cümlesi aynen kalmalı, Alternatif 1 (5) bendi aynen alınmalıdır.

TASLAK MADDE 36:

Madde 36- (1) Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma haklarına sahiptir Cümlesine ek olarak kadın erkek eşitliğinin sağlanması amacıyla kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık düzenlemesi gözetilerek ibaresi eklenmelidir.

TASLAK MADDE 38:

**SİYASİ PARTİLERİN UYACAKLARI
ESASLAR**

Taslağın 1 numaralı bende "*Siyasi partinin kuruluş ve yapılanmasında kadın ve erkek eşitliği sağlamır*" cümlesi eklenmelidir.

TASLAK MADDE 39:

KAMU HİZMETLERİNE GİRME

(2) bendine "Ancak devlet, kadın ve erkek eşitliğini gözeterek hizmete alınmayı gerçekleştirir" cümlesi eklenmelidir.

TASLAK MADDE 43:

AİLENİN KORUNMASI

"Aile, eşler arasında eşitliğe dayalı olan toplumun en küçük birimidir. Devlet, toplumun temeli olan ailenin ekonomik, sosyal ve hukuki korumasında eşler arasındaki eşitliği sağlamakla yükümlüdür. Eşler arasında eşitlik sağlanması amacına ulaşmaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar." şeklinde değiştirilmelidir.

TASLAK MADDE 45 :

6. bent Alternatif 1 ve 2 çıkartılarak yerine "hiç kimseye cinsiyet farklılığı sebebiyle eğitim ve öğretim hakkı konusunda sınırlama getirilemez. Devlet tarafından da bu durum gözetilmelidir" olarak değiştirilmelidir.

TASLAK MADDE 46:

ÇALIŞMA İLE İLGİLİ ESASLAR

(2) bend "Hiç kimse gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz" şeklinde değiştirilmelidir.

(3) bend "Kadınlar ve erkekler arasında işe alınma ve ücretler bakımından ayrımcılık yapılamaz, kadın erkek eşitliği esastır. Çalışma koşullarının şekli kadın aleyhine olmadığı sürece eşittir." şeklinde olmalıdır.

(6) bentte yer alan "*ile ülkenin ekonomik durumu*" çıkarılmalıdır. Ve bent "*çalışanların geçim ve yaşam şartları...*" olarak değiştirilmelidir.

TASLAK MADDE 49:

2. fıkrasına "*hamile ve doğum sonrası kadın*" ibaresi eklenmelidir.

TASLAK MADDE 50:

"Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen ödevlerini, fülü kadın erkek eşitliğini gözeterek yerine getirir." "Bu ödevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek yerine getirmelidir." şeklinde değiştirilmelidir.

TÜBAKKOM

EK 2

17.10.2007

**AİLEDEN SORUMLU DEVLET BAKANLIĞI'NA
ANKARA**

KONU: "4320 Sayılı Ailenin Korunması Kanununun Uygulanmasına İlişkin Çıkarılacak Yönetmelikle" ilgili olarak yaptığımız çalışma sonucunda yönetmelikte bulunmasını talep ettiğimiz konuları dilekçemiz ekinde bilgilerinize saygılarımızla sunuyoruz.

**TÜBAKKOM 9. DÖNEM SÖZCÜSÜ MERSİN BAROSU
KADIN HUKUKU BAŞKANI
Av. Menekşe ERSOY ÇATAK**

**4320 SAYILI AİLENİN KORUNMASINA
İLİŞKİN KANUN'UN
UYGULANMASINA YÖNELİK HAZIRLANACAK
YÖNETMELİK
İLE İLGİLİ TÜBAKKOM GÖRÜŞLERİNİN
BİLDİRİLMESİDİR**

1. Mağdurun bildirdiği adrese yapılan tebligat geçerli olmalıdır.

2. Psikolojik desteğin sadece şiddet uygulayan kişi için değil mağdur için de uygulanmasına karar verilmelidir.

3. Aile mahkemelerince duruşma yapılmaksızın delil tespiti ve toplanmasına girilmeksizin tedbir verilmelidir.

4. Mağdurun kolluk kuvvetlerine müracaatı halinde derhal savcılığa sevk edilmesi gereklidir. Gerekliliği yerine getirmeyen sorumlular hakkında yasal işlem yapılmalıdır.

5. Mağdura kolluk tarafından hakları hatırlatılarak, talep halinde kimliğini belirleyen resmi belge ve mesai saati aranmaksızın, mağdurun sığınma evine yerleştirilmesi ve eğer bulunulan yerde sığınma evi mevcut değil ise o yerin en büyük mülki amirince mağdurun barınması sağlanmalıdır.

6. Alo şiddet hattının tanıtımı ve aktif hale getirilmesi ve TBB ile TTB'nin koordinasyonlu çalışması ve şiddet mağduru için gerekli hukuki ve tıbbi desteğin süratle sağlanması gereklidir.

7. Adli tıp yönetmeliği gereğince şiddet mağduru kadınların adli tıp raporu başvurusunda alınan bu ücreti n.C.Savcılığı tarafından karşılanması sağlanmalıdır.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ KADIN HUKUKU
KOMİSYONU**

EK 3

BASIN AÇIKLAMASI

Bir toplum sözleşmesi niteliği taşıyan Anayasa'nun toplumun tüm kesimlerinin; kurum ve kuruluşlarının, hukukçuların, sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin ve bilim adamlarının görüşleri alınarak üzerinde uzlaşılan bir metin olması gerekmektedir.

Ancak, Hükümetin taslak çalışması yürütmekte olduğunu öğrendiğimiz, Anayasa çalışmalarında;

- Kadın ve Erkeğin eşit haklara sahip olduğunun,
- Devletin bu eşitliği yaşama geçirmekle yükümlü olduğunun,
- Kadın ile Erkek arasında hukuki ve fiili eşitlik sağlanmaya kadar özel koruyucu önlemler alınmasının ayrımcılık sayılmayacağını,
- Temsilde kadın lehine kota uygulanması sağlanmasının, Anayasal güvenceye kavuşturulması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemeler yapılmasının,
- Devletin, ailenin ve özellikle ana ve çocukların korunması, aile planlamasının, öğretimi ile uygulanmasının sağlanması için gerekli tedbirleri alması ve teşkilat kurmasının,
- Devletin Temel esaslarının düzenlendiği Anayasa'da kılık kıyafet gibi ayrıntılara yer verilmemesinin,

Özellikle vurgulanmasını ve güvence altına alınmasını, talep ediyoruz.

Kadın haklarının göz ardı edildiği, demokrasinin en önemli kriteri ve olmazsa olmaz koşulu olan kadın erkek eşitliğinin fiilen sağlanmadığı bir Anayasa'nın toplum tarafından kabul edilmesi mümkün değildir.

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu olarak; Anayasa taslak çalışmalarında bizim de fiilen yer almamız gerektiğini bildirir ve yukarıda belirttiğimiz ilkeler doğrultusunda bir Anayasa düzenlenmesinin takipçisi olacağımızı kamuoyuna duyururuz.

07.10.2007
TÜBAKKOM

ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ GÜNDEMİ

9. Madde: Eşitlik

Eşitlik başlığı altında belirtilmiştir.

Aydın Barosu: anayasa kapsamında kadınlar ve erkekler arasında eşitlik sağlanıncaya kadar geçici değişiklikler yapılabilir.

İzmir Barosu: 9. maddenin 1, 2, 4 bendleri aynen kalmak şartıyla 3. maddede değişiklik önerisi,

Adana Barosu: 41. maddede kadın erkek cinsiyet ayrımının kaldırılması için, cins ayrımcılığını önlemek için sözleşmelere imza atılmıştır. 3. maddeden tamamen kaldırılması,

İstanbul Barosu: bu maddenin görüşülmesinin erken olduğunu, kadınlar açısından 9 maddedeki bu yeni konuların hükmün tamamen değiştirilmesini, bu şekilde taslaklanmasının istenildiğini, TBB'nin bu konuda çalışması var, 9. madde ile ilgili olarak öneri; kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir, devlet bu eşitliğin yaşama geçmesi ile yükümlüdür. Bu amaçla alınacak önlemler imtiyaz sayılmaz.

Toplantıya devam edilmesi yönünde çoğunluk görüşü.

Hatay Barosu: Ankara'daki toplantıda alınan karar doğrultusunda 1, 2 kalacak, 3 bende kadınlar ibaresi çıkarılacak 4 bende devlet kadınlar ve erkekler arasında eşitlik sağlanıncaya kadar gerekli yasal işlemi yapar.

Antalya Barosu: Anayasa taslağının 10. maddesindeki değişikliği tartıştıklarını, 10 maddenin 2. fıkrasının sonunda, fiili eşitlik sağlanıncaya kadar geçici ve özel önlemler yapar, bu tür önlemler ayrımcılık sayılmaz, kota açısından.

Gaziantep Barosu: Eski 1982 Anayasası'nın 10. maddesindeki daha önce yapılan değişikliğin aynen yapılmasını,

Ankara Barosu: herkes din ırk renk, cinsel yönelim, ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlara karşı her türden ayırım yasaktır. Kadınların ve erkeklerin her türlü eşitliğe sağlanıncaya kadar devlet kota dahil her türlü önlemi alır bu önlemler ayrımcılık sayılamaz.

Genel görüşleri bildirir bir basın toplantısı yapılacaktır.

9 ve 41. madde ile ilgili bir basın açıklaması olabilir,

Basın açıklamasında genel görüş bildirecek şekilde beyanda bulunulsun, yürütme kurulunda üye olan barolar, kendi bölgelerindeki diğer barolara fakslayacaklar. Mersin Barosu'nun faksladığı bütün belgeleri diğer kendi bölgesindeki barolara faksılasın.

Adıyaman Barosu: 1982 Anayasası'ndaki 10. maddenin aynen 9. madde olarak korunmasını talep etti.

Hatay Barosu: Genel üye toplantısında mevcut Anayasa'daki önerileri tartıştıklarını, gündemin yalnızca Anayasa ile meşgul olduğunu, kendilerinin kadınların eşitliğinin sağlanması anlamında kamuoyuna ve katılan bütün baroların isimlerinin yazılarak kararlarının önerilerinin olduğunu, Antalya'da yapılan toplantının mevcut anayasa ile ilgili olduğunu, şimdi 9. maddenin 3 bendinin kadınlar bölümünün kaldırılarak 4. maddede Ankara'nın önerisi ile birleştirilmesini önerdi.

Ankara Barosu: Herkes din ırk renk etnik köken ayırım gözetilmeksizin eşittir.

2. madde. Kadınlara karşı doğrudan veya dolaylı her türlü cinsiyet ayrımı yasaktır. Devlet kadınların ve erkeklerin hayatın her türlü alanında kota dahil her türlü önlemi alır. Bu önlemler ayrımcılık sayılamaz.

İstanbul Barosu'nun önerisinin 3. fıkrası kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir devlet bu eşitliğini yaşama geçme-

si ile yükümlüdür. Devlet bu önlemlerin alınmasında yapacağı önlemler ayrımcılık sayılamaz

Aydın Barosu: Anayasa'ya böyle bir madde eklenmesi ile ilgili çalışmaların olduğunu, o doğrultuda değerlendirildiğinde kadınlar ve erkekler arasında fiili eşitlik sağlanuncaya kadar devlet bu önlemleri alır. Ayrımcılık sayılmaz.

Daha önceki yürütmede alındığı şekilde karar verilmesi istendi.

Eşitlik başlığı altındaki madde olduğu için eşitlik kapsamı altında olması istendi.

Eşitlik kapsamında kadınlar ve erkekler arasında fırsat ve uygulamada fiili eşitlik sağlanuncaya kadar ... bu tür düzenlemeler ayrımcılık sayılamaz.

Bursa Barosu: Anayasa'da fiilen hayata geçmesi şeklindeki ibarenin yanlış olduğunu, eşitliğin sağlanmasına kadar ibaresinin doğru olmadığını,

9. Madde: Herkes din ırk renk etnik köken, din mezhep medeni hal ve b sebeplerle eşittir. Her türden cinsiyet ayrımcılığı yasaktır.

Hatay Barosu: Kısa ve öz olarak kadın ve erkek arasındaki eşitlik sağlanuncaya kadar şekliden düzeltilmesini,

Her fıkrayı ayrı ayrı görüşe sunulsun, toparlansın ve bir maddeye indirilsin,

Herkes dil, ırk, renk etnik köken, cinsiyet siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep medeni hal ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlara karşı doğrudan ve dolaylı her türden cinsiyet ayrımı yasaktır. Devlet kadınlar ve erkekler arasında fırsat eşitliği ve uygulamada fiilen eşitlik sağlanması amacına ulaşuncaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu tür düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.

Medeni hal ibaresi için oylama yapılsın.

3. fıkranın değiştirilmesi için oylama yapıldı: değişmesine karar verildi.

1. ve 2. fıkraların ayrı halde kalması yönünde oylama yapıldı: kalmasına karar verildi.

"MADDE 9.

1. *Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım önünde eşittir.*

2. *Hiçbir kişiye aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.*

3. *Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür ve kadınlar ile erkekler arasında fırsat eşitliği ve uygulamada fiilen eşitlik sağlanması amacıyla ulaşıncaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu tür düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.*

4. *Çocuklar yaşlılar ve engelliler gibi özel surette korunmayı gerektiren kesimler için alınan tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz."*

İstanbul Barosu: Cinsel yönelim kelimesinin maddeye eklenmesini istedi

Hatay Barosu: Özgürlükçü bir anayasa olmasını istediklerini, daha geniş kitleleri kapsayan bir cümle olduğunu, katıldıklarını söylediler.

Adana Barosu Cinsel eğilim denildiğinde, çocukların bu madde içerisine girip girmeyeceğini sordu.

Cinsel yönelim kelimesinin konulmasının yanlış olduğunu savundular:

Cinsel yönelim kelimesinin maddeye konulup konulmaması için oylama yapıldı:

Ankara, Antalya, Hatay, İstanbul, Ordu, G. Antep, yönelim ibaresinin maddede bulunması şeklinde oy kullandı.

Adıyaman, Mersin, İzmir, Konya, Eskişehir, Bursa, Aydın, Adana, baroları cinsel yönelim ibaresinin maddede bulunmaması şeklinde oy kullandılar.

Madde ilk şekli ile kaldı.

4. fıkranın değişmesi için oylama yapıldı.

Ankara, Antalya, İzmir, Mersin, Aydın Eskişehir İstanbul, Bursa, Konya, Adıyaman baroları fıkranın değişmemesi yönünde oy kullandı.

Toplantının devam edip etmemesi hususunda oylama yapıldı. Gündeme yeni bir konunun alınması konuşuldu.

07/10/2007 sabahı saat 10:00'da toplantıya başlanılması-na karar verildi.

07/10/2007 günü toplantıya başlandı.

Bu günkü çalışmada anayasa değişiklik taslağı Üzerinde devam edileceğı, mevcut taslağın üzerinde yeniden değişiklik yapılması durumu olduğunu, 9 . madde ile ilgili bir metin hazırlayıp diğer dunımların taslağın kesinleşmesinden sonra konuşulması hususu oylamaya sunuldu.

Mersin ve Antalya Barosu sonra konuşulmasını istedi.

İstanbul Barosu: 9. madde ile ilgili kadınlar ve çocuklar ibarelerinin konulması istendi, yaşlıların engellilerin kısıtlıların ve çocuklarında 9. n1addede konulmasının tartışılması istendi.

Ankara Barosu: Konulmamasını görüştü.

Hatay Barosu: Eski hali kalsın dedi. Kadınlar ibaresinin kaldırılmasından yana

Mersin Barosu: İstanbul barosunun dediğı gibi ayrı bir madde olarak kalsın, ilave edilsin

Hatay Barosu: Kalsın,

Adana Barosu: Çocuklar ve yaşlılar ibarelerinin kalması, önceki eleleinenin fıkrada kalması

Bursa Barosu: Çocuklar ve yaşlılar ibaresinin kalmasından yana. Aydın B. Çocuklar ve yaşlılar ile ilgili diğer hükümlerde yorumlar yapıldığını, çocuklar ve yaşlılar ile ilgili diğer çalışmalarda, aile ilgili hükümlerde bulunduğunu, çocuklar ve yaşlıları ayrı bir kesim gibi değerlendirmenin doğru olduğunu;

İstanbul Barosu: Maddeye daha sonra kadınlar için olumlu ayrımcılığın konulduğunu, çocuklar ve yaşlılar için de eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmeyeceğinin vurgulanması gerektiğini, pozitif ayrımcılık olarak düşünülmesi yönünden konulmasını

Adana Barosu: İstanbul Barosu'nun görüşüne katıldığını, çocuklar ve yaşlılar ile ilgili hükümlerin başka bir madde de

değerlendirilmesinden değil bu maddede değerlendirilmesinden yana olduklarını

Hatay Barosu: Görüşe katıldı.

Antalya Barosu: Görüşe katıldı.

Katılan; Mersin, Adıyaman, Adana, Antalya, Bursa, İzmir, Eskişehir, İstanbul, Hatay, Aydın, Ankara, Konya barolarının oy birliği ile kabul edildi.

Anayasa'nın hangi ilkelerinin TübaKKom için önemli olduğunun diğer maddelerin daha sonra değerlendirilmesi teklif edildi.

Görüşülen taslağın önerilecek olan taslak olup olmayacağına belli olmadığı~ şu aşamada konunun tartışılmasının doğru olmadığı,

Aydın Barosu: Arkadaşlarının fikrine katıldıklarını, son değişiklikten sonra maddeler üzerinde tartışmanın bazı sınıklar doğurabileceğini, ama eşitlik ile ilgili kadın hakları komisyonu olarak görüşümüz, seçme seçimle ve siyasi haklar ile ilgili ortak görüşümüz, aile ile ilgili olarak ortak görüşümüz ve sosyal ve ekonomik haklarla ilgili barınma ile ilgili maddeler ekleme yönünde genel görüşlerimizden oluşacak, toplamı ile ilgili genel görüşlerin açıklanacağı, bir basın açıklamasının yapılmasını;

İstanbul Barosu: Önerilerinin en başından bu yönde olduğunu; elimizde sağlıklı bir metin olmadan tartışmanın doğru olmayacağını, dolayısı ile bir basın toplantısı olduğunu önerdiklerini, genel görüşlerinin neler olduğu, kadın hukukçular olarak olmazsa olmaz görüşlerinin neler olduğunun vurgulandığı bir basın açıklaması

Ankara Barosu: Elimizdeki metnin eşitliklerle, siyasi iktidarın olaya yaklaşımının bakış açısının ipuçlarını taşıdığını, önümüze bir metin sunuluncaya kadar çalışmaya devam edilmesini, basın açıklaması için erken olduğunu, eleştirilerin gelebileceğini, gelecek metne göre ufak tefek değişikliklerin

yapılacağını, eleştirilerimizi metin üzerinde devam ettirelim, basın açıklamasının erken olduğunu,

Mersin Barosu: İstanbul Barosu'nun fikrine katıldığını, bir bildiri hazırlanarak basına sunulacağını, 9. maddenin zaten ortaya çıktığını, diğer hususların kısaca bir bildiri halinde basına sunulabileceğini, beklenilebileceğini yine de basın açıklamasının yapılması gerektiğini,

Genel esaslar konusunda önerilerimizin bildirildiği bir basın açıklaması

Adana Barosu: Anayasa'yı önümüze getirdiklerinde olmazsa olmazları, kadın bakış açısından oluşturulacak çalışmanın tamamlanmasını,

Mersin Barosu: basın açıklamasının yapılmasından yana olduklarını, Tübakkom'un Anayasa taslağı üzerinde bir söz hakkı olduğuna dair bir basın açıklamasının yapılmasını,

Konya Barosu: Tam olarak metnin elimizde olmadığından, iktidarın sahiplenmediği bir metin üzerinde çalışmaktansa Antalya'da yapılan çalışmanın devamı olarak çalışılmasını, basın açıklaması yapılması durumunda oldubittinin kabullenileceğini, hukuki açıdan şeklin yanlış olduğunu, bu şekilde bir basın açıklaması dile getirilirse tasarının kabul edilmiş olacağını,

Hatay Barosu: Tübakkom olarak kadın hukuku ile ilgili olarak kadının esas olarak ele alınması ve hükümetler tarafından herhangi bir kaçamak kalmamasını, önerilerimizi yapmamız gerektiğini, özde ne istediğimizi bir basın bildirisi ile anlatmalı olduğumuzu, kamuoyunun Tübakkom'un neler istediğini bilmesi gerektiğini, taslağın ayrı bir tartışma konusu olduğunu,

Tübakkom'un genel görüşlerini belirten Anayasa'da olmazsa olmaz ilkelerin olduğu bir bildiri yayınlanması gerektiğini, Maddeler yerine ilkeler üzerinde durulmasına karar verildi.

İlkeler üzerinde baroların görüşleri,

Madde başlıklarından başlayarak ilkelerin belirlenmesinin daha seri olacağını,

Aydın Barosu: eşitlik, dini inanç, özel hayatın korunması, din ve inanç hürriyetinde bizim bakışımız, sosyal ve ekonomik hakların, Cumhuriyetin nitelikleri değiştirilemez.

Din ve İnanç Hürriyeti:

1982 Anayasası'nın ilgili maddesi okundu.

İlkelerin ana başlıklar şeklinde belirlenmesi gerektiğini, basın bildirisi hazırlanmasına geçildi.

Basın bildirisi hazırlayacak olan grubun belirlenmesi, İstanbul, Hatay, Ankara, mersin, bursa Adıyaman.

Adıyaman Barosu'nun görüşü doğrultusunda İstanbul Barosu'nun hazırladığı taslağın okunmasına oy birliği ile karar verildi.

Metin okundu.

Metin hakkında eleştiriden ziyade maddelerin belirlenmesi gerektiği, 4320 s. Kanunu da içermesini istedikleri önerinin KSGM ve Bakana gönderilmesini önerdiler.

Adana Barosu: Yürütme kurulunda belirlenen kısımlar ile ilgili olması gerekenleri, genel ilkeler itibarı ile olması gereken zorunlu maddelerin, genel prensiplerin çıkarılmasından yana olduklarını, gündemin tamamlanması kararlaştırıldı.

25 Kasım tarihinde barolardan yetki alınarak Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verildiğini,

Adana Barosu: Örnek dilekçede kadınlar ve çocuklar için koruma evi açılmadığına dair bir cümle geçtiğini, adana' da bu tür evlerin açıldığını, sadece sığınma evi ile ilgili suç duyurusunda bulunmanın dar kapsamlı olduğunu, karakollar da yaptıkları eğitim çalışmasında, sosyal hizmetlerin eksik kaldığını, mağdurlardan polisin kimlik bildirimini istendiği ve mağdurun menfaatine olmadığını, bu durumda işlevinin

yerine getirilmeyen evlerin söz konusu olduğunu, Tarsus' daki sığınma evinin kabul görüldüğünü, bir örnek olduğunu, bunun gizliliğinin belediyelerin sıkıntısı olduğunu, sorumluluğu olduğunu,

Aydın Barosu: En büyük sıkıntının belediyelerin sığınma evlerinin nasıl çalıştığı hakkında bilgilerinin olmadığı olduğunu, olan arkadaşların projeler hakkında bilgi vermesini, belediyeler kanunda sığınma evleri açar şeklinde maddenin bulunduğunu, buradaki maddelerin eksik kaldığını,

Sığınma evlerinin tamamen kadınlara yönelik olduğunu, şiddet mağduru ve töre mağduru kadınlara ait olduğunu,

Belediyelerin bu görevi sosyal hizmetlere devrettiğini, devredilse dahi kullanımının şiddet mağduru kadınların gitmediği yer olduğunu, Kadının sığınma evine yerleştirilene kadar kopuklukların olduğunu, bu yönde faaliyetlerin yapılması gerektiğini,

Karakoldan bağımsız, özel güvenliği olan, ya da tamamen olmasa da bünyeleri altında, yarı sivil bir yerde, pilot bir oda seçilerek girişimlerde bulunması gerektiği, şiddet mağduru kadının zaten travmaya uğradığını, karakollarda gelen insanları tutmama gibi bir hal alındığını, genel suçlularla ilgili bir yerde mağdur olarak kabul edilmediği bir yerde mağdur kadının kalmak istemediğini, bunun bir sisteme bağlanması gerektiğini,

Yürütme kurulunda barolardan yetki belgesi alınarak belediyelerin şikayet edilmesine karar verildiğini, sığınma evleri olan yerlerde yapılabilecek bir şey olmadığını, 25 Kasım'da suç duyurusunda bulunulabileceğini,

Belediye Kanunu'nun 14. maddesindeki evlerin sığınma evleri mi olduğu, koruma evlerinden kastın ne olduğu konuşuldu.

Sığınma evlerinin işleyişinden önce yapılmasının gerektiğini, şikayet konusunda ikili bir ayrıma gidilerek şikayet edilmesi gerektiğini

Mağdur kadının şiddetten uzak ve saklanması için gerek kalmadan sığınabileceği bir yerin olması gerektiğini, koruma altına alınması gereken kadınların, belediyeler tarafından uygulanması gerektiği yolunda çalışmaların yapılması gerektiği, diğer illerdeki proje ve uygulamaların nasıl olduğu yolunda konuşulması gerektiği,

Hatay Barosu: 4320. maddeye dayalı olarak kadınların sığınma evleri açılması gerektiği, başbakanlık tarafından kurumların kurulduğunu, Hatay'daki kurullarda sığınma ve koruma evi açma çalışmaları yapıldığını, evlerin açılması için valilik ve belediye tarafından ihtar yapıldığını, şikayet yapılabileceğini, evleri sığınma evi olarak kabul edip şikayette bulunulması gerektiğini, kadınların korunması için çok geçici olarak huzurevine kadınların yerleştirildiğini,

İllerinde sığınma evleri olmayan baroların baro başkanlıklarından yetki alarak suç duyurusunda bulunulması,

Uygulamada karşılaşıldığını sözler verildiğini ancak yaptırım olmadığı sürece bir etkisinin olmayacağı,

Mevcut durumun korunması için önlemler alınması gerektiği, her ilin şikayette bulunması durumunda diğer illerdeki kadınların mağduriyetinin dile getirileceği, bütün baroların birlikte şikayette bulunulması gerektiği,

İllerde birebir baroların belediyelerle karşı karşıya gelmemesi açısından barolar birliğinden yetki alınarak şikayette bulunulması gerektiği, TübaKKom olarak toplu bir şikayette bulunulması gerektiği, Barolar birliğine bildirilmesine daha sonra ortak bir görüşte karar kılınmasına karar verildi.

4320 sayılı Kanun'un gündeme alınması ile ilgili oylama sonucunda; 4320 sayılı Kanun'un gündeme alınmasına karar verildi.

1. 4320 sayılı Kanun'un yönetmeliğine ilişkin, tebligat hususunda mağdurun bildirdiği adrese yapılan tebligatın geçerli sayılması oy birliği ile kabul edildi.

2. Psikolojik desteğin sadece şiddet uygulayan kişi için değil mağdur için de uygulanmasına karar verilmesine oy birliği ile karar verildi.

3. Aile mahkemelerince duruşma yapılmaksızın delil tespiti ve toplanmasına girilmeksizin tedbirin verilmesi gerektiğine oy birliği ile karar verildi.

4. Mağdurun kolluk kuvvetlerine müracaatı derhal savcılığa sevk edilmesi gereklidir. Gerekliliği yerine getirmeyen sorumlular hakkında yasal işlem yapılmalıdır. Oy birliği ile kabul edildi.

5. Mağdura kolluk tarafından hakları hatırlatılarak, talep halinde kimliğini belirleyen resmi belge ve mesai saati aranmaksızın, mağdurun sığınma evine yerleştirilmesi ve eğer bulunulan yerde sığınma evi mevcut değil ise o yerin en büyük mülki amirince mağdurun barınması sağlanmalıdır. Oy birliği ile kabul edildi.

6. "Alo Şiddet Hattı"nın tanıtımı ve aktif hale getirilmesi ve TBB ile TTB'nin koordinasyonlu çalışması ve şiddet mağduru için gerekli hukuki ve tıbbi desteğin süratle sağlanması gereklidir. Oy birliği ile kabul edildi.

7. Adli tıp yönetmeliği gereğince şiddet mağduru kadınların adli tıp raporu başvurusunda alınan bu Ücretin C. Savcılığı tarafından karşılanması, oy birliği ile kabul edildi.

8. KSGM ve aileden sorumlu devlet bakanlığına Tübakkom tarafından gönderilmesi kabul edildi.

"MADDE 9.

1. Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

2. Hiçbir kişiye aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

3. Kadınlar ve erkekler. /eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür ve kadınlar ile erkek-

ler arasında fırsat eşitliği ve uygulamada fiilen eşitlik sağlanması amacına ulaşıncaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu tür düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.

4. Çocuklar yaşlılar ve engelliler gibi özel surette korunmayı gerektiren kesimler için alınan tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz."

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

Sayı: 11-117/1439

04.10.2007

BARO BAŞKANLIĞI'NA MERSİN

6-7 Ekim 2007 tarihlerinde Adıyaman'da gerçekleştirilecek olan Tübakkom 9. Dönem Genel Üye Toplantısı'na katılmak üzere kurulumuz adına Av. Senay Ertem ve Av. Aynur Gül Coşkun temsilci olarak yetkilendirilmiş; Av. Gülten Yıldız Kılıç'ın ise toplantıda katılımcı olması kararlaştırılmıştır.

Ayrıca toplantıda yapılması kararlaştırılan "Mal Rejimleri" konulu eğitim programına katkı sunmak üzere katılacak olan Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Tetkik Hakimi sayın Mustafa Şimşek'in de tüm giderlerinin Baromuz tarafından karşılanması kararlaştırılmıştır.

Saygılarımızla.
Av. V. Ahsen Coşar
Ankara Barosu Başkanı

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA**

6-7 Ekim 07 tarihlerinde Adıyaman'da yapılan 9.Dönem 1.Genel Üye Toplantısı'nda "25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü"nde baroların 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14/a maddesindeki; "... Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için korunma evleri açar..." hükmünü yerine getirmeyen, belediyeler hakkında suç duyurusunda bulunulması yönünde görüş oluşmuştur.

Baroların, kadın ve çocuk koruma evi açma konusunda yükümlülüklerini getirmeyen belediyeler hakkında, Cumhuriyet savcılıklarına başvurarak 25 Kasım Günü ortak eylem yapması amacıyla Barolar Birliği'nin bu yönde karar almasını talep ediyoruz.

Gereğinin yapılmasını saygılarımızla bilgilerinize sunuyoruz. 31.10.2007

**9. DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU KADIN HUKUKU
KOMİSYONU BAŞKANI
Av. Menekşe ERSOY ÇATAK**

EK 4-

İstanbul Barosu

Etkinlik Tarihi: 24. 11. 2007

TÜBAKKOM EĞİTİM SEMİNERİNDE ANAYASA TASLAKLARI GÖRÜŞÜLDÜ

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) temsilcileri 24 Kasım Cumartesi günü İstanbul Barosu Kültür Merkezinde toplandı.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi'nin ev sahipliğinde gerçekleşen toplantıda, TBB'nin hazırladığı T. C. Anayasa Önerisi ve AKP'nin (Özbudun) Anayasa Taslağı ele alındı.

Eğitim Seminerine TÜBAKKOM Kurucu Başkanı, Yeditepe Ü. Hukuk Fakültesi öğretim görevlisi Nazan Moroğlu ile İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi-TBB Anayasa önerisi komisyon üyesi Doç. Dr. Korkut Kanadoğlu konuşmacı olarak yer aldılar.

Kanadoğlu, Özbudun Taslağının özellikle laiklik, cumhuriyetin kuruluş felsefesi, kuvvetler ayrılığı, yargı bağımsızlığı, kadın erkek eşitliği ile ilgili hükümlerine dikkat çektiler. Bu maddelerin cumhuriyetin temelini zedelediğini, AKP yönetiminin ideolojisine uygun olarak tasarlanmış olduğunu belirtti.

Moroğlu ise AKP Taslağında kadınların yaşlılar, engelliler, çocuklar gibi özel surette korunmaya muhtaç kesim olarak ele alınmış olduğunu, ayrıca 2004 tarihinde Anayasa değişikliğiyle kadın erkek eşitliğinde atılan olumlu adıma Taslakta yer verilmemiş olduğunu anlattı.

Konuşmacılar, TBB Anayasa Taslağının kadın erkek eşitliğine ilişkin hükümlerinin ve özellikle seçimle veya atamayla gelinen kurullarda kadınlara pozitif ayrımcılık (%40 kota) içe-

TÜBAKKOM

ren hükümlerin getirilmesini çağdaş bir Anayasa'da bulunması gereken nitelikte olduğunu vurguladılar.

Toplantıya, TÜBAKKOM üyelerinden Bursa, Antalya, Kocaeli, Mersin (dönem sözcüsü), Adana, Kırklareli, Samsun, Tekirdağ baroları temsilcileri, İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi üyeleri ile TBB Yönetim Kurulu üyesi Av. Canan Şener katıldılar.

EK 5

BASIN BİLDİRİSİ

Kadına yönelik şiddete karşı, mücadele çok eski tarihlere dayanmaktadır. Dominik Cumhuriyeti'nde Tujillo diktatörlüğün e karşı mücadele eden Clandestina Hareketi'nin öncülerinden olan Mirabel kardeşlerin öldürülmeleri milat kabul edilmiştir.

1981 yılında Kolombiya'da toplanan Latin Amerika Kadın Kurultayı'nda 25 Kasım tarihi, Mirabel Kardeşlerin anısına "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü" ilan edildi. Birleşmiş Milletler de, 1999 yılında 25 Kasım'ı "Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması İçin Uluslararası Mücadele Günü" olarak kararlaştırır.

Kadına yönelik şiddet; ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadının fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik açıdan zarar görmesine ve acı çekmesine yol açan, kadının temel hak ve özgürlüklerini ve onurunu zedeleyen bir eylemdir. Kadına yönelik şiddet olaylarına işyerinde, sokakta, okulda, gözüaltında, savaşta rastlanmaktadır. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadınlar, en korunduğu yer diye düşünülen "aile içinde", daha yaygın bir şekilde şiddete uğramaktadırlar.

Ülkemizde de kadına yönelik şiddete karşı çeşitli hareketler başlatılmış ve bunun neticesinde gerek anayasamızda ve gerekse kanunlarımızda bu konuda Düzenlemeler yapılmıştır.

Ailenin korunmasını güvence altına alan Anayasamızın 41. maddesine göre; "Devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır. Gerekli teşkilatı kurar." demektedir.

Maddeden anlaşılacağı üzere; devletin öncelikli görevi, kadına uygulanan şiddetin koşullarını ortan kaldırmaktır.

4320 sayılı Ailenin Korunmasına İlişkin Kanun, özellikle şiddet mağduru kadının korunmasına yönelik düzenlemelere yer vermiştir.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadına karşı şiddet olaylarının yaygın olduğu, fakat kadınların eğitim fırsatına erişememeleri bu yüzden de ekonomik özgürlükleri olmaması nedeniyle özellikle aile içinde gördükleri şiddeti açıklayamadıkları bilinen bir gerçektir.

Kadına yönelik şiddetin tam anlamıyla önlenmesi için, önlemlerin hukuk alanıyla sınırlı kalması, yasal düzenlemelerin yapılması tabii ki yeterli değildir. Kanun konusunda bilgilendirme toplantıları yapmada barolara, bu bilgilerin yaygınlaştırılmasında görsel ve yazılı medyaya, kanunun uygulanmasında aile mahkemelerine, adli tıptan, sosyal hizmetlere; polis teşkilatından yargı mekanizmasına kadar herkese görev düşmektedir.

EK 6

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara 2011/2007

BARO BAŞKANLIĞI

DUYURU NO:2007/97

Konu: 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü.

Bilindiği gibi 5393 Sayılı Belediye Kanununun 14/a maddesi; Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyelere kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açma görevi vermektedir.

Ülke çapında genel bir değerlendirme yapıldığında, bu görevin gereği şekilde yerine getirilmediği izlenmektedir.

(TÜBAKKOM) Türkiye Barolar Birliği Kadın Komisyonları çalışmaları arasında bu eksikliğin giderilmesinde Barolarımızın "25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü" kapsamında gerekli gördükleri girişimlerde bulunmalarının uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Özdemir ÖZOK

MERSİN BAROSU BAŞKANLIĞI	
GELEN EVRAK	
Tarih	Sıra No
21.11.2007	2000

Adres : Çetin Emek Bulvarı No:46 06460 Balgat - ANKARA
Tel : 0 (312) 287 87 90 (Pbx) . Faks : 0 (312) 286 55 65
İnternet Adresi: www.barobirlik.org.tr e-mail: admin@barobirlik.org.tr

CUMHURİYET BAŞSAVCILIGINA

.....

İHBARDA BULUNAN :.....

KARŞI TARAF:... BELEDİYE BAŞKANLIĞI ...

KONU : Kadın ve çocuk koruma evleri

AÇIKLAMALAR :

13/07/2005 tarihinde Resmi Gazete' de yayınlanarak yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14/a maddesi: "Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar" hükmünü getirerek, belediyelere kadın ve çocuk koruma evi açma hususunda, yükümlülük getirmiştir.

Kanunun yürürlük tarihi olan 13/07/2005'den bu yana Belediyemizde kadınlar ve çocuklar için koruma evi açılmadığı gibi, konuyla ilgili herhangi bir girişimde dahi bulunulmamıştır.

Sivil toplum kuruluşlarının ve Barosu Kadın Hakları Komisyonu'nun, kadın hakları ile ilgili olarak dönem dönem çeşitli vesilelerle basın yoluyla yaptığı hatırlatmalar da sonucu değiştirmemiştir.

Belediyenin konu ile ilgili yükümlülüğünü yerine getirmemiş olması, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun madde 257 gereğince görevini ihmal ettiği tespit edileceğinden, Barosu olarak, aynı Kanun'un 279. maddesi uyarınca, kamu görevlilerine yüklenen suçu bildirme yükümlülüğümüz gereği iş bu ihbarda bulunma zorunluluğu doğmuştur.

HUKUKİ SEBEPLER: 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve sair mevzuat

SONUÇ VE TALEP: Dilekçemizin suç ihbarı olarak kabulü ile gerekli soruşturmanın yapılarak, ... Belediyesi 'nin 13/07/2005 tarihinde *Resmi Gazete*'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14/a maddesine aykırı eylemlerinden ötürü cezalandırılmasının temini için kamu davası açılmasını arz ederiz.

İHBAR EDEN

.....

5393 SAYILI BELEDİYE KANUNU

Madde 14 - Belediye, mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikah, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler; kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.

b) Okul Öncesi eğitim kurumları açabilir; Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiiat varlıkları ile tarihi dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekanların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir; korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerektiğinde, Öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla Ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir. (*)

Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahalli müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır.(*)

Hizmetlerin yerine getirilmesinde Öncelik sırası, belediyenin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürü, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır. Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır.

(Ek fıkra: 01/07/2006 - 5538 S.K./29. m.) Sivil hava ulaşımına açık havaalanları ile bu havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler bu Kanunun kapsamı dışındadır.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU

Madde 257 - (1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) İrtikap suçunu oluşturmadığı takdirde, görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

TÜBAKKOM

EK 7

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA
ANKARA**

24 Kasım 2007 tarihinde İstanbul Barosu tarafından düzenlenen Türkiye Barolar Birliği'nce hazırlanan Anayasa Taslağı üzerinde katılan barolarca yapılan çalışmada ekte sunulan maddeler üzerinde yapılması talep edilen değişiklikleri ekte bilgilerinize sunuyoruz. 10.12.2007

**TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU
Kadın Hukuku Komisyonu Başkanı
Av. Ersoy Çatak**

ANAYASA TASLAKI ÇALIŞMASI İLE İLGİLİ TÜBAKKOM GÖRÜŞLERİ

Bir toplum sözleşmesi niteliği taşıyan Anayasa'nın toplumun tüm kesimlerinin, kurum ve kuruluşlarının, hukukçuların, sivil toplum örgütlerinin, Üniversitelerin ve bilim adamlarının görüşlerin alınarak üzerinde uzlaşılan bir metin olması gerekmektedir.

Ancak, hükümetin taslak çalışması yürütmekte olduğunu öğrendiğimiz, Anayasa çalışmalarında;

- Kadın ve Erkeğin eşit haklara sahip olduğunun,
- Devletin bu eşitliği yaşama geçirmekle yükümlü olduğunun,
- Kadın ile Erkek arasında eşitlik sağlanuncaya kadar önlemler alınmasının sayılmayacağını,
- Temsilde kadın lehine kota uygulanması sağlanmasının, anayasal güvenceye kavuşturulması ve bu konuda gerekli yasal düzenlemeler yapılmasının,
- Devletin, ailenin ve özellikle ana ve çocukların korunması, aile planlamasının, öğretimi ile uygulanmasının sağlanması için gerekli tedbirleri alması ve teşkilat kurmasının,
- Devletin Temel esaslarının düzenlendiği Anayasa'da kılık kıyafet gibi ayrıntılara yer verilmemesinin,

Özellikle vurgulanmasını ve güvence altına alınmasını, talep ediyoruz.

Kadın haklarının göz ardı edildiği, demokrasinin en önemli kriteri ve olmazsa olmaz koşulu olan kadın erkek eşit-

liğinin fiilen sağlanmadığı bir Anayasa'nın toplum tarafından kabul edilmesi mümkün değildir.

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu olarak; Anayasa Taslak Çalışmalarında bizim de fiilen yer almamız gerektiğini bildirir ve yukarıda belirttiğimiz ilkeler doğrultusunda bir Anayasa düzenlenmesinin takipçisi olacağımızı kamu oyuna duyururuz.

MADDE 11- EŞİTLİK:

Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kimseye aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür ve kadınlar ile erkekler arasında fırsat eşitliği ve uygulamada fiilen eşitlik sağlanması amacına ulaşmaya kadar geçici ve özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu tür düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez.

Çocuklar yaşlılar ve engelliler gibi özel surette korunmayı gerektiren kesimler için alınan tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

3. Madde 55 (Ailenin Korunması) 1. Fıkra" ve her türlü hukuki, sosyal, ekonomik korumadan yararlanır" ibaresi eklenmeli,

Ve 2. fıkra "özellikle ana ve çocukların korunmasıyla aile planlaması için ..." ibaresi "ana ve çocukların korunması ve aile planlaması için ..." şeklinde değiştirilmelidir.

1. Taslakta dağınık olarak düzenlenmiş olan ÇOCUK HAKLARI tek madde halinde ya da tek başlıkta toplanmalı ve Çocuk Hakları Sözleşmesinde yer alan "çocukların üstün

çıkarlarının gözetilmesi" temel cümlesi metinde yer almalıdır.

2. TBB Metninde 29 Madde 4. Fıkrasına "*din eğitim ve öğretimi mecburi olmayıp, kişilerin kendi isteğine ...*" ibaresi eklenmelidir.

3. Taslakta kadın kotası birçok yerde öngörülmüş ancak milletvekilliğinde %40 iken yerel yönetimlerde %30 olarak belirlenmiştir. Oysa yerel yönetimler kadınların zaman, mekân ve çalışma koşulları açısından daha rahatlıkla yer alabilecekleri yönetimlerdir. Taslakta kota %40 olarak belirlenmeli ve her kademe de bu oran yer almalıdır.

4. Madde 93'te milletvekillerinin yemin metnine "*Atatürk İlke ve Devrimlerine bağlı kalacağıma*" ibaresi eklenmelidir.

TÜBAKKOM BASIN BİLDİRİSİ

Cumhuriyetimizin nitelikleri; Anayasamızın 2. maddesinde açıkça ifade edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

Son günlerde "*türban, örtüsü*" altında yoğunlaşan tartışmaların temeli TC'nin temel niteliklerini değiştirerek İslami bir yaşam biçimini toplumun ve devletin tüm birimlerine yaymaktır.

- Fatih cami imamının yaptığı açıklama,
- AKP milletvekillerinden gelen açıklamalar ve
- AKP iktidarının cinsiyet ayrımcılığı yapan politikaları
- Kadın işçi sayısı 100-150 arası olan işyerlerinde emzirme odası ve LSD/den fazlası için kreş bulunması zorunluluğunu kaldıran yeni istihdam paketi.

Tüm bunlar, kadınların kazanımlarını bir anda geriye götürüp, kadınları yok sayma ve toplum dışına itme çabasıdır. Bu nedenle TÜBAKKOM olarak eşitlik ilkesi ihlalini doğuracak ve Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerini değiştirecek olan her türlü siyasal karara karşıyız.

TÜBAKKOM 9. DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYONU
BAŞKANI
Av. Menekşe ERSOY ÇATAK

EK 9

**8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ
BASIN AÇIKLAMASI**

Kadınlar bugün dünyanın birçok yerinde olduğu gibi ülkemizde de çalışma hayatı içerisinde etkin olarak yer almalarına rağmen emeklerinin karşılığını tam olarak aldıklarını söylemek son derece güçtür.

Genelde çalışan kadınların çoğu sosyal güvenceden yoksun hizmetlerde ve ağır koşullardaki işlerde çalışmaktadırlar. Çalışma saatleri ile ilgili yeterli ve gereken denetimler etkin olarak yapılmadığı için çalışma süreleri çok uzun ve ücretleri çok azdır.

Ülkemizde hala kız çocuklarının okutulmaması, erken evlendirilmesi gibi nedenlerle üniversite mezunu kadınların sayısı Erkeklerle göre daha azdır. Ataerkil toplum yapımız nedeniyle, üniversiteyi bitirmiş olsalar bile evlendikten sonra kocaları ve aileleri tarafından çalıştırılmamaktadırlar.

Bunun yanında işe alımlarda cinsiyet ayrımcılığı yapılmakta bunun sonucunda aynı meslekteki bir erkek, bir kadına göre daha fazla avantaj sahibi olmaktadır.

Yönetim kadrolarının çok büyük bölümü erkeklerden oluşmaktadır. Kadınlara üst düzey yöneticilikte fazla şans tanınmamaktadır...

Siyasette kadınlar erkeklerin seçilmesi için uğraşmakta, iş kadın aday göstermeye geldiğinde partiler "vitriini" birkaç bayan adayla süslemekte, geri kalanları seçilemeyecek yerlerde aday göstererek göz boyamaktadırlar. Bu nedenle Siyasi Partiler Kanunu'nda değişiklik yapıp en az % 30 "KOTA"

uygulaması getirilip KADINLAR AÇISINDAN POZİTİF A YRIMCILIK YAPILMASI gerekir.

Eğitim düzeyi düşük olan toplumumuzda kadınlar bekar iken babalarının, evlendikten sonra kocaların partilerine oy verme eğilimi içerisine sokulmaktadırlar. Siyasal bilinçten yoksundurlar. Siyasal bilince sahip olabilmeleri için "kız çocuklarının" eğitim ve öğretim sorununun üstünde daha çok çalışılması gerekir.

Ülkemizde kadına karşı uygulanan şiddet son derece yaygındır. Her ne kadar çıkarılan kanunlarla şiddet mağdurlarının başvuracakları mekanizmalar düzenlenmişse de bunlar yeterli değildir. Belediyeler, yasadan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmediklerinden sığınma evleri yetersizdir. En önemlisi ise kadının şiddet gördükten sonra korunmasının yeterli olmayıp "şiddete" uğramadan önce daha sağlıklı bir toplumun oluşturulması içinde öncelikle erkeğin eğitilmesi şarttır. Şiddetin normal bir davranış biçimi olarak algılanmasının mutlaka engellenmesi gerekir.

Toplumun kalkınabilmesi ve ilerleyebilmesi için kadın-erkek demeden hepsinin eğitim ve öğretim düzeyinin yükseltilmesi gerekmektedir. Bu nedenle kadınların eğitim seviyeleri yükseltilmelidir.

Sözlerimizi Atatürk'ün kadınların eğitimine verdiği önemi gösteren bir sözle bitiriyoruz: "*İnsan topluluğu kadın ve erkek denilen iki cins insandan oluşur. Kabil midir bu kütlenin bir parçasını ilerletelim, ötekini ihmal edelim de kütlenin bütünü ilerleyebilsin? Mümkün müdür ki bir cismin yarısı toprağa bağlı kaldıkça, öteki yarısı göklere yükselebilsin.*"

TÜBAKKOM 9. DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU KADIN HUKUKU KOMİSYONU
ŞKANI
AV. Menekşe ERSOY ÇATAK

..... BAROSU KADIN HUKUK
KOMİSYONU'NA

12-13 Nisan 2008 tarihlerinde Edirne'de yapılacak olan Yürütme Kurulu gündemi ve gündeme alınması talep edilen konuları bildiriyoruz.

GÜNDEM :

1. Medeni Kanun' da yapılması talep edilen değişikliklerin görüşülmesi, Medeni Kanun değişiklikleri ile ilgili çalışmaya Ankara II. Aile Mahkemesi Hakimi Mustafa Karadağ katılacaktır.

2. Ordu Barosu'nun yerel seçimlerin yaklaşılmasını dikkate alarak yaptığı, "Seçim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasının" görüşülmesi,

3. Mersin Barosu'nun "*Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı*"nın gündeme alınarak görüşülmesi ile ilgili teklifleri,

4. Düşünce ve önerilerin bildirilmesi.

Av. Menekşe ERSOY ÇATAK
TÜBAKKOM 9. DÖNEM SÖZCÜSÜ

EKİ: İstanbul, Hatay, Ordu ve Mersin Barolarının çalışmaları

TÜBAKKOM

EK 10

**3-4 MAYIS GENEL ÜYE TOPLANTISI GAZİANTEP
PROGRAMI**

03.05.2008 CUMARTESİ TOPLANTI

YER : TUĞCAN OTEL,

Atatürk Bul. No: 34 Gaziantep

09.00 Kayıt

10.00 Açılış, Dönem Sözcüsü Av. Menekşe Çatak Açılış konuşması.

10.30 Divan seçimi

11.00 Ara, (Çay kahve kurabiye ikramı)

11.15 Toplantı

12.30 Öğle Yemeği arası

13.30 Toplantı

15.00 Ara, (Çay kahve kurabiye ikramı)

15.15 Toplantı

17.00 Kapanış

20.00 GALA YEMEĞİ

04.05.2008 PAZAR EĞİTİM ÇALIŞMASI

YER : TUĞCAN OTEL,

Atatürk Bu1.No.34 Gaziantep

09.00 Toplantı Açılış 13.00 Toplantı Bitiş 13.30 Öğle Yemeği

KONU : Sosyal Güvenlik Kanun Tasarısı konusunda Eğitim çalışması

Katılımcılar;

1. Doç. Dr. Nurşen Caniklioğlu, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi,

2. Dr. Hediye Ergin Marmara Üniversitesi Öğretim Görevlisi,

13.00 Gaziantep Baro Lokalinde Öğle / Veda Yemeği,

(Öğle Yemeği Gaziantep Barosu tarafından verilecektir.)

..... BAROSU
KADIN HUKUK KOMİSYONU'NA

Mersin'de yapılan 9. dönem 1. Yürütme Kurulu toplantısında bilindiği üzere "Medeni Kanun"da yapılmasını istediğimiz değişikliklerle ilgili olarak çalışma yapmaya karar verilmişti. Ancak Anayasa Değişikliği'nin ülke gündemine oturması nedeniyle Ankara'da yapılan 2.Yürütme Kurulu toplantısında Anayasa Değişiklileri ile ilgili çalışma yapılması yönünde görüş birliğine varılmıştır.

12-13 Nisan 2008 tarihinde Edirne'de yapılacak olan 3.Yürütme Kurulu toplantısında görüşülecek olan Medeni Kanun'da yapılması talep edilen değişiklikler Dışında gündeme alınmasını talep ettiğiniz konulan 10 Şubat 2008 tarihine kadar tarafımıza bildirmenizi ve ayrıca Edirne Barosu tarafından tarafımıza gönderilen konaklama bilgileri dahilinde 15 Şubat 2008 tarihine kadar konaklama ile ilgili olarak Edirne Barosu'na bilgi vermenizi rica ederiz. 30.01.2008

TÜBAKKOM 9. DÖNEM SÖZCÜSÜ
Av. Menekşe ERSOY ÇATAK

EKİ: Konaklama Bilgiler

TÜBAKKOM
9. DÖNEM 1. YÜRÜTME KURULU
DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU KADIN HUKUK KOMİSYONU
BAŞKANLIĞI'NA

Ordu Barosu Kadın Hukuku Komisyonu olarak tarafımıza MK m. 282-334 İle ilgili maddeleri ile ilgi çalışma verilmiştir. Bu maddeler içinde yer alan hak düşürücü süreler başlığı altında, bulunan 303. maddeki "Ananın dava hakkı doğumdan başlayarak bir yıl geçmekle düşer" maddesindeki sürenin hak düşürücü toplumsal gerçeklere uymadığı için sürenin yetersiz olduğu kanaatindeyiz.

321. madde başlığını öncelikle son ad olarak düzenlenmesi, evlilik içi doğan çocuğun son (soyadının biyolojik gerçeklere uygun olarak anneden gelecek biçimde yahut cinsler arası eşitlik prensibi doğrultusunda tarafların iradesi ile seçime bağlı olarak, anne babadan birinin yahut her ikisinin veya üçüncü bir sonadın aile sonadı ve çocuğun sonadı olarak düzenlenmesi gerektiği görüşündeyiz.

İstanbul Barosu'nun hazırlamış olduğu rapor tarafımızdan incelendi geniş ve kapsamlı bir rapor olduğu görülmüş komisyonumuzca takdirle karşılanmış olup ve görüş olarak bilginize sunuyoruz.

Ordu Barosu Kadın Hukuku Komisyonu

Yürütme Kurulu

Av. Hülya SAPMAZ ÖZKAN Av. Göksel ÖZMAN Av.
Ayşegül TÜRKMEN

Ek: İstanbul Barosu tarafından hazırlanan rapor.

İSTANBUL BAROSU
KADIN HAKLARI KOMİSYONU
ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

EŞLER ARASINDA MAL REJİMLERİ

Mal Rejimi:

Eşlerin evlenmeden önce sahip oldukları ile evlilik süresince edindikleri malvarlıklarını "yönetme, bunlardan yararlanma ve bunlar üzerinde her türlü işlem yapma usullerini belirleyen hukuk kurallarına" mal rejimi denir.

Mal rejimi kuralları yeni Medeni Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren *hem geçmişe etkili olmaksızın mevcut evliliklere ve hem de yeni evlenecek olanlara uygulanmaktadır*. Medeni Kanun'da eşlerin noterde mal rejimi sözleşmesi yapmak suretiyle seçebilecekleri 3 tür seçimlik mal rejimi vardır:

- Mal Ayrılığı
- Paylaşmalı Mal Ayrılığı
- Mal Ortaklığı'dır.

Eşler kanunda yazılı seçimlik mal rejimlerinden birini *seçemedikleri takdirde, yasal mal rejimi olan "edinilmiş mallara katılma"* kurallarına tabi olurlar.

Eşlerin tabi oldukları mal rejimi türü, özellikle miras paylaşımını önemli ölçüde etkileyecektir. Çünkü eşlerden birinin ölümü halinde öncelikle mal rejimi tasfiye edilecek, sağ kalan eşe bu tasfiye sonucunda alacağı verildikten sonra, ölen eşin miras paylaşımına esas tutulacak malvarlığı belirlenecek, (terake) üzerinden mirasçılar ile birlikte sağ kalan eş de miras payını alacaktır.

Edinilmiş Mallara Katılma rejiminin ölüm nedeniyle tasfiyesinde, alacak hakkı yerine belirli koşullarda sağ kalan eşin konut ve ev eşyasında kendisine aynı hak (intifa, oturma

veya mülkiyet hakkı) verilmesini isteme hakkı vardır. Madde 652: tereke malları arasında konut ve ev eşyası bulunduğu durumlarda, sağ kalan eşe miras payına mahsuben kendisine aynı hak verilmesi önceliği tanınmıştır. Tasfiye, eşlerin mülkiyetinde bulunan malların mal rejiminin sona erdiği tarihteki rayiç değerleri üzerinde bir hesaplamayı gerektirir (alacak hakkı verir).

Tasfiye sırasında, malın kendisine ait olduğunu iddia eden eş iddiasını ispatla mükelleftir. Eşlerden hangisine ait olduğu kanıtlanamayan mal onların paylı mülkiyetinde sayılır, antika vs. Malın kime ait olduğu belli değilse, paylı mülkiyet karinesi. Eşlerin malları aksi ispatlanana kadar edinilmiş mal sayılır (karine). Burada malın hangi gruba dahil olduğu belli değil (edinilmiş mal karinesi).

Edinilmiş Mallara Katılma Rejiminin, başlangıç ve sona erme tarihinin bilinmesi, hangi malların kişisel, hangi malların edinilmiş mal olduğunun ve malların değerinin saptanması açısından önemlidir. (Bkz. N. Moroğlu, *Mal Rejimleri - 14 Soru, 14 Cevap*; Beta Yay., İstanbul 2002).

Başlangıç tarihi: a) Evlenmeyle (205); b) eşlerin seçimlik rejimden vazgeçmesiyle (208).

Sona erme anının önemi:

* edinilmiş mallara hangi mal ve değerlerin gireceğinin saptanması açısından

* tasfiyede malların hangi tarihteki değerlerinin esas alınacağı açısından (22) mal rejiminin sona erme anı = tasfiye anı.

Sona Erme Tarihi:

a. Ölümle

Ölüm tarihi

b. Başka mal rejimine geçişle

- Mal rejimi sözleşmesiyle Sözleşme tarihinde

- Mahkeme kararıyla dava tarihinde

c. Boşanma veya iptal davasıyla dava tarihinde

edinilmiş malların neler olduğu ve bu malların sürüm değerleri belirlenmesinde sözleşmenin yapıldığı ya da davanın açıldığı tarih esas alınır.

Kadın hakları Komisyonu Çalışma Grubu Raporunda, "Eşler arasındaki mal rejimleri kuralları" Medeni Kanun'un 202 ila 281. maddeleri arasında aile hukuku kitabının birinci kısmı olan "Evlilik hukukunun 4. bölümünde yer almaktadır.

Bu bölümle ilgili olarak da, açık bir ifadeyle yazılmış ve üzerinde tartışmaya yol açılmayacak maddeler inceleme dışı bırakılarak sadece uygulamasında sorunlar çıkabilecek maddeler ele alınmıştır.

Bu maddeler ise şöyledir;

Madde 203 : Mal rejimi sözleşmesi

I. Sözleşmenin içeriği

Mal rejimi sözleşmesi, evlenmeden önce veya sonra yapılabilir. Taraflar, istedikleri mal rejimini ancak kanunda yazılı sınırlar içinde seçebilir, kaldırabilir veya değiştirebilirler.

Madde ile; mal rejimleri sözleşmesinin kanunda yazılı sınırlar içinde seçilebileceği, kaldırılabilirliği veya değiştirilebileceğinden hareketle karma bir mal rejimi sözleşmesi yapılamayacağını belirtilmiştir.

Sözleşme serbestisi çerçevesinde, yürürlük kanunda eşlere edinilmiş mallara katılma rejiminin evliliğin başından itibaren uygulama imkanı veren 1 yıllık sürenin geçmesine rağmen, eşler bu içerikle bir sözleşme yapabilecekler midir? Sorusuna 203. m. çerçevesinde olumlu yanıt verilemeyecektir, ancak anlaşılabilir eşlerin malları paylaşmalarına bir engel olmadığı, bunun için örneğin; tapuya giderek yarı payı eşine vermesinin daha kolay bir yol olacaktır.

Yine bu maddeye göre mal rejimi sözleşmesi evlilikten önce de yapılabilir. Bir seçim yapılmamış ise yasal mal

rejimi olan "edinilmiş mallara katılma rejimi" olan kanuni rejim uygulanacaktır. Seçim haklarını kullanmada bir sınırlama getirilmemiştir yani istenilen zamanda ve sayıda değiştirebileceklerdir. Kanundaki sınırlı rejim türleriyle bağlı olunup karma rejim yaratılamayacaktır.

II. Sözleşme ehliyeti

Madde 204. - *Mal rejimi sözleşmesi, ancak ayırt etme gücüne sahip olanlar tarafından yapılabilir.*

Küçükler ile kısıtlılar, yasal temsilcilerinin rızasını almak zorundadırlar.

Bu kişiye bağlı bir hak olup ancak eşlerce bizzat yapılabilecektir. Yalnız vesayet altındaki kişilerin sözleşme yapabilmek için vesayet makamından izin almaları gerekecektir (MK. 462/9. bend).

Madde 205 : III. Sözleşmenin şekli

Mal rejimi sözleşmesi, noterde düzenleme veya onaylama şeklinde yapılır. Ancak, taraflar evlenme başvurusu sırasında hangi mal rejimini seçtiklerini yazılı olarak da bildirebilirler.

Mal rejimi sözleşmesinin taraflarca ve gerektiğinde yasal temsilcilerince imzalanması zorunludur.

Her ne kadar kanunda mal rejimi sözleşmesinin noterde düzenleme veya onaylama şeklinde yapılacağı öngörülmüşse de, 14 aylık uygulama süresinde noterlerin sadece düzenleme şeklinde sözleşme yaptıkları, onaylama şeklini kabul etmedikleri görülmüştür. Mal rejiminin türleri ve içeriği konusunda yeterince bilgilendirme yapılmadığı için noterler onaylama şeklinden kaçınmaktadırlar.

Evlenme başvurusu sırasında hangi mal rejiminin seçildiğini yazılı olarak bildirme olanağı tanıyan cümle yeterince anlaşılır bir şekilde ifade edilmemiştir. Bu hükmü, "seçimlik" şeklinde ifade edilmiştir. Bu hükmü seçimlik mal rejimlerin-

den hangisini anladıkları şeklinde anlamak gerekiyor. Ayrıca bu yazılı bildirimde sadece mal rejiminin adı belirtilecektir, bu bir mal rejimi sözleşmesi değildir, çünkü evlendirme memurunun sadece bu beyanı kabul yetkisinin vardır, herhangi bir onaylama söz konusu değildir. Yeni Medeni Kanun'a, eski kanunda yer alan 'karı koca malları hakkındaki usule ilişkin sicil alınmamış olması büyük eksikliklerdir.

Mal ayrılığının yasal mal rejimi olduğu eski kanun döneminde, seçimlik türlerin hemen hemen hiç kullanılmaması olduğu bilinmektedir. O dönemde böyle bir sicile gereksinim yoktu denebilir. Ancak yeni kanunun uygulanmasıyla birlikte seçimlik mal rejimleri de uygulanır olacaktır. Bu nedenle mal rejimi sicilinin tutulmasına ihtiyaç vardır.

Bu sicil kaydı noterde tutulabilir. Bu sicil kaydı eski Medeni Kanun'un 240. maddesinde olduğu gibi aleni olmalı ve herkes kendisiyle ilgili kaydın bir örneğini bedelsiz isteyebilmelidir.

Mal rejimi sözleşmesi evlilik başvurusu sırasında bizzat yapılabilecektir. 6. 09. 2003 tarihli Evlendirme Yönetmeliği Ek 1. maddesi: "*Evlendirme memurları kadın ve erkeği rejimi seçmeye davete mecbur değildirlerdir. Bildirimin yapılmaması evlendirme işleminin yapılmasına engel teşkil etmez. Yasal mal rejimi yerine diğer rejim türlerini seçmeleri halinde bunu kabul edebilirler.*" demekte. Yine karma bir rejim yapmış iseler yönetmelik yasadaki rejimlerden başkasını kabul etmeme yetkisini vermiştir. Bu durumda evlenecek kişiler ancak noterde onaylama şeklinde bir sözleşme yapacaklardır, ancak bu durumda kanuni rejimle çatışan hükümler yok sayılacak diğerleri ayakta kalacaktır. Yazılı bildirim varsa bu evlilik dosyalarında bulundurulacaktır.

Madde 206 : C. Olağanüstü mal rejimi

I. Eşlerden birinin istemi ile

1. Karar

Haklı bir sebep varsa hakim, eşlerden birinin istemi üzerine, mevcut mal rejiminin mal ayrılığına dönüşmesine karar verebilir.

Özellikle aşağıdaki hallerde haklı bir sebebin varlığı kabul edilir:

1. *Diğer eşe ait malvarlığının borca batık veya ortaklıktaki payının haczedilmiş olması,*
2. *Diğer eşin, istemde bulunanın veya ortaklığın menfaatlerini tehlikeye düşürmüş olması,*
3. *Diğer eşin, ortaklığın malları üzerinde bir tasarruf işleminin yapılması için gereken rızasını haklı bir sebep olmadan esirgemesi,*
4. *Diğer eşin, istemde bulunan eşe malvarlığı, geliri, borçları veya ortaklık malları hakkında bilgi vermekten kaçınması,*
5. *Diğer eşin sürekli olarak ayırt etme gücünden yoksun olması.*

Eşlerden biri ayırt etme gücünden sürekli olarak yoksun ise, onun yasal temsilcisi de bu sebebe dayanarak mal ayrılığına karar verilmesini isteyebilir.

İsviçre Medeni Kanunu'nun 170. maddesinde eşlerin birbirlerinden malvarlığı hakkında bilgi isteme hakkı vardır. Türk Medeni Kanunu'nda böyle bir hakka yer verilmemiş, ancak, bir eşin istemde bulunan eşe malvarlığı geliri, borçları veya ortaklık malları ile ilgili bilgi vermekten kaçınması aralarında mevcut mal rejiminin mal ayrılığına dönüşmesini talep için haklı neden oluşturduğu kanunda kabul edilmiştir. Diğer bir ifadeyle madde 206/4'de bilgi vermemenin sonucu kurala bağlanmıştır.

Bu maddedeki "ortaklık" sözcüğünden mal ortaklığının geçerli olduğu durumların söz konusu olacağıın anlaşılması gerekir.

Eşlerden birinin istemiyle (veya yasal temsilcisi) "*haklı sebep varsa mevcut mal rejiminin mal ayrılığına dönüşmesine karar verir*" demekle bu haklı nedenlerin tartışılmaz ve hakimın kabul zorunda olduğunu da belirtmiş olmaktadır. Boşanma davası sırasında bu istem dava dilekçesinde açıkça yazılmıyorsa da istemin vasfı bu maddeye benziyorsa dönüşürme talebi sayılmalıdır. Eğer dönüşürme isteminin kabulüne karar verilmiş ise, artık eski mal rejimi dava tarihinden itibaren sona ermiş demektir ve tasfiye bu tarihte başlar.

Madde 207 : 2. Yetki

Yetkili mahkeme eşlerden herhangi birinin yerleşim yeri mahkemesidir.

Bu maddede genel yetki kuralından ayrılarak eşlerden birinin yerleşim yeri yetkili mahkeme olarak kabul edilmiş. Yine eşlerden her birinin ikametgahu; aile konutundan farklı bir ikametgahtır. Kötüye kullanmaya olanak tanıyan bir hüküm olduğuna dikkat çekildi. Örneğin; dava öncesi davacı eşin kötü niyetle ikametgahını uzak bir yere nakletmesi mümkündür, ikametgahu nakletmenin ne kadar kolay olduğu ve bir araştırma gerektirmediği gözetildiğinde ekonomik bakımdan zayıf durumda bulunan özellikle kadın olan eşin kendini temsil ettirmesinin ne kadar güç olacağı açıktır.

II. Cebri icra halinde

1. İflasta

Madde 209. - Mal ortaklığını kabul etmiş olan eşlerden birinin iflasına karar verildiği takdirde, ortaklık kendiliğinden mal ayrılığına dönüşür.

Bu dönüşüm kendiliğinden dönüşümdür.

Madde 208: 3. Mal ayrılığına geçişten dönme

Eşler, her zaman yeni bir mal rejimi sözleşmesiyle önceki veya başka bir mal rejimini kabul edebilirler.

Mal ayrılığına geçici gerektiren sebebin ortadan kalkması halinde hakim, eşlerden birinin istemi üzerine eski mal rejimine dönüşmesine karar verebilir.

Maddenin 2. fıkrasında yer alan "mal ayrılığına geçişi gerektiren sebebin ortadan kalkması halinde hakim eşlerden birinin istemi üzerine eski mal rejimine dönüşmesine karar verebilir" hükmü, madde 206 f. 4' de bulunan; eşin ortaklık malları hakkında bilgi vermekten kaçınması halinde mal ayrılığını talep etme hakkını engelleyecek gibi kaleme alınmıştır. Davanın açılmasıyla mahkemede ortaklık malları hakkında bilgi verilmesi durumunda ne olacaktır?

Kanun kötü niyetin önlenmesi ve eski mal rejimine dönüşmesi kararından bahsettiği için madde 206 fıkra 4 gereğince sabit olan davanın kabulüne karar verilmesi gerekmektedir.

Yani bu durumda diğer eş dilediği zaman madde 208 gereğince yeniden dava açmak zorunda bırakılmalıdır.

Madde 211: 3. Eski rejime dönme

Alacaklı tatmin edildiği takdirde eşlerden birinin istemi üzerine hakim, mal ortaklığının yeniden kurulmasına karar verebilir.

Eşler, mal rejimi sözleşmesiyle edinilmiş mallara katılma rejimini kabul edebilirler.

Bu madde de yer alan "alacaklı tatmin edildiği takdirde" tabirinin kanun tekniği ve dili açısından doğru olmayıp "alacaklının rızası alındığı takdirde" gibi bir ifadenin yer alması gerekirdi. Fakat haklı nedenin halen sürmekte olduğunu alacaklı ileri sürebilecektir. Alacaklıların dönüştürme talebinde yine bazı hallerde mal ayrılığını isteyebileceklerdir.

Madde 213: D. Alacaklıların korunması

Mal rejiminin kurulması, değiştirilmesi veya önceki rejimin tasfiyesi, eşlerden birinin veya ortaklığın alacaklılarının, üzerinden haklarını alabilecekleri malları sorumluluk dışında bırakamaz.

Kendisine böyle mallar geçmiş olan eş, borçlardan kişisel olarak sorumludur; ancak, söz konusu malların borcu ödemeye yetmediğini ispat ettiği takdirde, bu ölçüde kendisini sorumluluktan kurtarabilir.

Madde her ne kadar mal rejimi ifadesini kullansa da burada mal ortaklığı anlatılmaktadır.

Madde 214:

E. Mal rejiminin tasfiyesi davalarında yetki

Eşler veya mirasçılar arasında bir mal rejiminin tasfiyesine ilişkin davalarda, aşağıdaki mahkemeler yetkilidir:

1. *Mal rejiminin ölümle sona ermesi durumunda ölenin son yerleşim yeri mahkemesi,*

2. *Boşanmaya, evliliğin iptaline veya hakim tarafından mal ayrılığına karar verilmesi durumunda, bu davalarda yetkili olan mahkeme,*

3. *Diğer durumlarda davalı eşin yerleşim yeri mahkemesi.*

Mal rejiminin tasfiyesi davasında yetkiyi düzenlerken "diğer durumlarda" davalı eşin yerleşim yeri mahkemesi derken gereksiz tekrar içine girmiştir. Neyi kastettiği anlaşıl-mamaktadır. "diğer durumlar" tabiri ile ayrılık durumu da kastediliyor olamaz çünkü 168. madde boşanma ve ayrılık davalarında aynı mahkemeyi yetkili kılmıştır.

Bu yetki kuralı mal rejiminin tasfiyesinde de geçerli olacaktır.

Madde 216: G. Envanter

Eşlerden her biri, diğerinden her zaman mallarının envanterinin resmi senetle yapılmasını isteyebilir.

Bu envanter, malların getirilmesinden başlayarak bir yıl içinde yapılmışsa, aksi ispatlanmış olmadıkça bu envanterin doğru olduğu kabul edilir.

Eşin talep edeceği envanterin verilmemesi durumunda da kanunda bir yaptırım bulunmamaktadır. Bunun boşanma davası veya mal ayrılığı davası konusu yapılabilmesi mümkündür. Envanterin verilmemesi durumunda tespit davası açılabilir.

Bu madde için 195. Maddedeki "hakim, gerektiği taktirde eşlerden birinin istemi üzerine gereken önlemleri alır" ibaresi dayanak madde olacaktır. Burada bir karine söz konusudur. Yine bu envanter resmi senetle veya noter tarafından düzenleme şeklinde yapılabilir.

Madde 219 : II. Edinilmiş mallar

Edinilmiş mal, her eşin bu mal rejiminin devamı süresince karşılığını vererek elde ettiği malvarlığı değerleridir.

Bir eşin edinilmiş malları özellikle şunlardır:

1. Çalışmasının karşılığı olan edinimler,
2. Sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurum ve kuruluşlarının veya personele yardım amacı ile kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler,
3. Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar,
4. Kişisel mallarının gelirleri,
5. Edinilmiş malların yerine geçen değerler.

Madde edinilmiş malları sayarken özel sigorta tazminatlarını saymamakla birlikte bunlarda edinilmiş mallardır. Ancak kişisel malı ile ödediğini ispat ederse kişisel mal sayılır.

Edinilmiş mallara kabaca çalışma karşılığı olanlar denilebilir.

III. Kişisel mallar

1. Kanuna göre

Madde 220. - *Aşağıda sayılanlar, kanun gereğince kişisel maldır:*

1. *Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya,*
 2. *Mal rejiminin başlangıcında eşlerden birine ait bulunan veya bir eşin sonradan miras yoluyla ya da herhangi bir şekilde karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği malvarlığı değerleri,*
 3. *Manevi tazminat alacakları,*
 4. *Kişisel mallar yerine geçen değerler.*
- Karşılıksız kazandırma ile gelen mallar kişiseldir.*

Madde 221: 2. Sözleşmeye göre

Eşler, mal rejimi sözleşmesiyle, bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti sebebiyle doğan edinilmiş mallara dahil olması gereken malvarlığı değerlerinin kişisel mal sayılacağını kabul edebilirler.

Eşler, mal rejimi sözleşmesiyle kişisel malların gelirlerinin edinilmiş mallara dahil olmayacağını da kararlaştırabilirler.

Bu madde hükmü uyarınca, eşler "bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti sebebiyle doğan edinilmiş mallara dahil olması gereken malvarlığı değerleri, kişisel mal kabul edilebilirler" derken mehaz kanun maddesi "bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti için belirlemiş ve edinilmiş mallara dahil olması gereken malvarlığı değerleri kişisel mal kabul edilebilirler" demektedir.

Bu durumda İsviçre Medeni Kanun'u uyarınca "bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti için gerekli olan ancak edinilmiş malvarlığı değerleri içine giren bir mal eşler arasında sözleşme ile kişisel mal sayılırken" Türk Medeni Kanunu'nu bu maddesi ile de "bir mesleğin icrası veya bir işletmenin faaliyetinden doğan ve edinilmiş mallar içine giren malvarlığı değerlerini" sözleşme ile kişisel mal kapsamına sokmak mümkün olacaktır.

Görüldüğü gibi iki madde arasında açık bir farklılık mevcuttur. Bu madde hakim önüne geldiğinde hakim kanunu değil, sözleşmeyi yorumlayacaktır. Zira bu maddede bir sözleşme söz konusudur. Ancak mal rejiminin kamu düzenine dahil olduğu düşünüldüğünde rejimi düzenleyen maddelerin emredici nitelikte olduğundan bahisle sözleşmenin kesin hükümsüz olduğu karara bağlanabilecektir.

Bu durumda yasada çeviri hatasının var olduğunu düşünürsek hata düzeltilmediği sürece bu hatanın içtihatlar yolu ile düzeltilmesi görevi yargıya düşecektir.

Yine burada kişisel mal yaratma hakkı verilmiş yoksula yasa gereği olan kişisel mallar değiştirilemiyor.

Madde 223 :

B. Yönetim, yararlanma ve tasarruf

Her eş, yasal sınırlar içerisinde kişisel malları ile edinilmiş mallarını yönetme, bunlardan yararlanma ve bunlar üzerinde tasarrufta bulunma hakkına sahiptir.

Aksine anlaşma olmadıkça, eşlerden biri diğerinin rızası olmadan paylı mülkiyet konusu maldaki payı üzerinde tasarrufta bulunamaz.

Yönetim, yararlanma ve tasarrufa ilişkin bu maddenin uygulanması hakim taktiri ve içtihatlarla belirlenecektir.

Madde 227 : 2. Değer artış payı

Eşlerden biri diğerine ait bir malın edinilmesine, iyileştirilmesine veya korunmasına hiç ya da uygun bir karşılık almaksızın katkıda bulunmuşsa, tasfiye sırasında bu malda ortaya çıkan değer artışı için katkısı oranında alacak hakkına sahip olur ve bu alacak o malın tasfiye sırasındaki değerine göre hesaplanır; bir değer kaybı söz konusu olduğunda katkının başlangıçtaki değeri esas alınır.

Böyle bir malın daha önce elden çıkarılmış olması halinde hakim, diğer eşe ödenecek alacağı hakkaniyete uygun olarak belirler.

Eşler, yazılı bir anlaşmayla değer artışından pay almaktan vazgeçebilecekleri gibi, pay oranını da değiştirebilirler.

Diğer eşin malına katkıda bulunan eş katkısı oranında alacak hakkına sahip olur ve alacak o malın tasfiyesi sırasındaki değerine göre hesaplanır. Değer kaybı söz konusu olduğunda katkının yapıldığı tarihteki malın değeri (başlangıçtaki payı) esas alınır. Fakat bu durumda katkının başlangıç tarihinden itibaren faiz istenip istenmeyeceği açıklığa kavuşturulmalıdır.

İsviçre'de tek mal yerine "mallar" öngörülmüş ve tek tek her malı hesap etme yerine toplu hesaplama yoluna gidilmiştir.

Madde 228:

III. Eşlerin paylarının hesaplanması

1. Kişisel malların ve edinilmiş malların ayrılması

Eşlerin kişisel malları ile edinilmiş malları, mal rejiminin sona ermesi anındaki durumlarına göre ayrılır.

Eşlerden birine sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurumlarından yapılmış olan toptan ödemeler veya iş gücünün kaybı dolayısıyla ödenmiş olan tazminat, toptan ödeme veya tazminat yerine ilgili sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurumunca uygulanan usule göre ömür boyunca irat bağlanmış olsaydı, mal rejiminin sona erdiği tarihte bundan sonraki döneme ait iradın peşin sermayeye çevrilmiş değeri ne olacak idiyse, tasfiyede o miktarda kişisel mal olarak hesaba katılır.

Sigorta ve tazminat alacakları madde 219 da "edinilmiş mal" olarak sayılmış iken; ödeme şeklinin aylık irat olarak tercihi halinde mal rejiminin sona erdiği tarihte 'bundan sonraki iradın peşin sermayeye çevrilmiş değeri ne olacak idiyse tasfiyede o miktarda kişisel mal olarak hesaba katılacağı belirtilmiştir.

2. Eklenecek değerler

Madde 229. *Aşağıda sayılanlar, edinilmiş mallara değer olarak eklenir:*

1. *Eşlerden birinin mal rejiminin sona ermesinden önceki bir yıl içinde diğer eşin rızası olmadan, olağan hediyeler dışında yaptığı karşılıksız kazandırmalar,*

2. *Bir eşin mal rejiminin devamı süresince diğer eşin katılma alacağını azaltmak kastıyla yaptığı devirler.*

Bu tür kazandırma veya devirlere ilişkin uyumsuzluklarda mahkeme kararı, davanın kendisine ihbar edilmiş olması koşuluyla, kazandırma veya devirden yararlanan üçüncü kişilere karşı da ileri sürülebilir.

Devredilen tarih nazarıyla katılma alacağına katılacaklardır. Katılma alacağının azaltma kastıyla yapılanlarda 1 yıl kaydına bakılmadan iptale gidilecektir. Burada karşılıksız bir aktarım değil diğer eş artık değerden alacağı payı azaltmak amacıyla yapılan devirler söz konusu olacaktır. Denkleştirme sonucunda azaltılmış değerler varmış gibi değerleri katkı payına girecektir.

Madde 230:

3. Kişisel mallar ile edinilmiş mallar arasında denkleştirme

Bir eşin kişisel mallara ilişkin borçları edinilmiş mallardan veya edinilmiş mallara ilişkin borçları kişisel mallarından ödenmiş ise, tasfiye sırasında denkleştirme istenebilir.

Her borç, ilişkin bulunduğu mal kesimini yükümlülük altına sokar. Hangi kesime ait olduğu anlaşılamayan borç, edinilmiş mallara ilişkin sayılır.

Bir mal kesiminden diğer kesimdeki malın edinilmesine, iyileştirilmesine veya korunmasına katkıda bulunulmuşsa, değer artması veya azalması durumunda denkleştirme, katkı oranına ve malın

tasfiye zamanındaki değerine veya mal daha önce elden çıkarılmışsa hakkaniyete göre yapılır.

Tasfiyenin kilit noktasının oluşturan bu madde açık bir şekilde yazılmış, edinilmiş mal karinesini içeren madde tasfiye anındaki değerinin esas alınmasını öngörüyor.

Madde 235 : 3. Değerlendirme anı

Mal rejiminin sona erdiği sırada mevcut olan edinilmiş mallar, tasfiye anındaki değerleriyle hesaba katılırlar.

Edinilmiş mallara hesapta eklenecek olanların değeri, malın devredildiği tarih esas alınarak hesaplanır.

Malları tasfiye anındaki değeriyle hesaba katılması doğru bir yaklaşım ise de; 2. fıkroda yer alan edinilmiş mallara hesapta eklenecek olan değerlerin malın devredildiği andaki değeri olması hükmü Türkiye gibi enflasyon oranı yüksek ülkede hesapsızlığa neden olacaktır.

Madde 236 : V. Artık değere katılma

1. Kanuna göre

Her eş veya mirasçuları, diğer eşe ait artık değerinin yarısı üzerinde hak sahibi olurlar. Alacaklar takas edilir.

Zina veya hayata kast nedeniyle boşanma halinde hakim, kusurlu eşin artık değerdeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına karar verebilir.

Bu durumda bu sebeple katılma payının indirimi için dava sonunun beklemek gerekecektir

Kanunun burada zina ve cana kast nedeniyle boşanmada bu yetkiyi hakime vermesine rağmen aynı yetkiyi haysiyetsiz hayat sürme haline vermemesi büyük bir çelişkidir...

Maddenin 2. fıkrası İsviçre'de bulunmamaktadır. Zina veya hayata kast nedeni ile boşanma halinde kusurlu eşin pay oranının azaltılacak veya kaldırılacak olmasına hükmeden bu fıkra takastan önce hesaplanmalıdır. Zina sebebiyle boşanma

davasının 6 ay veya 5 yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğundan, evlilik birliğinin sarsılması nedeni ile dava açılıp olup, hüktümde eşin sadakatsiz yaşamı olsa dahi, bu fıkranın uygulanamamalıdır.

Madde 240 : 2. Aile konutu ve ev eşyası

Sağ kalan eş, eski yaşantısını devam ettirebilmesi için, ölen eşine ait olup birlikte yaşadıkları konut üzerinde kendisine katılma alacağına mahsup edilmek, yetmez ise bedel eklenmek suretiyle intifa veya oturma hakkı tanınmasını isteyebilir; mal rejimi sözleşmesiyle kabul edilen başka düzenlemeler saklıdır.

Sağ kalan eş, aynı koşullar altında ev eşyası üzerinde kendisine mülkiyet hakkı tanınmasını isteyebilir.

Haklı sebeplerin varlığı halinde, sağ kalan eşin veya ölen eşin yasal mirasçılarının istemiyle intifa veya oturma hakkı yerine, konut üzerinde mülkiyet hakkı tanınabilir.

Sağ kalan eş, miras bırakanın bir meslek veya sanat icra ettiği ve altsoyundan birinin aynı meslek veya sanatı icra etmesi için gerekli olan bölümlerde bu hakları kullanamaz. Tarımsal taşınmazlara ilişkin miras hukuku hükümleri saklıdır.

Bu madde sadece "sağ kalan" eş demekle boşanmayla evlilik sona erdiğinde, ayrılan eşe aile konutunun tahsis edilmesini kapsamaktadır. Oysa paylaşmalı mal ayrılığında evliliği hem eşlerden birinin ölümü ile hem de boşanmayla sona ermesinde aile konutu konusu düzenlenmiştir.

Ayrıca; 240. madde de sadece mülkiyet durumunun göz önünde tutulması da 254. md. ile kıyaslandığında kiralık aile konutunun kurala bağlanmamış olması bir eksikliktir.

Madde 241: Üçüncü kişilere karşı dava

Tasfiye sırasında, borçlu eşin malvarlığı veya terekesi, katılma alacağını karşılamadığı takdirde, alacaklı eş veya mirasçıları, edinilmiş mallarda hesaba katılması gereken karşılıksız kazandırmaları

bunlardan yararlanan üçüncü kişilerden eksik kalan miktarla sınırlı olarak isteyebilir.

*Dava hakkı, alacaklı eş veya mirasçılarının haklarının zedelen-
diğini öğrendikleri tarihten başlayarak bir yıl ve her halde mal rejimi-
ninin sona ermesinin üzerinden beş yıl geçmekle düşer.*

*Yukarıdaki fıkra hükümleri ve yetki kuralları dışında mirastaki
tenkis davasına ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır.*

Tasfiye sırasında katılma alacağı karşılanmayan alacaklı eş ve mirasçılarının edinilmiş mallarda yapılan karşılıksız kazandırmaları 3. şahıslardan eksik kalan miktarla sınırlı olarak isteyebilmesi, öğrenmeden itibaren 1 yıl ve mal rejiminin sona ermesinden itibaren 5 yıl geçmekle zamanaşımına uğrayacağını hükme bağlamış olmasına rağmen iyi niyetle yapılmış karşılıksız kazandırmaların şartlar değiştikten sonra geri talep edilmesinin hakkaniyete uygun bulunmamaktadır.

YÜRÜRLÜK MADDESİ

Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğü ve uygulama şekli hakkındaki kanun tasarısının 10. maddesinin 1. fıkrası; "bir yıl içinde başka bir mal rejimini seçtikleri taktirde, evlenme tarihinde geçerli olan yasal rejime tabi olacağını hükme bağlamış olmakla" eşler arasında eşit hak, eşit paylaşım ilkesine dayanan yasal mal rejiminin mevcut evliliklere uygulanmasına engel olmuştur.

Bu da milyonlarca evli kadının geçmiş emeklerine yapılan büyük bir haksızlıktır. Zira edinilen mallar büyük oranda erkeğin üzerinde kayıtlı bulunduğundan, bu haksız durumu düzeltme amacını taşıyan yasal mal rejiminden tüm kadınların istifadesini sağlamak gerekirken siyasi gerekçelerle adalet komisyonunda değişiklik yaparak sadece 1 yıl içinde notere giden eşlere bu hakkın tanınması büyük haksızlıktır.

Bu nedenle mecliste beklemekte olan yasal mal rejiminin tüm evliliklere uygulanmasını öngören kanun teklifini destekliyor. Bir an önce gündeme alınarak aşağıdaki şekilde yasallaşmasını bekliyoruz.

Madde 10 fıkra 1:

“Türk Medeni Kanunu’nun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tabi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, EVLENME TARİHİNDEN GEÇERLİ OLMAK ÜZERE yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.”

**MERSİN BAROSU'NUN
VELAYET KONUSUNDA
YAPILMASINI TALEP ETTİĞİ DEĞİŞİKLİKLER**

1. Evlilik dışı doğan çocuğun velayetinin babasına verilmesinin, MK m. 337'nin saydığı sınırlı çok sınırlı hallerle bağlı kalamaması, sınırın genişletilmesi,

2. Mahkemelerin "*velayetin tedbiren verilmesi*" konusunda müşterek uygulamaya giderek MK m. 182. madde de bu konuyla ilgili gerekli düzenlemenin yapılarak, dava sonuçlanmadan velayeti çocuğun menfaati olan tarafa vermesi konusunda değişiklik yapılmasıyla ilgili görüşü vardır.

03/05/2008 CUMARTESİ TOPLANTISI

Açılış konuşması; Dönem sözcüsü Av. Menekşe Ersoy ÇATAK tarafından yapıldıktan sonra, divan seçimine geçildi.

Gaziantep Barosundan; Fethiye ERSOY

Hatay Barosu'ndan; Hatice CAN ve

Mersin Barosu'ndan; Harika LEVENT Divan Üyesi olarak seçildi.

9. Dönem 3. Yürütme Kurulu Toplantısı'nda yer alan madde değişiklik önerileri görüşülmeye başlandı.

124. MADDE: Maddenin aynen yasadaki haliyle kalması-na karar verildi.

158. MADDENİN 2. FIKRASI: Yasanın aynen kalması ve iyi niyetli eşin korunmasına ilişkin ifadenin yasada yer almasına 13 oyla karar verildi.

282. MADDE: Kiralık anne kavramının yasada yer alıp almayacağına dair yapılan oylamada kavramın ayrı bir kanun maddesiyle eklenmesi görüşü beyanıyla birlikte yeniden oylamaya geçildi ve kiralık anne kavramının ordu barosunun görüşü gibi yasaya eklenmesine 10 oyla karar verildi.

289. MADDENİN 2. FIKRASI: çocuğun soybağı davasının, öğrenmeden sonra bir yıllık zamanasını süresi içinde açılması gerektiği 16 oyla karara bağlandı.

300. MADDENİN 2. FIKRASI: ilgililerin dava hakkı her halde tanının üzerinden beş yıl geçmekle düşer hükmünün madde metninden çıkarılmasına 20 oyla karar verildi.

Aynı maddede yer alan bir yıllık sürenin kanun metninde kalmasına 20 oyla karar verildi.

301. MADDE: Babanın davayı kabulü tanıma hükmündedir ifadesinin madde metninde yer almasını 21 oyla karar verilmiştir.

306. MADDE: kanun metni üzerinde yapılan oylamada madde metninin aynen kalmasına 16 oyla karar verildi.

307. MADDE: Ayrılık süresinin 170. maddede yer alan 3 yıllık süre ile kalmasına 17 oyla karar verildi.

309. MADDE: İlgili maddeye bir ekleme yapılarak küçüğün menfaatlerine uygun olmayacak biçimde, anne baba rıza vermekten kaçınırsa; rıza aranmaz ifadesinin ayrı bir fıkraya olarak madde metninde yer almasına karar verildi. Bu ifadeye kötü niyet kavramının eklenmemesi yönünde 16 oyla karar verildi.

314. MADDE: Ayırt etme gücüne sahip olan çocuğun anne baba ismini almasında beyanına başvurulması konusu 21 oyla karar verildi.

Tek başına evlat edinmenin soyadı ile birlikte adını vermesi 19 oyla kabul edildi.

316. MADDE: Maddeye, Hakim ya da görevlendireceği uzman kişinin, evlat edenin çocuklarının görüşlerini alınmadan bir karar verilemez ibaresinin eklenmesi 1 oyla red edilip kanun maddesinin aynen kalmasına yönelik 16 oyla karar verildi.

315. MADDE: Evlat edinmeyle ilgili davaların hasımsız görülmesi konusu 22 oyla kabul edildi.

337. MADDE: Madde metninin aynen kalması 12 oyla kabul edildi.

336. MADDE: Velayetin değiştirilmesi hususunun yasal düzenlemeye eklenmesi hususuna 12 oyla karar verildi.

336. maddenin 2. fıkrasını tedbiren velayet kavramının eklenmesinin 19 oyla karar verildi.

173. MADDE: Kadın, boşandığı kocasının soyadını kullanmakta menfaati bulunduğu ve kocaya bir zarar vermediği ispatlandığı takdirde boşanma davasının her aşamasında ve ayrı bir dava açılmaksızın kadının kocasının soyadını almasına 25 oyla karar verilmiştir.

Aynı kanun maddesine ilişkin kadının, kocasının soyadını almak için dava açma süresinin 1 yıl ile sınırlandırılmasına karar verildi.

303. MADDE: Annenin soybağının reddi davasını açma konusunda hak tanınmasının kanun metninde yer almasına karar verildi.

187. MADDE: Gaziantep Barosu'nun, Ankara Barosu ve Hatay Barosu'nun değişiklik önerisine aynen karar verildi.

192. MADDE: Gaziantep Barosu'nun Ankara Barosu ve Hatay Barosu'nun değişiklik önerisine aynen karar verildi.

214. MADDE: a bendi, mal rejimi tasfiyesi davalarında zamanaşımını tasfiye tarihinden itibaren 10 yıl olarak karar verilmiştir.

219. MADDE: 4. bendeki kişisel malların gelirleri maddesinin çıkartılarak 220. maddeye eklenip kişisel mal olarak kabul edilmeli ve eşlerin buna aykırı düzenleme yapabilme olanağının verilmesi hususuna karar verildi.

235. MADDE: 2. fıkradaki edinilmiş mallar hesapta eklenecek olanların değeri tasfiye tarihindeki sürüm değeri esas alınarak hesaplanır şeklinde değiştirilmesine karar verilmiştir.

HATAYBAROSU
MERSİN BAROSU KADIN KOMİSYONU
BAŞKANLIĞI'NA

EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİ DISINDA MEDENİ KANUNDAKİ DİĞER MAL REJİMLERİ ÜZERİNDE DEĞİŞİKLİK ÖNERİMİZ BULUNMAMAKTADIR. ÇÜNKÜ MAL AYRILIĞI REJİMİ TÜMÜYLE KADININ ALEYHİNDEDİR VE TAMAMEN KALDIRILMASI GEREKİR KANAATİNDEYİZ. MAL BİRLİĞİ REJİMİ İSE DEĞİŞİKLİK YAPMAGA UYGUN DEĞİLDİR.

EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİNDE KADINLAR ALEYHİNE OLAN DÜZENLEMELERİN DEĞİSTİRİLMESİ:

A. Mülkiyet

1. Kapsamı

MADDE 218. Edinilmiş mallara katılma rejimi, edinilmiş mallar ile eşlerden her birinin kişisel mallarını kapsar.

Yasa maddesi aynen kalıyor.

1. Edinilmiş mallar

MADDE 219. Edinilmiş mal, her eşin bu mal rejiminin devamı süresince karşılığını vererek elde ettiği mal varlığı değerleridir.

Bir eşin edinilmiş malları özellikle şunlardır:

+++ 1. Çalışmasının karşılığı olan edinimler. (Çalışma ev dışındaki ücretli bir işte veya ev içindeki işlerde sarf edilen emektir ibaresi eklendi. Değişik fıkra)

2. Sosyal Güvenlik ve Sosyal yardım kurum ve kuruluşlarının veya personele yardım amacı ile kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler,

3. Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar,

4. Kişisel malların gelirleri,

+++5. Bir mesleğin icrası veya işletmenin faaliyeti sebebiyle doğan edinilmiş mallara dahil olması gereken mal varlığı değerleri (Sonradan eklenen fıkra)

5. Edinilmiş malların yerine geçen değerler

II. Kişisel Mallar

I. Kanuna Göre

MADDE 220. Aşağıda sayılanlar, kanun gereğince kişisel maldır:

1. Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya,

+++ 2. Evlenmeden önce eşlerden birine ait bulunan veya bir eşin sonradan miras yoluyla ya da herhangi bir şekilde karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği mal varlığı değerleri, (Değişik fıkra-Mal rejiminin başlangıcında ibaresi yerine evlenmeden önce ibaresi kondu)

3. Manevi tazminat alacakları,

4. Kişisel mallar yerine geçen değerler,

2. Sözleşmeye göre

+++ Madde 221. (Değişik) Birinci paragraf kaldırıldı. Sadece ikinci paragraf bırakıldı.

Eşler, mal rejimi sözleşmesiyle kişisel malların gelirlerinin edinilmiş mallara dahil olmayacağı da kararlaştırabilirler.

IV. ispat

MADDE 222. Belirli bir malın eşlerden birine ait olduğunu iddia eden kimse, iddiasını ispat etmekle yükümlüdür.

Eşlerden hangisine ait olduğu tespit edilemeyen mallar, onların paylı mülkiyetinde sayılır. Bit eşin bütün malları, aksi ispat edilinceye kadar edinilmiş mal kabul edilir.

B. 1. Yönetim, Yararlanma ve Tasarruf

+++ MADDE 223. Eşler yasal sınırlar içerisinde kişisel malları ile edinilmiş malların yönetme, bunlardan yararlanma ve tasarrufta bulunma hakkına birlikte sahiptir.(Değişik)

Aksine anlaşma olmadıkça, eşlerden biri diğerinin rızası olmadan paylı mülkiyet konusu maldaki payı üzerinde tasarrufta bulunamaz.

C. Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluk

MADDE 224. Eşlerden her biri kendi borçlarından bütün mal varlığı ile sorumludur.

+++MADDE 225. Mal rejimi eşlerden birinin ölümü veya başka bir mal rejiminin kabul edilmesiyle sona erer.

Mahkemece evliliğin iptal veya boşanma sebebiyle sona erdirilmesine veya başka bir mal rejimine geçilmesine karar verilmesi hallerinde, mal rejimi davanın kesinleşme tarihinden geçerli olmak üzere sona erer.(Dava tarihi yerine davanın kesinleşme tarihi ibaresi eklendi. (Değişik paragraf)

II. Malların Geri Alınması ve Borçlar

1. Genel Olarak

MADDE 226. Her eş, diğer eşte bulunan mallarını geri alır.

Tasfiye sırasında, paylı mülkiyete konu bir mal varsa, eşlerden biri kanunda öngörülen diğer olanaklardan yararlanabileceği gibi, daha üstün bir yararı olduğunu ispat etmek ve diğerinin payını ödemek suretiyle o malın bölünmeden kendisine verilmesini isteyebilir.

Eşler karşılıklı borçlan ile ilgili düzenleme yapabilirler.

2. Değer artış payı

MADDE 227: Eşlerden biri diğerine ait bir malın edinilmesine, iyileştirilmesine ve korunmasına hiç ya da uygun bir karşılık almaksızın katkıda bulunmuşsa, tasfiye sırasında bu malda ortaya çıkan değer artışı için katkısı oranında alacak hakkına sahip olur ve bu alacak o malın tasfiye sırasındaki değerine göre hesaplanır; bir değer kaybı söz konusu olduğunda katkının başlangıçtaki değeri esas alınır.

Böyle bir malın daha önce elden çıkarılmış olması halinde hakim, diğer eşe ödenecek alacağı hakkaniyete uygun olarak belirler.

Eşler, yazılı bir anlaşmayla değer artışından pay almaktan vazgeçebilecekleri gibi, pay oranını da değiştirebilirler.

II. Eşlerin Paylarının Hesaplanması

1. Kişisel Malların ve Edinilmiş Malların Ayrılması

MADDE 228. Eşlerin kişisel malları ile edinilmiş malları, mal rejiminin sona ermesi anındaki durumlarına göre ayırır.

Eşlerden birine sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurumlarınca yapılmış olan toptan ödemeler veya iş gücünün kaybı dolayısıyla ödenmiş olan tazminat, toptan ödeme veya tazminat yerine ilgili sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurumu tarafından uygulanan üsule göre ömür boyu irat bağlanmış olsaydı, mal rejiminin sona erdiği tarihte bundan somaki döneme ait iradın peşin sermayeye çevrilmiş değeri ne olacak

idiyse, tasfiyede o miktardaki mal kişisel mal olarak hesaba katılır.

2. Eklenecek Değerler

...

MADDE 229. Aşağıda sayılanlar, edinilmiş mallara değer olarak eklenir:

1. Eşlerden birinin mal rejiminin sona ermesinden önceki bir yıl içinde diğer eşin rızası olmadan, olağan hediyeler dışında yaptığı karşılıksız kazandırmalar,

2. Bir eşin mal rejiminin devamı süresince diğer eşin katılma alacağını azaltmak kastıyla yaptığı devirler.

Bu tür kazandırma veya devirlere ilişkin uyumsuzluklarda mahkeme karar, davanın kendisine ihbar edilmiş olması koşuluyla, kazandırma veya devirden yararlanan üçüncü kişilere karşı da ileri sürülebilir.

3. Kişisel Mallara ile Edinilmiş Mallar Arasında Denkleştirme

MADDE 230: Bir eşin kişisel mallara ilişkin borçlan edinilmiş mallardan veya edinilmiş mallara ilişkin borçlan kişisel mallarından ödenmiş ise, tasfiye sırasında denkleştirme istenebilir.

Her borç, ilişkin bulunduğu mal kesimini yükümlülük altına sokar. Hangi kesime ait olduğu anlaşılmayan borç, edinilmiş mallara ilişkin sayılır.

Birmal kesiminden diğer kesimdeki malın edinilmesine, iyileştirilmesine veya korunmasına katkıda bulunulmuşsa, değer artması veya azalması durumunda denkleştirme, katkı oranına ve malın tasfiye zamanındaki değerine veya mal daha önce elden çıkarılmışsa hakkaniyete göre yapılır.

4. Artık değer, eklenmeden ve denkleştirmeden elde edilen miktarlar da dahil olmak üzere her eşin edinilmiş mallarının toplam değerinden bu mallara ilişkin borçlar çıkarıldıktan sonra kalan miktardır.

Değer eksilmesi göz önüne alınmaz.

IV. Değerin Belirlenmesi

1. Sürüm Değeri

MADDE 132: Mal rejiminin tasfiyesinde malların sürüm değerleri esas alınır.

2. Gelir Değeri

a. Genel Olarak

MADDE 233: Bir eşin malik olarak bizzat işletmeye devam ettiği veya sağ kalan eş veya altsoyundan birinin kendisine bir bütün olarak özgülenmesini istemeye haklı olduğu bir tarımsal işletme için değer artışından alacağı pay ve katılma alacağı, bunların gelir değeri göz önünde tutularak hesaplanır.

Tarımsal işletmenin maliki veya mirasçıları, diğer eşe karşı ileri sürebilecekleri değer artışı payının veya katılma alacağının sadece sürüm değeri üzerinden hesaplanmasını isteyebilir.

Değerlendirmeye ve işletmenin kazancından mirasçılara pay ödenmesine ilişkin miras hükümleri kıyasen uygulanır.

b. Özel Haller

MADDE 234. Özel haller gerektirdiği takdirde hesaplanan değer, uygun bir miktarda artırılabilir.

Özellikle sağ kalan eşin geçim koşulları, tarımsal işletmenin alım değeri, ayrıca tarımsal işletme kendisine ait olan eşin yaptığı yatırımlar veya mali durumu özel hallerden sayılır.

3. Değerlendirme Anı

MADDE 235. Mal rejiminin sona erdiği sırada mevcut olan edinilmiş mallar, tasfiye anındaki değerleriyle hesaba katılırlar.

Edinilmiş mallara hesapta eklenecek olanların değeri, malın devredildiği tarih esas alınarak hesaplanır.

V. Artık değere Katılma

1. Kanuna Göre

Madde 236. Her eş veya mirasçısı, diğer eşe ait artık değerinin yarısı üzerinde hak sahibi olurlar. Alacaklar takas edilir.

+++ Zina, hayata kast ve yüz kızartıcı bir suç işleme nedeniyle boşanma halinde hakim, kusurlu eşin artık değerindeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına karar verebilir. (Değişik paragraf-yüz kızartıcı suç kelimesi metne eklendi)

2. Sözleşmeye Göre

a. Genel Olarak

MADDE 237. Artık değere katılmada mal rejimi sözleşmesiyle başka bir esas kabul edilebilir.

Bu tür anlaşmalar, eşlerin ortak olmayan çocuklarının ve onların altsoylarının saklı paylarını zedeleyemez

b. İptal, Boşanma veya Mahkeme Kararı ile Mal Ayrılığında

MADDE 238. Mahkemece evliliğin iptal veya boşanma nedeniyle son erdirilmesinde veya mal ayrılığına geçilmesine karar verilmesi hallerinde, kanundaki artık değere katılmaya ilişkin düzenlemeden farklı anlaşmalar, ancak mal rejimi sözleşmesinde bunun açıkça öngörülmüş olması halinde geçerlidir.

VI. Katılma Alacağı ve Değer Artış Payının Ödenmesi

1. Ödeme ve Ertelenmesi

MADDE 239. Katılma alacağı ve değer artış payı ayın ve para olarak ödenebilir. Aynı ödemede malların sürüm değeri esas alınır; bir mesleğin icrasına ayrılmış birimler ile işletmelerin ekonomik bütünlüğü gözetilir.

Katılma alacağının ve değer artış payının derhal ödenmesi kendisi için ciddi güçlük doğuracaksa, borçlu eş ödemelerinin uygun bir süre ertelenmesini isteyebilir.

Aksine anlaşma yoksa, tasfiyenin sona ermesinden başlayarak katılma alacağına ve değer artış payına faiz yürütülür; durum ve koşullar gerektiriyorsa ayrıca borçludan güvence istenebilir.

2. Aile konutu ve Ev Eşyası

MADDE 240. Sağ kalan eş, eski yaşantısını devam ettirebilmesi için, ölen eşine ait olup birlikte yaşadıkları konut üzerinde kendisine katılma alacağına mahsup edilmek, yetmez ise bedel eklenmek suretiyle intifa veya oturma hakkı tanınmasını isteyebilir; mal rejimi sözleşmesiyle kabul edilen başka düzenlemeler saklıdır.

Sağ kalan eş, aynı koşullar altında ev eşyası üzerinde kendisine mülkiyet hakkı tanınmasını isteyebilir.

+++ Haklı sebeplerin varlığı halinde, sağ kalan eşin (Değişik paragraf-veya ölen eşin yasal mirasçılarının ibaresi kaldırıldı) istemiyle intifa veya oturma hakkı yerine, konut üzerinde mülkiyet hakkı tanınabilir.

+++Sağ kalan eş, miras bırakanın bir meslek veya sanat icra ettiği ve altsoyundan birinin aynı meslek veya sanatı icra etmesi için gerekli olan bölünlerde de bu hakları kullanabilir. (Değişik paragraf- kullanamaz ibaresi kaldırıldı, yerine kullanılabilir ibaresi kondu). Tarımsal taşınmazlara ilişkin miras hukuku hükümleri saklıdır.

3. Üçüncü Kişilere Dava

MADDE 241. Tasfiye sırasında, borçlu eşin mal varlığı veya terekesi, katılma alacağını karşılamadığı takdirde, alacaklı eş veya mirasçılar, edinilmiş mallarda hesaba katılması gereken karşılıksız kazandırmaları bunlardan yararlanan üçüncü kişilerden eksik kalan miktarla sınırlı olarak isteyebilir.

Dava hakkı, alacaklı eş veya mirasçılarını haklarının zedelendiğini öğrendikleri tarihten başlayarak bir yıl ve her halde mal rejiminin sona ermesinin üzerinden beş yıl geçmekle düşer.

Yukarıdaki fıkra hükümleri ve yetki kuralları dışında mirastaki tenkis davasına ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır.

MEDENİ KANUNUN YÜRÜLÜĞÜ VE UYGULAMA- ŞEKLİ İLE İLGİLİ 10. MADDESİ İÇİN ÖNERİLEN DEĞİŞİK- LİK METNİ:

Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce mal rejimi sözleşmesi yapmamış eşlere, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçilmediği takdirde, evlendikleri tarihten geçerli olmak üzere edinilmiş mallara katılma rejimi uygulanır. Eşler dilerlerse, başka bir mal rejimi seçebilirler.

Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan boşanma ve iptal davaları sonuçlanıncaya kadar tabi oldukları mal rejimi devam eder. Dava boşanma ya da iptal kararıyla sonuçlanırsa, eşler arasındaki malların tasfiyesi bağlı oldukları mal rejimine göre yapılır. Davanın retle sonuçlanması halinde eşler, kararın kesinleşmesini izleyen bir yıl içinde başka bir mal rejimini seçmedikleri takdirde, evlilik tarihinden itibaren edinilmiş mallara katılma rejimi uygulanır.

Yasal mal rejiminin evlenme tarihinden itibaren uygulanması, her hangi bir işleme tabi değildir.

Yukarıdaki hükümler uyarınca, mal birliği veya mal ortaklığı rejiminin yasal mal rejimine dönüşmesi halinde, Türk Kanunu Medenisinin ilgili mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümler uygulanır.

HA TAYBAROSU KADIN KOMİSYONU
Başkanı Av. Meral Asfuroğlu

KADIN HAKLARI KOMİSYONU

Mersin Barosu Kadın Hakları Komisyonu 19 - 20 Temmuz 2008 tarihinde Ordu'da 9. Dönem 4. Yürütme Kurulu Toplantısı gerçekleştirilmiş olup toplantının gündemi ve alınan kararlar şu şekildedir;

1. Toplantıda, öncelikle siyasi partiler ve seçim yasasında mevcut değişikliklerin görüşülmesine karar verildi ve Haziran 2007 tarihinde Antalya'da yapılan Genel Kurul'da görüşülen ve tartışılan TÜBAKKOM'un toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması amacıyla yönelik olarak Anayasa, Siyasi Partiler Kanunu ve Seçim Kanunu'nun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifine son şekli verildi ve bu kararların fiiliyata geçmesinin sağlanmasına karar verildi.

2. 20-21 Eylül 1008 Tarihinde Hatay'da yapılacak, 9. Dönem Hatay Genel üye toplantısında, bu tarihten sonra yapılacak olan genel üye toplantılarının ve eğitim çalışmalarının Ankara'da yapılması hususunun görüşülmesine karar verildi. Ayrıca Hatay'da yapılacak olan genel üye toplantısında toplumda cinsiyet ayrımcılığına bakış açısı konusunda bir eğitim çalışması yapılmasına karar verildi. Ortak bir eylem planı yapılması kararlaştırıldı. Baroların eylem planı ile ilgili olarak görüş ve düşüncelerinin genel üye toplantısında karar altına alınmasına karar verildi. Baroların bu konu ile ilgili olarak Yürütme Kurulu toplantısında görüşülmek üzere görüş ve düşüncelerinin 10.08.2008 tarihine kadar Mersin Barosu'na iletilmesine karar verildi.

3. KEY ödemelerinin boşanmış kadın eşe verilmemesi ile ilgili olarak basın açıklaması hazırlanmasına karar verildi ve aynı toplantıda basın açıklaması hazırlandı.

4. Ordu'da düzenlenen 9. Dönem 4. Yürütme Kurulu toplantısında yukarıda arz ve izah edilen hususlar karar altına alınmış olup bilgilerinize sunulur.

TÜBAKKOM
9. DÖNEM YÜRÜTME KURULU TOPLANTISI
19 TEMMUZ 2008
ORDU

Ordu Barosu Başkanı Av. Nidai Angın TÜBAKKOM çalışmalarını desteklediğini belirtir teşekkür konuşması yaptı.

Ankara Mahkemesi hakimi Mustafa Ateş'in mazereti sebebiyle toplantıya gelemediği bildirildi. Gündem maddelerinin tartışılmasına başlandı. 2007 yılı Antalya Genel Üye toplantısında Anayasa, Siyasi Partiler ve Seçim kanunları ile ilgili TÜBAKKOM metni üzerinden çalışma yapılacağı görüşüldü. Söz alan Barolar:

Mersin Barosu: Daha önce yaptığımız bu çalışma metni üzerinden gidelim. Daha pratik olur. Bu konuda değişik görüş sunmak isteyen barolar söz alabilir.

Ordu Barosu: Talep genişletilmeli ve anayasa metninin içine kota mutlaka yerleştirilmelidir. Geçici ve özel önlemlerin en etkilisi kotadır. Örneksene yoluyla da olsa kota yer almalıdır. %30 tarih olmuştur kota %50 ye çıkarılmalıdır.

Mersin Barosu: Anayasa hükmüne kota kelimesi konulmamalıdır. Geçici önlemlerde kota kelimesi kullanılmıştır. Bu yüzden geçici ve özel hükümler konuldu.

Ankara Barosu: Geçici kısım kaldırılmasın ancak kota kelimesi eklensin. Anayasa'nın 10. maddesi kota ile sınırlandırılmasın ancak kota mutlaka yer alsın.

İzmir Barosu: Bu konular daha önce tartışıldı. Sadece farklı görüşleri olan konuşsun. Çalışmaların daha hızlı olması gereklidir. Hızlı adımlar atalım. Çalışmalarımızı tabana yaya-

lım, fiili çalışmalar yapalım. Kota %30 olmamalı, %50 olmalıdır.

Ordu Barosu: 2 başlı çalışmayı aynı anda yürütebiliriz. Zaman açısından sorunumuz yok. Diğer kadın grupları ile ortak çalışma yapılmalıdır. Kota kelimesi zorunlu olarak getirilmeli ve kota %50 olmalıdır. Kota kelimesini sindirmek için ortak çalışma yapılmalıdır.

Mersin Barosu: Seçimler çok yakın zamanda, bu yüzden ortak karar verip, biran önce çalışmalara başlayalım. Kota %50 olmalıdır. Bu konuda gecikmeden oylama yapalım ve çalışmalara başlayalım.

Hatay Barosu: Kesin ve net karar Hatay toplantısında verilmelidir.

Mersin Barosu: Metnin ses getirebileceği bir düzenleme ve ortak bir eylem yapılmalıdır. Geniş kitlelerin duymasını sağlayalım.

İzmir Barosu: Anayasa değişikliği hakkındaki projeyi bu toplantıda hazırlayalım ve Hatay'daki toplantıya hazır olan projeyi sunalım.

Samsun Barosu: Tüm kadın derneklerinin hazırladığı çalışmaları barolara iletebilirim. Kadın derneklerinin toplu çalışmaları daha etkilidir.

Mersin Barosu: Basında artık sesimiz duyulmuyor, üzerimizde bir baskı var. Basında daha çok yer alabilmek için çalışmalar yapmalıyız.

Sinop Barosu: Kota %50 olmalı, geçici kelimesi de kaldırılmalıdır.

Hatay Barosu: Avukatlık kanununda da bir kota olmalı ve bu konu gündemde konuşulmalıdır.

Ordu Barosu: Kota zaten geçici ve özel önlemdir.

Aydın Barosu: Fiili eşitlik ile kota ne kadar yan yana olabilir. Kotaya %30 dersek çelişki yaşanır.

Oylamaya geçildi.

Mersin Barosu: Anayasa'nın 10. Maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifinde, 2. fıkranın sonuna "bu yükümlülük kapsamında kadınlar ve erkekler arasında fırsat ve uygulamada fiili eşitlik sağlanması amacına ulaşmaya kadar, kota koyarak özel önlemler içeren yasal düzenlemeler yapar. Bu düzenlemeler ayrımcılık olarak değerlendirilemez" şeklinde olmasını isteyenler (2 baro- Aydın ve İzmir)

Düzenlemede hem kota hem de geçici kelimesinin olmasını isteyenler (6 baro)

Kota %50 olsun diyenler (oybirliği ile kabul edildi)

Mersin Barosu: Genel üye toplantılarının 2. gününde performans düşüklüğü oluyor bu nedenle Hatay'daki toplantının 2. gününe eğitim çalışması koymayalım.

Ankara Barosu: Genel üye toplantılarına eğitim çalışması konulmasın. Yönetim Kurulu toplantılarına eğitim çalışmaları konulsun.

Mersin Barosu: Yönetim kurulu toplantısında yapılan eğitim çalışması az kişiyi kapsıyor, eğitim çalışmaları sınırsız katılımı yapılmalıdır.

İzmir Barosu: Ankara'da yararlanabileceğimiz TBB binası var bu nedenle, genel üye toplantıları ve eğitim çalışmaları Ankara'da yapılsın.

Hatay Barosu: Bu konu Hatay'daki toplantıda oylamaya sunulsun.

Ankara Barosu: Yürütmeyi yönlendirme açısından uzman bir kişiden yararlanılmalı. Genel üye toplantısı ve eğitim çalışması Ankara'da olsun.

Ordu Barosu: Kurumsal kimliğimiz açısından eğitim çalışması Ankara'da yapılmalı ve masraf TBB tarafından karşılanmalı.

Ankara Barosu: TBB binasının şu an uygun olup olmadığını inceleyip, Hatay toplantısında bildiririm.

Mersin Barosu: KEY ile ilgili basın açıklaması yapılacak...

Mersin Barosu: Hatay toplantısında 2. günde eğitim çalışması yapılmasın, kadın-erkek eşitliği için eylem planlaması yapılsın.

İzmir Barosu: Kadına toplumsal bakış açısını değiştirmek için üniversite profesörleri tarafından sunum yapılsın.

Hatay Barosu: Profesörlerin çoğunluğu kadına bakış açısını pek yansıtmıyor. Bunun için yetkin biri bulunmalı.

İzmir Barosu: Melek Göregenli olabilir Hatay Barosu: isimler araştırılsın.

Mersin Barosu: izmir ve Ordu Baroları bu konuda çalışsın.

İzmir Barosu: Önce sunum olsun ki yeni bir bakış açısı kazanabiliriz Mersin Barosu: Cumartesi sabah sunum olabilir.

Ordu Barosu: Aksu Bora içerikli ve uzun bir sunum yaptığı için bir güne sığmaz, bu nedenle Aksu Bora genel kurula kalsın.

İzmir Barosu: Uzun süreli bile olsa bir şeyler yapabilmek için katlanmalıyız Mersin Barosu: izmir ve Ordu Barosu bu konuda çalışsın A ve B planı olarak uygulayalım.

Mersi Barosu: Hatay Gündemi Anayasa değişiklik yazısı tüm barolara gönderilecek, çalışma yapıp Hatay

toplantısına gelecek Medeni Kanun'da 2002 öncesi mal rejimi yoğun ve etkili eylem planı...

İzmir Barosu: eylem planının ne olacağı ve nasıl olacağı burada kararlaştırılsın (Ankara'da yapılacak bir yürüyüş, basın toplantısı, imza toplama vs.)

Ordu Barosu: kadın erkek eşitliği komisyonunun mecliste kurulmasına ağırlık verilsin. Diğer kadın örgütleri ile birlikte çalışma teklifi genel merkezle görüşülsün.

Mersin Barosu: Bu konuda Ordu Barosu Av. Hülya hanım görevlendirildi.

Hatay Barosu: Kampanya planı yapılsın. İmza kampanyası ve yürüyüş için çarpıcı bir isim bulunsun

Mersin Barosu: Böyle bir kampanya için öncelikle Barolar Birliği'nden izin alınmalı. Barolar Birliği'ne yazı yazıp cevabını alalım.

İzmir Barosu: Kampanya için slogan bulalım.

Mersin Barosu: kampanya için izin alacağımız ve genel kurulda karar vereceğimiz için zamanımız var. Bu nedenle 10 Ağustos'a kadar tüm barolar isim ve kampanya planı hakkında görüşlerini bildirsın

İzmir Barosu: ancak kampanyanın iskeletini burada oluşturalım.

Hatay Barosu: Bu tür eylemler Ankara'da yapılırsa daha etkili olur.

Samsun Barosu: eylem meclis açılışında yapılırsa daha etkili olur. Herkes kendi bölgesinde çalışma yapsın ve bu çalışmalarını Ankara'da toplayalım. İmzalar sadece avukatlardan mı toplanacak, tüm halktan mı karar verilsin. Slogan için ana başlık ve alt başlıklar bulmalıyız.

İzmir Barosu: sloganı burada bulup zaman kazanalım. Şu an 10 yönetim kurulu üyesi varken iskeleti kuralım.

Ordu Barosu: Kampanyada tek konu olursa çarpıcı ve etkili olur. Bu nedenle sadece kota kampanya konusu yapılsın.

İzmir Barosu: Katılıyorum bir konu bir kampanya şeklinde yapalım. Ankara mal rejimi ile ilgili çalışmayı gönderirken imza gönderelim. Kota için ayrı bir kampanya yapalım. Böylece iki koldan gideriz. Birlikte çalışma yapılabilir ancak kampanyalar birbirinin içinde erimemeli...

Mersin Barosu: Eylem yapmaya karar verdik. 10 Ağustos'a kadar görüşler bildirilsin ve toplantıda karar verilsin. Yürütme üyelerine 10 Ağustosta sloganlar mail gönderilsin.

Çoğunluk tercihini slogan olarak kabul edelim. Daha sonra Barolar Birliği'ne görüş sunulsun...

Mersin Barosu: Hatay gündemi

1. Anayasa'nın 10 maddesi ile ilgili değişiklik hakkında karar alınması

2. Medeni kanunda mal rejimi ile ilgili karar,

3. sunum

4. Kota için %50 oylaması

5. Toplantıların bundan sonra Ankara'da yapılması hakkında oylama...

Ankara Barosu: basının üzerimizdeki ihmalkarlığı üzerinde duralım. Ankara barosu olarak tanıdığımız televizyon kanalları ve programları ile görüşebiliriz. Medya merkezi İstanbul'da olduğu için bu konuda İstanbul'da çalışma yap-sın. Genel üye toplantısında bu konu hakkında karar vere-lim.

Mersin Barosu: KEY ile ilgili çalışmada görevlendirilecek barolar seçilsin, bir metin hazırlansın

KEY ile ilgili basın bülteni hazırlayacak barolar seçildi. (Ordu, mersin, Ankara ve İstanbul Baroları) toplantıya son verildi.

KEY ÖDEMELERİNDE KADINA AYRIMCILIK YAPILDI BASIN AÇIKLAMASI

Bilindiği gibi 1986 yılında kabul edilen 3320 sayılı Konut Edindirme Yardımı Yapılması Hakkındaki Kanun'un 1. maddesinde "*Eşlerden her ikisi de yardıma müstehak iseler bu yardım aile reisine yapılır*" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Belirtilen düzenleme 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, Anayasa m. 10, 4190/son Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nde güvenceye alınan eşitlik ve ayrımcılık yasağı temel haklarına aykırılık oluşturmaktadır.

Bu düzenleme eşit hak ve özgürlüklerden yararlanması gereken kadın yurttaşlar bakımından mağduriyet yaratmaktadır. Eşlerden her ikisi de yardım alacaksa ödemenin aile reisine yapılması şeklinde yapılan düzenlemede erkek eşin kayırılması, eşler arasındaki eşitlik prensibine aykırıdır. Oysa aile reisi kavramı yasalardan çıkarılmış olup haklarda ve borçlarda eşler arasında eşitlik kabul edilmiştir. Buna rağmen tarihe gömülmüş bir kavrama yeniden hayatiyet kazandırma çabası olarak değerlendirilebilecek bu düzenleme kabul edilemez. Evli olan kadın ve erkek eşit itibarlı yurttaşlardır ve erkek eş lehine yapılan bu düzenlemenin kabul edilebilir, makul ve zorunlu hiçbir gerekçesi bulunmamaktadır.

Asıl önemli mağduriyet ise boşanmış kadınlar bakımından gerçekleşmektedir. Eşler boşanmış olmalarına karşılık boşanma öncesi döneme ilişkin ödemeler erkeğe yapılacaktır... Bu durumda yasal anlamda bir eş ve evlilik olmadığı halde, erkeğin kadının temsilcisi gibi davranarak boşandığı eşinin parasını tahsil etme yetkisi ile donatılması akıldışıdır. Ödemelerin eski erkek eşe yapılması hukukun genel ilkelerine aykırıdır.

Bu biçimi ile eski eşe yapılacak ödemeler yolu ile hükümet kadınlara olan borcunu ödemiş sayılmayacaktır, Borç devam edecek ve asıl hak sahiplerine bu borcu yeniden ödemek durumunda kalacaktır. Borcu bilerek hak sahibi olmayan kişiye ödeyen hükümet borcundan kurtulmuş sayılmaz. Bu ayrımcılık yasağına aykırı düzenleme yukarıda belirtilen 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, Anayasa m.10, 41 ve 90/son Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi ilkeleri ile uyumlu değildir.

Bu nedenle, ülkeyi yönetenlerden, yanlılığı bir an önce giderilmesini talep ediyoruz.

TÜBAKKOM
HATAY GENEL ÜYE TOPLANTISI

% 50 kota konusunda oylama

- Oylamaya geçildi oybirliği ile karar verildi.

- Anayasa m. 10 okundu. 2. fıkra eklenmek üzere bölüm okundu.

- "% 50 kota konularak" "kotada dahil olarak bu yükümlülük kapsamında" şeklinde ekleme yapıldı.

İstanbul Barosu: Metnini okudu.

Ordu Barosu: Metnin hafif kaldığı söyledi. Açıkça kota denmesini söyledi. İlgililer 2006 Temmuz genelgesi.

Gaziantep Barosu: Eylem planının ne olduğunu ve Türkiye Barolar Birliği Üst taslağı olduğunu ve boşuna uğraştığımızı söyledi.

Bşk: Biz eylem planı yapacağımızı bildirdik. Ordu yürütmeye başlanan işleme devam ediyoruz.

Ankara Barosu: Ordu Barosu eylem planının ne olduğunu ve TBB Üst taslağı olduğunu ve boşuna uğraştığımızı söyledi. Bşk. Biz eylem planı yapacağımızı bildirdik. Ordu Yürütme de başlanan işleme devam ediyoruz...

Ankara Barosu: Ordu Barosu'na katıldı. CEDAW etkin değil yükümlülük terimi kullanılsın denildi. Bşk: İstanbul Barosu'nun önerisi mi yazılı öneri mi dedi.

Gaziantep Barosu : % 50 olsun açıklık olsun istiyoruz. İstanbul Barosu neden bunu hazırladı.

İstanbul Barosu: neden bunu hazırladık?

İstanbul Barosu.: Biz alternatif değil öneri sunduk siyasi partiler tüzüğüne de konulabilir.

Ordu Barosu: Hukuk tekniğine uyumluluk açısından sakınca görüyorum. Açıkça Anayasa'da bu metinler var.

İzmir Barosu: Ordu toplantısı notlarını içerik olarak toparladık. Son haliyle düzeltme, yalın net % 50 kota olsun denildi. Son metinde anlatım düşüklüğü varını ona bakalım.

Bşk: 2. fıkra olarak eklemeyi okudu. Kota yüzdesi de dahil mi? % 50 kota da yer alsın diyen barolar var. Bu yük kapsamında kota yüzdesi olarak % 50 kota da dahil geçici ve özel örneklemler alan ifade oybirliği ile kabul edildi.

Bşk: Ordu yürütme ve genel üyeye mal rejimleri ile ilgili MK Yürürlük maddesi değiştirilmesi, bu dosyanın yargıda hızlandırılması, siyasi partilerde etkinliğinin artırılması için eylem planı ne olacak slogan belirlensin. MK Yürürlük maddesi ilk konuşulacak kısım.

İzmir Barosu: Ankara nasıl yaklaşır? Bürokrasi nasıl döner? Anayasa mahkemesinden randevu alınsın.

Ankara Barosu: Anayasa Mahkemesinden randevu alınsın Bürokrasi konuşulsun.

İzmir Barosu: Sivil toplum olarak biz gittik ağırlandık bizi uğurladıktan sonra değişen olmadı. Anayasa Mahkemesi üyeleri ile hazırlıklı konuşalım.

Bşk: Çalışma gurubu gitsin.

Ankara Barosu: Bu ara Anayasa Mahkemesi'nin çok gündeminde. Dayak yiyen kadın konusunda tartışıldı. Sıra arkadaşım üye, ilgilendiler pozitif ayrımcılık olmalı dendi. Anayasa'ya aykırı diyemeyiz mağdur olan taraf var. Konu gündemlerinde. Randevu alırsın bunun için dedim. Ama çok anlamlı mı, yoksa randevuyu hemen alırsın. Toplumsal baskı altında kalıyorlar. Etkin olmalıyız.

Ordu Barosu: Ziyaretler çözüm yaratmıyor. Kendi görüşleri değişmiyor. Sokağa çıkmak lazım bunun yollar etkili eylem planı hazırlamak. Birebir ziyaretler faydalı değil.

Hatay Barosu: Ordunun görüşüne katılıyorum. Aktif eylem planı düşünelim. Türkiye genelinde Barolar Birliği ile geniş katılımlı aktif eylem yapılmalı.

Aydın Barosu: Anayasa Mahkemesi Meclis için eylem planı yapılmalı. İkisine önce metin hazırlamalı, illerde bu metinleri verip diyalog kuralım, Meclise başkana kesin yollayalım. Anayasa Mahkemesi üyelerine ulaştıralım. Ulaştıktan sonra basın açıklaması yapalım. Sadece yürümek etkin değil. Sivil Toplum örgütleri ile de diyalog sağlasa etkili olmuyor. Öncelikle metinde anlaşalım. Kendi barolarımızda çalışalım. Meclise ulaştıralım. Anayasa Mahkemesi'ne ulaştıralım ve basın açıklaması yapalım.

İzmit Barosu: Sivil toplum kuruluşlarını yanımıza alarak kadın sorununa, kadına sahip çıkmak gerek. Metinler onlara ulaştırıldığı ayın gün pankartlarla kadın tabanı çalışma yapılmalı. Sadece barolarla olmaz. Tüm kadın örgütleri katılmalı.

İstanbul Barosu: Daha önce MK ve Ceza Kanunu platformları oluştu Anayasa m. 10 herkesin gündeminde. Ortak eylem şart. Kadınlar 10. m. konusunda cevap bekliyor. Herkes örgütlü ama daha baskıcı kadınların etkili olduğu eylem. Mehmet Ali Şahin unuttu. Tüm bunları içeren, bize verilen sözleri de hatırlatarak, hedef sloganlar üretmeye mecburuz. Git, ay git, basını kullan, magazinel olmalı, yapılmalı basın ilgisi çekilmeli, vurucu olunmalı. Bir bir gidip, bizim Üyemiz olduğu anlatılmalı, Tübakkom'u desteklemesi söylenmeli. Biz onların komisyonuyuz, Bizim arkamızda olmalılar. Barolar Birliği çok güçlü arkamızda olursa ses getirir.

Bşk : Sadece Tübakkom ilgilensin değilmiş.

İstanbul Barosu: Barolar Birliği Komisyonu bu engelleri aşmak için olduk. Bunu kabul ettirene kadar uğraşacağız. Bizim Barolar Birliği olduğumuzu hatırlatarak bizim yanımızda

olun denilmeli. Tüm kadın kuruluşları, sloganlar, meclise gitmek, basını örgütlemek, etkili eylem.

Bşk : Zincirleme eylem için kronoloji belirleyelim.

Ordu Barosu: Yerel seçimler yaklaştığı için siyaset ve kadın için tartışılacaktı. Aynı öneri Anayasa 10. madde için geldiğine göre 2 ayaklı kampanya mı yapalım.

Bşk: Farklı iki eylem, hepsinin bugün burada şekillenmesi gerek...

Ordu Barosu: MK için sürekli eylem yapılmalı, bildik eylemler tamam ama bunu çok uzun bir süreye yayılacağı düşünülerek kadın ve siyaset konusunda eylem olmalı. Bunlar birbirinden ayrılarak özel önlemler alınmalı . Başka ne yapılabilir, düşünelim. Mesela her şehrin zenginleri *'ben eşimin mallarımın yarısına sahip olmasından rahatsız olmuyorum.'* demesi gibi... Bir iki kişi yeter.

Bursa Barosu: Bu yasa zenginler için mi diye tepki çeker. Mali külfeti var ama gazete ilanı ile yapılamaz mı? Başlık meclise tüm kadın örgütleri yürütecek Barolar Birliği mali destek verir mi? Türkiye'de çok bilinmiyoruz ya da çok etkin çalışma var. Barolar Birliğine baskı yapalım. Ayrıca gazete ile de yapılabilir.

İstanbul Barosu: Barolar Birliği yapılabilir.

Bursa Barosu: Dönem sözcüsü Barolar Birliğinden randevu alıp gitse yazışmalara cevap vermiyorlar.

Ankara Barosu: Çalışmalara yeni katıldım. Arkadaşların düşünceleri güzel *"kadınlar artık cevap bekliyor"* bilgi edinme hakkı var. Biz avukatlar olarak bize verilen sözlere cevap bulamıyorsak olmaz. Bizim dilekçelerimizin sonucu ne oldu diye soralım. Yazılı cevap geliyor. Barolar Birliği arkamızda olmalı, bilgi anlamında basına da verilmeli.

Bursa Barosu: Canan hanımla görüşüp bilgi veririm. 2. Fikir, bugün basında her gazetede köşe yazarlarına e-posta atalım. Bugün tespit edelim. Köşe yazarlarına en az bir hafta aynı metni gönderelim.

Gaziantep Barosu: metin olarak değil de mesela kadınlar cevap bekliyor denilip merak uyandıralım.

Bşk: Toparlayalım.

Mersin Barosu: Uzun vade için eylem günü örgütlenip geri sayım başladı denilip denilip gazetelere bildirelim.

Mersin Barosu: Tüm Tübakkom Üyeleri yerel seçimlerde bağımsız aday olarak kendilerini gösterebilirler. 25 Kasım denilerek eyleme başlanmalıdır.

İstanbul Barosu: 25 Kasım'da Anayasa Mahkemesi'ne ve Meclise gidilebilir.

İzmir Barosu: 25 Kasım Salı ise...

Mersin Barosu: Yeni katılıyorum yöntem öneriyorum, beyin jimnastiği iyi oldu. Bu kampanyaya burada dönüşmez. İki aylık (Birer arkadaşın katıldığı kampanya takvimi 1. MK'nın kabul edildiği gün başlayan mesela. 2. Hemen Dünya İnsan Hakları Günü var. Seçme seçilme hakları günü olabilir. Kamuoyu oluşturmak Barolar Birliği'nden başlayarak tabana kadar kapsayan, bazının içinde diğer kadın örgütleri ile sloganlar, tüm bunları çalışma gurubu yapabilir.

Ordu Barosu: Mersin haklı burada çok fikir var, gönüllülerin ödevini belirleyelim. Neyin üstlenileceği, konu yetkisini sınırlayalım. Onlar metin hazırlasın, barolara sunsun, barolar o arkadaşlara sunsun bugün çıkmaz.

Afyon Barosu: Yerel seçimlerde yerel gazetelere verebiliriz.

İzmir Barosu: Cuma günü mecliste görüşme cumartesi basın Pazar parkart olabilir. Üç gün olur.

Bursa Barosu: Bugün bu iş bitmeli. Yürütme ön çalışmayı yapmış 25 Kasım ve 5 Aralık. Ancak bayram. Gerekirse metinlerle ilgili iki gurubu ayıralım tarihleri belirleyelim.

İstanbul Barosu: Mersine katılıyorum. Çalışma gurubu olmadı. Ayrı şehirlerde olmuyor en güzel çalışma bu toplantılarda ayrılarak bir günde yapılan çalışmalarla oldu.

Bşk: Mekan ayrılınca olmuyor.

İstanbul Barosu: Takvim konusunda yürütmede zaten çalışma yapılmış.

Bşk : fikirler ve yol aynı. Gelecek ay yürütme toplanabilir.

Aydın Barosu: Ankara'da toplanılın günü birlik Barolar Birliği'nde.

Mersin Barosu: Bu arada gündem değişiyor bugün yapalım.

Bşk : İlk grup MK için kurulsun. siyaset için çalışacaklar. Aydın, Hatay, İzmir, İstanbul, Edirne. Sol taraf.

Bşk: Seçme seçilme: Bursa, Sinop, Samsun. Sağ taraf.

2. Bölüm çalışma grubu sonrası: Sağ taraf siyaset ve kadın ile ilgili çalışmayı alalım. Katılımcı barolar açıklama yaparsa.

Aydın Barosu: Komisyonun internet sayfası var, eğitim sayfası, MK kadın maddeleri, 8 köy gezildi. Eğitim çalışması yapıldı. Baro içinde adli yardım için avukat atadık. Hedef konuk evi yapacağız. Vali, Belediye Başkanı konuk evine ihtiyaç var mı diye sorduk. Var dediler. Medya ilgilendi. 2 aylık söz aldık. Kadın konuk evi nisanda açıldı. Kadınların yerleştirilmesi resmi yazı ile sağlandı. Psikolog eğitim vermekte. 20 kişilik kapasitesi var. Uzun süre kalan yok. Geçici barınma sağlanıyor. 10 kişiyiz hepimiz eğitim verecek düzeydeyiz, sayının ve bilgi birikiminin artırılması için çalışıyoruz.

Önemli günler faaliyet ve broşürlerimiz var.

İstanbul Barosu: Aydın'da sığınma evi olduğunu çevre illere diğer illere bildirebilirsiniz. Katkısı oluyor.

Aydın Barosu: Nazilli ve Söke de açmalı. Suç duyurusunda bulunduk. Biz bu konuda hemfikir olduk. Diğer konularda ayrılacak da bu konuda hemfikiriz.

Gaziantep Barosu: Sığınma evi konusunda komisyonun amacı evi açmaktı. Sosyal. Hizmetlere bağlı 20 kişilik sığınma evi açıldı. Bölgeye örnek oldu. Çocuklar için oyun odalarıyla

örnek oldu. AÇEV ve sivil toplum kuruluşları. Çalışmalarımız devam ediyor. Şiddetle ilgili afiş çalışması yaptık. Belde-lerde çeşitli yerlere astık.

Kütüphane açıldı. Kampanya yaptık. 21 Mart 2008 de açıldı. 2 yıldır polis meslek lisesinde töre için eğitim çalışması, 4320 İle ilgili seminerler yapıyor. Özellikle uygulamaya yönelik çalışma yapıyoruz.

Ankara Barosu: Belediyede halka eğitim veriyoruz. Meslek içi eğitim alıyoruz. Hukuki yardım için hizmet veriyoruz. Mart ayında uluslararası sempozyum yaptık. Evlendirme programları ile ilgili RTÜK'te bayan üye desteği alındı. Sığınma evleri ile ilgili nüfus bilgisini belediyeden alamadık. Özel günlerde panel düzenledik. Aile Mahkemesi sorunları ile ilgili geniş katılımlı forum yaptık.

Bursa Barosu: Devamlı çalışmalar yaptık. Yerel yönetim çalışmaları yaptık. Kadının Statüsü Birimi'nde çalışıyoruz. Artık ilçelere gidiyoruz. Yazın ilçelerden köylere gitmeye başlayacağız. İlçelerde erkekler de katılıyor. Yıldırım beldesinde bir yıl önce sığınma evi açıldı: Son açılında daha iyi ortam var. Tüm çalışanlar kadın, bu görevleri de kadınlar yapıyor. Uluslararası literatürde sığınma evi geçiyor. 2 sığınma evi açılacak, sosyolog çalıştırılacak. Sempozyuma tetkik için geldiler. Çoğu erkek üyeydi. Sığınma evi adı değişmeli dediler. Ancak burada konukluk söz konusu değil, bu sığınmadır. Bu çalışmaları yapıyoruz.

Antalya Barosu: Valilik koordinasyonu kuruldu. Şiddet ve töre cinayetleri ile ilgili kurslar hazırlandı. Eğitim çalışmaları yapıyor: Valilik kursları zorunlu hale getirdi. Komisyon üyeleri Kadın Sivil Toplum Genel Müdürlüğü ile ortak çalışmalar yaptı. Abant'taki toplantılara katıldı. Radyo ve televizyonda bilgiler verildi.

Bartın Barosu: Kadın dayanışma derneği ile koordineliyiz. Sığınma evi açıyoruz. Meslek içi çalışmalarımız var Köylere gidiyoruz.

Adana Barosu: Alan çalışmaları dışında Halk Eğitim Merkezi eğitim çalışması tüm sağlık ocağı personeline 4320 ile ilgili ve şiddet nedeniyle düşük yapanlara nasıl davranılacağı, problemlerin ailelerde giderilmesi ve çocukların korunması için ve kızların hukuki hakları konusunda olan çalışmalar.

Afyon Barosu: Kadın sığınma evleri, baroda kadın hakları ilgili konularla birebir ilgilendik. Baroda 1 kişi görevlendirdik. Başvuranlara yardımcı olduk. Valilikle 8 Mart çalışması yaptık.

Bşk : Faaliyet raporlarını yazılı da verin.

Eskişehir Barosu: Kent konseyi kadın meclisi oluşturuldu. Baro aktif hukuk şiddet komisyonu kuruldu. Baromuz eğitim çalışması yapıyor. Derneklere sendikalara eğitim çalışmalarına gidiyoruz. Eskişehir sığınma evi var, kapasitesi az. Odunpazarı'nda yeni proje hazırlandı. Buraya önerilerimizle katılıyoruz... Canlı yayın, TV programları yapıldı. Toplumsal cinsiyet eşitliği bölge çalışmasına Bursa'da katıldık. Eğitim çalışması vardı. Masada hakimler savcılar yöntem çok güzeldi. 5 kadın 5 erkek toplumsal cinsiyet konusunda tartışma yapıldı.

Sinop Barosu faaliyet raporu okudu

Hatay Barosu faaliyet raporu okudu

Mersin Barosu faaliyet raporu okudu

İstanbul Barosu faaliyet raporu okudu

Ordu Barosu faaliyet raporu okudu

Manisa Barosu faaliyet raporu okudu

İzmir Barosu faaliyet raporu okudu

İzmir Barosu: Örnek kararların derlenmesini tekrar talep etti 2009 da toplumsal bakış açısı bakımından hakim ve savcılar kapsayacak şekilde cinsiyete bakış konusunda çalışma yapmak

Bşk: Genel üye toplantısı Ankara'da yapılması konusunda görüş...

İstanbul Barosu: Bizim yönergemizde genel üye toplantısı yok yönergede olmayan bir şey için talepte bulunamayız. Yürütmeler olabilir ama önce yapılanlarda çok zorlandık. Yürütmelerin çeşitli illerde olmasında koordinasyon bakımından fayda var. Bu nedenle hepimiz birlikte bu yola devam etmeliyiz. Tübakkom'a herkes gelebilir. Herkese bu yolu açalım. Sadece temsilciler ve baroların gönderdikleri değildir.

İzmir Barosu: TBB büro açılışı yapılacak. 29 Ekim öncesi biz talepte bulunabiliriz. Neden Ankara'ya Ordu'ya giderken sıkıntı yaşasın. Dönem sözcüsü bir toplantıyı kendi ilinde diğerlerini Ankara ve TBB bünyesinde yapmalı. 29 Ekimden önce Barolar Birliği'nden yer ve zaman tespiti talep edilmelidir. Baro başkanı Canan hanımla birebir diyaloga girilmeli. Barolar Birliği'nden bize bir yer tashihi istenmeli. Resmi anlamda Ankara'da toplantı yapılmalı.

Bursa Barosu: Yürütmeler Ankara'da yapılmalı önceden karar verilmişti. Barolar Birliği işini Ankara Barosu üstlendi. Ankara Barosu bununla baş edemedi toplantılarda zorlandık. Barolar Birliği'nde şuan eminim Tübakkom arşivi yoktur. Arşiv çalışması için tüm barolar arşiv oluşturmalı Barolar Birliği sekreterleri bizim için de çalışmalıdır. Barolar Birliği bizi kabul etmeli.

Bşk: Genel üyeler illerde. Yürütmeler Ankara'da

İzmir Barosu: Gezi programı gündeme alınmalı; barolar-da tepki var. Gezi adı ifade olarak geçmemeli...

Bursa Barosu: Toplantı bitiş saati için açık bırakılmalı. Önceleri 7-8 e kadar çalışıyorduk. Programda gezi olmasın. Sadece ara denilsin...

Bşk: Yürütme toplantısının Ankara'da yapılması konusunda oylamaya geçildi. Oy çokluğu ile kabul edildi. Çalışma gruplarının çalışmalarına geçildi. Yazılı olarak başkana verildi.

TÜBAKKOM

Bşk.: İki metin düzeltilip bize ulaşsın Türkiye Barolar Birliği'nden randevu alınacak. Konuyu toparlayalım toplantı gündemi sona erdi. 9. dönemin 30 Ocak - 1 Şubat Yürütme Genel Kurul Mayıs ayı sonunda Mersin yapılacak.

21.09.2008

HATAY KOTA GRUBU YAPILACAK İŞLER LİSTESİ

1. Barolar Birliği'nin Yönetim Kurulu Toplantısına randevu alınacak ve aşağıda sayılacak talepler iletilecektir.

a. Barolar Birliği'nin kadın politikası konusundaki çalışmalarının ve geçici önlemlerinin ne olduğunun sorulması,

b. Barolar Birliği'nden kota istenilmesi,

c. TÜBAKKOM'un kurumsallaşması ve tanınırlığının tartışılması,

d. Barolar Birliği'nin yapılacak olan ilk Genel Kurulunda, "cinsiyet kotası" ile ilgili tüzük ve değişikliğinin yapılması için faaliyetlerin başlatılması,

e. Seçme ve seçilme konusunda yapmış olduğumuz faaliyetlerden bilgilendirme ve bütçe talebi (Bütün faaliyetlerle ilgili daimi...)

f. Diyanetlerce illerde yürütülen kadın eğitimi çalışmalarına, Barolar Birliği'nin görevlendirmesi ile Barolar Kadın Hukuku Komisyonlarının Katılımının sağlanması.

g. TÜBAKKOM Web sitesinin etkinleştirilmesinin sağlanması,

h. Yürütme Kurulu toplantılarının Türkiye Barolar Birliği binasında yapılması, bu binada TÜBAKKOM'a oda tahsis edilmesi ve TÜBAKKOM yürütme toplantılarına sekreteryaya hizmeti özgülmesi.

2. Anayasa, Seçim Yasası ve ilgili yasalarda değişikliklerin yapılması için eylem planı hazırlamak.

TÜBAKKOM

- a. Değişiklik için ortak metin hazırlamak,
- b. Slogan belirlemek,
- c. Her ildeki Sivil Toplum Kuruluşlarının Ve Kadın Örgütleri'nin katılımını sağlamak,
- d. İmza Kampanyaları başlatmak,
- e. Yerel Basına ve köşe yazarlarına ortak metnin gönderilmesi,
- f. Siyasi Partilerin İl Başkanları ve Kadın Kollarını ziyaret
- g. Ortak metnin açıklama tarihi olarak 05.12.2008 olarak belirlenmiştir.

EK 13.

MERSİN BAROSU

Sayın Av. Harika Levent

SİLİFKE

Baro Yönetim Kurulu'nun 26/11/2008 tarih ve 2008/740 sayılı kararı ile Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyon Başkanı olarak atanmış bulunmaktasınız.

Bilgilerinize rica olunur. 01/12/2008

Av. Hulki ÖZEL
Mersin Barosu Başkanı

EK 14

BASIN AÇIKLAMASI

25 Kasım Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü; Kadınlara yönelik her türlü şiddete karşı mücadele günüdür.

25 Kasım 1960 Dominik Cumhuriyetinin diktatörlük döneminde sosyal değişim hareketinden 3 kadın (Mirabelle Kardeşler) vahşice tecavüze uğrayıp öldürülmüşlerdir. Latin Amerikalı, Karaipli kadınların önerisi ile her yıl 25 Kasım Kadınlara Yönelik Şiddete karşı Uluslar arası Mücadele ve Dayanışma günü olarak kabul edilmiştir.

Birleşmiş Milletlerin 1991 yılı deklarasyonunda Kadına Yönelik Şiddet, kadınlarda ister kamusal alanında ister özel yaşamlarında fiziksel, cinsel veya psikolojik yaralanma sonucunu doğuran veya böyle bir sonucu doğurmaya yönelik herhangi bir alandaki cinsiyete dayalı her türlü eylem, ihmal, kontrol edici davranış veya tehdit veya özgürlüğün keyfi bir şekilde kısıtlanması olarak tanımlanmaktadır.

Dünyanın bir çok ülkesinde olduğu gibi Türkiye de kadınlar fiziksel, cinsel, sözel, duygusal ve ekonomik yönden şiddete maruz kalmaktadır .Bir yandan kadınların ekonomik faaliyetlerinin geleneksel engellerle kısıtlandığı; kadınların evlere mahkum edildiği, bu engeli aşabilen sınırlı sayıda kadının çalışma hayatında ayrımcılık ve haksızlıklara maruz bırakıldığı bir gerçektir.

Toplumsal yapının şekillenmesinde belirleyici rol oynayan kadının sosyal statüsü değiştirilmedikçe; kadının insan hakları, töresel ve yargısal kurullarla ihlal edilmeye devam

ettikçe şiddet eğilimli ve hastalıklı bir toplum olmaktan kurtulamayız.

Kadınlara Yönelik Her Türü Şiddet eylemlerinin sorumlularının yargılanması ve önleyici tedbirler alınması, cinsiyet ayrımcı politikalar, yasalar ve uygulamaların kaldırılması gerekir.

**UNUTMAYALIM Kİ! KADINA YÖNEL TİLEN ŞİDDET
TÜM TOPLUMA YÖNELTİLMİŞTİR.**

**TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜLÜÖÜ MERSİN
BAROSU
KADIN HUKUK KOMİSYONU BAŞKANLIĞI**

EK 15

MERSİN BAROSU

Tarih: 01/12/2008

Sayı: 2008/

SAYIN;

Mersin Barosu Kadın Hakları Komisyonu Çalışma İç Yönetmeliği'nin 5. maddesi* gereği ilk toplantı 28/11/2008 tarihinde yapılmış, ancak salt çoğunluk sağlanamadığından Divan seçimi yapılamamıştır.

İç yönetmeliğin aynı maddesi gereği yeni toplantı tarihi, yeri 04/12/2008 saat 16:30 Mersin Barosu Hizmet Birimi Binası (Gökdelen 16. kat) olarak belirlenmiştir. Divan seçiminin esas gündemi oluşturduğu 04/12/2008 tarihli toplantıma tüm üyelerimizin katılması önemle rica olunur.

EK OLARAK; Baromuz Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesinde görülmekte olan Hüseyin Üzmez'in sanık olarak yargılandığı ceza yargılamasına TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜLÜĞÜ sıfatı ile MÜDAHİL olma talebinde bulunmak ve Bursa'da basın açıklaması yapmak üzere Bursa'ya ilgili üyelerimizle gitme kararı almıştır. İlgili arkadaşların 02/12/2008 Salı gününe kadar isimlerini baro kalemine bildirilmesi önemle rica olunur.

TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜSÜ
Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyonu
Av. Harika LEVENT

* MERSİN BAROSU KADIN HAKLARI KOMİSYON ÇALIŞMA İÇ YÖNETMELİĞİ

MADDE 5: Mersin Barosu Genel Kurulu'ndan sonra yeni Üyelerin de katılımı ile yapılacak ilk komisyon toplantısı Komisyon başkanlığında açılır.

Komisyon Başkanı, Komisyon üyeleri arasından Baro Başkanı ile Baro Yönetim Kurulu tarafından atanır. Başkan vekili ve sekreter, Komisyon üyeleri arasından, komisyon üyeleri tarafından seçilir. Oylama yeter sayısı Komisyon üyelerinin yarısından bir fazlasıdır. Oylamaya katılanların salt çoğunluğunun oyunu alan aday seçilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oy verdiği aday seçilmiş sayılır. Divan üyelerinin istifası halinde komisyon ilk toplantıda gereken seçimi yapar.

Komisyon katılan üye sayısının oy çokluğu ile iki yıllık süre için bir başkan yardımcısı ve sekreter seçer.

Başkan salt çoğunluğun olup olmadığını araştırılır. Salt çoğunluk sağlanamazsa yeni gün tayin edip üyelerin toplantıya çağrılmasını ister. Salt çoğunluğun sağlanması halinde başkanlık divanının seçilmesine geçilir.

BASIN AÇIKLAMASI MEDENİ KANUN'U EŞİTSİZLİKTE KURTARMAK İÇİN TBMM'YE ÇAĞRI

1926 tarihli Medeni Kanun döneminde, eşler arasında yasal mal rejimi olan mal ayrılığı rejimi, eşler arası eşitlik ilkesini zedelediği için sürekli eleştirilmiş ve 1.1.2002 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türk Medeni Kanunu ile en köklü değişiklikler de mal rejimleri konusunda yapılmıştır.

Ancak yeni Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğüne ilişkin 4722 sayılı Kanun'un 10. maddesinde yapılan düzenleme ile mülga Medeni Kanun döneminde başlayıp devam eden evlilikler açısından, uygulanacak mal rejimi konusunda ortaya eşitliğe aykırı bir durum çıkmıştır.

Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulanma Şekli Hakkında Kanun

Madde 10- "Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tabi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan boşanma veya iptal davaları sonuçlanıncaya kadar eşler arasında tabi oldukları mal rejimi devam eder. Dava boşanma veya iptal kararıyla sonuçlanırsa, bu mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümler uygulanır. Davanın redle sonuçlanması halinde eşler, kararın kesinleşmesini izleyen bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, Kanunun yürürlük tarihinden geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Şu kadar ki eşler, yukarıdaki fıkralarda öngörülen bir yıllık süre içinde mal rejimi sözleşmesiyle yasal mal rejiminin evlenme tarihinden geçerli olacağını kabul edebilirler.

Yukarıdaki hükümler uyarınca mal birliği veya mal ortaklığı rejiminin yasal mal rejimine dönüşmesi halinde, Türk Kanunu Medenisi'nin ilgili mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümleri uygulanır."

Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğüne ilişkin 4722 sayılı yasanın bu hükmünün mevcut haliyle uygulanması; 1926 tarihli Medeni Yasa döneminde mal rejimi nedeniyle eşler arasında oluşan kadın erkek eşitsizliğinin devamına yol açmaktadır.

Bu eşitliğe aykırı hüküm;

- Kadınlar arasında yeni evli, eski evli ayrımını yaratmaktadır.

- Aynı evlilik birliği içerisinde eşlere yasal mal rejimi olarak, 2002 tarihine kadar Mal Ayrılığı Rejimi, 2002 tarihinden sonrası için edinilmiş mallara Katılma Rejimi olmak üzere iki ayrı mal rejiminin uygulanmasına yol açmaktadır.

- Eşlerin evlilik birliği içerisinde edinilen mallarının 2002 öncesi edinilenler, 2002 sonrası edinilenler olarak ayrılmasına yol açmakta, zaten güç olan mal rejimi tasfiyesinin, tamamen işin içinden çıkılmaz bir hale gelmesine neden olmaktadır.

- Eşlerin, birbirlerine yaptıkları maddi katkı karşılığı alacakları, 2002 öncesi de dikkate alınmasına rağmen; emek karşılığı katkı sadece 2002 sonrasında değer kazanmaktadır.

- Evlilik süresince devam etmesine rağmen, kadının aile birliğine olan emek karşılığı katkısı 2002 öncesi yok sayılmaktadır.

Bu eşitliğe aykırı hüküm, Gerek Türk Hukuku gerekse de uluslar arası hukukta mevcut;

- Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenmiş bulunan eşitlik ilkesine AYKIRIDIR.

- Anayasa'nun 41 maddesinde düzenlenmiş "Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır" hükmüne AYKIRIDIR.

- Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)'ın m. 16/1-c de düzenlenmiş "Taraflar devletler kadınlara karşı evlilik ve aile ilişkileri konusunda ayrımı önlemek için gerekli bütün önlemleri alacaklar ve özellikle kadın-erkek eşitliği ilkesine dayanarak kadınlara aşağıdaki hakları sağlayacaklardır:

c. Evlilik süresince ve evliliğin son bulmasında aynı hak ve sorumluluklar" hükmüne AYKIRIDIR.

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne 7 no.lu Ek Protokol'ün 5. maddesindeki "eşler arasında evliliğin sona ermesi durumunda eşitlik ilkesine" AYKIRIDIR.

Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulanma Şekli Hakkında Kanun m. 10 hükmü;

- Gerek Türk hukukunun gerekse de uluslararası hukukun temel kurallarına aykırı olmakla,

- 2002 tarihinden bu yana, aile içerisinde kadın aleyhine eşitsizliğe neden olmaya devam etmekte olmakla,

Aciliyetle bu eşitliğe aykırı hükmün iptali ve TBMM, ilk tasarısında yer alan Türk Medeni Kanunu'nun Yürürlük m.10 hükmüne uygun olarak aşağıdaki şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

"Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce mal rejimi sözleşmesi yapmamış olan eşler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçtikleri takdirde, EVLENME TARİHİNDEN GEÇERLİ OLMAK ÜZERE, yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar"

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONU (TÜBAKKOM) DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU KADIN HUKUKU KOMİSYONU BAŞKANI
AV. Harika LEVENT

KADINA KOTA, MEDENİYETE ROTA

Yıl 1935: Kadınların Meclis'te temsilinde Dünya'nın 2. ülkesiyiz...

Yıl 2002: Kadınların Meclis'te temsilinde Dünya'nın 163. ülkesiyiz...

Yıl 2008: Hala bir şey değişmedi...

NEDEN?

ÇÜNKÜ;

Sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi yapı ve anlayış, siyasetin kapılarını kadınlara kapatıyor.

ÇÜNKÜ;

Anayasa'da ve seçim yasalarında kadın ve erkeğin fiili eşitliğini sağlayacak mekanizmalar yok.

ÇÜNKÜ;

Siyasi partilerin seçim listelerinde; kadın adaylara etkin bir yer aldırılmıyor.

Biz KADINLAR;

Gerçek demokrasi, için, mecliste ve tüm karar mekanizmalarında EŞİT TEMSİL ve EŞİT KATILIM istiyoruz. Bunun için Anayasa ve seçim yasaları derhal değiştirilmeli ve %50 cinsiyet kotası getirilmelidir.

Biz KADINLAR;

Bu yolda herkesi mücadeleye ve destek vermeye çağırıyoruz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONU
TÜBAKKOM
DÖNEM SÖZCÜSÜ
AV. Harika LEVENT**

TÜBAKKOM

EK 16

MERSİN BAROSU

Tarih: 01/12/2008

Sayı : 2008/

İVEDİLİKLE ÖNEMLİDİR .

..... BAROSU BAŞKANLIĞI'NA

KONU: KADIN HUKUKU KOMİSYONU HAKKINDA.

Baromuzun Tübakkom Dönem Sözcülüğü görevinden
ötürü;

Yapılan Baro Seçimleri sonrasında yeni oluşturulan ya-
hut halen devam eden Kadın Hukuku Komisyonları Çalışma
Grupları ile net iletişim kurulması, bilgilerin güncellenmesi
amacıyla Komisyon Başkanlarının ve Divan Kurulu üyelerini-
nin isimlerinin, adreslerinin, iletişim bilgilerinin mail adres-
leri, sabit telefonları, cep telefonlarının ve faks numaralarının
tarafımıza ivedi olarak 04 Aralık 2008 tarihine kadar, Mersin
Barosunun (0.324) 238 29 59 numarasına faks yolu ile ve de
Komisyon başkanı olmam sıfatıyla şahsımın av.harika@hot-
mail.com adlı mail adresime elektronik posta yolu ile bildiril-
mesi önemle rica olunur.

TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜSÜ

Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyon Başkanı
Av. Harika LEVENT

EK 17

**BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

25 Kasım 2008 "*Kadına karşı şiddetle Mücadele günü*" ve 5 Aralık 2008 "*Kadının seçme ve seçilme hakkı*" verilmesi nedeniyle hazırlanmış TÜBAKKOM üyelerine göndermiş olduğumuz basın açıklamaları bilgilerinize saygıyla sunulur.

**TÜBAKKOM 9. DÖNEM SÖZCÜSÜ
MERSİN BAROSU KADIN HUKUKU KOMİSYONU
BAŞKANI
AV. Harika LEVENT**

DEĞERLİ TÜBAKKOM ÜYESİ MESLEKTAŞLARIM;

5 Aralık "*Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi*" ile ilgili basın bildirisini yazı ekinde gönderiyoruz. 5.12.2008 Cuma günü saat: 11 de basına açıklanmasını saygılarımla rica ederim.

BASIN AÇIKLAMASI

Kadınlar; 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile birey olarak eşitlenmelerine, 1930 yılında yerel seçimlerde seçilme, 1934 yılında Parlamenteoya seçilme hakkını edinmiş olmalarına rağmen; bu güne kadar

1935 'teki ilk kadınlı Meclis'teki kadın milletvekili oranının aşılammış olması, Türk demokrasisi adına üzerinde gerçekten düşünülmesi gereken bir durumdur. Demokrasi temsile dayalı bir rejimdir, toplumun tüm unsurları; adil biçimde kendisini temsil ettirebildiği ölçüde o rejimin demokratikliğinden söz edilebilir.

Kadının yönetimdeki temsil oranı, katılımın, temsil adaletinin dolayısıyla demokratik gelişimin bir ölçüsüdür. Bu açıdan baktığımızda görünen çarpıcı gerçek demokrasimizin "kadınsız" olduğudur. Kadın temsilindeki adalet günümüzde medeniyet ölçüsü haline gelmiş,nüfusun % 51'i kadın olan bir ülkede,Parlamentodaki kadın temsilci oranı % 9.1 il genel meclislerin de ve belediye meclislerinde % 1'lerin altında ise, o rejimin tartışılması gerekiyor demektir.

Kadının istihdam oranı, yönetsel kademelerde neredeyse yokluğu, mülk edinme oranı, eğitim seviyesi gibi verilerde esasen bu tablonun görünür yanının arkasında yatan gerçeklerdir. Kadının temsildeki yok denecek düzeydeki eksikliği ile sosyal ve ekonomik statüsü arasında bir nedensellik ilişkisi kurmak gerekirse; eksik temsili, sosyal ve ekonomik statüsünün bir sonucu olarak görmek gerekir. Ancak bu durumun değişmesi için öncelikle temsil sorununun çözülmesi, yani kadının siyasete aktif katılımı gerekmektedir.

Diğer yaklaşım; Kadın sorunlarının çözümünü zamana bırakmak anlamına gelir ki, mevcut durum bu yaklaşımın mantiken yanlışlığını ortaya koymaktadır.

Kadının yönetimde eksik temsili sadece kadınların sorunu değil, bir demokrasi sorunudur. Kadının olmadığı bir iktidar, bu güne kadar olanlarda görüldüğü gibi eksik ve aksak olmaya mahkumdur. Kadının olmadığı bir siyasetin, halkıyla yabancılaşması, halktan kopması ve dolayısıyla meşruiyetini Yitirmesi kaçınılmazdır. Zira siyasetin öznesi de nesnesi de İnsandır. "*Kadinsız siyaset yarım bir insandan farksızdır.*" Demokratik bir rejimde, siyaset toplumun belirli dar bir kesimi için değil, tüm unsurları için yapılır. Siyaset kadroları da; toplumun tüm unsurlarını bölgesiyle, yaş,cinsiyet,meslek düzlemlerinde temsil etmesiyle toplumsal bir uzlaşma sistemi olabilecektir.

Hal böyleyken; nüfusun nispeten fazlasını oluşturan kadın, 2008 Türkiye'sinde demokrasi ve siyasetin neresindedir?

Ne yazık ki dışındadır! Kadınlarımız birçok gelişmiş ülke kadınlarından çok önce elde ettikleri demokratik ve siyasal katılım haklarını kullanamamaktadır. Kadın yönetimde söz hakkına da ancak siyasetle sahip olabilecektir. Siyasetin salt bir nesnesi olmaktan çıkıp öznesi olabilmesi için kadına kota uygulaması yapılmalı ve bu nedenle de;

TÜBAKKOM olarak,

"KADINA KOTA MEDENİYETE ROTA" sloganıyla, tüm kadınların siyasete ve siyasi partileri aday listelerinde kadına % 50 oranında yer vermeye davet ediyoruz.

Cumhuriyete ve değerlerine sahip çıkmak, ülkemize ve yarınlarımıza sahip çıkmak için kadınlar siyasete kazandırılmalıdır!

TÜBAKKOM

MERSİN BAROSU

KADIN HUKUKU KOMİSYONU

5 ARALIK 2008 ETKİNLİK PROGRAMI

09.30 Atatürk Anıtına Çelenk KoyMA

10.00 KASDER ZİYARETİ

11.00 Baro Odasında Basın Açıklaması

13.30-16.30 Siyasi Parti Ziyaretleri

17.00-18.00 Radyo Programları

20.00-22.00 Tv. Programları

TÜBAKKOM
(TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONU) DÖNEMSÖZCÜLÜĞÜ
BASIN AÇIKLAMASI

Değerli Basın Mensupları;

Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2008/249 E. Sayılı dava dosyası ile görülmekte olan mağdurun beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde çocuğa cinsel saldırı ve cinsel istismar suçundan Hüseyin Üzmez'in ve Livaze Çelik'in sanık olduğu davanın TÜBAKKOM (Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu) olarak gözlemcisi olmaya karar verdik.

Gözlemci sıfatımız dayanağını basın açıklamasının ekinde geniş kapsamlı yer vereceğimiz üzere; Ulusal yasalarımız olan TC Anayasası, 5271 sayılı Türk Ceza Kanunu, Avukatlık Kanunu, Türkiye Barolar Birliği Yönetmeliği'nden aldığı gibi tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler olan; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, CEDAW (Kadına Karşı Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme), Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararlarından almaktadır.

Bu yasal dayanaklarla birlikte TÜBAKKOM olarak; davada kendisini bağımsız iradesi ile yeterli şekilde ifade edemediğini düşündüğümüz mağdur küçüğün haklarının gereği gibi savunulması, bugüne kadar işlemiş yargılama sürecinde derinden yaralanan kamu vicdanının Mahkemede temsil edilmesi ve adil bir yargılama sürecinin işlemesi için kurum olarak taşıdığımız sosyal sorumluluk gereği dava, mevzuatın el verdiği ölçüde tarafımızca takip edilecektir.

Hukukun ve sosyal sorumluluğumuzun kurumumuza yüklediği bu görevi; bu nitelikteki cinsel saldırı, istismar vb. suçlar ile kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi, sağlıklı bir toplum yapısının sağlanması ve süreklilik kazanması amacıyla TÜBAKKOM olarak bundan böyle açılacak benzer

TÜBAKKOM

davalarda, ilgili il barolarına vereceğimiz yetki ile takip ederek sürdüreceğimizi kamuoyuna duyururuz.

Av. Harika LEVENT
Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyon Başkanı
TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜSÜ

TÜBAKKOM BASIN BİLDİRİSİ

14 yaşında bir kız çocuğuna taciz suçlamasıyla tutuklanan Hüseyin Üzmez'in jet hızıyla düzenlenen adli tıp raporunda yer alan çocuğun ruhsal ve bedensel sağlığının bozulmadığı yönündeki görüş doğrultusunda tahliye edilmesi son derece düşündürücüdür.

Çocuk bu olayın izlerini ömür boyu taşıyacaktır. Bu olayın patlak vermesiyle son 5 yıldır Adli Tıp Kurumunda çocuk psikiyatrisi bulunmadığını ve Adli Tıp tarafından düzenlenen çocuklara yönelik hiçbir olayda çocuk psikiyatrisi bulunmadan rapor düzenlendiği ortaya çıkmıştır. Bu demektir ki bu güne kadar düzenlenen raporlarla suçlular ya tahliye oldular ya da beraat ettiler, hak ettikler cezayı almadılar, Asıl kötüsü suçlular içimizde yaşıyorlar. Toplum olarak tehdit altındayız. Adalet yerini bulmamıştır. Hüseyin Üzmez'in bu eksik düzenlenmiş olan rapora istinaden tahliye edilmesi toplumdaki adalet duygusunu zedelemiş ve toplumda infial yaratmıştır,

TÜBAKKOM olarak;

ÇOCUGUN MAGDURİYETİNİN GİDERİLMESİ; SUÇLUNUN HAK ETTİĞİ CEZAYI ALMASI; ADALETİN YERİNE GELMESİ İÇİN,

Eksik ve usulüne uygun şekilde düzenlenmeyen bir rapora dayanılarak yapılan tahliye işlemi kınıyoruz.

**TÜBAKKOM
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HUKUKU KOMİSYONLARI**

EK-19

**BURSA 4. AĞIR CEZA MAHKEMESİ
SAYIN YARGIÇLIĞI'NA**

DOSYA NO: 2008/249

TALEPTE BULUNAN: TÜBAKKOM (Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu) DÖNEM SÖZCÜSÜ MERSİN BAROSU.

TALEP KONUSU: C. M. U. K. madde 237. gereği davaya katılma talebi hakkındadır.

AÇIKLAMALAR:

1. Hüseyin Üzmez ile Livaze Çeliker'in "*mağdurun beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde zincirleme şekilde çocuğa karşı Cinsel saldırı*" suçu ile 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 103/1-a maddesi delaletiyle, 103/6, 43/1, 63, 53 sevk maddelerince düzenlenen iddianame Sayın mahkemenizce 31/07/2008 tarihinde kabul edilerek, Kamu davası açılmıştır.

2. Aşağıda genişçe yer vereceğimiz üzere Yasal ve hukuki dayanaklarımız ile kurumumuzun sahip olduğu sosyal sorumluluk gereği davaya katılmamız, müdahil olma istemimiz zorunluluk arz etmektedir. Bu zorunluluğumuz kanunların kurumumuza yüklediği sorumluluklardan ve davada kendisini bağımsız iradesi ile yeterli şekilde ifade edemediğini düşündüğümüz mağdur küçüğün haklarının gereği gibi savunulmamasından, bugüne kadar işlemiş yargılama sürecinde derinden yaralanan kamu vicdanının mahkemede temsil

edilmesi gerektiğinden ve adil bir yargılama sürecinin gereğince işleminin sağlanmasından kaynaklanmaktadır.

A. MÜDAHİLİK TALEBİMİZİN HUKUKİ VE DOKTRİN AÇISINDAN DAYANAKLARI;

5271 sayılı Kanun mülga ettiği 1412 sayılı Kanun'dan farklı olarak DAVAYA KATILMA HAKKI OLANLARI TANIMLARKEN MAĞDUR VE SUÇTAN ZARAR GÖREN KAVRAMINI birlikte kullanmıştır. Bu ibareler ile eski kanunda yer alan tek ibare olan suçtan zarar görenler ibaresine ek getirmiş ve iki kavram kullanılarak KATILMA HAKKI GENİŞLETİLMİŞTİR.

SUÇTAN ZARAR GÖREN KAVRAMI; muhakeme hukuku terimidir. Terimin doktrindeki tanımı ise; SANIĞIN CEZALANDIRILMASI SURETİ İLE KARŞILANACAK BİR TATMİN ARZUSUNUN UYANDIĞI HER KURUM VEYA ŞAHIS SUÇTAN ZARAR GÖRENDİR.

Kimlerin bu kavram dahilinde değerlendirileceği ise kanunda açıkça sayılmadığından, TCK katılma ehliyetinden ve kimlerin davaya müdahil etme hakkının bulunacağı yönünde net tahdidi unsurlara yer vermediğinden, muhakeme ile mahkemelerin geniş takdir yetkisi vardır.

Ceza yargılamasında ağır suçlarda kişisel hakların tazmin edilmesinden ziyade, somut gerçeğe ulaşma esastır. Katılma hakkı sadece şahsi haklara kavuşmaya hizmet eden bir kurum değildir. katılma da amaçlanan; adaletin gerçekleşmesi, maddi gerçeğin bulunması, suçlunun cezalandırılmasında etkin rol oynama, iddia makamının güçlendirilmesi, kişisel hakların tazmin edilmesinin ve öç alma duygusunun önüne geçilmesinin sağlanmasıdır.

Katılma talebimizin doktrinde kabul gören bu dayanakları yanında normatif anlamda dayanakları ile yetkimiz dahilinde olduğu inancındayız.

B. MÜDAHİLLİK TALEBİMİZİN NORMATİF DAYANAKLARI;

B.1. TC ANAYASASI;

Madde 2: "... insan haklarına saygılı, ..., laik ve sosyal bir HUKUK DEVLETİDİR. "

Madde 5: "... kişilerin ve toplumun, refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; KİŞİNİN TEMEL HAK VE HÜRRİYETLERİNİ, SOSYAL HUKUK DEVLETİ VE ADALET İLKELERİYLE BAĞDAŞMAYACAK SURETTE SINIRLAYAN SİYASAL; EKONOMİK VE SOSYAL ENGELLERİ KALDIRMAYA, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gereken şartları hazırlamaya çalışmaktır. "

Madde 10: "Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü başlıklı 11. madde,

Temel Hak ve Hürriyetlerinin tanımlandığı 12. madde,

Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı başlıklı 17. madde, "... kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabii tutulamaz. "

Temel Hak ve Hürriyetlerin korunması başlıklı madde 40,

Üçüncü Bölüm; ailenin Korunması başlıklı 41. madde, "... devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ... sağlamak için gerekli tedbirleri alır..."

Madde 90; "... Usulüne göre yürürlüğe konulmuş MİLLETLERARASI ANTLAŞMALAR KANUN HÜKMÜNDEDİR. ... USULÜNE GÖRE YÜRÜRLÜĞE KONULMUŞ TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERE İLİŞKİN MİLLETLERARASI ANDLAŞMALARLA KANUNLARIN AYNI KONUDA FARKLI HÜKÜMLER İÇERMESİ NEDENİYLE ÇIKABİLECEK UYUŞMAZLIKLARDA MİLLETLERARASI ANDLAŞMA HÜKÜMLERİ ESAS ALINIR."

TC Anayasası'nın yukarıdaki maddesi ile farklı bir önem kazanan milletlerarası antlaşmalarda da iş bu davaya katılma dayanaklarımızı oluşturan hükümler yer almaktadır.

B. 2. TARAF OLDUĞUMUZ, AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ;

Madde 1; İnsan Haklarına saygı yükümlülüğü: Yüksek sözleşmeci taraflar, kendi yetki alanları içinde bulunan herkese bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlükleri tanırlar.

Madde 3; İşkence yasağı: Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.

Madde 5; Özgürlük ve güvenlik hakkı: 1. Herkesin kişi özgürlüğüne ve güvenliğine hakkı vardır. Aşağıda belirtilen haller ve yasada belirlenen yollar dışında hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.

Madde 6; Adil yargılanma hakkı: 1. Herkes, gerek medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar, gerek cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahiptir. Hüküm açık oturumda verilir; ancak, demokratik bir toplumda genel ahlak, kamu düzeni ve ulusal güvenlik yararına, küçüklerin korunması veya davaya taraf olanların özel hayatlarının gizliliği gerektirdiğinde veya davanın açık oturumda görülmesinin adaletin selametine zarar verebileceği bazı özel du-

rumlarda, mahkemenin zorunlu göreceği ölçüde, duruşmalar dava süresince tamamen veya kısmen basına ve dinleyicilere kapalı olarak sürdürülebilir.

Madde 14; Ayrımcılık yasağı: Bu Sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan sağlanır.

B. 3. TARAF OLDUĞUMUZ, KADIN AYRIMCILIĞININ ÖNLENMESİNE DAİR SÖZLEŞME (CEDAW);

MADDE. 2.: "... d) Kadınlara karşı herhangi bir ayrımcı hareket yapılmasından veya uygulanmasından kaçınmayı ve kamu yetkilileri ile kuruluşlarının bu yükümlülüğe uyumlu olarak hareket etmelerini sağlamayı,

e) Herhangi bir kişi, kuruluş veya teşebbüsün kadınlara karşı ayırım yapmasını önlemek için bütün uygun önlemleri almayı, ..."

MADDE. 3: " Taraf Devletler özellikle politika, sosyal, ekonomik ve kültürel sahalarda olmak üzere bütün alanlarda, erkeklerle eşit olarak insan hakları ve temel özgürlüklerinden yararlanmalarını ve bu hakları kullanmalarını garanti etmek amacıyla, kadının tam gelişmesini ve ilerlemesini sağlamak için yasal düzenleme dahil bütün uygun önlemleri alacaklardır. "

MADDE 5. : "Taraf Devletler aşağıdaki bütün uygun önlemleri alacaklardır:

a - Her iki cinsten birinin aşağılığı veya üstünlüğü fikrine veya kadın ile erkeğin kalıplaşmış rollerine dayalı ön yargıların, geleneksel ve diğer bütün uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla kadın ve erkeklerin sosyal ve kültürel..."

MADDE 6. : "Taraf Devletler, kadın ticareti ve fahişeliğin istismarının her şekliyle önlenmesi için yasama dahil gerekli bütün önlemleri alacaklardır. "

MADDE 15. : " ... 3 - Taraf Devletler, kadınların hukuki ehliyetlerini kısıtlamaya yönelik hukuki sonuç doğurana her çeşit sözleşmenin ve sair özel muamelelerin tamamının geçersiz olduğunu kabul ederler. "

MADDE 24. : "Taraf Devletler işbu Sözleşme ile tanınan hakların tam olarak gerçekleştirilmesi için ulusal seviyede gerekli bütün önlemleri almayı taahhüt ederler."

B. 4. TARAF OLDUĞUMUZ, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

MADDE 3.: "1. Kamusal yada özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düşüncedir. 2. Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının, vasislerinin yada kendisinden hukuken sorumlu olan diğer kişilerin hak ve ödevlerini de göz önünde tutarak, esenliği için gerekli bakım ve korumayı sağlamayı üstlenirler ve bu amaçla tüm uygun yasal ve idari önlemleri alırlar. 3. Taraf Devletler, çocukların bakımı veya korunmasından sorumlu kurumların, hizmet ve faaliyetlerin özellikle güvenlik, sağlık, personel sayısı ve uygunluğu ve yönetimin yeterliliği açısından, yetkili makamlarca konulan ölçülere uymalarını taahhüt ederler."

MADDE 4.: "Taraf Devletler, bu Sözleşmede tanınan hakların uygulanması amacıyla gereken her türlü yasal, idari ve diğer önlemleri alırlar. Ekonomik, sosyal ve kültürel haklara ilişkin olarak, Taraf Devletler eldeki kaynaklarını olabildiğince geniş tutarak, gerekirse uluslararası işbirliği çerçevesinde bu tür önlemler alırlar."

MADDE 6.: "... Taraf Devletler, çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler."

MADDE 12.: "...

1. Taraf Devletler, görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade

etme hakkını bu görüşlere çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak, gereken özen gösterilmek suretiyle tanırlar.

2. Bu amaçla, çocuğu etkileyen herhangi bir adli veya idari kovuşturmada çocuğun ya doğrudan doğruya veya bir temsilci ya da uygun bir makam yoluyla dinlenilmesi fırsatı, ulusal yasanın usule ilişkin kurallarına uygun olarak çocuğa, özellikle sağlanacaktır. "

MADDE 18. : "...

1. Taraf Devletler, çocuğun yetiştirilmesinde ve gelişmesinin sağlanmasında ana-babanın birlikte sorumluluk taşıdıkları ilkesinin tanınması için her türlü çabayı gösterirler. Çocuğun yetiştirilmesi ve geliştirilmesi sorumluluğu ilk önce ana-babaya ya da durum gerektiriyorsa yasal vasilere düşer. Bu kişiler her şeyden önce çocuğun yüksek yararını göz önünde tutarak hareket ederler.

2. Bu Sözleşmede belirtilen hakların güvence altına alınması ve geliştirilmesi için Taraf Devletler, çocuğun yetiştirilmesi konusundaki sorumluluklarını kullanmada ana-baba ve yasal vasilerin durumlarına uygun yardım yapar ve çocukların bakımı ile görevli kuruluşların, faaliyetlerin ve hizmetlerin gelişmesini sağlarlar.

3. Taraf Devletler, çalışan ana-babanın, çocuk bakım hizmet ve tesislerinden, çocuklarının da bu hizmet ve tesislerden yararlanma hakkını sağlamak için uygun olan her türlü önlemi alırlar. "

MADDE 19. : "...

1. Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının yada onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin yada bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suiistimale, ihmal yada ihmalkâr muameleye, irza geçme dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar.

2. Bu tür koruyucu önlemler; burada tanımlanmış olan çocuklara kötü muamele olaylarının önlenmesi, belirlenmesi, bildirilmesi, yetkili makama havale edilmesi, soruşturulması, tedavisi ve izlenmesi için gerekli başkaca yöntemleri ve uygun olduğu takdirde adliyenin işe el koyması olduğu kadar durumun gereklerine göre çocuğa ve onun bakımını üstlenen kişilere, gereken desteği sağlamak amacı

ile sosyal programların düzenlenmesi için etkin usulleri de içermelidir."

MADDE 20. : "...

1. Geçici ve sürekli olarak aile çevresinden yoksun kalan veya kendi yararına olarak bu ortamda bırakılması kabul edilmeyen her çocuk, Devletten özel koruma ve yardım görme hakkına sahip olacaktır.

3. Bu tür bakım, başkaca benzerleri yanında, bakıcı aile yanına verme, İslâm Hukukunda kefalet (kafalah), evlât edinme yada gerekiyorsa çocuk bakımı amacı güden uygun kuruluşlara yerleştirmeyi de içerir. Çözümler düşünülürken, çocuğun yetiştirilmesinde sürekliliğin korunmasına ve çocuğun etnik, dinsel, kültürel ve dil kimliğine gereken saygı gösterilecektir."

MADDE 34.: "Taraf Devletler, çocuğu, her türlü cinsel sömürüye ve cinsel suistimale karşı koruma güvencesi verirler. Bu amaçla Taraf Devletler özellikle:

a) Çocuğun yasadışı bir cinsel faaliyete girişmek üzere kandırılması veya zorlanmasını;

b) Çocukların, fuhuş, ya da diğer yasadışı cinsel faaliyette bulundurulması sömürülmesini;

c) Çocukların pornografik nitelikli gösterilerde ve malzemede kullanılarak sömürülmesini;

önlemek amacıyla ulusal düzeyde ve ikili ile çok taraflı ilişkilerde gerekli her türlü önlemi alırlar."

MADDE 35.: "Taraf Devletler, her ne nedenle ve hangi biçimde olursa olsun, çocukların kaçırılmaları, satılmaları veya fuhuşa konu olmalarını önlemek için ulusal düzeyde ve ikili ve çok yanlı ilişkilerde gereken her türlü önlemleri alırlar."

MADDE 36.: "Taraf Devletler, esenliğine herhangi bir biçimde zarar verebilecek başka her türlü sömürüye karşı çocuğu korurlar."

MADDE 39. : "Taraf Devletler, her türlü ihmâl, sömürü ya da suistimal, işkence ya da her türlü zalimce, insanlık dışı veya aşağıla-

yıcı muamele ya da ceza uygulaması ya da silahlı çatışma mağduru olan bir çocuğun, bedensel ve ruhsal bakımdan sağlığına yeniden kavuşması ve yeniden toplumla bütünleşebilmesini temin için uygun olan tüm önlemleri alırlar. Bu tür sağlığa kavuşturma ve toplumla bütünleştirme, çocuğun sağlığını, özgüvenini ve saygınlığını geliştirici bir ortamda gerçekleştirilir.”

MADDE 42. : “Taraf Devletler, Sözleşme ilke ve hükümlerinin uygun ve etkili araçlarla yetişkinler kadar çocuklar tarafından da yaygın biçimde öğrenilmesini sağlamayı taahhüt ederler.”

Yine uluslararası platformda da müdahil olma talebimiz kararlar dahilinde temeline oturmaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 29 Kasım 1985 tarihli 40/34 sayılı Kararında; Suçtan ve yetki istismarından mağdur olanlara adalet sağlanmasına dair temel prensipler bildirisi ceza kanunlarının eylem veya ihmal yoluyla ihlal edilmesi nedeniyle, bireysel veya toplu olarak fiziksel veya ruhsal biçimde yaralanma da dahil olmak üzere manevi acılar çeken, ekonomik kayba uğrayan veya temel hakları esas bir biçimde zayıflayan veya bu suretle zarar gören kimse mağdurdur.

Şeklinde bir tanımlama yapılarak mağdur ve suçtan zarar görme kavramı son derece geniş yorumlanmıştır.

B. 5. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve İlgili Mevzuat

DAVAYA MÜDAHİL OLMA TALEBİMİZ bir diğer dayanağını ulusal kanunumuz olan 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu ve İlgili Mevzuattan almaktadır. ilgili madde olan 76. madde; “Barolar ... HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ, İNSAN HAKLARINI SAVUNMAK ve KORUMAK ... amacıyla tüm çalışmalarını yürüten ...” ifadesiyle baroları tanımlarken baromuzun bu haklı müdahil olma talebini İNSAN HAKLARINI SAVUNMAK VE KORUMAK, HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ sağlamak amacından dolayı yasal zemine oturtmuştur.

B. 6. KURUM OLARAK KENDİ YÖNERGEMİZDE DE MÜDAHİLLİK TALEBİMİZE DAYANAK OLUŞTURAN MADDELER VARDIR: TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ KADIN HUKUKU KOMİSYONU (TÜBAKKOM) YÖNERGESİ

"Madde: 2- Komisyonun Amacı:

A. Ulusal ve Uluslar arası mevzuatta kadının insan haklarına ilişkin düzenlemelerin yaşama geçirilmesi, eşit ve adil uygulanmasının sağlanması.

B. Evrensel hukuk ölçeğinde adalet ve eşitlik prensibine aykırı mevcut düzenlemeleri ve uygulamaları değiştirecek çözüm önerilerinin saptanması ve savunulması.

C. Kadınların haklarını öğrenmeleri ve kullanmalarını sağlamaya yönelik eğitim çalışmaları yapılması ve gönüllü danışmanlık hizmeti verilmesi.

D. Kadının insan hakları mücadelesine kamuoyu desteği sağlamak amacıyla TÜBAKKOM aracılığıyla baroların kadın hakları kurulları/ komisyonları ile ortak eylem planlarının oluşturulup, uygulamaya konulması.

E. Baroların kadın hukuku kurulları/ komisyonları arasında koordinasyon, işbirliği ve dayanışmanın sağlanması doğrultusunda yapılacak çalışmaların yapılması.

F. Mesleki anlamda kurumsal ve uygulamaya yönelik yayınlar yapılmasıdır."

TÜBAKKOM olarak suçtan zarar görmemiz sabittir. Kuruluşumuzdan itibaren çalışma amaçlarımız doğrultusunda kamuoyu oluşturmak ve bu amaçlar yolunda gerekli tüm çalışmaları idame ettirmek söz konusu ile başta bu olayın basında son derece yer bulması dolayısıyla kamuoyu vicdanını yaralaması, sanıklardan Hüseyin Üzmez'in ününü kullanarak basında fütursuzca kendini, suçu övecek nitelikte açıklamalar yapması ile amaçlarımızı sekteye uğramış, kamuoyu olumsuz yönde etkilenmiştir.

C. DAVANIN ESASI İLE İLGİLİ MÜDAHİLLİK TALEBİMİZİN DAYANAKLARI:

DAVADA KENDİSİNİ BAĞIMSIZ İRADESİ İLE YETERLİ ŞEKİLDE İFADE EDEMEDİĞİNİ DÜŞÜNDÜĞÜMÜZ MAĞDUR KÜÇÜĞÜN HAKLARININ GEREĞİ GİBİ SAVUNULMADIĞI KANAATİMİZİN OLUŞMA NEDENLERİ;

Mağdur küçüğün çocuğun temel hak ve hürriyetleri açık ve ağır şekilde ihlal edilmiştir. çocuğun haklarının zorunlu atanan tek bir müdafii ile korunamayacağı bilinen bir gerçektir. Her ne kadar mağdur küçük SHEÇK tarafından koruma altında olsa da bu geçici bir önlem niteliğindedir. Mağdur küçüğün velisi konumundaki annenin sanık olması, babanın da tüm somut delillere rağmen şikayetinden vazgeçmesi gibi unsurlar göz önüne alındığına ortada mağdur küçük açısından son derece korunmasız bir ortamın varlığı aşikardır.

MAĞDUR KÜÇÜK BİRÇOK AÇIDAN YARGILAMA AŞAMASINDA KORUMASIZ BİR BAŞKA DEYİŞLE YETERİ KADAR KORUNAMAMIŞ VE HAKLARI SAVUNULMAMIŞTIR. BU KANAATİMİZİN NEDENLERİNİ TEK TEK AÇIKLAMAK GEREKİRSE;

C.1. MADDİ GERÇEĞİN ORTAYA ÇIKMASI AÇISINDAN, GEREK SORUŞTURMA GEREKDE YARGILAMA SÜRECİNDE DOSYA KAPSAMINDA EKSİKLİKLER MEVCUTTUR. BUNLARDAN İLKİ, SORUŞTURMA KAPSAMINDA 4 ADET TEL NUMARASI VE HATTI (0545 580 92 57, 0506 286 31 26, 0535 698 2817, 0536 944 79 81) HAKKINDA DİNLEME KARARI VERİLMİŞKEN SADECE 2 TELEFON NUMARASININ TAPE KAYITLARI DOSYADA MEVCUTTUR. DİĞER İKİ TELEFON HATTININ (0535 698 2817, 0536 944 79 81) DİNLEME KAYITLARI DELİLLER ARASINDA YOKTUR.

C.2. SORUŞTURMA AŞAMASINDA MAĞDUR KÜÇÜĞÜN İFADESİ ALINIRKEN MÜDAFİİ HUZURUNUNUN YANINDA PSİKOLOG VE PEDAGOG HUZURUNUN SAĞLANMASI GEREKİRKEN BU HUSUSLARA DİKKAT EDİL-

MEMİŞTİR. BURDA DİREK MÜDAFİİ AVUKATIN DURUMA MÜDAHALE ETMESİ VE BU ŞEKİLDE MAĞDURUN İFADESİNİN ALINMASINA İTİRAZINI ZABITLARA KAYDETTİRMESİ GEREKİRKEN MAĞDUR KÜÇÜĞÜN İFADESİ USULE UYGUN OLMAYARAK ALINMIŞTIR.

C.3. SANIK ANNE VE BABA HAKKINDA TÜRK CEZA KANUNUNUN 232. VE 233. MADDESİNİN İHLALİ DE SÖZ KONUSU İKEN NE İDDİA MAKAMINDAN NE DE MAĞDUR KÜÇÜĞÜN MÜDAFİSİNDEN BU YÖNDE BİR TALEP GELMEMİŞTİR. OYSAKİ HER İKİ MADDENİN AÇIK OLARAK İHLALİ SÖZ KONUSUDUR.

TCK İlgili Maddeleri:

Kötü Muamele

MADDE 232. - (1) Aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimse, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İdaresi altında bulunan veya büyütme, okutmak, bakmak, muhafaza etmek veya bir meslek veya sanat öğretmekle yükümlü olduğu kişi üzerinde, sahibi bulunduğu terbiye hakkından doğan disiplin yetkisini kötüye kullanan kişiye, bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlali

MADDE 233. - (1) Aile hukukundan doğan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) ...

(3) ... ya da onur kırıcı tavır ve hareketlerin sonucu maddî ve manevî özen noksanlığı nedeniyle çocuklarının ahlâk, güvenlik ve sağlığını ağır şekilde tehlikeye sokan ana veya baba, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Gerek tape kayıtları, gerek ikrar, gerek de somut deliller açısından mağdur küçüğün baba tarafından şiddete uğradığı sabittir. Ayrıca hem sanık anne hem de babanın mağdur küçüğü koruma, aile hukukundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmedikleri (tape kayıtlarında annenin mağdur küçüğün okul ve eğitimini göz ardı eder beyanları aksine okul ve eğitim yükümlülüklerini mağdur küçüğün anneye hatırlatması) maddi ve manevi özensizlik nedeni ile mağdur küçüğün ahlak ve güvenliğini tehlikeye düşürdükleri sabittir. Bu konuda ne iddia makamından ne de mağdur müdafisinden bir talep gelmemesi de mağdurun haklarının yeterince savunulmadığı kanaatimizi güçlendirmekte dolayısıyla müdahil olma talebimize haklılık kazandırmaktadır.

Ayrıca mağdur küçüğün velayetinin sanık olarak yargılanan anneden ve şu durumdayken şüphelilerin ve mağdurun ikrarlarına rağmen şikayetin peşinde olmak yerine vazgeçen babadan alınması için dava açılması gerektiği kanaatindeyiz. Anne-babanın velayetinin sınırlandırılması, şahsi ilişki tesisinin yasaklanması, çocuğa vasi tayin edilmesi, görülmekte olan cinsel istismar davası ile ilgili olmak üzere kayyum atanmasının talep edilmesi, koruma kararı kapsamında küçük Büşra'nın tedavisinin sağlanması ve eğitiminin devamına yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu aşamaya kadar bunların neden talep edilmediğini de anlamamaktayız. Bu eksikliğin bile gerek müdafii gerek de katılma talebi kabul edilen SHEÇK tarafından istenilmemesi mağdur küçüğün haklarının yeteri kadar korunmadığı dolayısıyla bizim katılma talebimizin yerindeliğini ispatlamaktadır. Müdahillik talebimizin yanında mağdur küçüğe kayyum atanması halinde, kurumumuzun bu görevin taliplisi olacağını da belirtmek isteriz.

C.4. Yargılama sürecine sevk maddesi olan TCK'nın 103/1-a, 103/6, 43/1, 63, 53 ilgili madde CMUK'nun tutuklamayı gerektiren kanunda sayılmış tahdidi suçlar olmasına rağmen neden sanıkların tutuksuz yargılandıklarını anlayabilmiş değiliz. Ortada suçun işlendiğine dair somut deliller;

ikrarlar, telefon kayıtları varken, sanıklar tarafından mağdur küçük ve yakınları ile sürekli görüşmeler yapılarak delillerin karartılma durumu (Delillerin karartılması açısından ciddi emareler vardır Şöyle ki; Mağdur küçük adına vekil olarak ailesi tarafından atandığı gerekçesi ile ilk oturuma katıldığı duruşma tutanağı ile sabit olan, ancak yaptığımız araştırmalarda herhangi bir baroya kaydına rastlamamış olduğumuz, Av. Alp Eren Akdemir'in avukat olup olmadığı araştırılmalı, olumsuz sonuç çıkması halinde gerekli yasal işlemler yapılmalıdır. Bu durum delilleri karartma ve küçük Büşra'nın yönlendirilip-yönlendirilmediği hususlarının açığa çıkarılması açısından önem arz etmektedir. Yine delillerin karartılması açısından araştırılması gereken bir diğer husus; SHEÇEK'den, yönlendirme veya delilleri karartma durumunun olup olmadığı konusunun aydınlanabilmesi için küçük Büşra'nın koruma kararı sonrasında yurda yerleşmesinden itibaren, kimlerle görüştüğünün tespiti için görüşme kayıtları istenmelidir), SHEÇEK'nin tahliyeye itiraz dilekçesinde mağdur küçüğün ciddi anlamda uzmanlar tarafından ruh ve beden sağlığının bozulmasına ilişkin görüşleri varken tahliye kararı verilmesinin mağdurun hakları açısından, eşitlik ve adalet ilkeleri açısından ihlalleme neden olmaktadır. Ayrıca SHEÇEK'nin raporunca mağdur küçüğü sürekli gözetim altında izleyen uzmanların Mahkeme huzurunda bilgi ve görüşlerine başvurulması ve tanık olarak dinlenilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Ancak bu durum yine ne iddia makamı tarafından, ne mağdur müdafii tarafından ne de katılma talebi kabul edilen SHEÇEK tarafından talep edilmiştir. Gereken talebin yapılmaması yine müdahil olma talebimizi güçlendiren bir unsurdur.

C.5. sanık Hüseyin Üzmez'in yargılama süresince sürekli mahkeme heyetini etkileme, ününü, siyasi geçmişini, tanıdığı siyasi isimleri kullanır nitelikte dilekçeleri mevcuttur. Sanık Üzmez ilginçtir ki fütursuzca dua ederek sayın mahkeme üyelerini Yüce Yargıtay'ın ve yüksek yargı organlarının başında görmek istediği gibi beyanları olmuştur. Elbetteki Sayın Mahkeme üyeleri bu durumlardan etkilenecek konumda değillerdir. Ancak sanığın bu tarz beyanları Adil yargılamayı et-

kilemek, kendi menfaatince ayrıcalık tanınması gerektiği düşüncesiyle, eşitlik ilkesini bertaraf etmek amacı taşımaktadır.

C.6. soruşturma aşamasında el koyulan eşyaların bir kısmının neden sarukların ailesine teslim edildiği, bir kısmının da yargılamaya bir şey atmayacağı nedeniyle imha edildiğini de anlayabilmiş değiliz. Bu eşyaların iddia makamınca veya mağdur müdafiiince veyahut katılan taraflarca her aşamada inceleme talep edileceğinden taraflara tesliminin ya da imhasının mümkün olmaması gerekmekte, yargılama sonuna kadar adli emanete alınması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu usuli yanlışlığa da ne iddia makamı, ne mağdur küçük müdafii ne de katılan yan tarafından itiraz söz konusu olmamıştır.

Müdahillik talebimizin bir diğer somut dayanağı dosyada mevcut adli tip raporlarından kaynaklanmaktadır.

C. 7. MAĞDUR KÜÇÜK HAKKINDA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİNCE HAZIRLANAN RAPOR;

Mudanya C. Başsavcılığı'nın küçük mağdure Büşra Çeliker'e karşı işlenen cinsel saldırı suçu kapsamında, mağdurenin, 5237 sayılı TCK 103/6. maddesi uyarınca adli yönden muayenesinin yapılarak küçük mağdurenin işlenen suç nedeniyle beden ve ruh sağlığının bozulup bozulmadığının tespiti muayenesi yapılarak rapor düzenlenmesi için Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh ve Beden Sağlığı Anabilim Başkanlığı'na sevkine karar verilmiştir. Bahsi geçen kurumca, olayın özelliği dikkate alınarak, derhal 28. 04. 2008 tarihinde çalışma başlatılmıştır. 28. 04. 2008 tarihinde yapılan ilk görüşme, Dr. Hüseyin Uslu ve Yrd. Doç Dr. Yeşim Taneli tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmede özetle; küçük Büşra olayları kollukta anlattığı gibi anlatmış, Mudanya'daki olayla ilgili kroki çizmiştir. Bu görüşme küçüğün anlık ruhsal durumunun tespiti için yapılmış olup, yapılan psikiyatrik muayenesinde, bilinci açık, kendine ve yere oryante, zamana oryantasyonunun kısıtlı, koopere göz kontağı az, afekti orta-ağır depresif-anksiyöz, psikomotor-hafif orta yavaş, sesi

hafif alçak, düşünce içerisinde, ... , görüşme sırasında hasta huzursuz, düzgün görünümde sıklıkla yer bakıyor, gözünde yaş olmaksızın ağlıyor, gözleri kızarık, elleri terli, günün tarihini hatırlamakta zorlandığı tespitleri yapılmıştır. 11. 06. 2008 tarihinde aynı doktorlarca gerçekleştirilen 2. muayenesinde, ilk görüşmeye göre daha ayrıntılı bir inceleme yapılmıştır. Küçük mağdure, Hüseyin Üzmez ile tüm görüşmelerini en ince ayrıntısına kadar anlatmıştır. Hatta İstanbul'da gittikleri filmi(Mutluluk filmi), kendisine sanığın kitap hediye ettiğini, ikinci gidişlerinde sanığın elini göğsüne atmak sureti ile sarkıntılığa bulunduğu, bunun üzerine kendisinin kaçarak lavaboya gittiğini, sarkıntılığın bu aşamada kaldığını, sanığın kendisinden başka bir kıza da böyle bir şey yaptığını kızı elleyip yaladığını, kızın bunun anlamını öğrendiğini, dolayısıyla bir sapık çağırırsa kızın artık gitmeyeceğini söylediğini anlatmıştır. Bu görüşmede, Mudanya'da Hüseyin Üzmez'in evindeyken, sanığın yanına geldiğini, senin iyiliğin için bir şey yapacağım dediğini, altını çıkarttığını, alt tarafını yaladığını, bu şekilde cinsel istismarda bulunduğunu beyan etmiştir. Bu görüşmede küçüğün, yaşananların anlamını ve sonuçlarını bildiği sanığın cezalandırılması gerektiği konusunda fikir sahibi olduğu, fakat annesinin ceza evinde olmasından dolayı kendisini sorumlu hissettiği, yurttan kalmaktan rahatsız olduğu rapor edilmiştir. 11. 07. 2008 tarihinde yapılan 3. görüşmede, küçük daha önce anlattıklarından vazgeçmiştir. Ancak Esmâ teyzesinin kendisine avukat tuttuğunu, o avukatın geçen hafta yurda geldiğini, o avukatla konuştuğunu, avukatın imza almak için annesine gittiğini, anılı avukatın Hüseyin Üzmez'e de gittiğini, avukatla birlikte babasının da geldiğini, beyan etmiştir. *Küçük mağdurenin, babası ve teyzesi tarafından yönlendirilmesi, kim olduğu bilinmemekle birlikte avukat olarak tanıtılan bir kişi ile görüştürülmesi (ki bu durum koruma kararının ruhuna aykırıdır), annesinin cezaevinde olması, yurda yerleştirilmiş olmak ve ailenin dağılmış olmasının sorumlusunun kendisinin olduğunu hissetmesi, baskı ve yönlendirme sonucu olayla ilgili beyanlarını değiştirmiş olduğu kanaatini tarafımızda uyandırmıştır.*

C.8. MAĞDUR KÜÇÜK HAKKINDA ADLİ TIP KURUMUNCA HAZIRLANAN RAPOR;

Adli Tıp Kurumu'nda, mağdur küçüğün muayenesi aya-küstü yapılmıştır. Adli Tıp kurumunca, küçük mağdur hakkında ayrıntılı bir inceleme, mülakat, gözlem altına alınma, psikolojik test vb. uygulanmadan, aşağıda belirteceğimiz hukuka aykırı bir inceleme sonucunda temel olarak Uludağ Üniversitesi raporu baz alınarak bir rapor hazırlanmıştır. Adli Tıp Kurumu'nun vermiş olduğu rapor pozitif hukuk açısından yok hükmündedir. Şöyle ki; 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu ilgili 7. maddesine göre, 6. Adli Tıp İhtisas Kurulu, bir başkan, adli tıp uzmanı iki üyenin dışında, kadın hastalıkları ve doğum, radyoloji, çocuk psikiyatrisi, adli antropoloji, çocuk cerrahisi uzmanlarından oluşur. Somut olayın özellikleri dikkate alındığında çocuk psikiyatrisinin bulunması olmazsa olmaz koşuldur. 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu'nun 23. Maddesi B bendinde yer alan amir hükme göre;

Madde 23/ B-) Adli Tıp İhtisas Kurullarının Çalışması:

*Adli Tıp İhtisas Kurulları Başkanının başkanlığında işin niteliğine göre en az dört üye ile toplanır ve oyçokluğu ile karar alır. Oy-ların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf oy çokluğunu sağlamış sayılır. Üyelerden birinin özürlü olması veya yokluğu halinde eksiklik diğer kurullardan alınacak üye ile tamamlanır. **ŞU KADAR Kİ TETKİK EDİLECEK KONU, İLGİLİ UZMAN ÜYE HAZIR BULUNMADIKÇA MÜZAKERE EDİLEMEZ.***

şeklindedir.

Adli Tıp Kurumu 6. İhtisas Kurulu'nca verilen rapor, kanaatimizce hukuki anlamda yok hükmündedir. Ayrıca bu raporun bilimsel açıdan da yok sayılması gerekmektedir. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi raporunu kes-yapıştır yöntemi ile tekrar etmekten öteye geçmeyen, uygulamalardan bildiğimiz kadarı ile şahısların sadece yüzüne bakılarak, herhangi bir bilimsel metot uygulanmadan dosya üzerinde verilen bu

tür raporların, bilimsel açıdan da YOK SAYILMASI gerektiği kanaatindeyiz.

Bu nedenle söz konusu rapor ile ilgili hukuki inceleme ve irdeleme tarafımızca yapılmamıştır.

Adli Tıp Kurumu 6. İhtisas Kurulu tarafından verilen rapor tarafımızca yok sayılması gerektiği kanaati ile birlikte, 2659 sayılı Kanun'un 31. maddesi düzenlemesi aşağıdaki gibidir;

Madde 31 - Yükseköğretim Kurumları veya birimleri, adli tıp mevzuatı çerçevesinde adli tıp olaylarında ve diğer adli konularda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre resmi bilirkişi sayılır. Bu birim ve kliniklerde tetkik edilecek adli tıp ile ilgili işler yönetmelikte belirlenir.

Bu durumda, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi resmi bilirkişi olarak kabul edilip, dosyada mevcut raporuna ek rapor alınmak suretiyle, hüküm tesisinde bu rapor esas alınmalıdır. (Her ne kadar tarafımızca Adli Tıp 6. İhtisas Kurulu raporun yok sayılması gerekmekte ise de, CMK gereği dosya kapsamında, çelişkili iki raporun varlığı söz konusudur. Bu çelişkinin giderilebilmesi için, Adli Tıp Kanunu 15. maddesine göre, dosyanın Adli Tıp Genel Kuruluna gönderilerek, çelişkinin giderilmesi sağlanmalıdır.)

Söz konusu raporların sonuç olarak en önemli etkisi ve kamuoyunca yanlış kanılara neden olmasıdır. İş bu raporlara göre; mağdure küçük olay nedeni ile ruh sağlığı bozulmamış kanaatine varılmıştır ve bu basında tahliye nedeni olarak algılanmıştır. Kaldı ki bu durumun bu nitelikte bir sonuca imkan vermesi cezai anlamda mümkün değildir. İlgili TCK maddesi adli kurumdan gelecek ruh sağlığının bozulup-bozulmaması sonucunu ancak cezanın indirim ya da artırım nedeni olarak değerlendirileceğini açıkça ifade etmiştir. Dolayısıyla raporların sonucu ne olursa olsun tahliye nedeni sayılması mümkün değildir.

İSTEM VE SONUÇ: Sayın mahkemede görülmekte olan bu yargı süreci birçok başkaca eylemde başkaca yargı yerle-

rinde olan benzer olaylarda da maalesef görülmektedir. Kadınlar ve kız çocukları çoğunlukta olmak üzere her geçen gün birçok insan her türlü şiddet ve cinsel istismar, cinsel saldırı eylemlerine maruz kalmaktadırlar. Son günlerde bu nitelikteki cinsel suçların çoğaldığı, toplumda ahlaki çözümler yaşandığı, sanıkların yeterli ve gereken caydırıcı cezalardan çeşitli af ve indirim nedenleri ile kurtuldukları, suçtan sakınmanın söz konusu olmadığı, aksine övünç kaynağı haline geldiğini üzülmeye sebep olmaktadır. Bu nedenlerle eyleme maruz kalan mağdurların bireysel mücadelesi yanında kamusal alanın bir ayağını oluşturan TBB, TÜBAKKOM, Barolar gibi kurumların da bireysel mücadelenin yanında yer alıp, iddia makamını güçlendirme, somut gerçeği ortaya çıkarma, adil yargılanmanın temini için çalışma gibi nedenlerle müdahalesi gerekmektedir. Yukarıda sayılan tüm nedenlerle kamusal alanın bir ayağını oluşturan, yargılamanın saç ayağından birini oluşturan savunmanların oluşturduğu Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu'nun müdahil olarak davaya katılımına karar verilmesini (aksi halinde de tüm kanuni yollara başvurulacaktır) reddi halinde davalara gözlemci sıfatı ile katılımımızın kabulünü talep ederiz.

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu
adına

Dönem sözcüsü Mersin Barosu Kadın Hakları
Komisyonu Başkanı
Av. Harika LEVENT

**9. DÖNEM ANKARA 5. YÜRÜTME KURULU
TOPLANTISI**

PROGRAM

19.2.2009 GÜNÜ:

CHP Milletvekili CANAN ARITMAN (İZMİR)

AKP Milletvekili ÖZLEM MÜFTÜOĞLU (G.ANTEP)

AKP Milletvekili ALEV DEDEGİL (İSTANBUL)

AKP Milletvekili GÜLDAL AKŞİT (İSTANBUL)

AKP Milletvekili HALİDE İNCEKARA (İSTANBUL)

20.2.2009 GÜNÜ:

MHP Milletvekili ŞENOL BAL (İZMİR)

CHP Milletvekili GAYEERBATUR (ADANA)

CHP Milletvekili NESRİN BA YTOK (ANKARA)

CHP Milletvekili BİHLUN TAMAYLIGİL (İSTANBUL)

“KADINA KOTA MEDENİYETE ROTA” imza kampanyalarının sunulması, MK'nın yürüdüğüne ilişkin 4722 Sayılı Kanun'un 10. maddesinde yapılan düzenlemenin eşitsizliğe aykırılığı, TBMM'de Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği komisyonu konusun da yapılacak görüşmeler,

AKŞAM PROGRAMI:

DİVAN OTELDE YEMEK

21.2.2009 GÜNÜ:

10.00-11.00: 4320 sayılı Kanun'da uygulamada yaşanan sorunlar

(Konuşmacı: Nazan Moroğlu) 11.00- 11.15 Kahve arası

11.15-12.30: Soru-Cevap-Örteriler

TÜBAKKOM

14.00-17.00: TBB yönetim kurulu ile TÜBAKKOM olarak yapılacak toplantı

- TÜBAKKOM'un tanıtımının artırılarak etkinleştirilmesi, TÜBAKKOM çalışmaları ve önerilerinin TBB tarafından Basın ve ilgili kurumlara bildirilmesi,

- Yürütme Kurulu toplantılarının TBB' de yapılması, TÜBAKKOM' a ayrı birim tahsisi, sekreteryaya oluşturulması,

- TBB'de yapılacak ilk genel kurulunda "Cinsiyet Kotası" ile ilgili tüzük ve değişikliğin yapılması için faaliyetlerin başlatılması,

- TBB bünyesinde Kadın Hakları Merkezlerinin kurulması,

- Diyanetlerce yürütülen Kadın Eğitim çalışmalarına Baro Kadın Hukuku Komisyonlarından katılımının sağlanması,

- TBB ve tüm Baro kurullarında kadın adaylar için KOTA istenilmesi,

- Tüm Barolarda Kadın Hukuku Komisyonlarının kurulması için TBB'nin çalışma başlatması,

- Kadın politikası konusunda çalışmaların, geçici önlemlerin neler olduğu, -Faaliyetlerle ilgili ve daimi bütçe talebi.

- Toplantılara Baro Komisyonlarının katılması için yol, konaklama, yemek masraflarının TBB tarafından karşılanması

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI KOMİSYONU'NUN
"KADIN ERKEK EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
YASA TEKLİFİ"
İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI**

23.02.2009

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hakları Komisyonu, çeşitli barolardan üyelerinin katılımı ile 20-21 Şubat 2009 tarihinde Ankara' da sürdürdüğü çalışmalar sırasında, randevu isteklerini yanıtlayan bir kısım kadın milletvekili ile kadın sorunlarını görüşerek, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde olan "KADIN ERKEK EŞİTLİĞİ KOMİSYONU YASA TEKLİFİ" hakkındaki düşüncelerini sunmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde "*Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu*" kurulmasına ilişkin yasa teklifini oybirliği ile kabul ederek, bu isim altında Genel Kurula sunulmasına karar vermiştir.

İktidar Partisinden bir kadın milletvekili verdiği değişiklik önergesi ile "Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu" isminin "Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu" olarak değiştirilmesini önermektedir.

TÜBAKKOM (Türkiye Baroları Kadın Hukuku Komisyonu) olarak, halen Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşmeleri süren yasa teklifinde bu şekilde bir isim değişikliğine gerek olmadığını, Anayasa Komisyonundan geçen ismin yasanın amacına daha uygun olduğunu düşünüyoruz. Önerilen isim değişikliği komisyonunun işlevini tartışılır hale getirecektir.

İktidar Partisinin isim değişikliğinde ısrarının yanlış olduğunu bir kez daha belirtiyor, tüm muhalefet partilerinin bu

TÜBAKKOM

konudaki duyarlılıklarına ve konuyu bizimle paylaşmalarına teşekkür ediyoruz.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

(http://www.barobirlik.org.tr/calisma/haberler/tbb/090223_tubakkom.aspx)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ KADIN HAKLARI KOMİSYONU

TBMM KADIN ERKEK EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
YASA TASARISI İLE İLGİLİ
TÜBAKKOM'UN
BASIN AÇIKLAMASIDIR

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu kurulması ile ilgili olarak Anayasa Komisyonunda görüşmeler yapılarak oybirliği ile "*Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu*" olarak yasa teklifinin Genel Kurul'a sunulmasına karar verilmiştir. Kabul edilen ve Genel Kurul'a gönderilen kanun teklifinin adı ile ilgili iktidar partisinin bir kadın milletvekilin Genel Kurul'a bir önerge vermiştir. Bu önergede Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu'nun ismi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak değiştirilmek istenmiştir.

17.02.2009'da da yasalaşmayan Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu'nun kurulmasına ilişkin kanun teklifinin görüşmeleri sırasında TÜBAKKOM (Türkiye Baroları Kadın Hukuku Komisyonu) olarak bu isim değişikliğine gerek olmadığına ve yasa teklifinin Anayasa Komisyonu'ndan geçen şekli ile yasalaşmasının göz önünde tutulmasını, bu ismin kanunun amacına daha uygun olacağı ve bu komisyonunun işlevinin de daha farklı olacağını düşünerek talebimizi bu konuda bildiriyor ve iktidar partisinin bu konuda ısrarının yanlış olduğunu değerlendirerek, buna destek veren tüm muhalefet partilerinin bu konudaki duyarlılıklarına ve konuyu bizimle paylaştıklarından dolayı teşekkür ediyoruz. 23.2.2009

TÜBAKKOM
9. DÖNEM SÖZCÜSÜ
Av. Harika LEVENT

TÜBAKKOM

EK 20

TÜBAKKOM
20.02.2009 GÜNLÜ TOPLANTISI
GÜNDEM METNİ

4320 Sayılı Kanun ile ilgili uygulama sorunları:

- 1- İlk başvuru yerinin doğru algılanmaması,
- 2- Koruma kararının fiziksel şiddete yoğunlaşması,
- 3- Şiddetin kanıtlanmasında rapor aranması,
- 4- Durumun aciliyetinin göz ardı edilmesi,
- 5- Sığınacak, barınacak yer olmaması,
- 6- Polisin yaklaşımında yetersizlik,
- 7- Karakolda, Aile Mahkemesi yerine savcılığa yönlendir-
menin tercih edilmesi.
- 8- Aile mahkemelerinin yetki konusunda yanlış yakla-
şimleri,
- 9- Koruma kararlarında Harç uygulanmamasına rağmen,
kararın infazında harç alınması zorunluluğu,
- 10- Hakimlere yönelik meslek içi eğitimlerin yeterli dü-
zeyde olmaması,
- 11- Tebligat sorunları,
- 12- Tedbiren verilen nafaka kararının uygulanmamasının
yasanın ihlali olarak görülmemesi,
- 13- Ceza Mahkemesinin koruma kararlarına aykırılık ne-
deniyle verilen cezalarda erteleme uygulaması,
- 14- Aile mahkemelerinin olmadığı yerde olayın yeterince
değerlendirilememesi,

15- Mahkemelerin kararın özünü not olarak yazıp, kararın yazılmasını kaleme yönlendirmesi,

16- Muhtemel şiddet halinde de koruma kararının verilmesi gerektiği bilincinin yerleşmemesi,

17- Şiddetin tekerrürü halinde müeyyidenin ağırlaştırılması,

18- Evlilik içi Cinsel saldırılarda kanıtlama zorluğu,

19- Önceliğin şiddetin önlenmesi olarak değil ailenin parçalanmaması olarak algılanması,

20- Koruma kararında sadece önlemeye yer verilip, müeyyidelere yer verilmemesi,

21- Şiddet mağdurunu destekleyici birimlerin olmaması, eksikliği,

22- Sosyal inceleme raporlarının alınmasının göz ardı edilmesi,

23- Yönetmeliğin yeterince özümsememesi; incelenmemesi ve uygulamaya konulmaması,

24- 4320 S.Y. ve Yönetmelik uygulamalarının geri dönüşümlerinin alınarak denetime elverişliliğin sağlanmasına yönelik veri tabanı oluşturulması,

25- Hakimlerle temas edilerek konu hakkında yeterli açıklama yapılması ve ikna yolunun kullanılmasında yetersizlik,

26- İlgili merciler, KSGM., Belediyeler; Valilik vs. nezdinde toplantılar yapılarak konu hakkında inceleme ve değerlendirme yapılmaması,

27- Sorumluluk tevcih edilecek birimlerin belirlenmemiş olması,

28- Kararın infazında yaşanan sıkıntılar, sorunlar, infazın engellenmesi,

29- Sığınma evleri eksikliği veya mevcut olanların kapasitesinin yeterli olmaması,

30- Denetimli serbestlik müessesesinin uygulanmasında şiddete yeterince yer verilmemesi, bu konuda bilgi eksikliği,

31- Erkeklerin eğitilmesinde yaşanan sorunlar, eğitime sıca bakmamaları,

32- Medya kullanılarak eğitime yönelik spot program yayınlarına yer verilmemesi,

33- Toplumsal ve geleneksel öğretilerin terk edilmemesi,

34- 4320 sayılı Kanun ile ilgili olarak okul çağındaki kız ve erkek öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılmaması,

35- Yasanın 'F' maddesinin yeterince algılanamaması,

36- Ruh Sağlığı yerinde bir toplum için Sağlık Bakanlığı ile işbirliğinin eksikliği,

37- Yerel secim öncesi adaylar ile görüşülerek taahhütlerinin alınması,

38- Şiddet mağdurlarının ilk başvurularında 24 saat hizmet verilebilecek birimlerin eksikliği,

39- Resmi görevlilerin şiddet kullanmaya eğilimli olanlarının yarattığı sorunlar,

TÜBAKKOM EĞİTİM TOPLANTISI 21.02.2009

GÜNDEM:

4320 sayılı Kanun ile ilgili uygulama sorunları:

Av. Nazan Moroğlu tarafından Yürütme Kurulu üyelerine yönelik genel bilgilendirme sonrasında uygulamada karşılaşılan sorunlar ve öneriler aşağıda üç başlık halinde belirlenmiştir.

1. Başvuru Sırasında;

a. İlk başvuru yerinin doğru algılanmaması, Karakolda, Aile Mahkemesi yerine Savcılığa yönlendirmenin tercih edilmesi. Polisin yaklaşımında yetersizlik, Şiddet mağdurunu destekleyici birimlerin olmaması,

b. Koruma kararının fiziksel şiddete yoğunlaşması, durumun aciliyetinin göz ardı edilmesi,

c. Sığınma evleri eksikliği veya mevcut olanların kapasitesinin yeterli olmaması,

d. Başvuru sırasında yaşanan sorunları gidermek üzere Yargısal Uygulamaların iyileştirilmesine yönelik özellikle aşağıda sıralanan konularda meslek içi eğitimi yapılması;

- Aile mahkemelerinin yetki konusunda yanlış yaklaşımlarının giderilmesi,

- Konunun aciliyetinin ön planda tutulması,

- Aile mahkemelerinin olmadığı yerlerde de olayın önemini göz ardı edilmemesi,

- Kararın yazılmasının Yazı İşleri Müdürlüğüne yönlendirilmesi nedeniyle kararda gerekçeye ve gerekli unsurlara yer verilmemesi,

- Muhtemel şiddet halinde de koruma kararının verilmesi,

- Başvurularda önceliğin ailenin parçalanmamasına değil, kadına yönelik şiddetin önlenmesine verilmesi,
- Koruma kararının müeyyideleri de kapsamı, sosyal inceleme raporlarının alınmasına özen gösterilmesi,
- Yönetmeliğin yeterince ve doğru uygulanması,
- Şiddetin kanıtlanmasında rapor aranmaması,
- vs.

II. İnfaz Aşamasında;

- a. Koruma kararının Tebliği sırasında Cumhuriyet Savcılığı, Polis ve Jandarma Karakollarında yapılan yanlışlıklar,
- b. Koruma kararlarının infazının Harçtan muaf olmasına rağmen İcra Müdürlüklerinin harç alınmasında ısrar etmeleri,
- c. Tedbiren verilen nafaka kararının uygulanmamasının yasanın ihlali olarak görülmemesi;
- d. Sulh ceza mahkemelerince koruma kararlarına aykırılık nedeniyle verilen cezaların (4320 sayılı Kanun'un emredici hükmüne rağmen) ertelenmesi,

III. Öneriler:

- c. 4320 sayılı Kanun'un şiddete uğrayan tüm kadınları kapsamı yönünde yasal değişiklik yapılması,
- d. Şiddetin tekrürü halinde müeyyidenin ağırlaştırılmasına yönelik yasal düzenleme yapılması için çalışma yapılması;
- e. 4320 sayılı Kanun ve Yönetmelik uygulamalarının geri dönüşümlerinin alınarak denetime elverişliliğin sağlanmasına yönelik veri tabanı oluşturulması,

f. İlgili merciler, KSGM, Belediyeler, Valilik vs. nezdinde toplantılar yapılarak konu hakkında inceleme ve değerlendirme yapılması,

g. Sorumluluk tevcih edilecek birimlerin belirlenmesi

h. Denetimli serbestlik müessesesinin uygulanmasında şiddete yeterince yer verilmesi, bu konuda bilgi eksikliğinin giderilmesi,

i. Medya kullanılarak eğitime yönelik spot program yayınlarına yer verilmesi,

j. Erkeklerin eğitilmesi programlara ağırlık verilmesi, Toplumsal ve geleneksel öğretilerin terk edilmesi ve farkındalık eğitimleri düzenlenmesi, 4320 Sayılı Yasa ile ilgili olarak Okul çağındaki kız ve erkek öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılması,

k. Ruh Sağlığı yerinde bir toplum için, Sağlık Bakanlığı ve diğer sağlık birimleri ile işbirliği yapılması,

l. Yerel secim öncesi adaylar ile görüşülerek taahhütlerinin alınması,

m. Şiddet mağdurlarının ilk başvurularında 24 saat hizmet verilebilecek birimlerin kurulması,

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

KONU: TÜBAKKOM Yürütme Kurulu'nun 21.02.2002 tarihli toplantısında alınan kararlar sonucu taleplerimizdir.

TALEPLERİMİZ

- TÜBAKKOM' un tanıtımının artırılarak etkinleştirilmesi, TÜBAKKOM çalışmalarını ve önerilerinin TBB tarafından Basın ve ilgili kurumlara bildirilmesi,
- Yürütme kurulu toplantılarının bundan böyle TBB binasında yapılması bu binada TÜBAKKOM'a ayrı bir birim tahsisi ile sekreteryaya oluşturulması,
- Kadın politikası konusundaki çalışmaların geçici önlemlerin neler olduğu
- Türkiye Barolar Birliği'nin yapılacak ilk genel kurulunda "cinsiyet kotası" ile ilgili tüzük ve değişikliğin yapılması için faaliyetlerin başlatılması,
- TBB ve tüm baro kurullarında kadın adaylar için KOTA istenilmesi,
- Seçme ve seçilme konusunda yapmış olduğumuz faaliyetlerden bilgilendirme ve bütçe talebi, (Bütün faaliyetlerle ilgili ve daimi olarak)
- Diyanetlerce illerde yürütülen kadın eğitimi çalışmalarına Türkiye Barolar Birliği'nin görevlendirmesi ile Barolar Kadın Hukuku Komisyonlarının katılımının sağlanması,
- Komisyon çalışmaları nedeni ile yapılan toplantılara Baro Komisyonlarının katılması için gereken yol, konaklama, yemek vs. masrafların TBB tarafından karşılanması,

- TBB bünyesinde Kadın Hakları Merkezi kurulması
- Tüm barolarda "*Kadın Hakları Komisyonları*"nın kurulması için TBB'nin bir çalışma başlatması hususlarının gereğini takdirlerinize saygı ile sunarız.

21.02.2009

TÜBAKKOM DÖNEM SÖZCÜSÜ
Av. Harika LEVENT

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
TÜBAKKOM
SONUÇ BİLDİRİSİ

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu'nun 21.02.2009 tarihinde yaptığı toplantıda; aile içi şiddetin önlenmesi için 4320 Sayılı Kanun'un amacına uygun ve etkin uygulanması gerektiği vurgulandı.

Son yapılan araştırma sonuçlarında görüldüğü üzere kadına yönelik şiddetin büyük oranlara ulaştığı tespitinden hareketle, uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi için öncelikle;

- 4320 sayılı Kanun'da şiddete uğrayan tüm kadınları kapsamayı yönünde değişiklik yapılması,
- Toplumsal ve geleneksel öğretilerin terk edilmesi, erkeklere yönelik farkındalık eğitimleri düzenlenmesi,
- 4320 sayılı Kanun konusunda İlköğretimden başlamak üzere kız ve erkek öğrencilere yönelik bilgilendirme toplantıları yapılması,
- Yazılı ve görsel medya kullanılarak aile içi şiddetin önlenmesine yönelik spot program yayınlarına yer verilmesi,
- Yargısal Uygulamaların iyileştirilmesi amacıyla meslek içi eğitim programları yapılması,
- İlk başvuru ve takip mercii olan polis ve jandarma karakol görevlilerine yönelik 4320 sayılı Kanun ile ilgili eğitimin yaygınlaştırılması,
- Yasa ve yönetmelik uyarınca görev yüklenen sağlık birimleri görevlilerine eğitim verilmesi,

- Şiddetin önlenmesi konusunda sorumluluğu bulunan tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması,
 - İlk başvuru sırasında sığınma ve barınma ihtiyacını karşılayacak sayıda mekanların oluşturulması,
 - Şiddet mağdurlarının başvurularında 24 saat hizmet verilebilecek birimlerin kurulması,
 - Denetimli serbestlik müessesesinin işlerliğinin sağlanması ve şiddet mağdurlarına sağladığı olanaklar konusunda toplumun bilgilendirilmesi,
- konusunda tüm kurum ve kuruluşları duyarlı olmaya ve görevlerini yerine getirmeye çağırıldı.

**KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU
KANUNU**

Kanun No: 5840

Kabul Tarihi: 25/2/2009

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanması-na yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek, kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarı ve teklifleriyle kanun hükmünde kararname hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Komisyonun Kuruluşu

MADDE 2- (1) Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda; siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının -boş üyelikler hariç- üye tam sayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler.

(2) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeleri belirlenirken kadın milletvekilleri ile insan hakları konusunda uzman milletvekillerine öncelik tanınır.

(3) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyelikleri için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. Her iki devre için seçilenlerin görev süresi iki yıldır.

(4) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun, toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

Komisyonun Görevleri

MADDE 3- (1) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun görevleri şunlardır:

a) Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Başkanlığın talebi üzerine ya da istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun tasarı ve teklifleri ile kanun hükmünde kararnamelerin kadın erkek eşitliği konusunda T.C. Anayasasına, uluslararası gelişmelere ve yükümlülöklere uygunluğunu inceleyerek ihtisas komisyonlarına görüş sunmak.

b) Her yasama yılının sonunda Türkiye' deki kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik gelişmelere ve Komisyonun o yılı faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirme raporu hazırlamak ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmak.

c) Kadın hakları ile kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik olarak diğer ölkelerdeki ve uluslararası kuruluşlardaki gelişmeleri takip etmek, gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek.

ç) Kadın erkek eşitliği konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına ilişkin gerekli bilgi ve dokümanları temin etmek.

d) Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların kadın erkek eşitliği ve kadın hakları konusundaki hükümleri ile T.C. Anayasası ve diğer ulusal mevzuat arasın-

da uyum sağlamak için yapılması gereken değişiklikleri ve düzenlemeleri belirlemek.

e) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca havale edilen kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek.

f) Kadın erkek eşitliği konusunda kamuyu bilgilendirici etkinlikler yapmak.

Komisyunun Yetkileri

MADDE 4- (1) Komisyon görevleri ile ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi istemek ve ilgililerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

(2) Komisyon görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanabilir.

(3) Komisyon gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanların bilgisine başvurabilir, Ankara dışında da çalışabilir.

Komisyunun Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 5- (1) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

(2) Komisyon yıllık faaliyet ve değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu rapor, Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve üzerinde görüşme açılabilir.

(3) Komisyon raporu, Başbakanlık ve ilgili bakanlıklara Başkanlıkça gönderilir.

(4) Komisyon Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kendisine havale olunan başvurularla ilgili, başvuru sahibine, yapılan işlem ve başvurunun sonucu hakkında havale tarihinden itibaren en geç üç ay içinde bilgi verir.

(5) Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 6- (1) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda düzenleme olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Siyasi parti grupları Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliklerine yapılacak ilk seçimler için adaylarını Kanunun yayımını izleyen bir hafta içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bildirirler. Bu üyeler Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 üncü döneminin sonuna kadar görev yaparlar.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Bakanlar Kurulu yürütür.

3-4 MAYIS 2008 TARİHİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN
TÜBAKKOM
GENEL ÜYE TOPLANTISINDA
ALINAN KARAR GEREĞİNCE
TÜRK MEDENİ KANUNU'NDA YAPILMASI İSTENİLEN
DEĞİŞİKLİKLER

Maddenin mevcut hali:

“IV. Boşanan kadının kişisel durumu

Madde 173- Boşanma halinde kadın, evlenme ile kazandığı kişisel durumunu korur; ancak, evlenmeden önceki soyadını yeniden alır. Eğer kadın evlenmeden önce dul idiyse hakimden bekarlık soyadını taşımasına izin verilmesini isteyebilir.

Kadının, boşandığı kocasının soyadını kullanmakta menfaati bulunduğu ve bunun kocaya bir zarar vermeyeceği ispatlanırsa, istemi üzerine hakim, kocasının soyadını taşımasına izin verir.

Koca, koşulların değişmesi halinde bu iznin kaldırılmasını isteyebilir.”

Kadının kocasının soyadını kullanabilmesi, boşanma davasındaki bir taleple olanaklı olup; maddenin ikinci fıkrasından, illa da bu yönde açılmış bir dava olması gerektiği sonucunun çıkarılmayacağı kanaatindeyiz. Ancak; Yargıtay'ın yerleşik içtihatları bu istemin usulüne uygun açılmış bir dava yoluyla olanaklı olacağı yönündedir. Bu nedenle ikinci fıkra *“Kadının boşandığı kocasının soyadını kullanmakta menfaati bulunduğu ve bunun kocaya bir zarar vermeyeceği ispatlanırsa, boşanma davası içerisinde istemi üzerine hakim, kocasının soyadını taşımasına izin verir.”* şeklinde değiştirilmelidir.

Ayrıca; kadının bu hakkı kullanması, boşanma davasının kesinleşmesinden itibaren bir yıl süre ile sınırlandırılmalıdır.

Maddenin Mevcut Hali:**"III. Kadının soyadı**

Madde 187- Kadın, evlenmekle kocasının soyadını alır; ancak evlendirme memuruna veya daha sonra nüfus idaresine yapacağı yazılı başvuruyla kocasının soyadı önünde önceki soyadını da kullanabilir. Daha önce iki soyadı kullanan kadın, bu haktan sadece bir soyadı için yararlanabilir"

Madde "Kadın, evlenmekle kocasının soyadını alır; ancak evlendirme memuruna veya daha sonra nüfus idaresine yapacağı yazılı başvuruyla tek başına veya kocasının soyadı önünde önceki soyadını da kullanabilir. Daha önce iki soyadı kullanan kadın, bu haktan sadece bir soyadı için yararlanabilir." şeklinde değiştirilmelidir.

Maddenin Mevcut Hali:**"C. Eşlerin meslek ve işi**

Madde 192- Eşlerden her biri, meslek veya iş seçiminde diğerinin iznini almak zorunda değildir. Ancak, meslek ve iş seçiminde ve bunların yürütülmesinde evlilik birliğinin huzur ve yararı göz önünde tutulur."

İkinci cümledeki "evlilik birliğinin huzur ve yararı" ifadesi somut bir ölçüt olmayıp, yoruma açık bulunduğundan, olumsuz sonuçlara yol açmaması için maddeden çıkartılmalıdır.

Maddenin Mevcut Hali:**"E. Mal rejiminin tasfiyesi davalarında yetki**

Madde 214 - Eşler veya mirasçılar arasında bir mal rejiminin tasfiyesine ilişkin davalarda, aşağıdaki mahkemeler yetkilidir:

1. *Mal rejiminin ölümle sona ermesi durumunda ölenin son yerleşim yeri mahkemesi,*

2. *Boşanmaya, evliliğin iptaline veya hakim tarafından mal ayrılığına karar verilmesi durumunda, bu davalarda yetkili olan mahkeme,*

3. Diğer durumlarda davalı eşin yerleşim yeri mahkemesi”

Maddenin başlığı “Mal rejiminin tasfiyesi davalarında yetki ve zamanaşımı” şeklinde değiştirilmeli ve maddeye “Mal rejimi tasfiyesi davalarında zamanaşımı tasfiye tarihinden itibaren 10 yıldır.” fıkrası eklenmelidir.

Maddelerin mevcut halleri:

“II. Edinilmiş mallar

Madde 219- Edinilmiş mal, her eşin bu mal rejiminin devamı süresince karşılığını vererek elde ettiği malvarlığı değerleridir.

Bir eşin edinilmiş malları özellikle şunlardır: 1. çalışmasının karşılığı olan edimimler,

2. Sosyal güvenlik veya sosyal yardım kurum ve kuruluşlarının veya personel yardım amacı ile kurulan sandık ve benzerlerinin yaptığı ödemeler,

3. Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar,

4. Kişisel mallarının gelirleri,

5. Edinilmiş malların yerine geçen değerler.”

“III. Kişisel mallar

1. Kanuna göre

Madde 220- Aşağıda sayılanlar, kanun gereğince kişisel maldır:

1. Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya,

2. Mal rejiminin başlangıcında eşlerden birine ait bulunan veya bir eşin sonradan miras yoluyla ya da herhangi bir şekilde karşılıksız kazanma yoluyla elde ettiği malvarlığı değerleri,

3. Manevi tazminat alacakları,

4. Kişisel mallar yerine geçen değerler.”

Kişisel malların gelirlerinin edinilmiş mal olarak kabulü, edinilmiş mallara katılma rejiminin esas olan emek karşılığı edinilen malvarlığı değerlerinde hak sahipliği ilkesine aykırı olup, 219. maddenin 4. bendi bu maddeden çıkarılarak, 220. maddeye eklenerek, eşlere buna aykırı düzenleme yapabilmeye olanağı verilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"I. Sona erme anı

Madde 225 - Mal rejimi, eşlerden birinin ölümü veya başka bir mal rejiminin kabulüyle sona erer.

Mahkemece evliliğin iptal veya boşanma sebebiyle sona erdirilmesine veya mal ayrılığına geçilmesine karar verilmesi hallerinde, mal rejimi dava tarihinden geçerli olmak üzere sona erer."

Kötü niyetli eşin diğerinden mal kaçırmamasını, malların üçüncü kişilerin eline geçmesini engellemek ve katılma alacağının tahsilini sağlamak amacı ile *"Katılma alacağı tahsil edinceye kadar tedbir hükmü mallar üzerinde kalmalıdır."* şeklinde maddeye ekleme yapılmalıdır.

Maddenin Mevcut Hali:

"3. Değerlendirme anı

Madde 235- Mal rejiminin sona erdiği sırada mevcut olan edinilmiş mallar, tasfiye anındaki değerleriyle hesaba katılırlar.

Edinilmiş mallara hesapta eklenecek olanların değeri, malın devredildiği tarih esas alınarak hesaplanır."

İkinci fıkra, *"Edinilmiş mallara hesapta eklenecek olanların değeri, tasfiye tarihindeki sürüm değeri esas alınarak hesaplanır."* şeklinde değiştirilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"1. Kanuna göre

Madde 236- Her eş veya mirasçuları, diğer eşe ait artık değer in yarısı üzerinde hak sahibi olurlar. Alacaklar takas edilir.

Zina veya hayata kast nedeniyle boşanma halinde hakim, kusurlu eş in artık değerdeki pay oranının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına karar verebilir."

Gerek şahsi bir alacak hakkı olan artık değer in kusura bağlanamaması, gerekse aynı fiil nedeniyle birden fazla yaptırım uygulanmasının hakkaniyete aykırı olacağı gerekçesiyle, maddenin ikinci fıkrası tamamen kaldırılmalıdır.

Maddenin mevcut hali:

"3. Üçüncü kişilere karşı dava

Madde 241- Tasfiye sırasında, borçlu eş in malvarlığı veya terekesi, katılma alacağını karşılamadığı takdirde, alacaklı eş veya mirasçuları, edinilmiş mallarda hesaba katılması gereken karşılıksız kazandırmaları bunlardan yararlanan üçüncü kişilerden eksik kalan miktarla sınırlı olarak isteyebilir.

Dava hakkı, alacaklı eş veya mirasçılarının haklarının zedelenmediğini öğrendikleri tarihten başlayarak bir yıl ve her halde mal rejiminin sona ermesinin üzerinden beş yıl geçmekle düşer.

Yukarıdaki fıkra hükümleri ve yetki kuralları dışında mirastaki tenkis davasına ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır."

İkinci fıkradaki "beş yıl" ibaresi, "on yıl" olarak değiştirilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"1. İptal veya boşanma halinde

Madde 254- Evliliğin iptal veya boşanma kararıyla sona erdirilmesi halinde, ailenin ortak kullanımına özgülenmiş ve eşler

arasında eşit olarak paylaşma konusu olan konutta kalmaya ve ev eşyasını kullanmaya hangisinin devam edeceği konusunda eşler anlaşabilirler. Konutta kalma hakkını elde eden eş, bu hakkın tapu kütüğüne şerh edilmesini isteyebilir.

Eşlerin aile konutunda kimin kalmaya ve ev eşyasını kimin kullanmaya devam edeceği konusunda anlaşamamaları halinde, hakka niyet gerektiriyorsa hakim, olayın özelliklerini, eşlerin ekonomik ve sosyal durumlarını ve varsa çocukların menfaatlerini göz önünde bulundurarak bu hakka hangisinin sahip olacağına iptal veya boşanma kararıyla birlikte re'sen karar verir; bu kararında kalma ve kullanma süresini belirleyerek tapu kütüğüne şerhi için tapu memurluğuna bildirir.

Hakim aksine karar vermedikçe hak, belirlenen sürenin bitiminde kendiliğinden sona erer. Ancak, bu süre sona ermeden yararlanan tarafın durumunda değişiklik olması halinde, diğer taraf hakimden, kararın gözden geçirilmesini isteyebilir.

Eşler konutta kira ile oturuyorlarsa hakim, gerektiğinde konutta kiracı sıfatı taşımayan eşin kalmasına karar verebilir. Bu durumda, kiralayanın sözleşmeden doğan haklarını güvenceye almak için gerekli düzenleme yapılmasına iptal veya boşanma kararıyla birlikte re'sen karar verilir."

Madde sadece paylaşmalı mal ayrılığı rejimiyle sınırlı olmaktan çıkartılarak, diğer mal rejimlerinde de uygulanmasını sağlamak amacı ile "Genel Hükümler" bölümüne alınarak, TMK 217/a maddesi olarak düzenlenmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"A. Genelolarak soybağının kurulması

Madde 282- Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur.

Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hakim hükmüyle kurulur.

Soybağı ayrıca evlat edinme yoluyla da kurulur."

Kiralık anne ve suni döllenme ile ilgili düzenleme TMK kapsamında değildir. Ancak; Türkiye'de bu şekilde doğum

yapma eğilimi artmaktadır. Doğan çocukların soy bağının mahkeme önünde tartışılmasına sebep olunmaması açısından gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Suni döllenme suretiyle çocuk doğurmada veya evlilik dışı çocuk doğurmada annenin söyleyeceği ismin baba adı olarak yazılması sorunu çözebilir, fakat kiralık anne olayı gerçekten tartışılabilir. Kiralık anne kavramı yasaya eklenecek bir maddeyle düzenlenmelidir.

Maddenin mevcut hali:

“. Dava hakkı

Madde 286- Koca, soybağının reddi davasını açarak babalık karinesini çürütebilir. Bu dava ana ve çocuğa karşı açılır.

Çocuk da dava hakkına sahiptir. Bu dava ana ve kocaya karşı açılır.”

Maddede yapılacak bir değişiklikle, anaya da soybağının reddi davası açma hakkı verilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

“III. Hak düşürücü süreler

Madde 289- Koca, davayı, doğumu ve baba olmadığını veya ananın gebe kaldığı sırada başka bir erkek ile cinsel ilişkide bulunduğunu öğrendiği tarihten başlayarak bir yıl, her halde doğumdan başlayarak beş yıl içinde açmak zorundadır.

Çocuk, ergin olduğu tarihten başlayarak en geç bir yıl içinde dava açmak zorundadır.

Gecikme haklı bir sebebe dayanıyorsa, bir yıllık süre bu s~bebin ortadan kalktığı tarihte işlemeye başlar.”

Maddenin ikinci fıkrası *“Çocuk, öğrendiği tarihten başlayarak en geç bir yıl içinde dava açmak zorundadır.”* şeklinde değiştirilmelidir. Birinci fıkradaki *“her halde doğumdan başlayarak beş yıl”* ibaresi metinden çıkarılmalıdır.

Maddenin mevcut hali:**"3. Hak düşürücü süreler**

Madde 300- Tanıyanın dava hakkı, iptal sebebinin öğrenildiği veya korkunun etkisinin ortadan kalktığı tarihten başlayarak bir yıl ve her halde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle düşer.

İlgililerin dava hakkı, davacının tanımayı ve tanıyanın çocuğun babası olamayacağını öğrendiği tarihten başlayarak bir yıl ve her halde tanımanın üzerinden beş yıl geçmekle düşer.

Çocuğun dava hakkı, ergin olmasından başlayarak bir yıl geçmekle düşer. Yukarıdaki süreler geçtiği halde gecikmeyi haklı kılan sebep varsa, sebebin ortadan kalkmasından başlayarak bir ay içinde dava açılabilir."

Maddedeki "her halde tanımanın üzerinden beş yıl" ibareleri madde metninden çıkarılmalıdır.

Maddenin mevcut hali:**"I. Dava hakkı**

Madde 301- Çocuk ile baba arasındaki soybağının mahkemece belirlenmesini ana ve çocuk isteyebilirler.

Dava babaya, baba ölmüşse mirasçılara karşı açılır.

Babalık davası, Cumhuriyet savcısına ve Hazineye; dava ana tarafından açılmışsa kayyım; kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar edilir."

Maddeye "Babanın, açılan babalık davasını kabulü tanıma hükmündedir," ibaresi eklenmelidir.

Maddenin mevcut hali:**"III. Tek başına evlat edinme**

Madde 307- Evli olmayan kişi otuz yaşını doldurmuş ise tek başına evlat edinebilir.

Otuz yaşını doldurmuş olan eş, diğer eşin ayırt etme gücünden sürekli olarak yoksunluğu veya iki yılı aşkın süreden beri nerede olduğunun bilinmemesi ya da mahkeme kararıyla iki yılı aşkın süreden beri eşinden ayrı yaşamakta olması yüzünden birlikte evlat edinmesinin mümkün olmadığını ispat etmesi halinde, tek başına evlat edinebilir."

Kanununun 171. maddesi ile uyumlu olması için ikinci fıkra "*... mahkeme kararıyla üç yılı aşkın süreden beri eşinden ayrı yaşamakta olması...*" şeklinde değiştirilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"1. Şekil

Madde 309- Evlat edinme, küçüğün ana ve babasının rızasını gerektirir.

Rıza, küçüğün veya ana ve babasının oturdukları yer mahkemesinde sözlü veya yazılı olarak açıklanarak tutanağa geçirilir.

Verilen rıza, evlat edinenlerin adları belirtilmemiş veya evlat edinenler henüz belirlenmemiş olsa dahi geçerlidir."

Maddeye "anne baba, küçüğün menfaatlerine uygun olmayacak biçimde rıza vermekten kaçınırsa, rızaları aranmaz" ibaresi eklenmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"C. Hükümleri

Madde 314 - Ana ve babaya ait olan haklar ve yükümlülükler evlat edinene geçer.

Evlatlık, evlat edinenin mirasçısı olur.

Evlatlık küçük ise evlat edinenin soyadını alır. Evlat edinen isterse çocuğa yeni bir ad verebilir. Ergin olan evlatlık, evlat edinilme sırasında dilerse evlat edinenin soyadını alabilir.

Eşler tarafından birlikte evlat edinilen ve ayırt etme gücüne sahip olmayan küçüklerin nüfus kaydına ana ve baba adı olarak evlat edinen eşlerin adları yazılır.

Evlathğin, miras ve başka haklarının zedelenmemesi, aile bağlarının devam etmesi için evlatlığın naklen geldiği aile kütüğü ile evlat edinen in aile kütüğü arasında her türlü bağ kurulur. Ayrıca evlatlıkla ilgili kesinleşmiş mahkeme kararı her iki nüfus kütüğüne işlenir.

Evlad edinme ile ilgili kayıtlar, belgeler ve bilgiler mahkeme kararı olmadıkça veya evlatlık istemedikçe hiçbir şekilde açıklanamaz."

Madde; ayırt etme gücüne sahip olan çocuğun anne baba ismini almasında beyarını alınması ve tek başına evlat edinenin çocuğa soyadı ile birlikte adını verebilecek şekilde değiştirilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"I. Genel olarak

Madde 315 - Evlat edinme kararı, evlat edinenin oturma yeri; birlikte evlat edinmede eşlerden birinin oturma yeri mahkemesince verilir. Mahkeme kararıyla birlikte evlatlık ilişkisi kurulmuş olur.

Evlad edinme başvurusundan sonra evlat edinenin ölümü veya ayırt etme gücünü kaybetmesi, diğer koşullar bundan etkilenmediği takdirde evlat edinmeye engel olmaz;

Başvurudan sonra küçük ergin olursa, koşulları daha önceden yerine getirilmiş olmak kaydıyla küçüklerin evlat edinilmesine ilişkin hükümler uygulanır."

Evlad edinmeyle ilgili davaların hasımsız olarak görüleceği maddede belirtilmelidir.

Maddenin mevcut hali:

"A. Soyadı

Madde 321 - Çocuk, ana ve baba evli ise ailenin; evli değilse ananın soyadını taşır. Ancak, ana önceki evliliğinden dolayı çifte soyadı taşıyorsa çocuk onun bekarlık soyadını taşır."

Madde bu hali ile evlilik dışı doğan çocukların babalarının soyadını alamamaları sonucunu doğurmuş, bu durum çocuk ve annenin ruhsal durumlarının ciddi şekilde bozulmasına neden olmuştur. Her ne kadar bu sorun 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda yapılan değişiklik ile giderilmeye çalışılmış ise de maddeye "*Soybağının tanıma veya babalık hükmüyle kurulması halinde çocuk babanın soyadını alabilir*" şeklinde yeni bir fıkra eklenmesi ile sorun tamamen çözülebilecektir.

Maddenin mevcut hali:

II. Ana ve baba evli ise

Madde 336 - Evlilik devam ettiği sürece ana ve baba velayeti birlikte kullanırlar.

Ortak hayata son verilmiş veya ayrılık hali gerçekleşmişse hakim, velayeti eşlerden birine verebilir.

Velayet, ana ve babadan birinin ölümü halinde sağ kalana, boşanmada ise çocuk kendisine bırakılan tarafa aittir.

Velayetin değiştirilmesi hususunun maddede düzenlenmesi ve ikinci fıkrasına tedbiren velayet kavramının eklenmesi talep edilmektedir.

Ayrıca; 4222 Sayılı Türk Medeni Kanun'un Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkındaki Kanun'un 10. maddesi TMK'nın yürürlüğe girdiği tarihten önceki evliliklerde eşlerin ciddi şekilde mağduriyetlerine neden olmaktadır. Ülkemizde var olan kültür yapısı nedeniyle; eşlerin bir diğerinden, özellikle kadınların kocalarından geriye dönmek olarak yasal mal rejimi seçimi hususunda istemde bulunmaları, evlilik birliğinin sarsılmasına neden olabilecektir. Bu nedenle maddenin; ya-

sal mal rejiminin TMK'nın yürürlüğünden önceki evliliklerde, evlilik tarihinden itibaren geçerli olacağı yönünde değiştirilerek, aksi yöndeki isteklerin, eşlerin bu yönde sözleşme yapmaları ile olanaklı olacağı yönünde değiştirilmesini talep ediyoruz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

KADINA YÖNELİK ŞİDDET
VE AİLENİN KORUNMASINA DAİR
KANUN

Nazan Moroğlu
(Makale)

**KADINA YÖNELİK ŞİDDET
VE
AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUN**

Nazan Moroğlu*

Kadına yönelik şiddet bir insan hakları ihlalidir ve dünyanın her yerinde kadınların yaşadıkları ortak bir sorundur. Şiddet sağlıklı bir toplum oluşmasının önündeki en önemli engellerden biridir. Kadına yönelik şiddet, ister kamusal alanda ister özel yaşamda meydana gelsin, kadının fiziksel, ruhsal, sosyal, cinsel ve ekonomik açıdan zarar görmesine, acı çekmesine neden olan, onurunu zedeleyen, temel hak ve özgürlüklerini kullanmasını engelleyerek, kadınlara karşı ayrımcılığın sürmesine yol açan bir eylemdir.¹

Kadına yönelik şiddet olaylarına işyerinde, sokakta, okulda, gözetiminde, savaşlarda rastlanmaktadır. Ancak, kadınlar en korunduğu yer diye düşüncülen "aile içinde" hatta daha yaygın bir şekilde şiddete uğramaktadırlar. Kadına yönelik *aile içi şiddet*, bir kadının en çok güven içinde olması, en çok güven duyması gereken ortamda, kendi evinde sevgi, saygı beklediği insan(lar) tarafından şiddet görmesidir.²

Genellikle erkekler tarafından kadınlar üzerinde egemenlik kurmaya yönelik bir güç kullanma biçimi olan şiddet; hakaret, tehdit, dayak, cinsel taciz, tecavüz, yaralama, öldürme gibi biçimlerde görülmektedir. Aslında kadın ile erkek ara-

* Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim görevlisi.

¹ Tanım için bkz. 1993 tarihli *BM Kadına Yönelik Şiddete Karşı Bildirge*, m. 1.

² Moroğlu Nazan, *Kadına Yönelik Şiddet; Aile Mahkemeleri Yasal Çerçevesi ve Uygulama Sorunları*, İstanbul Barosu Yayını, 2004, s. 91 vd.

sındaki tarih boyunca var olan eşitsizliğe dayalı iktidar ilişkisinin dışavurumu olarak da ifade edebileceğimiz şiddet olayları, uzun yıllar olağan bir hareket gibi kabullenilmiş, hatta (kocandır döver de sever de; kadının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmeyeceksin; kızını dövmeyen dizini döver gibi) özdeyişlerle pekiştirilmiş ve bir sorun olarak ele alınmamıştır. Oysa aile içi şiddet, bireylerin toplum içerisindeki yasal, sosyal, politik ve ekonomik eşitliğini sağlama fırsatlarını sınırlamakta ve azaltmaktadır.

Şiddet, kişinin değerlerini, niteliklerini, girişimcilik ruhunu ve kendine olan özgüvenini yok etmektedir. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de aile içi şiddet en çok kadınları ve çocukları mağdur etmektedir. Toplumun yarısını oluşturan kadınların büyük bir bölümünün şiddete uğraması, öncelikle çocukları olumsuz etkilemekte, ailenin ve giderek toplum yapısının bozulmasına neden olmaktadır. Ancak, aile içi şiddetin bir sorun olarak ele alınması, önlenmeye çalışılması, mağdurların korunması, failin cezalandırılması çalışmaları dünyada 1970'lerden sonra gündeme gelebilmiştir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de demokratikleşme sürecinde, ailede ve toplumda kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadınlara karşı ayrımcılığın kaldırılması amacıyla yapılan çalışmalar, kadına yönelik şiddetin önlenmesi mücadelesinin de hareket noktasını oluşturmuştur. Birçok ülkede genellikle kadınların mağdur olduğu aile içi şiddetin önlenmesi çalışmaları, "ailenin şiddetten korunması" adı altında yapılmıştır. Örneğin Almanya'da 2002 yılında, Avusturya'da 1997 yılında "Gesetz zum Schutze vor Gewalt in der Familie",³ Türkiye'de de "Ailenin Korunmasına Dair Kanun" adlı yasalar çıkarılmıştır.

Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi gibi uluslararası teşkilatlarda ise sorun öncelikle "kadına yönelik şiddet" olarak ele

³ Schweikert Birgit, der Schutz vor Gewalt in der Familie, Das neue Gewaltschutzgesetz, Baden-Baden, 2002.

alınmış ve çözüm önerilerini içeren *tavsiye kararları, bildirgeler* kabul edilmiştir.⁴

I. Uluslararası Hukukta Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Çalışmaları

İnsan haklarından kadınların eşit olarak yararlanması ve yasalarda, yaşamda var olan ayrımcılıkların kaldırılması amacıyla 1979 yılında kabul edilen (CEDAW) Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nde "*kadına yönelik şiddet*" konusunda açık bir düzenlemeye yer verilmemişti.⁵ O tarihlerde şiddet henüz bir sorun olarak ele alınmamıştı. Oysa aile içi şiddet olayları yaşanmaktaydı ve özellikle kadınların insan haklarını kullanmasının önünde önemli bir engel olarak devam etmekteydi. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nde sadece "*kadın ticaretinin*" ve "*fahişeliğin istismarının*" önlenmesine ilişkin bir düzenleme yapılmış ve taraf devletlerin bu konuda yasama dahil bütün önlemleri alması gerektiğine yer verilmiştir (CEDAW m. 6).

1980 yılında Kopenhag'da toplanan 2. Dünya Kadın Konferansı Sonuç Bildirgesi'nde "*aile içi şiddet*" konusunda yer verilmiştir.

BM Ekonomik ve Sosyal Konseyin 1984 tarihli aile içi şiddete ilişkin kararında "*sorunun niteliği ve nedenleri hakkında bilgilerin genellikle gizlendiği, bu bilgilere ulaşılamadığı, bu nedenle de mağdura yardım edilebilmesi, şiddetin tekrarının önlenmesi için bu bilgilerin açığa çıkarılması, ka-*

⁴ http://www.coe.int/t/dc/campaign/stopviolence/default_en.asp; http://www.unifem.org/news_events/story_detail.php?StoryID=745

⁵ Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu, TC Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Md. lüğü yayını, Ankara, 2001, s. 16, 40; Türkiye'de Kadının Durumu; TC Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Md. lüğü yayını, Ankara 1998, s. 65-71; Kadına Yönelik Cinsel Şiddete Karşılaştırmalı Hukukun Yaklaşımı, İstanbul Barosu yayını, 2002, s. 8 vd. ; Moroğlu Nazan, Kadınların İnsan hakları Bildirisi ve Ek İhtiyari Protokol, 2. Bası, İ. Ü. yayın No. 4207, Beta, 2003.

muoyunda farkındalık, duyarlılık yaratılması zorunludur” denilmektedir.⁶

1985 yılında Nairobi’de toplanan 3. Dünya Konferansı’nda kabul edilen “Kadının İlerlemesi İçin Nairobi İleriye Yönelik Stratejiler” belgesinin “Barış” bölümünde kadınlara yönelik şiddet konusuna değinilmiş ve önlenmesi için öncelikle hukuki tedbirlerin alınması öngörülmüştür.⁷

BM Kadının Statüsü Komitesi’nin Ocak 1992 tarihli 11. oturumunda alınan 19 sayılı Tavsiye Kararı’nda: “... Cinsiyete dayalı şiddet, kadının, kadın erkek eşitliğine dayanan haklarını ve özgürlüğünü zedeleyen bir ayırım biçimidir. Üye devletlere, aile içi şiddete ve her türlü cinsel istismara, tacize, tecavüze karşı tüm kadınları koruyacak, onların onuruna saygı gösterecek yasaları çıkarmaya; taraf devletlerin, kadınlara karşı şiddetin sürdürülmesine neden olan davranışların, örf ve adetlerin ve uygulamaların niteliği ve yaygınlığı ile bunların sonucu olan şiddet türlerini Komiteye verdikleri “Ülke Raporlarında” belirtmeyi tavsiye eder” denilmiştir.

Uluslararası hukukta kadına yönelik şiddetin önlenmesi-ne ilişkin ilk belge 20 Aralık 1993 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda kabul edilen “Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge”dir.⁸ BM Ekonomik ve Sosyal Konseyi’nin 30 Mayıs 1991 tarih ve 18 sayılı kararında, kadınlara karşı şiddet sorununu özel olarak ele almak üzere bir uluslararası belge hazırlanması önerilmiştir. Ayrıca, 1992 yılında Cenevre’de toplanan BM İnsan Hakları Komitesi kadına yönelik şiddet konusunu BM Genel Kurulu gündemine taşıyabilmek üzere üye ülkeleri “Kadın Haklarını Çiğnemek İnsan Haklarını Çiğnemek”; “Kadına Yönelik Şiddet Bir İnsan Hakları İhlalidir” konusundaki imza kampanyasına destek vermeye çağırmıştır. Dünyanın her yerinde kadınlara karşı uygulanan şiddet ko-

⁶ <http://www.un.org/ecosoc/docs/dec2001.asp>

⁷ <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/otherconferences/Nairobi/Nairobi%20Full%20Optimized.pdf>

⁸ Moroğlu Nazan, Uluslararası Belgelerde Kadın Erkek Eşitliği, İstanbul Barosu yayını, 2005, s. 148 vd.

nusunda *acilen* önlem alınması talebiyle açılan bu imza kampanyası için Türkiye’de 30. 000’den fazla imza toplanmıştır. İ.Ü. Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi’nin koordine ettiği ve kadın kuruluşlarıyla işbirliği içinde yürüttüğü imza kampanyasında Türkiye en çok imzayı toplayarak dünyada birinci sırayı almıştır.⁹

Birleşmiş Milletler’in 20 Aralık 1993 tarihli Genel Kurul gündemine alınan “Kadınlara Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge” oylamaya başvurulmaksızın kabul edilmiştir. Bildirgede; *şiddetin önlenmesi, failin cezalandırılması ve şiddete uğrayanın korunması* konusunda *devletlere düşen sorumluluklar ve görevler* ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Devletlerin iç hukuklarında *ceza, medeni, idare ve iş hukuku* ile ilgili kanunlarında “*şiddet uygulayanın cezalandırılması ve kadınların sahip oldukları haklar konusunda bilgilendirilmeleri ve bu konuda STK’larla işbirliği yapılması*” öngörülmüştür. Ayrıca, şiddete uğrayanların güvenliği ve fiziksel ve psikolojik tedavisi için Hükümet bütçesinde yeterli ödenek ayrılması hususu da önemle vurgulanmıştır.

Bildirge, hukuki bağlayıcılığa sahip olmadığı halde, kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi açısından içerdiği ilke ve kurullarla, tüm devletlerin iç hukuk düzenlemelerine dayanak oluşturmuştur. Türkiye’de 4320 sayılı “*Ailenin Korunmasına Dair Kanun*” 14.1.1998 tarihinde kabul edilmiş ve 17.1.1998 tarihinde *Resmi Gazete*’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca Anayasa Mahkemesi kararlarında da bu tür belgelere atıf yapılmaktadır. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu 1994 tarihinde kabul ettiği 45 sayılı Kararla: “... *Kadınlara yönelik şiddetin sebepleri, sonuçları konusunda bilgi toplamak, şiddetin önlenmesi için çözümler önermek üzere bir özel raportör atanmasını kabul etmiştir.*”¹⁰

⁹ Kadınlarımızla Birlikte On Yıl, İ. Ü. Kadın Araştırmaları Merkezi Etkinlikleri; yay. haz.: Nazan Moroğlu, İstanbul, 1999, s. 46-47.

¹⁰ Prof. Dr. Yakın Ertürk Ağustos 2003 tarihinde 2009 yılına kadar sürecek olan BM İnsan Hakları Komisyonu *Kadına Yönelik Şiddet Özel Raportörlüğü* görevine getirilmiştir.

Bildirgede, kadınlara yönelik şiddet, fiziksel şiddet ile sınırlanmamış, *şiddet korkusu nedeniyle kadınları sindiren her türlü eylemi kapsayacak şekilde geniş tutulmuştur*. 1. maddesinde “kadınlara karşı şiddetin tanımı” yapılmış; 2. maddede şiddete ilişkin örnekler verilmiş; 4. maddede ise kadına yönelik şiddetin önlenmesi için *devletlerin sorumluluklarına* ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Cins ayrımcılığına dayalı kadınlara yönelik şiddetin yasaklandığı Bölgesel düzeydeki ilk Sözleşme olan “Kadınlara Karşı Şiddeti Önleme, Cezalandırma ve Ortadan Kaldırmaya İlişkin İnter Amerikan Sözleşmesidir”. Sözleşme’de, şiddet fiziksel, ruhsal ve cinsel şiddet biçiminde tanımlanmış ve üç ayrı kategoride ele alınmıştır.

- **Aile içi şiddet:** dayak, hakaret, cinsel istismar, evlilik içi tecavüz vb...

- **Toplum tarafından uygulanan şiddet:** işyerinde, eğitim kurumlarında, sokakta, cinsel taciz, sindirme, kadın ticareti, fahişeliğe zorlama vb.

- **Devlet kaynaklı/ devletin işlediği ya da göz yumduğu şiddet:** işkence, göz altında ve silahlı çatışmalarda tecavüz vb.

Hem BM Bildirgesinde hem de İnter Amerikan Sözleşmesi’nde, özel ya da kamusal alanda kadına yönelik uygulanan şiddeti önleme, soruşturma ve cezalandırmada, *devletlerin etkin ve kararlı bir politika izlemeleri* ve bu yolda gereken özeni göstermeleri konusundaki yükümlülükleri önemle vurgulanmıştır. Bunun yanında “Devletin veri toplama ve istatistiklere dayalı araştırma yapma görevi” olduğu da belirtilmiştir.¹¹

Avrupa Konseyi’nde ve Avrupa Birliği’nde 2000’li yıllara kadar “kadının şiddete karşı korunması” bakımından özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesi’nde

¹¹ Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması için bkz. <http://www.ksgm.gov.tr/tdvaw/anasayfa>

(Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde) ve Avrupa Konseyi Tavsiye kararlarında da kadına karşı şiddeti önlemeye yönelik özel bir düzenleme olmamakla beraber, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde yer alan "işkence yasağı, insanlık dışı ve kötü muamele yasağı ve zorla çalıştırma yasağı" gibi kurallardan hareketle, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin "BM Kadınlara Karşı Şiddetin Önlenmesine İlişkin Bildirge"deki ilkelerle ve kurallarla örtüşen kararları vardır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 30 Nisan 2002 tarihinde kabul edilen Tavsiye Kararında,¹² aile içi şiddetin ve kadına karşı şiddetin önlenmesi yöntemlerine ayrıntılı şekilde yer verilmiştir. Tavsiye Kararında ve ekinde - toplumda bu konuda farkındalık yaratılması; - polis, adli tıp, sosyal hizmetler alanında çalışanların ve yargı mensuplarına konuyla ilgili meslek içi eğitim verilmesi; - şiddet mağdurunun güvenliğinin korunması için sığınaklar açılması, - çocuk yaşta evliliklerin önlenmesi, -medyanın desteğinin alınması gibi hususlar düzenlenmiştir.¹³

Başlangıçta ekonomik bütünleşme ve güçlenme amacıyla kurulan günümüzdeki adıyla *Avrupa Birliğinde*; Avrupa Komisyonu tavsiye kararlarında kadına yönelik şiddet konusu iş yerinde cinsel tacizin önlenmesi olarak, diğer bir ifadeyle sadece *çalışma yaşamıyla sınırlı olarak* ele alınmıştır. Avrupa Birliği'nde işyerinde cinsel tacizin önlenmesine ilişkin Avrupa Komisyonu tavsiye kararlarının uygulanması ve Daphne programının kurulması kadına karşı şiddetin önlenmesi konusunda atılmış önemli adımlardır.

Avrupa Komisyonu'nun "*İşyerinde Kadın ve Erkeklerin Onurunun Korunması Hakkında 27. 11. 1991 tarihli Tavsiye Kararı*"nda: 'İşyerinde cinsel nitelikli istenmeyen davranışın üstün veya astın yapmış olması, cinsel tacizin varlığı bakı-

¹² Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesininin 794. oturumunda kabul edilen "Kadınların şiddete Karşı Korunmasına İlişkin Tavsiye Kararı Rec(2002) 5.

¹³ Moroğlu Nazan, Uluslararası belgelerde Kadın Erkek Eşitliği, İstanbul Barosu yay., 2005, s. 179-193.

mından bir farklılık yaratmaz' denilerek cinsel tacizin önlenmesi ve mağdurun korunmasında izlenmesi gereken ilke ve yöntemlere yer verilmiştir. Ayrıca cinsel tacizin fiziksel veya sözlü ya da sözsüz şekilde gerçekleşebileceğine de dikkat çekilmiştir.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Komitesi 1997 yılında aldığı "Avrupa Çapında Kadınlara Karşı Şiddete Sıfır Hoşgörü" kararında "1999 yılının Avrupa Kadınlara Karşı Şiddete Hayır Yılı" ilan edilmesi ve bu çerçevede bir kampanyanın başlatılması önerilmiştir. Bu kararda, *üye devletlerin iç hukuklarında özel düzenlemeler yapılması*, böylece cinsiyete dayalı şiddete uğramış kişilerin korunması ve cinsel tacizin önlenmesi öngörülmüştür. Avrupa Konseyi'nin önerisiyle yapılan izleme toplantılarından sonra hazırlanan raporda olumlu gelişmeler olduğu görülmüştür. Örneğin, Avusturya'da aile içi şiddete ilişkin federal bir yasanın çıkarıldığı, İspanya ve Finlandiya'da Ceza Kanunlarına şiddeti cezalandıran kurallar konulduğu, diğer üye ülkelerde de bu yolda çalışmaların sürdüğü belirtilmiştir.

Ayrıca, 1999 yılında kurulan Avrupa Birliği Kadın Hukukçuları Derneği¹⁴ (EWLA) üyeleri, Avrupa Antlaşmalarında herhangi bir yasal dayanağı bulunmayan "kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesi ve kadına yönelik şiddet" hususuna, hazırlanmakta olan Avrupa Konvansiyonunda (Convention for the Future of Europa) yer verilmesini sağlayabilmek için yoğun çaba göstermişlerdir.

24.1.2000 tarihinde Avrupa Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen Daphne Programı'nda "şiddet" en geniş anlamıyla tanımlanmıştır. Buna göre; cinsel taciz, tecavüz, aile içi şiddet, ticari sömürü, kadın ticareti, işyerinde, eğitim kurumlarında tehdit ve sindirme amaçlı konuşmalar, baskılar ve bu gibi davranışlar "cinsiyete dayalı şiddet" olarak kabul edilmiştir. Avrupa Komisyonu'nun önerisi üzerine dörder yıllık bir Topluluk Programı haline dönüştürülen Daphne

¹⁴ www.ewla.org

programına ayrılan bütçe 20 Milyon Euro'dur. Daphne aday ülkelerin projelerine de açılmıştır. Ancak, Türkiye henüz katılım payını yatırmadığı için bu programdan yararlanamamaktadır. Ama diğer AB ülkelerinin projelerine partner olarak katılabilmesi mümkündür.

Avrupa Birliği Hukuku çerçevesinde "cinsel taciz" kavramına ilk kez yer verilen Yönerge 2002 yılında çıkarılmıştır. 23 Eylül 2002 tarihinde kabul edilerek 5 Ekim 2002'de AB Resmi Gazetesi'nde yayınlanan Yönerge'de:

"İşyerinde cinsel tacizin 'erkek ve kadına eşit davranma ilkesine' aykırı düştüğü ve bu nedenle önlenmesi gerektiği ve bu gibi ayrımcılığın engellenmesi için özellikle işe alınma ve hizmet içi eğitim aşamalarında özen gösterilmesi gerektiği" kabul edilmiştir. Yönerge'de yer alan kuralların üye ülkelere en geç 5 Ekim 2005 tarihine kadar iç hukuklarına yansıtılması, bu yolda düzenleme yapılması gerekmektedir. Ayrıca, ülkelerin bu konuda idari önlemleri de alması gerektiği belirtilmiştir.¹⁵

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nce 28 Haziran 2006 tarihinde kabul edilen "Kadınların Şiddete Karşı Korunmasına İlişkin Tavsiye Kararında" (R 1512) başta şiddetin önlenmesi, mağdurun korunmasına, yargıçların bu konuda eğitimi için yapılması gereken programlara ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

2006 yılı Avrupa Birliği'nde "aile içi şiddetle mücadele yılı" ilan edilmiştir.¹⁶

Ülkemizde AB'ye uyum sürecinde 20 Mayıs 2003 tarihinde İş Kanunu'nda yapılan değişiklikle, İş K. 24. maddesinde "iş yerinde cinsel tacizin" işçinin iş sözleşmesini derhal fesih edebilmesi için haklı neden oluşturduğu kabul edilmiştir. Bundan başka, kadına yönelik fiziksel, cinsel, ekonomik şiddetin önlenmesini sağlamak ve faili cezalandırmak üzere

¹⁵ (Official Journal L 269, 5/10/2002; No. 73; P. 0015-0020).

¹⁶ European Council Resolution 1512(2006), Report of the Committee on Equal Opportunities for Women and Men, 28 June 2006.

Türk Ceza Kanununda, Medeni Kanunda ve Borçlar Kanunu Tasarısı'nda yeni düzenlemeler getirilmiştir.¹⁷

2008 yılında hem Birleşmiş Milletlerde hem de Avrupa Konseyi'nde kadına yönelik şiddete son verilmesini sağlamak amacıyla önemli adımlar atıldığı görülmektedir. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komitesi, kadına yönelik şiddeti ve mağduru koruma önlemlerini geniş çerçevede ele alan, *bağlayıcı ve yaptırım içeren* bir uluslararası veya Avrupa çapında bir *sözleşme düzenlenmesi çağrısında* bulunmuştur.¹⁸

Birleşmiş Milletler ile Avrupa Birliği 10 Ekim 2008 tarihinde Brüksel'de yapılan toplantıda kadına yönelik şiddeti etkin bir şekilde önlemek için acil eylem planları yapılması çağrısında bulunmuşlar ve bunun bir kampanya ile desteklenmesine karar vermişlerdir. "*Şiddete Hayır – say No to Violence*" imza kampanyasına çok sayıda ülkeden, hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve kişilerce destek verilmiştir.¹⁹

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 19 Haziran 2008 tarihli toplantısında, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Kaldırılmasına ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine dair Sözleşme ve Bildirgelere gönderme yapılarak "*silahlı çatışmalarda (savaş halinde) kadınlara yönelik her türlü cinsel şiddete son verilmesi*" istenmiş, bu amaçla yapılması gereken çalışmalar konusunda karar almıştır (R 1820). Bu kararla, BM Genel Sekreterliğinden 30 Haziran 2009'a kadar cinsel şiddete son verilmesi konusunda kapsamlı bir rapor hazırlanması talebinde bulunulacağına yer verilmiştir.²⁰

¹⁷ TCK. 86/3-a, b; 96/2-b; 232. maddeler; TMK. 196; 199; BK Tasarısında "iş yerinde cinsel tacizin" tazminat talep hakkı verdiğine ilişkin düzenlemede olduğu.

¹⁸ http://www.durde.org/index.php?option=com_content&task=view&id=142&Itemid=27

¹⁹ http://www.unifem.org/news_events/story_detail.php?StoryID=745; www.saynotoviolence.org

²⁰ [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1820\(2008\); http://www.un.org/womenwatch/daw/vaw/index.htm](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1820(2008); http://www.un.org/womenwatch/daw/vaw/index.htm)

Uluslararası alanda yapılan çalışmalar ülkemize de yansımakta, yasaların çıkarılmasında ve uygulanmasında; şiddeti önleyici kurumsal çalışmaların yapılmasında itici güç olmaktadır.

II. İç Hukukumuzda Aile İçi Şiddete Uğrayanı Koruyan Özel Bir Yasa "4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun"

Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de aile içi şiddet en çok kadınları ve çocukları mağdur etmektedir.

Aslında, aile içi şiddet ve buna gösterilen tahammül, kadının her alanda söz sahibi olmasının ve güçlenmesinin önünde önemli bir engel oluşturmaktadır.

Ülkemizde yapılan araştırmalarda, ailelerin yüzde 39'unda fiziksel şiddet, yüzde 46'sında sözlü şiddetin uygulandığı ve ev içi şiddetin yoğun olarak yaşandığı belirtilmiştir. 2008 yılında Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve proje ortakları tarafından yapılan "Kadına Yönelik Aile içi Şiddet Araştırması" sonucuna göre, Türkiye genelinde evli kadınların % 39'unun, Kuzeydoğu Anadolu'da % 53'ünün, Güneydoğu Anadolu'da % 48'inin, Batı Marmara'da % 25'inin, Ege'de % 31'inin fiziksel şiddet yaşamış oldukları görülmektedir. Şiddet gören evli kadınların eğitim düzeyi yükseldikçe şiddet mağduru sayısının azaldığı belirlenmiştir. Örneğin, lise ve üstü eğitim alanlarda oran % 27 iken, eğitimi olmayan, ilköğretimi bitirmemiş kadınlarda % 56'ya yükselmektedir. Sonuçlar, Türkiye'de kadınların % 96 eşleri veya birlikte oldukları aile bireylerinden yaygın bir şekilde şiddet gördüklerini ortaya koymuştur.²¹ Kadınların birçoğu karşılaştıkları şiddetin haklılık payı olduğunu düşünmekte, bunu bir insan hakları

²¹ TC Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, ICON-Institut Public Sector GmbH and BNB Danışmanlık (2009), Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması 2008.

ihlali olarak görmemektedir. Örneğin; Ekim 2004'te sonuçları açıklanan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmasında kadınlara, belirli durumlarda kocasının karısını dövme hakkı olup olmayacağı sorulmuştur. Kadınların yüzde 39'u, bazı hallerde (kadının yemeği yakması, kadının kocasına karşılık vermesi, kadının parayı lüzumsuz yere harcaması, kadının çocuklarını ihmal etmesi vb) kocanın karısını dövmesini haklı gördüklerini belirtmişlerdir. Şiddet konusunda toplumda farkındalık giderek artmasına rağmen, yakın zamana kadar, kadın ve erkek eşitsizliğinin bir dışavurumu olan şiddet, kadınlar tarafından da sorun olarak algılanmadığı bilinmektedir. Aslında, aile içi şiddete gösterilen tahammül, kadınların güçlenmesinin ve insan haklarından eşit olarak yararlanmasının önünde bir engel teşkil etmeye devam etmektedir.

Kadına yönelik şiddet konusu ülkemizde 1970'lerin sonuna doğru gündeme gelmiştir. Toplumun bu konuda bilgilendirilmesi, duyarlılığının geliştirilmesi için konferanslar, paneler düzenlenmiş ve bu çalışmalarla sorun oldukça görünür kılınmıştır.

Bilindiği gibi, aile içi şiddet olayları genellikle gizli kalmakta, özel yaşam alanında şiddete maruz kalanlar bunu kabullenmekte ve çoğu kez de olağan karşılamakta, bu nedenle sessizlik çemberi kırılmamaktadır. Oysa *aile içi şiddet sadece kadının sorunu değildir*. Anayasamızın 41. maddesinde belirtildiği gibi, aile toplumun temelidir ve aileyi oluşturan bireylerin, kadının, çocuğun korunması, maddi ve manevi varlıklarını geliştirmesi, kişisel güvenlikleri anayasal güvence altındadır. Anayasa ile, ailenin korunması için gerekli önlemlerin alınması görevi devlete verilmiştir, bu nedenle *şiddetin önlenmesi için de devletin kararlı bir politikası olması ve uygulanması gerekir*.

Uluslararası hukukta kadına yönelik şiddete son vermek üzere yapılan düzenlemeler dikkate alınarak, Türkiye'de önemli bir adım atılmış ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun 14. 1. 1998 tarihinde kabul edilerek 17. 1. 1998'de

yürürlüğe girmiştir.²² Yasanın adı her ne kadar "Ailenin Korunmasına Dair Kanun" ise de esas itibariyle *kadının şiddetten korunmasının amaçlanmış* olduğu içeriğinden ve kullanılan kavramlardan anlaşılmaktadır. Nitekim, şiddet uygulayan hakkında hakimın hükmedeceği tedbirler için "*kusurlu eş*" kavramına yer verilmiştir. Kanunun gerekçesinde de kocanın şiddetinden söz edilmektedir. 26. 4. 2007 tarihinde kabul edilen 5636 sayılı "*Ailenin Korunmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*" ile "*kusurlu eş*" kavramına "*diğer aile bireyleri*" eklenerek kanunun başlığı ile içeriği uyumlu hale getirilmiştir.²³

Hukuk sistemimizde, Anayasa'nın 41. maddesinde belirtildiği gibi "*aile toplumun temeli*" olarak kabul edilmiş ve son yıllarda Anayasa'da ve Medeni Kanun'da yapılan değişikliklerle ailede eşler arası eşitlik ilkesi esas alınmıştır. Bu çerçevede, *evlilik birliği devam ederken ailenin korunmasına özen gösterilmiştir*. Medeni Kanuna göre, boşanma yoluna gidilmeksizin, eşler arasında her hangi bir *uyuşmazlık doğmadan önce* (aile konutu için şerh verilmesinde olduğu gibi) ve *uyuşmazlık doğmasından sonra* da (TMK. 195; 199. maddeler) hakimın müdahalesi istenebilecektir. Ekonomik açıdan uyuşmazlığın giderilmesi için Medeni Kanun'dan yararlanabilen eşler, yeni TCK çerçevesinde "*aile hukukundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmediklerinde*" cezai sorumluluk altına gireceklerdir. (TCK m. 232, 233).

14 Ocak 1998 tarihinde kabul edilen "4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun" ile evlilik devam ederken gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin düzenlemeler yapılarak, *aile içi şiddetin önlenmesi açısından* önemli bir adım atılmıştır. Yasanın uygulanmasında yaşanan aksaklıkların giderilmesi amacıyla ilk olarak 2005 yılında İçişleri Bakanlığı tarafından bir genelge yayınlanmış ve Valiliklere gönderilmiştir. 4 Temmuz 2006 tarihli *Resmî Gazete*'de yayınlanan Başbakanlık genelgesinde ise kadına çocuğa yönelik şiddet konusunda çözüm önerile-

²² RG, 17/1/1998 S. 23233

²³ RG, 4. 5. 2007 S. 26512

rinin yaşama geçirilmesinde işbirliği içinde çalışması gereken kurumlar ayrıntılı olarak gösterilmiştir. Koruyucu ve önleyici tedbirler ve kurumsal hizmetler konusunda sorumlu kurum ile işbirliği yapacak kurum/kuruluş adları belirtilmiştir. Ayrıca, 4320 sayılı Kanun'un uygulamada görülen aksaklıklarının giderilmesi amacıyla 26. 4. 2007 tarih ve 5636 sayılı Kanun'la değişiklik yapılmıştır. Kanunun eleştirilmekte olan bir çok eksikliği bu değişikliklerle giderilmiştir.

4320 sayılı Kanun'un Getirdikleri

Kanun'un birinci maddesinde kimleri ve hangi olayları kapsadığı; başvuru usulü; hakimin hangi tedbirlere hükmedebileceği, koruma tedbirlerine uyulmamasının sonuçları belirtilmiştir. 1998 yılında yasa kabul edildiğinde, asıl amacın evli kadını korumak olduğu kullanılan "*kusurlu eş*" sözcüğünden anlaşılmaktadır,²⁴ uygulamada şiddete uğrayanların yaptıkları başvurular göz önünde tutulduğunda, aile içi şiddetin yaklaşık tamamı (%96) erkekler (koca, baba, ağabey. .) tarafından kadına ve çocuğa karşı uygulanmakta olduğu görülmektedir. ²⁵ 4320 sayılı yasanın 1. maddesi gerekçesinde de "... birinci maddeyle kadının aile içi şiddete maruz kaldığını bizzat kendisinin veya..." devamında da "... örneğin, kocanın eve içkili gelerek kadın ve çocuklara karşı şiddet eyleminde bulunduğu hallerde..." şeklindeki açıklamalar, yasanın hukuken geçerli bir evlilikte şiddete uğrayan kadın ve çocuklar hakkında koruma kararı verilmesi amacıyla çıkarıldığını göstermektedir. Aile içi şiddetin önlenmesi amacıyla 4320 sayılı Kanun'un çıkarılması yararlı olmuştur, ancak yeterli değildir. Nitekim yapılan eleştiriler ve uygulamada yaşanan aksaklıklar dikkate alınarak yürürlüğe girişinden yaklaşık dokuz yıl sonra 5636 sayılı Kanun'la bazı değişiklikler yapılmış ve yine Kanun'un

²⁴ Uçar, Mehmet Ali, *Aile İçi Şiddet ve Aile Koruma Yasası*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2003, s. 150 vd.

²⁵ Kadınların Adalete Erişimi, yay. haz. Nazan Moroğlu, *İstanbul Barosu Bülteni*, Ekim 2006.

2. maddesi/son fıkrasına dayanarak 1 Mart 2008 tarihinde de yasanın uygulanması hakkında yönetmelik çıkarılmıştır.²⁶

Kanun'da sadece "aile içi şiddet" olarak belirtilen şiddet türlerine Yönetmelikte açıklık getirilmiş; Yönetmeliğin 4. md/e-bendine göre; "aile bireyinin fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanması muhtemel hareketler, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözel ve ekonomik her türlü davranış" şiddet olarak tanımlanmıştır.

Yasaya Göre Aile İçi Şiddete Maruz Kalan

- eşlerden biri
- çocuklar (anne babanın resmi nikahlı olması aranmaz)
- aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri (2007-K. 5636/1 m. ile eklenen)
- mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan veya evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireyleri (2007-K. 5636/1 m. ile eklenen)

• aşağıda görüldüğü gibi 4320 sayılı Kanun'la koruma kapsamındadır.²⁷

Kanun'un birinci maddesinde kimlerin başvuracağı belirtilmiş; Yönetmelikte şiddet mağdurlarından başka, 3. şahısla-

²⁶ RG, 1 Mart 2008; S: 26803

²⁷ 4320 s. K. Madde 1/f. 1 : "Türk Medenî Kanununda öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin veya çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden birinin veya mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan veya evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet Başsavcılığının bildirmesi üzerine Aile Mahkemesi Hâkimi meselenin mahiyetini göz önünde bulundurarak re'sen aşağıda sayılan tedbirlerden bir ya da birkaçına birlikte veya uygun göreceği benzeri başka tedbirlere de hükmedebilir."

rın da şiddeti ihbar edebileceğine ve şiddet türlerine açıklık getirilmiştir (4. m. f, g; 5. m. f. 1, 3, 4).

Kusurlu Eş:

4320 sayılı Kanun'un açık ifadesinden de anlaşılacağı üzere "eş" sözcüğü ile "resmi nikahlı eş" ifade edilmektedir ve bu nedenle "eş" sıfatıyla koruma tedbiri isteminde bulunabilmesi için şiddet uygulayanla arasında *hukuken geçerli bir evlilik* bulunmalıdır.²⁸ Medeni Kanun'un aile hukuku hükümlerine göre, evlendirme memuru önünde evlenenler bakımında "eş" kavramı kullanılır. Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un 1. maddesinin ilk cümlesi de "Türk Medeni Kanununda öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin..." diye başlamakta ve böylece Medeni Kanun'a atıfta bulunmaktadır. Ayrıca, Anayasa'nın 41. maddesinde yer alan "aile toplumun temelidir ve eşler arası eşitliğe dayanır" kuralını, yine Anayasa'nın 174. maddesi hükmünden bağımsız düşünmek mümkün değildir, Devrim Yasalarına atıfta düzenlenen Anayasanın 174. md/4. fıkrasında "evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medeni nikâh esası hükme bağlanmıştır." Bu nedenle, 4320 sayılı Kanun'da yer alan "eş kavramı" imam nikahı adı altında birlikte yaşayan kişileri kapsamamaktadır.²⁹ Ayrıca, yasanın 1. maddesi gerekçesinde açık bir ifadeyle "kocanın" şiddetinden söz edildiği dikkate alındığında, "Yasada koruma kapsamının resmi evlilikle sınırlandırıldığına ilişkin bir anlatım bulunmamaktadır" şeklinde bir gerekçe ileri sürülmesi mümkün olamayacaktır. Kaldı ki, yasanın uygulanması hakkındaki yönetmelikte de ailenin tanımı yapılırken resmi evlilik dışında birlikte olanları kapsayan bir açılım getirilmemiştir.

Her ne kadar 2007 yılında yapılan değişiklikte şiddete uğrayanlar açısından "mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal

²⁸ Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Yeni medeni Kanuna İlişkin Uygulama Sorunları, İstanbul Barosu yayını, yay. haz. Nurdan Düvenci, 2003, s. 27.

²⁹ bkz. aynı görüş için Gençcan Ömer Uğur, *Boşanma Hukuku*, Ankara, Yetkin yayınları, 2008, s. 770 - 788.

olarak ayrı yaşama hakkı olan veya evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireylerinden birinin..." şeklinde açılım getirilmişse de, ülke gerçekleri göz önünde tutulduğunda 4320 sayılı kanunla "tüm şiddet mağdurları (kadınlar) koruma kararı kapsamına alınmamıştır" ve bu yönüyle eksiktir, yasada acilen değişiklik yapılmalıdır. Ancak, Medeni Kanun'da "eş" için tanınan hiçbir haktan yararlanamayan, birçoğu "imam nikahını resmi nikah" zanneden ve şiddet konusunda asıl koruma kapsamına alınması gereken kadınların ya da hukuki bağ olmaksızın fiilen birlikte yaşayanların bu yasanın koruması dışında kalmaları büyük eksikliktir. Aile gibi fiili beraberliklerde yaşanan şiddeti yok saymak, (kadının) insan haklarını gözardı etmek demektir. Bu nedenle, yasadaki "eş" kavramının "kusurlu aile bireyleri" veya "tarafklar" şeklinde değiştirilmesi, soruna çözüm olabilir. Bilindiği gibi, aynı çatı altında yaşayan ve aile içi şiddete maruz kalan çocuklar "evlilik içi veya evlilik dışı" olmalarına bakılmaksızın koruma kapsamındadır. Yeni bir düzenleme yapılarak hukuken geçerli olmayan kişilerin şiddete maruz kalmaları halinde istisnai bir hüküm getirilebilir. Ancak böyle bir istisna, sadece şiddet mağduru açısından sınırlı tutulmalı, evlilik birliğinin hukuki yapısını yok sayacak şekilde yorumlanmamalıdır. Boşanma sonrasında da yaşanan şiddet olayları yapılacak değişiklikte dikkate alınmalı ve yasal düzenleme getirilmelidir. Nitekim, Avusturya (1997) ve Almanya'da (2002) çıkarılmış olan aile içi şiddetin korunmasına ilişkin kanunda (Gewaltschutzgesetz) koruma kapsamına alınacak kişiler "evli" veya "evli olmayan - partner" olarak belirtilmiş, böylece hukuken geçerli bir evlilik aranmaksızın birlikte olanları da kapsamıştır.³⁰ ABD'nin bazı eyaletlerinde uygulanmakta olan benzer yasaların "evlilik içinde veya evli olmaksızın yaşamı paylaşmak üzere birlikte yaşayanlar hakkında" da uygulanacağı şeklinde bir hükmü yer verilmiştir.³¹ Kanımca, ülkemizde de "imam nikahı" adı altında veya fiilen aile gibi

³⁰ Kindler Heinz, Partnerschaft und das Kindeswohl, München, 2002.

³¹ Arın Canan, Karşılaştırmalı Hukukta Koruma Emri; Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Yeni medeni Kanuna İlişkin Uygulama Sorunları, İstanbul Barosu yayını, yay. haz. Nurdan Dövençi, 2003, s. 35 -42.

yaşayanların 4320 sayılı Kanun'un kapsamına alınabilmesi için bu yolda *başta yasanın adı olmak üzere değişiklik yapılması* gereklidir.³² Şiddet konusunda 'Aile' kavramının geniş tutulmasına ihtiyaç vardır. 'Aynı çatı altında yaşayanlar' ibaresi çok önemlidir ama yeterli değildir. Birlikte yaşayanlar, bir zamanlar birlikte yaşamış olanlar, eski eşler, aynı çatı altında yaşamayan ama çocuklarını birlikte büyütenler, hepsi yasanın bu tanımına dahil edilmelidir. Bu değişiklik gecikmeksizin yapılmalıdır.

Aksi halde, 4320 sayılı Kanunu, Medeni Kanun'da belirtilen "eş" dışında da uygulamaya çalışmak, bir an için kadının insan haklarını korumak ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nde yer alan "medeni durumlarına bakılmaksızın" haklardan yararlanmasını sağlamak açısından doğru ve hakkaniyete uygun olacağı düşünülebilir, böyle bir uygulama *ülkede iki hukukluluğa yol açacaktır*. İki hukukluluk ise uzun vadede diğer hakları açısından kadının mağduriyetine yol açacaktır. Nitekim son zamanlarda TV kanallarında dine referansla aile düzeni ve miras paylaşımı konusunda birçok açıklama yapılmaktadır. Örneğin kadının mirastan erkeğe nazaran yarı pay almasının (sözde) haklı gerekçeleri verilmekte ve bu şekilde uygulamanın doğru olacağı ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır.

Bilindiği gibi, ülkemizde Medeni Kanun'da düzenlendiği şekilde evlendirme memuru önünde "resmi nikahla" evlenmemiş, "imam nikahı" adı altında birlikte yaşayanların sayısı gözardı edilemeyecek kadar çoktur.³³

Bu nedenle, aile içi şiddet mağdurlarının (kadınların) tümünü kapsamak üzere yeni bir düzenlemenin *acilen yapılması, ama*

³² Bkz. aynı görüş için Arın Canan, *a. g. e.*, s. 40 ". . Bu nedenle, 4320 sayılı yasanın "şiddet uygulayan eş" tabiri, "şiddet uygulayan kişi" ve mağdura da "kendisine şiddet uygulanan kişi" olarak değiştirilmelidir... yasanın adı başta olmak üzere...."

³³ Türkiye'de Kadın 2001 Raporu; 2001 yılında Türkiye'de 1. 332. 045 çiftin resmi nikahı olmadığı, bunun 706. 165'i doğu/güneydoğu anadolu bölgesinde bulunduğu kaydedilmiştir (UNICEF - KSGM yayını, Ankara)

değişiklik yapılınca kadar şiddete uğrayan "imam nikahı" adı altında, hukuken geçerli bir evlilik olmaksızın ayrı evde yaşayanlar hakkında 4320 sayılı özel yasa yerine örneğin TCK'nun 86, 87, 96, 1002, 105, 125, 232, 233. maddelerinden veya diğer yasal düzenlemelerden etkin bir şekilde yararlanılmalı ve diğer hakları yönünden sonuçta kadını çok mağdur edecek iki hukukluluğa yol açacak uygulamadan kaçınılmalıdır.

Uygulanacak Tedbirler

Yasanın birinci maddesinin ikinci fıkrasında *Türk Medeni Kanunu'nda öngörülen* tedbirlerden ayrı olarak aile mahkemesi hakiminin³⁴ (kurulmayan yerlerde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nca belirlenen asliye hukuk mahkemesi hakiminin) hükmedeceği tedbirlere yer verilmiştir. 4320 sayılı Kanun'a göre aile mahkemesi hakiminin hükmedebileceği tedbirler şunlardır:

Madde 1/f. 2

"Kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin (2007-K. 5636/1 m. ile eklenen)

- a. Aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmaması,
- b. Müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer aile bireylerine tahsisi ile bu bireylerin birlikte ya da ayrı oturmakta olduğu eve veya işyerlerine yaklaşmaması,
- c. Aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesi,
- d. Aile bireylerini iletişim araçları ile rahatsız etmemesi,

³⁴ Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine dair 9. 12003 tarih ve 4787 sayılı Kanun, MADDE 9. - 1) 14. 1. 1998 tarihli ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "Sulh Hakimi" ibaresi "Aile Mahkemesi Hakimi" olarak değiştirilmiştir.

e. Varsa silah veya benzeri araçlarını genel kolluk kuvvetlerine teslim etmesi,

f. Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak *şiddet mağdurunun yaşamakta olduğu konuta veya işyerine* gelmemesi veya bu yerlerde bu maddeleri kullanmaması, (2007-K. 5636/1 m. ile değişik)

g. *Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması.* (2007-K. 5636/1 md ile değişik)

Aile Mahkemesi hakimi meselenin mahiyetini göz önünde bulundurarak yukarıda sayılan tedbirlerden birine veya birkaçına birlikte hükmedebilir. Aleyhine tedbir kararı verilecek olan kişi açısından koruma kararı, aslında kendisinin zaten yapmaması gereken davranışların ona hatırlatılmasından ibarettir. Yönetmelikte tedbirlerin nasıl uygulanacağı belirtilmiştir (m. 6-13).

4320 sayılı Kanun'un birinci maddesinin 3, 4, 5. fıkralarında, tedbirin süresi, tedbire aykırı davranışın sonuçları, nafakanın içeriği ve başvurular ile verilen kararın icrai işlemlerinin harca tabi olmadığı belirtilmiştir.

Madde 1/ f. 3, 4, 5:

"Yukarıdaki hükümlerin uygulanması amacıyla öngörülen süre altı ayı geçemez ve kararda hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hakkında hapis cezasına hükmedileceği hususu *şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyine* ihtar olunur. (2007-K. 5636/1 m. ile değişik)

Eğer şiddeti uygulayan eş veya diğer aile bireyi aynı zamanda Ailenin geçimini sağlayan yahut katkıda bulunan kişi ise hâkim bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini göz önünde bulundurarak daha önce Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması kaydıyla talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmedebilir. (2007-K. 5636/1 m. ile değişik)

Bu Kanun kapsamındaki başvurular *ve verilen kararın infazı için yapılan icraî işlemler* harca tâbi değildir. " (2007-K. 5636/1 md ile değişik)"

Koruma kararının bir örneği aile mahkemesince Cumhuriyet Başsavcılığına tevdi olunur. Savcılık kararın uygulanmasını kolluk kuvveti (ve gerektiğinde psikolog, sosyal çalışmacı gibi uzman kişiler) aracılığıyla izler. Kusurlu eşin karara uymaması halinde, kolluk kuvveti mağdurun şikayetine gerek kalmaksızın evrakı re'sen Savcılığa iletir. Savcı da karara uymayan kusurlu eş hakkında sulh ceza mahkemesinde kamu davası açar. Mahkemenin vereceği hapis cezasının ertelenmesi konusunda hakimin takdir yetkisi vardır. Ancak, 4320 sayılı Kanun'da "*hapis cezasına hükmedilir*" ifadesi emredici niteliktedir. Bu açıdan hakimin takdir yetkisinin sınırlandırılmış olduğu görülmektedir.

Tedbir Kararının Derhal Verilmesi Gerekir

Bu husus yasanın gerekçesinde de önemle vurgulanmıştır: "*Aile Mahkemesi, mağdurun tekrar şiddete uğrama ihtimalini göz önünde tutarak, başvurunun hemen ardından tanık ya da karşı tarafın dinlenmesine gerek olmadan bu kararı verebilecektir*" denilmiştir.

Uygulamada tedbir talebi üzerine bazen mahkemelerin acilen karar vermemesi, duruşma açarak, kararı bir süre sonra vermesi bazen geri dönülmesi mümkün olmayan mağduriyete ve sorunlara yol açmaktadır ve bu şekildeki uygulama *yaşanın gerekçesine ve amacına aykırıdır*. Çünkü şiddete uğrayanın mahkemeye başvurusu, yeni bir şiddetin sebebi olabilecektir. Uygulamadaki bu gibi yanlışlardan dönülmesi gerekir. Usulüne uygun yapılan bir başvuru hakkında hakimin tedbirleri derhal vermesi yasanın amacına uygun düşecektir. Örneğin, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 9.7.1998 tarih ve E. 98/ 7229, K. 98/8655 sayılı kararında da belirtildiği gibi, bu yasa çerçevesinde verilen kararlar temyiz yolu kapalı, kesin hükümlerdir: "*... Bu kanunun amacı aile içi şiddeti durdurma, özellikle kadını ve*

çocukları koruma olduğu gerekçesinde açıklanmıştır. Hatta "Sulh Hukuk Mahkemesi (2003 yılından itibaren Aile Mahkemesi) mağdurların tekrar şiddete uğrama ihtimalini göz önüne alarak başvurusunun hemen ardından tanık ya da karşı tarafın dinlenmesine gerek olmadan bu kararı verebilecektir. Şiddete uğrayanların mahkemede şiddete uğrama ihtimallerini kanıtlama yükümlülüğü de bulunmamaktadır. Mahkeme kararında 6 ayı geçmemek üzere tedbirin uygulama süresi belirtilecek ve tedbire aykırı davranışta bulunulması halinde tutuklanacağı ve hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkum edileceği kusurlu eşe ihtar olacaktır..."

4320 sayılı Kanunun Uygulanması Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesine göre, aile mahkemesi hakimi şiddetin belgelenmesini aramaksızın olayın niteliğine göz önünde bulundurarak re'sen yasanın 1. maddesinin 2. fıkrasında yer alan tedbirlerden bir veya birkaçına duruşma yapılmaksızın (Yönetmelik md. 14/3) hükmedebilir.

Başvurunun Şekli

Başvuru yazılı, sözlü veya telefon vs. şekilde yapılabilir. Sözlü ihbarlar tutanağa geçirilir. 4320 sayılı Kanunun 1. maddesine göre koruma kararı talebi için eş veya aile bireylerince başvurulabileceği gibi, Yönetmeliğin 3. maddesinde belirtildiği gibi "*başka bir şahıs*" şiddete tanık olan 3. bir kişi de olayı polise, jandarmaya veya savcılığa şikayet ve ihbar edebilir.

Başvuru Yeri

Aile içi şiddet konusunda kolluk kuvvetine, Cumhuriyet Başsavcılığına veya doğrudan aile mahkemesine başvurulabilir. Koruma kararı en çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer aile mahkemesinden istenebilir. Örneğin tatilde otelde, ya da bir yakınun evinde şiddete maruz kalan eş, başvuruda bulunduğu takdirde kolluk kuvvetinin veya Cumhuriyet başsavcılığının bildirmesi üzerine en kolay ulaşabildiği yer aile mahkemesinden tedbir kararına hükmedilmesini isteyebilir. Eğer açılmış bir ayrılık, boşanma veya evliliğin iptali davası varsa, davanın açılmış

olduğu yerden de 4320 sayılı Kanun'daki tedbirlerin uygulanması istenebilir. Ancak, bu davaların görüldüğü yerde oturmayan ve şiddete maruz kalan eş, bulunduğu şehirdeki aile mahkemesine başvurup, 4320 s. K. kapsamında tedbirlere hükmedilmesini talep edebilir. Uygulamada az sayıda da olsa yetki itirazlarına rastlanmaktadır. Ayrıca bazı karakolların da kendi görev alanı dışında olduğu gerekçesiyle şikayeti işleme koymadığı görülmektedir. Bu aksaklıkların giderilmesinin en etkili yolu, uygulayıcılara "*hizmet içi eğitimin*" sürdürülmesidir.

Başvuru Harca Tabi Değil

Koruma kararı verilmesi için yapılan *başvurular* ve verilen kararların, örneğin nafakanın tahsiline ilişkin kararın infazı için yapılan *icrai işlemler harca tabi değildir*.

Tedbirlerin Süresi

4320 sayılı *Kanundaki tedbirlerin verildiği karar kesindir, temyiz yolu kapalıdır*.

4320 sayılı Kanun çerçevesinde verilen tedbirlerin yerine getirilmesi amacıyla öngörülen *süre altı ayı geçemez*. Şiddetin sürmesi durumunda başvuru üzerine aile mahkemesi hakimi tarafından yeniden tedbir kararı verilebilir. Bu yeni kararlar ilgili süre de en çok altı ay ile sınırlı olacaktır.

Koruma Kararının Uygulanmasının İzlenmesi

Savcılık kararın uygulanmasını genel kolluk marifetiyle izler. Yönetmelik md. 15/3 gereğince kolluk kuvveti, koruma kararı verilenin konutunu haftada bir kez ziyaret etmeli; birinci derece yakınları ile iletişim kurmalı; gerektiğinde muhtardan ve komşularından bilgi almalı; çevrede araştırma yapmalıdır.

Koruma Kararına Aykırılık Halinde

Verilen koruma kararında hükmolunan *tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hakkında hapis cezasına hükmedileceği konusunda şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyine ihtar olunur.*

Şiddet uygulayan mahkemede hazır bulunmuşsa yüze karşı ihtar olunur. Eğer şiddet uygulayanın gıyabında karar verilmişse koruma kararının bir örneği mahkemece Cumhuriyet Başsavcılığına iletilir. Bu karar savcılıkta tutulacak olan bir *Koruma Kararı Defterine kaydedilir.* Koruma kararı tarafların bulunduğu yer kolluk kuvvetlerine ivedilikle gönderilir, hatta tedbir talebinde bulunana verilerek kolluğa götürmesine olanak tanınır (Yönetmelik md. 15/2). Uygulamada koruma kararının tebliğ edilmesindeki gecikmeden dolayı sorun yaşanmaktadır.

Koruma kararına uyulmaması halinde *genel kolluk kuvvetleri* (polis, jandarma) mağdurların şikâyet dilekçesi vermesine gerek kalmadan re'sen soruşturma yaparak evrakı en kısa zamanda Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirir.

Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararına uymayan eş veya diğer aile bireyleri hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açar.

Fiili başka bir suç oluştursa bile, koruma kararına aykırı davranan eş veya diğer aile bireyleri hakkında ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis cezasına hükmolunur.

Sulh Ceza mahkemesi, koruma kararına aykırılık hakkında 4320 sayılı Kanun'da açıkça belirtildiği gibi hapis cezasına hükmedecektir, yasada "*hükmedilebilir*" denilmediği için; (4320 s. K. m. 3/3; Yönetmelik m. 14/2) TCK m. 51. maddesinin uygulanması "*hapis cezasının ertelenmesi*" kabil olmayacaktır. Ancak, bu gibi kısa süreli hapis cezasının TCK'nun 50. maddesi gereğince "*suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre, maddede belirtilen diğer yaptırımların*" uygulanabilmesi mümkün olacaktır.

Tedbir Nafakasına Hükmedilmesi

Şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyi aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan veya katkıda bulunan kişi ise, hakim şiddet mağdurlarının ve ailenin yaşam düzeylerini dikkate alarak nafakaya re'sen hükmedebilir. Ancak, 4320 sayılı Kanun kapsamında nafakaya hükmedilmesi için daha önce Medeni Kanun kurallarına göre nafakaya hükmedilmemiş olması gerekir. Örneğin açılmış bir boşanma veya ayrılık davasında tedbir nafakası için karar verilmişse, artık bu süreçte 4320 s. K. bakımından diğer tedbirlere hükmedilse bile nafakaya hükmedilmeyecektir. Hakimin nafakaya hükmetmesi için talebe ihtiyaç yoktur, *hakim re'sen karar verir ve kararın bir örneğini ilgili İcra Müdürlüğüne gönderir*. Yönetmelikte belirtildiği gibi (md. 16/2) nafaka ödemekle yükümlü kılınan kişi herhangi bir güvenlik kurumuna bağlı ise, nafaka şiddet mağdurunun başvurusu aranmaksızın ilgilinin maaş ya da ücretinden icra müdürlüğü tarafından tahsil edilir.

Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Uygulamada en çok şikayet edilen konulardan birincisi, ilk başvuru yeri olan polis veya jandarma karakolunda ya da savcılıkta 4320 sayılı Kanun hakkında bilgisi ve yasanın amacı konusunda duyarlılığı olmayan *görevlilerin gösterdiği olumsuz davranıştır*. Kolluk kuvvetinde karşı karşıya kalınan bu olumsuz davranış, başvuran için ikinci kez yaşanan bir şiddet olmaktadır. Çoğu kez şiddet mağduru kadın eve gönderilmekte, herhangi bir koruma altına alınmamakta ve yasanın uygulanması açısından gerekli yönlendirme yapılmamaktadır. Karakollarda meslek içi eğitim almış polislerden oluşan birimlere ihtiyaç vardır.

Bu konuda, Almanya'daki uygulama dikkate değerdir.³⁵ Almanya'da şiddetin önlenmesi konusunda çıkarılmış olan benzer bir yasanın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için; ilkin pilot bölgeler oluşturulmuş ve "şiddet türleri" ve "fiziksel şiddetin kişileri ruhsal açıdan ağır biçimde zedelediği ve giderek bu durumun toplumsal açıdan da olumsuz etkisi olacağı" konularında polis merkezlerinde çalışanlar bilgilendirilmiştir. "Bize Güvenin - Şiddete Son Verelim" projesiyle polislerin şiddete uğrayanlara duyarlı davranmalarının sağlanmasına çalışılan bu bölgelerde (Polizeipraesidium Niederbayern) beş yıl sonra yapılan araştırmada aile içi şiddet olaylarının %30 oranında azalmış olduğu görülmüştür. Avusturya, Danimarka ve Almanya'da başvurulacak ilk merci olan polise bu konuda özel eğitim verilmektedir. Türkiye'de de polise, jandarmaya kadına şiddet ve 4320 sayılı yasa konusunda eğitim verilmektedir. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Emniyet Genel Müdürlüğü koordinasyonunda BM Nüfus Fonu desteğiyle başlatılan projeye 40. 000 polise hizmet içi eğitim verilmesi amaçlanmaktadır.

Koruma kararının verilmesinde *sadece fiziksel şiddet esas alınmaktadır*. 4320 sayılı Kanunda, şiddetin türlerine ilişkin bir açıklık yoktur. Ancak, 1 Mart 2008 tarihinde çıkarılan yönetmelikle şiddetin tanımı yapılmış ve sadece fiziksel değil, cinsel, sözel, ekonomik veya psikolojik şiddet uygulanması durumunda da koruma tedbirine hükmedileceği belirtilmiştir. Bu nedenle, fiziksel şiddet dışındaki türler de yasa kapsamında dikkate alınmalıdır.

Aile mahkemesine yapılan başvuru üzerine, çoğu kez derhal karar verilmemektedir. Acil durum göz ardı edilmekte ve bazen duruşma açılmakta, delillerin toplanmasından sonra karar verilmektedir. Yasanın amacı şiddete maruz kalanı gecikmeksizin korumak olduğuna göre, hakimın durumun mahiyetine göre acilen karar vermesi gerekir.

³⁵ Schweikert Birgit, der Schutz vor Gewalt in der Familie, Das neue Gewaltschutzgesetz, Baden-Baden, 2002.

Aile Mahkemeleri uygulamasında yetki konusunda farklı kararlar verildiği görülmektedir. Koruma kararının en çabuk ve en kolay ulaşılabilen aile mahkemesinde alınması mümkündür, oysa bazen uygulamada başvuru mahkeme yetkili olmadığı gerekçesiyle talebi reddetmektedir.

Tedbirlerin infazı için icra sürecinde harç istenmektedir. 2007 yılında 4320 sayılı Kanun'da (m. 1/son fıkra) yapılan değişiklikle "icrai işlemler için harç alınmayacağına ilişkin" getirilen hüküm icra dairelerinde dikkate alınmamaktadır.

4320 sayılı Kanun'da 2007 yılında yapılan değişiklik sonrasında meslek içi eğitim verilmemiştir. Aslında, yasada yapılan değişiklikler, çıkarılan Yönetmelik ve Genelge konusunda, yargıçlar ve aile mahkemesi uzmanları için meslek içi eğitim verilmesi, yasanın amaca uygun uygulanmasını sağlayacaktır. 4320 sayılı Kanun çerçevesinde verilen tedbir kararı kesin olup temyizi kabil değildir. Bu nedenle, bir içtihat birliği oluşturmak, farklı uygulamaları önlemek, ancak meslek içi eğitim yoluyla mümkün olabilecektir.

Aile mahkemesinin verdiği kararın tebliğ edilmesi uzun zaman almaktadır, her ne kadar Yönetmelikte elde kolluk kuvvetine götürülmesi imkanı tanınmışsa da, aksaklıklar giderilememiştir.

Koruma kararının uygulanması yeterince izlenememektedir.

Kanunun İlk Uygulaması

Kanun yürürlüğe girdikten sonra, şiddete uğrayan (İÜ Kadın Araştırmaları Merkezi'nin açtığı meslek edindirme kursuna devam etmekte olan) bir kadının, İstanbul Barosu Kadın Hakları Komisyonu'na yönlendirilmesi üzerine, kendisine hukuki yardımda bulunulmuş ve adli yardımdan yararlanılarak avukat aracılığıyla 4320 sayılı Kanun çerçevesindeki *ilk uygulaması* olan dava açılmıştır (Şubat 1998). Yasanın uygulanmasında karşılaşılan ilk zorluk, hakimin tedbir kararını derhal vermesini sağlamak konusunda yaşanmıştır. Ancak,

ilk uygulama olmasına rağmen yine de başvurunun yapıldığı gün, şiddet uygulayan eş hakkında (Sulh Hukuk Mahkemesi) hakim 20 gün evden uzaklaştırma tedbirine hükmetmiştir. Bu ilk uygulamadan olumlu sonuç alınması üzerine, Baro Kadın Hakları Komisyonu üyeleri, kadın kuruluşlarıyla işbirliği içinde alan çalışmalarında 4320 sayılı Kanun hakkında yoğun bir şekilde bilgilendirme toplantıları düzenlemişler, "cesaret sizden, destek bizden" diyerek hukuki desteklerini sürdürmüşler ve sürdürmektedirler.³⁶ 2005 yılında İstanbul Barosu Kadın Hakları Uygulama Merkezine yapılan toplam başvuru sayısı 13147 olmuştur. Başvuranların %96'sı aile içi şiddet mağdurdur. Başvuran kadınlara sorunlarıyla ilgili hukuki çözüm yolları anlatılmış, yasal hakları konusunda bilgi verilmiştir. 4382 kadın yargı yoluna başvurmak istemiş ve kendilerine ücretsiz avukat ataması yapılmıştır. Aslında, aile içi şiddete karşı kadınları, çocukları, aile fertlerini koruyan yasalar mevcut olduğu halde, bu hakları konusunda ya bilgi sahibi değiller ya da bilgileri olsa bile haklarını kullanma cesaretleri yok. Kadını şiddete katlanma noktasına getiren nedenlerin başında çaresizlik duygusu ve ekonomik bağımlılık gelmektedir.

Kanun'un çıkarılmasının birinci yılında (1.10.1999 - 1.12.1999) iki ay içinde Türkiye genelinde 1727 dava açılmış olması dikkate değerdir. Bu davaların 564'ü Ege Bölgesinde, bunun 476'sı İzmir'de açılmıştır. İstanbul'da 256, Eskişehir'de 149, Elazığ'da 31, Diyarbakır'da ise 28 dava açılmıştır.

İstanbul mahkemelerinde İÜ Adli Tıp Enstitüsü tarafından yapılan bir araştırmada 4320 sayılı Kanun'a dayanarak açılan davaların % 92'sinde *derhal* tedbir kararı verildiği

³⁶ TÜBAKKOM (Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu) Barolar bünyesinde "aile içi şiddet" konusundaki bilgilendirme ve hukuki yardım çalışmalarının ülke çapında uyum halinde yapılması için meslek içi eğitim çalışmalarını sürdürmektedir. İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği (IKKB); İstanbul genelinde Halk Eğitim Merkezlerinde, Belediyelerin Kültür Merkezlerinde, ayda iki kez aile içi şiddetin önlenmesine destek çalışmalarını hukukçu, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarıyla birlikte düzenlemektedir. Sivil Toplum Kuruluşları ayrıca Valiliklerdeki İnsan Hakları Kurulu ile birlikte Başbakanlık Genelgesinde gösterildiği gibi çalışmalar yapmaktadırlar.

görülmüştür.³⁷ Aslında aile içi şiddet, rakamlara yansıyanlardan çok daha fazla olduğu bilinmektedir. Şiddete maruz kalan kadının neden başvuruda bulunmadığına bakıldığında, ekonomik bakımdan güçsüz olması, cesareti olmaması veya iddiasının ciddiye alınmayacağı korkusunu taşıması ya da saldırganın cezalandırılmayacağı ve şiddetin tekrarlanacağı endişesi içinde olduğu görülmektedir.

Şiddete uğrayan sessizlik çemberini kırıp, Kanunen kendisine tanınan hakkını kullanmak istediğinde, karakoldan başlayarak mahkemede ve tedbirlerin uygulanması safhasında 4320 sayılı Kanunun getiriliş amacı her zaman göz önünde tutulmalı ve amaca uygun şekilde uygulanmalıdır.

Sonuç olarak, aile içi şiddeti ortadan kaldırmak için bütün ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğiyle uzun soluklu bir mücadele gerekir.

Sadece hukuk alanında önlemler getirilmekle şiddetin tam anlamıyla önlenmesi mümkün değildir.

Evde önlenemeyen şiddet, çocukları olumsuz etkilemekte ve okulda şiddet olaylarının yaşanmasına yol açmaktadır, bu etkileşim sokağa ve yaşamın her alanına yansımaktadır. Bu nedenle kadına yönelik şiddet bir kadın sorunu olmaktan öte, toplumsal bir sorun olarak ele alınmalıdır.

Kadına yönelik aile içi şiddeti önlemek için;

- şiddetin olumsuz etkileri ve şiddet konusunda farkındalık yaratmak, sessizlik çemberinin kırılmasına destek vermek üzere sivil toplum kuruluşlarına, görsel ve yazılı medyaya,

- kanun konusunda bilgilendirme toplantıları düzenlemekte Barolara; kadın kuruluşlarına,

³⁷ Bu konuda bölgelere göre başvurulara ve mahkeme kararlarına ilişkin ayrıntılı araştırma için bkz. Uçar, Mehmet Ali, *Aile İçi Şiddet ve Aile Koruma Yasası*, Ankara 2003, s. 168-184.

- kanunun amacına uygun uygulanmasında kolluk kuvvetlerine; Aile Mahkemelerine, Adli Tıp Kurumuna,
- mağdura destek programları için sosyal hizmetlere;
- şiddete uğrayanın ilk anda koruma altına alınabilmesi, sığınma evleri açılması için yerel yönetimlere,
- ilgili her kuruma, herkese görev düşmektedir.

Bütün uygulayıcılara "*aile içi şiddetin önlenmesi ve 4320 sayılı Kanun konusunda*" meslek içi eğitim verilmeli ve kurumlar arası koordinasyon sağlanmalı, 4 Temmuz 2006'da çıkarılan Başbakanlık genelgesinde belirtilen şekilde "*aile içi şiddete son verme çalışmaları*" kararlı bir devlet politikasıyla sürdürülmelidir. Aile içi şiddetle etkin mücadele, ancak devlet kurumlarının, hükümetlerin kararlı tutumu ile kadın kuruluşlarının deneyimlerinin bir araya getirilmesiyle mümkün olacaktır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

Ailenin Korunmasına Dair Kanun

AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUN

RG, 17/1/1998 S. 23233

Kanun Numarası : 4320

Kabul Tarihi : 14/1/1998

Madde 1 - (Değişik: 26/4/2007-5636/1 md.)

Türk Medenî Kanununda öngörülen tedbirlerden ayrı olarak, eşlerden birinin veya çocukların veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden birinin veya mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan veya evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet Başsavcılığının bildirmesi üzerine *Aile Mahkemesi Hâkimi** meselenin mahiyetini göz önünde bulundurarak re'sen aşağıda sayılan tedbirlerden bir ya da birkaçına birlikte veya uygun göreceği benzeri başka tedbirlere de hükmedebilir:

Kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin;

a) Aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmaması,

b) Müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer aile bireylerine tahsisi ile bu bireylerin birlikte ya da ayrı oturmakta olduğu eve veya işyerlerine yaklaşmaması,

c) Aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesi,

ç) Aile bireylerini iletişim araçları ile rahatsız etmemesi,

d) Varsa silah veya benzeri araçlarını genel kolluk kuvvetlerine teslim etmesi,

e) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak şiddet mağdurunun yaşamakta olduğu konuta veya işyerine gelmemesi veya bu yerlerde bu maddeleri kullanmaması,

f) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurusu.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanması amacıyla öngörülen süre altı ayı geçemez ve kararda hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması halinde tutuklanacağı ve hakkında hapis cezasına hükmedileceği hususu şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyine ihtar olunur.

Eğer şiddeti uygulayan eş veya diğer aile bireyi aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan yahut katkıda bulunan kişi ise hâkim bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini göz önünde bulundurarak daha önce Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması kaydıyla talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmedebilir.

Bu Kanun kapsamındaki başvurular ve verilen kararın infazı için yapılan icraî işlemler harca tâbi değildir.

Madde 2 – (Değişik: 26/4/2007-5636/2 md.)

Koruma kararının bir örneği mahkemece Cumhuriyet Başsavcılığına tevdi olunur. Cumhuriyet Başsavcılığı kararın uygulanmasını genel kolluk kuvvetleri marifeti ile izler.

Koruma kararına uyulmaması halinde genel kolluk kuvvetleri, mağdurların şikâyet dilekçesi vermesine gerek kalmadan re'sen soruşturma yaparak evrakı en kısa zamanda Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirir.

Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararına uymayan eş veya diğer aile bireyleri hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açar.

Fiili başka bir suç oluştursa bile, koruma kararına aykırı davranan eş veya diğer aile bireyleri hakkında ayrıca üç aydan altı aya kadar hapis cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 3 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

* **değişik:** 4787 sayılı ve 9. 1. 2003 tarihli Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun, Madde 9- 1) 14. 1. 1998 tarihli ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "Sulh Hâkimi" ibaresi "Aile Mahkemesi Hâkimi" olarak değiştirilmiştir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

*Ailenin Korunmasına Dair Kanun
Hakkında Yönetmelik*

Resmi Gazete 1 Mart 2008 Cumartesi

Sayı : 268

YÖNETMELİK

Başbakanlık (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü)'ten:

AİLENİN KORUNMASINA DAİR KANUNUN UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmelik, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinin korunması amacıyla şiddet uygulayan aile bireyleri hakkında alınacak tedbirleri ve bu tedbirlerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenler.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, aile içi şiddete maruz kalan eş, çocuk, aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireyleri ve mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan ya da evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireyleri ile şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireylerini, alınacak tedbirleri, bu tedbirleri almak ve uygulamakla görevli ve yetkili makam ve merciler ile usul hükümlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 14/1/1998 tarihli ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aile: Aynı veya ayrı çatı altında yaşayan eş ve çocuk ile aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerini,

b) Genel kolluk kuvvetleri: Polis ve Jandarma birimlerini,

c) Hâkim: Aile mahkemesi hâkimini,

ç) İzleme: Koruma kararlarının Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından genel kolluk kuvvetlerine ve kolluk aracılığıyla ilgili kişiye ivedilikle bildirilmesini, karara uyulup uyulmadığının kontrolünü ve aykırılık hâlinde re'sen soruşturma yapılmasını,

d) Kanun: 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunu,

e) Şiddet: Aile bireyinin fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözel ve ekonomik her türlü davranışı,

f) Şikâyet ve ihbar: Aile içi şiddete maruz kalmış aile bireyinin genel kolluk kuvvetlerine, Cumhuriyet Başsavcılığına veya aile mahkemesine müracaat etmesini veya başka bir şahıs tarafından genel kolluk kuvvetlerine veya Cumhuriyet Başsavcılığına olayın yazılı, sözlü veya başka bir suretle bildirilmesini,

g) Şikâyet ve ihbar mercileri: Genel Kolluk kuvvetlerini, Cumhuriyet Başsavcılığını ve aile mahkemesi hâkimliğini,

h) Tedbir: Aile mahkemesi hâkiminin, şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyi hakkında olayın kapsamı dikkate alınarak re'sen hükmedeceği 4320 sayılı Kanunda yer alan tedbirler ile uygun göreceği benzeri başka tedbirleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Aile İçi Şiddet, Şikâyet, İhbar ve Tedbirler

Aile içi şiddet, şikâyet ve ihbar

MADDE 5 - (1) Aile bireylerinden biri fiziksel, cinsel, ekonomik veya psikolojik zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanması muhtemel olan, bu tip hareketlerin tehdidini, baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözel ve ekonomik nitelikte şiddet içeren davranışa maruz kalmaları hâlinde, şikâyet ve ihbar mercilerine müracaat etmek suretiyle tedbir talebinde bulunabilir.

(2) Şikâyet ve ihbar; eşlerden biri veya çocuklar veya aynı çatı altında yaşayan diğer aile bireylerinden biri veya mahkemece ayrılık kararı verilen veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı olan veya evli olmalarına rağmen fiilen ayrı yaşayan aile bireylerinden birisi tarafından yapılabilir.

(3) İhbar; şikâyet ve ihbar mercilerine başka bir şahıs tarafından, olayın yazılı, sözlü veya başka bir şekilde bildirilmesi suretiyle de yapılabilir.

(4) Cumhuriyet başsavcılığı müracaat üzerine evrakın onaylı bir örneği ile aile nüfus kayıt tablosunu ihbar yazısına ekleyerek ivedilikle aile mahkemesine gönderir.

(5) Sözlü ihbarlar tutanağa geçirilir.

(6) Koruma kararı en az masrafla, en çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer aile mahkemesinden istenebilir.

Uygulanacak tedbirler

MADDE 6 - (1) Aile bireylerinden birinin aile içi şiddete maruz kaldığını kendilerinin veya Cumhuriyet Başsavcılığının bildirmesi üzerine şiddetin belgelenmesi aranmaksızın aile mahkemesi hâkimi meselenin mahiyetini göz önünde bulundurarak re'sen ikinci fıkrada sayılan tedbirlerden bir ya da birkaçına birlikte veya olayın özelliğine göre uygun göreceği benzeri başka tedbirlere de hükmedebilir.

(2) Bu tedbirler kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin;

a) Aile bireylerine karşı şiddete veya korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmamasını,

b) Müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer aile bireylerine tahsisi ile bu bireylerin birlikte ya da ayrı oturmakta olduğu eve veya işyerlerine yaklaşmamasını,

c) Aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesini,

ç) Aile bireylerini iletişim araçları ile rahatsız etmemesini,

d) Varsa silâh veya benzeri araçlarını genel kolluk kuvvetlerine teslim etmesini,

e) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanılmış olarak şiddet mağdurunun yaşamakta olduğu konuta veya işyerine gelmemesi veya bu yerlerde bu maddeleri kullanmamasını,

f) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurmasını,

içerir.

Şiddete veya korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmama tedbiri

MADDE 7 - (1) Şiddete veya korkuya yönelik söz ve davranışlarda bulunmama tedbiri; hâkim tarafından, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinin korunması amacıyla,

kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin şiddete veya korku yaratmaya yönelik söz ve davranışta bulunmaması için uyarılmasıdır.

Müşterek evin tahsisi ve eve veya işyerlerine yaklaşma tedbiri

MADDE 8 - (1) Müşterek evin tahsisi ve eve veya işyerlerine yaklaşmama tedbiri; hâkim tarafından, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinden birisinin korunması amacıyla, hükmedilen kusurlu eş veya şiddet uygulayan diğer aile bireyi hakkında, müşterek evden uzaklaştırılarak bu evin diğer aile bireylerine tahsisi ile bu bireylerin birlikte ya da ayrı oturmakta olduğu eve, işyerlerine, gerektiğinde çocukların okullarına yaklaşmaması amacıyla hükmedilen tedbirdir.

(2) Bu tedbirin uygulanması, kusurlu eş veya şiddet uygulayan diğer aile bireyinin, uzaklaştırıldığı konutun kira, elektrik, su, telefon, doğalgaz ve benzeri giderlerini karşılamaya devam etmesine engel değildir. Hâkim uzaklaştırılan kişinin bu tür yükümlülüklerinin devamına karar verebilir.

Eşyalara zarar vermeme tedbiri

MADDE 9 - (1) Eşyalara zarar vermeme tedbiri, hâkim tarafından, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinden birisinin korunması amacıyla, kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin, hakkında koruma kararı verilen aile bireylerinin eşyalarına zarar vermemesi amacıyla uyarılmasıdır.

İletişim araçları ile rahatsız etmeme tedbiri

MADDE 10 - (1) İletişim araçları ile rahatsız etmeme tedbiri; hâkim tarafından, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinin korunması amacıyla, kusurlu eş veya diğer aile bireylerinin, görsel, işitsel, yazılı, internet ve benzeri iletişim

araçları ile hakkında koruma kararı verilen aile bireylerini rahatsız etmemesi için hükmedilen tedbirdir.

Silâh veya benzeri araçların teslimi tedbiri

MADDE 11 - (1) Silâh veya benzeri araçların teslimi tedbiri; hâkim tarafından, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinden birisinin korunması amacıyla kusurlu eşe veya şiddet uygulayan diğer aile bireyine ait olan silâh veya benzeri araçların genel kolluk kuvvetlerine teslimi ve tedbir süresinin sonuna kadar adli emanete alınması amacıyla hükmedilen tedbirdir.

Alkollü veya uyuşturucu madde kullanarak konuta veya işyerine gelmeme veya bu maddeleri kullanmama tedbiri

MADDE 12 - (1) Alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanarak konuta veya işyerine gelmeme veya bu maddeleri kullanmama tedbiri; hâkim tarafından, aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinin korunması amacıyla, kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin, alkollü veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanmış olarak şiddet mağdurunun yaşamakta olduğu konuta veya işyerine gelmemesi veya bu yerlerde bu maddeleri kullanmaması amacıyla uyarılmasıdır.

Muayene ve tedavi tedbiri

MADDE 13 - (1) Muayene ve tedavi tedbiri, hâkim tarafından aile içi şiddete maruz kalan aile bireylerinden birisinin korunması için, kusurlu eşin veya diğer aile bireyinin bir sağlık kuruluşunda muayene veya tedavisinin sağlanması amacıyla hükmedilen tedbiri ifade eder.

(2) Hâkim, muayene ve tedavinin sağlanması için şiddet uygulayan kişilerin illerde İl Sağlık Müdürlüğüne, ilçelerde Sağlık Grup Başkanlığına başvurmasını kararında belirtir.

(3) Bu kişiler İl Sağlık Müdürlükleri Ruh Sağlığı Şubelerince veya Sağlık Grup Başkanlıklarınca resmî veya kendi is-

tekleri üzerine özel sağlık kurumlarına sevk edilir. İlgilinin tedaviyi sürdürüp sürdürmediği ve yapılan işlemin sonucu İl Sağlık Müdürlüğü veya Sağlık Grup Başkanlığı tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.

Tedbirlerin süresi ve yapılacak ihtar

MADDE 14 - (1) Hâkim tarafından hükmedilecek tedbirlerin yerine getirilmesi amacıyla öngörülen süre altı ayı geçemez. Bu süre tedbir kararı verilebilecek yeni bir durumun meydana gelmesi hâlinde hâkim tarafından yeniden tedbir kararı verilmesine engel değildir.

(2) Verilen kararda, hükmolunan tedbirlere aykırı davranılması hâlinde tutuklanacağı ve hakkında hapis cezasına hükmedileceği konusunda şiddet uygulayan eşe veya diğer aile bireyine ihtar da bulunulur.

(3) Koruma kararlarının duruşma yapılmaksızın dosya üzerinden, işin niteliği gereği en kısa sürede verilmesi esastır. Hâkim tarafından gerekli görülmesi durumunda taraflar dinlenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nafaka ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesi ile Diğer Usul İşlemleri

Tedbir kararının Cumhuriyet başsavcılığına iletilmesi ve yerine getirilmesi

MADDE 15 - (1) Koruma kararının bir örneği mahkemeye Cumhuriyet Başsavcılığına iletilir. Bu karar Cumhuriyet Başsavcılıklarında tutulacak olan Koruma Kararı Defterine kaydedilir.

(2) Cumhuriyet Başsavcılığı kararın uygulanmasını Genel Kolluk Kuvvetleri marifeti ile izler. Tedbir kararı içeriğine göre tarafların bulunduğu yerin bağlı olduğu kolluk kuvvetine işlem yapılmak üzere ivedilikle gönderilir. Cumhuriyet

Savcılığınca gerektiğinde koruma kararının başvuruda bulunanlar tarafından kolluğa götürülmesine olanak tanınır.

(3) Kolluğun izleme görevi, koruma kararının verildiği tarihte başlar. Kolluk kuvveti, koruma kararının içeriğine göre ilgililere bildirimde bulunur. Bu bildirim tutanak altına alınır ve karar süresince tedbirlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilir. Bu kontrol lehine koruma kararı verilen kişinin:

- a) Bulunduğu konutun haftada bir kez ziyaret edilmesini,
 - b) Birinci derece yakınları ile iletişim kurulmasını,
 - c) Komşularının bilgisine başvurulmasını,
 - ç) Oturulan yerin muhtarından bilgi alınmasını,
 - d) Bulunduğu konutun çevresinde araştırma yapılmasını,
- içerir.

(4) Yukarıda belirtilen veya başka şekilde gerçekleştirilen kontrol işlemleri sonucunda kişinin, aleyhine verilen koruma kararına uymadığının tespit edilmesi halinde bu husus tutanağa bağlanır. Bu tutanağa istinaden genel kolluk kuvvetleri tarafından resen soruşturma yapılarak evrak en kısa zamanda Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirilir.

(5) Cumhuriyet Başsavcılığı koruma kararına uymayan eş veya diğer aile bireyleri hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açar.

Nafaka

MADDE 16 - (1) Şiddet uygulayan eş veya diğer aile bireyinin, aynı zamanda ailenin geçimini sağlayan yahut katkıda bulunan kişi olması hâlinde, hâkim, bu konuda mağdurların yaşam düzeylerini dikkate alarak, daha önce Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemiş olması

koşuluyla herhangi bir talep olmasa dahi tedbir nafakasına hükmedebilir.

(2) Tedbir nafakasına ilişkin kararın bir örneği, mahkeme tarafından re'sen ilgili icra müdürlüğüne gönderilir. Nafaka ödemekle yükümlü kılınan kişinin herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile bağlantısı olması durumunda, nafaka, şiddet mağdurunun başvurusu aranmaksızın ilgilinin maaş ya da ücretinden icra müdürlüğü tarafından tahsil edilir.

Harçtan muafiyet

MADDE 17 - (1) Koruma kararı verilmesi için yapılan başvurular ve verilen kararın infazı için yapılan icraî işlemler harca tâbi değildir.

Yürürlük

MADDE 18 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Bakan yürütür.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

Anayasa Mahkemesi Kararı

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Kadınların mal ayrılığı rejiminden kaynaklanan mağduriyetine son verilmesi için Yürürlük K. 10. maddenin iptali istemini Anayasa Mahkemesi oyçokluğuyla reddetti.

"umutlar boşa çıktı..."

Bilindiği gibi 743 sayılı önceki Medeni Kanun döneminde yasal mal rejimi olarak uygulanan mal ayrılığının özellikle kadınlar yönünden hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurmuştu. Bu mağduriyet göz önünde tutularak, Anayasanın eşitlik ilkesi çerçevesinde 2002 tarih ve 4721 sayılı Medeni Kanun ile edinilmiş mallara katılma rejimine geçilmiştir. Ancak, edinilmiş mallara katılma rejiminin, MK'nın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan evlilikler için evlilik tarihinden başlayarak uygulanmamasını düzenleyen Yürürlük Kanunu 10. madde, eşlerin ayrıca bu açıdan sözleşme yapmaları koşulunu aramıştır. 2002'de mevcut olan evlilikler hakkında 2002'ye kadar mal ayrılığının, sonrası için edinilmiş mallara katılma rejiminin uygulanmasıyla hukuk güvenliği ihlâl edildiği gibi hakkaniyete aykırı uygulamaların devamına da yol açmıştır. Eşler evlilik birliği içinde aynı hukuksal konumda oldukları halde Medeni Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce ve sonra evlenen eşler farklı mal rejimine bağlı tutularak eşitlik ilkesi ihlâl edilmiştir.

Karşı oyları için Osman Paksüt, Fulya Kantarcıoğlu, Ali Güzel ile Zehra Ayla Perktaş'ın teşekkürler.

Resmi Gazete, 23 Aralık 2008 Salı

Sayı: 27089

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı: 2006/37

Karar Sayısı: 2008/141

Karar Günü: 18.9.2008

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEMELER:

1- Fatih 2. Aile Mahkemesi (Esas Sayısı:2006/37)

2- Aliğa Asliye Hukuk Mahkemesi (Aile Mahkemesi Sıfatıyla) (Esas Sayısı:2006/147)

İTİRAZLARIN KONUSU: 3. 12. 2001 günlü, 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin Anayasa'nın 2. , 10. ve 41. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I - OLAY

Bakılmakta olan davalarda itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu karısına varan Mahkemeler, iptali için başvurmuşlardır.

II - İTİRAZLARIN GEREKÇELERİ

Fatih 2. Aile Mahkemesinin başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Öğretide de kabul edildiği gibi AİLE HUKUKU sözleşme özgürlüğü ilkesinin istisnası olup gerçekten de devlet aile ilişkilerinin gerek kurulmasında, gerek sona ermesinde geniş çapta denetleme görev ve yetkisiyle donatmıştır. (TMK'nun 141 maddesine göre evliliğin geçerliliğinin ancak resmi memur önünde yapılmasıyla geçerli olması, TMK'nun 146 mad-

desine göre mutlak butlan davasını Cumhuriyet Savcısının resen açabilmesi, TMK'nun 146 ve 161 maddelerine göre evlenmenin iptali veya boşanmanın ancak mahkeme kararıyla mümkün olması. . . gibi). Diğer özel hukuk ilişkilerinden farklı olarak aile hukukunda yasal düzenlemelerle devlete müdahale hak ve yetkilerinin verilmesinin nedeni "kamu yararı" ve "kamu düzeni" faraziyesidir. Ayrıca 4722 sayılı yasanın 1. maddesinin 3. fıkrası 4721 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra gerçekleşen olaylara yeni yasanın uygulanacağını belirlemiştir.

Bağlayıcı üst norm niteliğindeki 1982 Anayasasının 2. maddesi T. C. Devletini tanımlarken "sosyal hukuk devleti" niteliğine vurgu yapmış, 10. maddesi ise "herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefe inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşit olduğu" ilkesini getirmiş; 41. maddesi "Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır, devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri alır" düzenlemesiyle toplumsal yaşamdaki konumu gereği Aile Hukuku ile ilgili özel düzenleme ile devlete sorumluluklar yüklemiştir. Ayrıca Anayasanın 90. maddesi ile İç Hukuk haline gelen gerek İnsan Hakları Evrensel Beyanname, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesindeki hükümlerle eşitlik ilkesi evrensel bir ilke olarak vurgulanmıştır.

Aile Hukukunun ülkemizdeki tarihsel gelişimine baktığımızda 743 sayılı Türk Kanun Medenisinin Aile Hukuku ile ilgili 31. madde ile başlayan 2. kitabındaki düzenlemeler (kocanın evlilik birliğinin başkanı olması, ortak konutu seçmenin kocaya ait olması, velayetin yürütülmesinde eşlerin anlaşamamaları halinde kocanın oyuna üstünlük tanınması, kadının koca lehine borç edinmesinin hakiminin onayına bağlanmış olması. . . gibi) zaman içerisinde toplumun farklı kesimlerince eleştirilmiş; çağdaş dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşanan sosyal yaşamdaki değişimlere bağlı olarak yukarıda bahsi geçen temel düzenlemeler doğrultusunda 4721 sayılı Türk

Medeni Kanunu toplumun geniş desteği ile mecliste onaylanarak 01. 01. 2002 tarihinde yürürlüğe girdiğini görürüz. Yeni Medeni Kanunu incelendiğinde köklü değişikliklerin yaşanan gelişmeler ve eşitlik ilkesi doğrultusunda Aile Hukuku alanında yapıldığı görülür. Bu temel değişikliklerden bir tanesi de Türk Medeni Kanunu 202 ve devam eden maddeleri ile getirilen "paylaşımlı mal rejimidir".

Ancak; bu değişiklik yapılırken Türk Medeni Kanunu 10. maddesi ile devam eden evliliklerde eşlere bir yıl içerisinde başka bir mal rejimini seçmedikleri takdirde 01. 01. 2002 tarihinden itibaren yasal mal rejimi olan "paylaşımlı mal rejimine" tabi olacakları hükmü getirilmiştir. Yukarıda anlatıldığı gibi 4721 sayılı yasanın 202. maddesiyle getirilen paylaşımlı mal rejimi İlkesi 743 sayılı TKM. 170. madde ile düzenlenen "Mal Ayrılığı Rejiminin" eşitlik ilkesini zedelediği düşüncesiyle getirilmiştir. Yasa koyucunun iradesi bu düzenleme ile bir eşitsizliği ortadan kaldırmaktır. 4722 sayılı yasanın 10. maddesi ile devam eden evliliklerde mal rejimi tasfiyesi âdeta ikiye bölünerek 01. 01. 2002 tarihinden önce edinilen mallar için mal ayrılığı rejiminin, bu tarihten sonraki dönem için paylaşımlı mal rejiminin uygulanacağı ilkesi getirilerek tasfiye sürecinde Anayasanın 10. maddesi ile belirlenen eşitlik ilkesine aykırı davranıldığı gibi adeta iki ayrı hukuk kuralının uygulanması yolunu da açmıştır.

Tüm bu bilgiler ışığında davacı yanın 4722 sayılı yasanın 10. maddesindeki düzenlemenin Anayasaya aykırılığı nedeniyle iptali istemi mahkememizce de ciddi görülerek 1982 Anayasası 152. maddesi ile 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasanın 28. maddesi gereği değerlendirilmesi için Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar vermek gerekmiştir. "

Aliağa Asliye Hukuk Mahkemesinin başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"4721 sayılı Türk Medeni kanunu köklü değişiklikler getirerek 01/01/2002 tarihinde yürürlüğe girmiş, 202 ve devam eden maddeler ile paylaşımli mal rejimi, yasal mal rejimi olarak kabul edilmiştir.

4722 sayılı yasanın 10. maddesi ile bir yıllık süre içerisinde başka bir mal rejimi seçilmediği takdirde bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimi seçmiş sayılacakları kuralı getirilerek, devam eden evliliklerde, 01/01/2002 tarihinden önce edinilen mallar için mal ayrılığı rejimi, bu tarihten sonra edinilen mallar için paylaşımli mal rejimi uygulaması gibi iki ayrı durum ortaya çıkacağından ve Türk toplumunun temeli olan ailede çatlaklar oluşturabileceğinden, Anayasamızın Hukuk Devleti İlkesi ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi iç hukukta uygulanması gerekecek AİHS sözleşmesi ve bildirgesine de aykırı olabileceği ciddi kanısına varılmıştır. Bu nedenlerle 4722 sayılı yasanın 10. maddesi ile ilgili anayasaya aykırılık itirazının, Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar vermek gerekmiştir."

III - YASA METİNLERİ

A - İtiraz Konusu Yasa Kuralı

3.12.2001 günlü, 4722 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesi şöyledir:

"Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan boşanma veya iptal davaları sonuçlanıncaya kadar eşler arasında tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Dava boşanma veya iptal kararıyla sonuçlanırsa, bu mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümler uygulanır. Davanın redle sonuçlanması hâlinde eşler, kararın kesinleşmesini izleyen bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, Kanunun yürürlük tarihinden geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Şu kadar ki eşler, yukarıdaki fıkralarda öngörülen bir yıllık süre içinde mal rejimi sözleşmesiyle yasal mal rejiminin evlenme tarihinden geçerli olacağını kabul edebilirler.

Yukarıdaki hükümler uyarınca mal birliği veya mal ortaklığı rejiminin yasal mal rejimine dönüşmesi hâlinde, Türk Kanunu Medenîsinin ilgili mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümleri uygulanır. "

B - Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararlarında Anayasa'nın 2. , 10. ve 41. maddelerine dayanılmıştır.

IV - İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, E. 2006/37 sayılı dosyada 22. 3. 2006 gününde, E. 2006/147 sayılı dosyada ise 3. 11. 2006 gününde Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Ali-feyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla yapılan ilk inceleme toplantılarında, öncelikle uygulanacak kural konusu üzerinde durulmuştur.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava

sebebiyle uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa, bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yönteminde açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları ise, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz etki yapacak nitelikteki kurallardır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkemeler, açılmış olan davalarda tarafların 1. 1. 2002 tarihinden sonra mal edinmeleri durumunda, edinilen bu malların tasfiyesinde uygulanacak mal rejimini 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasını uygulayarak belirleyeceklerdir. 4722 sayılı Yasa'nın ikinci fıkrası, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan boşanma veya iptal davaları sonuçlanıncaya kadar eşler arasında geçerli olacak mal rejimine; üçüncü fıkrası, eşlerin mal rejimi sözleşmesi yaparak, mal rejiminin evlenme tarihinden itibaren geçerli olacağını kabul edebileceklerine; dördüncü fıkrası ise 4722 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca mal birliği ve mal ortaklığı rejiminin yasal mal rejimine dönüşmesi halinde Türk Kanunu Medenisi'nin ilgili mal rejiminin sona ermesiyle ilgili hükümlerinin uygulanacağına ilişkin düzenlemeler içermektedir. Buna göre 3. 12. 2001 günlü, 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemelerin bakmakta olduğu davalarda uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkralara ilişkin başvuruların Mahkemelerin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE; dosyalarda eksiklik bulunmadığından aynı Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasının esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V - BİRLEŞTİRME KARARI

3. 12. 2001 günlü, 4722 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin E. 2006/147 sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E. 2006/37 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin E. 2006/37 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 18. 9. 2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI - ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararları ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararlarında, diğer özel hukuk ilişkilerinden farklı olarak aile hukukunda, kamu yararı ve kamu düzeni faraziyelerine dayanılarak, devlete aile ilişkilerinin kurulması ve sona ermesinde geniş çapta denetleme görev ve yetkisi verildiği, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yer alan yasal mal rejimi ile ilgili hükümlerin, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği 1. 1. 2002 tarihinden önce kurulan evliliklerde de evlenme tarihinden itibaren uygulanması gerektiği, oysa itiraza konu kuralın 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan evliliklerde, eşlerin Kanun'un öngördüğü bir yıllık süre içinde başka bir mal rejimi seçmemeleri halinde bu tarihten itibaren yasal mal rejimine ilişkin hükümlerin uygulanmasını öngörerek iki farklı mal rejiminin uygulanmasına yol açtığı, bu durumun da Anayasa'nın 2. , 10. ve 41. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Mal rejimi, eşlerin evlilik birliğinden önce ve/veya evlilik birliği devam ederken sahip oldukları mal varlıkları üzerindeki hak ve yükümlülüklerini, sorumluluklarını ve sona erme halinde mal varlığı değerlerinin akıbetini düzenleyen kurallar

bütünüdür. 4722 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasıyla 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1. 1. 2002 tarihinden önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi gereğince tabi oldukları mal ayrılığı, mal birliği veya mal ortaklığı rejiminin devam edeceği, eşlerin Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenen mal ayrılığı, paylaşmalı mal ayrılığı veya mal ortaklığı rejimlerinden birini seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimi olan edinilmiş mallara katılma rejimini seçmiş sayılacakları hükme bağlanmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

"Hukuk güvenliği ilkesi", hukuk devletinde uyulması zorunlu olan temel ilkelerden birini oluşturmaktadır. Anayasada öngörülen temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının ve insan haklarının yaşama egemen kılınmasının önkoşulu olan hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Hukuk devletinin gereği olan hukuk güvenliğini sağlama yükümlülüğü, kural olarak yasaların geriye yürütülmemesini gerekli kılar. "Yasaların geriye yürütmezliği ilkesi" uyarınca yasalar, kamu yararı ve kamu düzeninin gerektirmesi, kazanılmış hakların korunması, mali hakların iyileştirilmesi gibi ayrıkısı durumlar dışında ilke olarak yürürlük tarihlerinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarı-

lırlar. Yürürlüğe giren yasaların geçmişe ve kesin nitelik kazanmış hukuksal durumlara etkili olmaması hukukun genel ilkelerindedir.

Yasa koyucu, yasaların geriye yürümezliği ilkesi gereğince, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yer alan yasal mal rejimine ilişkin hükümlerin Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarih olan 1. 1. 2002 tarihinden sonra uygulanacağını kabul etmiş, ancak, toplumun; dünya görüşü, evlilik ve parasal konulardaki düşünceleri, evlilikten beklentileri, ihtiyaç ve arzuları birbirinden tamamen farklı olan bireylerden ve bu bireylerin oluşturduğu değişik aile tiplerinden meydana geldiğini, yasal mal rejimi olarak öngörülecek tek bir mal rejiminin bütün aile tiplerinin ihtiyaçlarına cevap veremeyeceğini de göz önünde bulundurarak, eşlere 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıllık süre içinde mal rejimi sözleşmesiyle yasal mal rejiminin evlenme tarihinden geçerli olacağını kabul etme konusunda seçimlik bir hak tanımış ve bu şekilde Yasa'nın geçmişe etkili olarak yürütülmemesinden doğabilecek sakıncaları giderme yolunu tercih etmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda yasa koyucunun takdir hakkını 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yer alan yasal mal rejimine ilişkin hükümlerin geçmişe yürümeyi gerektirecek ayrık durumlar dışında geçmişe etkili olarak uygulanmaması yönünde kullanmasının hukuk devletine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 10. maddesinde "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*" denilerek eşitlik ilkesine yer verilmiş, ayrıca

Anayasa'nın 41. maddesinin birinci fıkrasında ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ve eşler arasında eşitliğe dayandığı belirtilerek eşitlik ilkesinin eşler arasında da geçerli olduğu vurgulanmıştır. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Yasaların ve yasalarla getirilen kuralların genel olması, hukuk devleti ve yasa önünde eşitlik ilkelerinin bir sonucudur. Yasaların genelliğinden anlaşılan, belli kişileri hedef almayan, özel bir durumu gözetmeyen, önceden saptanıp soyut biçimde herkese uygulanabilecek kurallar içermesidir. Buna göre yasa kurallarının her şeyden önce genel nitelikte olması, herkes için objektif hukuki durumlar yaratması ve aynı hukuksal durumda bulunan kişilere ayırım gözetilmeksizin uygulanabilir olması gerekir. Bu anlamda itiraza konu kuralla Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında ayırım yapan bir düzenleme getirilmediği, her iki eşe de eşit haklar tanınarak objektif hukuki durumlar yaratıldığı görülmektedir.

Bu nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2. , 10. , ve 41. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VII - SONUÇ

3.12.2001 günlü, 4722 sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCI-

OĞLU, Ali GÜZEL ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 18.9.2008 gününde karar verildi.

Başkan Haşim KILIÇ
Üye Sacit ADALI
Üye Cafer ŞAT
Üye Ali GÜZEL
Üye Serdar ÖZGÜLDÜR
Üye Zehra Ayla PERKTAŞ

Başkanvekili Osman PAKSÜT
Üye Fulya KANTARCIOĞLU
Üye A. Necmi ÖZLER
Üye Fettah OTO
Üye Serruh KALELİ

KARŞIOY GEREKÇESİ

3.12.2001 günlü 4722 sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin itiraz konusu ilk fıkrasında "Türk Medeni Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar" denilmektedir.

1.1.2002 gününde yürürlüğe giren 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile edinilmiş mallara katılma (md. 218-241), mal ayrılığı (md. 242-243), paylaşmalı mal ayrılığı (md. 244-255), mal ortaklığı biçiminde dört tür mal rejimine yer verilmiş, yasal mal rejimi olarak da (md. 202) "edinilmiş mallara katılma" rejimi kabul edilmiştir. Buna göre, eşler, mal rejimi sözleşmesiyle Kanun'da belirlenen diğer rejimlerden birini kabul etmedikçe edinilmiş mallara katılma rejimine bağlı tutulacaklardır. Edinilmiş mallara katılma rejimi, evlendikten sonra edinilen malların paylaşılması esasına dayanmaktadır. Mal ayrılığı rejiminde olduğu gibi, bu rejimde de evlilik süresince eşlerden her biri evlenmeden önce ve sonra sahip olduğu

kişisel ve edinilmiş malların maliki olmaya devam etmekte, müşt erek mallar üzerinde paylı mülkiyet bulunmakta ancak, aksine anlaşma olmadıkça, eşlerden biri diğ erinin rızası olmadan paylı mülkiyet konusu maldaki payı üzerinde tasarrufta bulunamamaktadır (md. 222-223). Mal rejimi sona erdiğ inde ise, her bir eş in kişisel malları ile evlendikten sonra edindiği mallar ayrılmaktadır (md. 228). 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin yasal rejim olarak kabul ettiğ i mal ayrılığ ı rejimi ise (md. 186-190) eşlerin her birinin tüm mallarının, mülkiyet, idare ve intifa haklarının muhafazası esasına dayanmaktadır.

4721 sayılı Yasa'nın gerekçesinde, eşler arasında edinilmiş mallara katılma rejiminin yasal mal rejimi olarak benimsenmesi konusunda, "uygulamada hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurduğ u gözden kaçırılmayarak ölkemizde geçerli olan "mal ayrılığ ı" rejiminin değ iştirilmesi cihetine gidilerek bunun yerine Tasarı'da "Edinilmiş Mallara Katılma" rejimi yasal rejim olarak kabul edilmiştir" görüşüne yer verilmiştir. Gerekçede belirtilen, önceki medeni yasa döneminde ortaya çıkan hakkaniyete aykırı sonuçların, ölkemizde evlilik birliğ i içinde edinilen malların, büyük ölçüde erkeğ in üzerine kayıtlı olmasından kaynaklandığ ı bir gerçektir. Özellikle kadınlar yönünden olumsuz sonuçlara yol açan bu durumun sona erdirilmesini gözeterek yasa koyucu, Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarı'sının 10. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında benimsediğ i "Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiğ i tarihten önce mal rejimi sözleşmesi yapmamış olan eşler, Kanun'un yürürlüğe girdiğ i tarihten başlayarak altı ay içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, evlenme tarihinden geçerli olmak üzere, yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar; Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce mal birliğ i rejimini seçmiş olan eşler, altı ay içinde başka bir mal rejimini seçmedikleri takdirde kendiliğ inden yasal mal rejimine tabi olurlar" biçimindeki düzenleme ile 4721 sayılı Yasa'da yasal mal rejimi kabul edilen "eşler arasında edinilmiş mallara katılma rejiminin, uygulanmasını kural olarak evlenme tarihinden başlatmıştır. Böylece eski sistemin neden olduğ u adaletsizliklerin zaman

kaybetmeden giderilmesi amaçlanmıştır. Oysa, dava konusu kural ile Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında kural olarak eski mal rejiminin devam etmesi, yeni mal rejiminin ise aksi, Yasa'nun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde kararlaştırılmadığı takdirde bu tarihten geçerli olması kabul edilmiştir. Bu düzenleme biçiminin, yeni medeni yasanın yürürlüğe girdiği 1. 1. 2002 tarihinde devam etmekte olan evlilikler yönünden, bu tarihten öncesi ve sonrası olmak üzere iki farklı mal rejiminin uygulanmasına yol açacağı bu durumun yaratacağı karmaşadan ise kamu düzeninin ve aile birliğinin olumsuz etkileneceği açıktır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, öncelikle insan haklarına dayandığından bu hakları koruyup, geliştirme yükümlülüğü altındadır. Bu bağlamda kişilerin hukuk güvenliklerinin sağlanması, adaletsiz ve eşitliğe aykırı uygulamalardan kaçınılması hukuk devleti olmanın gereğidir.

Anayasa'nın 10. maddesinin ilk fıkrasında "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin Kanun önünde eşittir" denilerek hukuksal eşitlik tanımlandıktan sonra bununla yetinilmeyerek Anayasa hukukundaki çağdaş gelişmeler doğrultusunda ikinci fıkrada, kadınlar ve erkeklerin eşit haklara sahip oldukları; devletin, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlü bulunduğu vurgulanmıştır.

743 sayılı Yasa döneminde yasal mal rejimi olarak uygulanan mal ayrılığının özellikle kadınlar yönünden doğurduğu hakkaniyete aykırı sonuçlar gözetilerek Anayasa'nın 10. maddesinin ikinci fıkrasının getirdiği yükümlülük çerçevesinde 4721 sayılı Yasa ile edinilmiş mallara katılma rejimine geçilmiştir. Ancak, söz konusu mal rejiminin, Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihte devam etmekte olan evlilikler için aksi kararlaştırılmadıkça bu tarihten geçerli olarak uygulanacağını öngören itiraz konusu kuralla hukuk güvenliği ihlâl edildiği gibi hakkaniyete aykırı uygulamaların devamına da olanak

sağlanmıştır. Ayrıca eşler evlilik birliği içinde aynı hukuksal konumda oldukları halde Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten önce ve sonra evlenen eşler farklı mal rejimine bağlı tutularak eşitlik ilkesi ihlâl edilmiştir.

Öte yandan, yeni medeni yasa yürürlüğe girdiği tarihte evlilik birliği devam etmekte olan eşlerin kişisel hakka dönüşmüş bir hakları bulunmadığından önceki yasa dönemindeki hukuksal durumları kazanılmış hak oluşturmaz; başka bir anlatımla ortada kazanılmış bir hak bulunmadığından bunlar yönünden yasaların geçmişe yürütülmesi, hukuk güvenliği ve kazanılmış hakların korunması ilkeleriyle açıklanamaz. Kişisel hakka dönüşmemiş hukuksal durumlar, yasaların genel ve eşit uygulanmasının bir sonucu olarak yeni yasal düzenlemenin kapsamına girerler. Bu nedenle yasa koyucu tarafından hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurduğu kabul edilen bir kuralın, müktesep hakların korunmasından söz edilerek belirli bir dönem için de olsa yürürlüğünü sürdürmesine olanak sağlanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kuralın iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

**Başkanvekili Osman Alifeyyaz
PAKSÜT**

Üye Ali GÜZEL

Üye Fulya KANTARCIÖĞLU

Üye Zehra Ayla PERKTAŞ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

TÜBAKKOM Yönergesi

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ KADIN HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)
YÖNERGESİ**

KURULUŞ : Madde:1- Türkiye Barolar Birliğine bağlı ve yönergede düzenlenen hükümler çerçevesinde çalışmak üzere Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) kurulmuştur.

AMAÇ : Madde:2- Komisyonun amacı:

- A- Ulusal ve Uluslararası mevzuatta kadının insan haklarına ilişkin düzenlemelerin yaşama geçirilmesi, eşit ve adil uygulanmasının sağlanması,
- B- Evrensel hukuk ölçüğünde adalet ve eşitlik prensibine aykırı mevcut düzenlemeleri ve uygulamaları değiştirecek çözüm önerilerinin saptanması ve savunulması,
- C- Kadınların haklarını öğrenmeleri ve kullanmalarını sağlamaya yönelik eğitim çalışmaları yapılması ve gönüllü danışmanlık hizmeti verilmesi,
- D- Kadının insan hakları mücadelesine kamuoyu desteği sağlamak amacıyla TÜBAKKOM aracılığıyla baroların kadın hakları kurulları / komisyonları ile ortak eylem planlarının oluşturulup, uygulamaya konulması,
- E- Baroların kadın hukuku kurulları / komisyonları arasında koordinasyon, işbirliği ve dayanışmanın sağlanması doğrultusunda yapılacak çalışmaların yapılması,
- F- Mesleki anlamda kurumsal ve uygulamaya yönelik yayınlar yapılmasıdır.

EŞGÜDÜM SORUMLUSU : Madde:3- Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, kendi içinden belirlediği üyeyi, toplantılara katılmak ve TÜBAKKOM ile Yönetim Kurulu arasındaki eşgüdümü sağlamak amacıyla eşgüdüm sorumlusu olarak görevlendirir.

ORGANLARI : Madde:4- Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuk Komisyonu organları:

- a) Genel Kurul.
- b) Yürütme Kurulu.
- c) Dönem Sözcüsü.

A) GENEL KURUL: Madde:5- Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu Genel (Üye) Kurulu, Kadın Hukuku Komisyonu / kurulu kurmuş, TÜBAKKOM'a üye olmuş baroların kadın komisyonu/kurullarından seçilecek birer üyenin dışında, avukat sayısı beşbinin üzerindeki baroların, sonraki her beşbin üye için ayrıca birer üyenin katılımı ile oluşur. İki yılda bir Mayıs ayında toplanır.

GÖREVI : Madde:6- Genel kurulun görevi, komisyonun bir sonraki dönem sözcüsü ile yürütme kurulunu seçmek, çalışmaların projelendirilmesini onaylamak, öneriler getirmek, çalışma raporlarına üye olmak, faaliyet raporu ile Türkiye Barolar Birliği bütçesinden yapılan harcamaları karara bağlamaktır.

B) YÜRÜTME KURULU: Madde:7- Yürütme kurulu, eşgüdüm sorumlusu, dönem sözcüsü, genel üye toplantısının salt çoğunluğunun kendi içinden seçeceği yedi coğrafi bölgeden birer baronun kadın hukuku komisyonunun/kurulunun temsilcisi 7 üye ile Ankara, İstanbul ve İzmir barolarının kadın hukuku komisyonun/kurulunun birer temsilcilerinden oluşur. Görev süresi iki yıldır. Yürütme kurulu, en az, üç ayda bir kez toplanır.

TÜBAKKOM

Toplantı yeter sayısı, üye tam sayısının yansı, karar yeter sayısı ise toplantı salt çoğunluğudur. Oyların eşitliği halinde dönem sözcüsünün oyu iki oy sayılır. Kararlar, toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Ozurlu olmadan üst üste üç toplantıya katılmayan Yürütme Kurulu Üyesinin üyeliği Yürütme Kurulu kararı ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun onayı ile düşer.

GÖREVİ VE YETKİSİ: Madde:8- Yürütme kurulunun görev ve yetkileri:

- Komisyunun gerekli gördüğü çalışma programını yapmak ve yürütmek
- Komisyunun çalışma alanı guruplarını oluşturmak,
- Çalışma alanı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun vereceği işleri yürütmek,
- Gerekli görülen hallerde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun onayını alarak yayınlar yapmak.

C) DÖNEM SÖZCÜSÜ : Madde:9- İki yılda bir mayıs ayında yapılan genel kurul toplantısında aday olan üye baroların kadın hukuku kurulları/komisyunları temsilcileri arasından gizli oyla seçilir. Görevi bir sonraki genel kurula kadar devam eder. Prensipte olarak tüm baroların bir dönem, dönem sözcülüğü yapması esastır. Bu nedenle, daha önce dönem sözcülüğü yapmamış barolardan aday bulunmaması halinde yeniden aday olabilirler.

GÖREV VE YETKİSİ : Madde:10- Dönem sözcüsünün görev ve yetkileri:

- Komisyonu temsil etmek,
- Yürütme kuruluna ve genel üye toplantısına başkanlık etmek,
- Komisyunun amacına göre tüm etkinliklerin ve çalışmaların hazırlanması ve yürütülmesini düzenlemek,
- İki yılda bir yapılacak genel kurul toplantısı, yürütme kurulu ve genel üye toplantılarının gündemini hazırlamak ve toplantıların yapılacağı il barolarının kurulları ile toplantı programını hazırlamak ve toplantıyı düzenlemek, Genel Kurula katılanların listesi ile toplantı tutanaklarını toplantıdan sonra Türkiye Barolar Birliğine göndermek.
- Gerek gördüğünde organları olağanüstü toplantıya çağırmak.

MALİ HÜKÜMLER

KOMİSYONUN GELİR

VE GİDERLERİ : Madde:11- Komisyonun yürütme kurulu, genel üye toplantısı ve genel kurul toplantılarına katılan üyelerin giderleri kendi barolarınca karşılanır. Türkiye Barolar Birliği merkezindeki çalışmaların TBB sağlar. Yayın giderlerini ve tebligat giderlerini Türkiye Barolar Birliği karşılar. Harcamalar üzerinde Türkiye Barolar Birliği denetleme yapabilir.

SON HÜKÜMLER

Madde:12- Bu yönerge hükümleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca yürütülür.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)

Basında TÜBAKKOM

Tutuklanma İstemi Reddedildi Ama Yeniden Rapor İstendi

17 Aralık 2008

Nail Kahraman / Erdoğan Paçin /

Emre Koşak / DHA

14 yaşındaki B. Ç.'ye 'cinsel istismarda bulunmaktan' yargılanan Vakit Gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'in tekrar tutuklanması istemini reddeden mahkeme, B. Ç. 'nin yeniden muayene edilmesine karar verdi.

Hüseyin Üzmez'in Bursa 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde üçüncü kez hakim karşısına çıktığı duruşma, dün saat 10. 45'te başladı ve ilk kez görüntülü ve sesli olarak kayıt altına alındı. Atatürkçü Kadın Dernekleri'nin 1000 imza ile davaya müdahil olmak istediği duruşmayı, Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) Dönem Sözcüsü Mersin Baro Başkanı Harika Levent, Mersin Barosu'ndan 11, Çanakkale Barosu'ndan 2 ve Bursa Barosu'ndan çok sayıda avukat cübbeleriyle 'gözlemci' olarak izledi. Mahkeme davaya müdahil olmak isteyen Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü ve Bursa Barosu'nun taleplerini kabul etti.

Tutuksuz sanık Hüseyin Üzmez'in söz almadığı duruşmada savunma yapan avukatı Emir Ali Kav, İstanbul Adli Tıp Kurumu 6'ncı İhtisas Dairesi'nin hazırladığı raporun net olduğunu belirtti. Avukat, heyette çocuk psikoloğunun bulunmamasının gerekçe gösterilemeyeceğini iddia edtti. Mahkeme heyeti, avukatların yaptığı konuşmaların ardından duruşmayı 10 Şubat 2009'a ertelerken, İstanbul Adli Tıp Kurumu 6'ncı İhtisas Dairesi'nin verdiği raporun 'yok' sayılıp, mağdur B. Ç. 'nin İstanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'nda yeniden muayene edilmesine de karar verdi. Üzmez'in tutuklanma talebini reddeden mahkeme heyeti, B. Ç. için istenilen kayyum kararının incelenmesini, sanıklar hakkında 'alıkoymak' suçundan ek iddianame hazırlanıp hazırlanmaması için Bursa Cumhuriyet Savcılığı'na yazı yazılmasına karar verdi.

MİLLİYET

Üzmez'de rapor molası

SERHAT OĞUZ Bursa

Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'in "çocuğun cinsel istismarı" suçundan yargılandığı davada, mağdur çocuk B. Ç'nin, hakkında yeniden rapor düzenlenmesi için Adli Tıp Genel Kurulu'na gönderilmesine karar verildi. Üzmez ve aynı davada yargılanan B. Ç'nin annesi Livaze Ç. hakkındaki tutuklama talebi mahkeme heyeti tarafından reddedildi

Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın dünkü duruşması, kadın hukukçuların ve sivil toplum kuruluşlarının akırına uğradı. 14 yaşındaki B. Ç. 'nin mağdur olmasına ve Hüseyin Üzmez'in tutuksuz yargılanmasına tepki gösteren Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) üyesi yaklaşık 30 kadın avukat ve Atatürkçü Kadınlar Derneği (ATAK) üyeleri, müdahil ve gözlemci olmak üzere duruşmaya katıldı. Geçen duruşmada tutuksuz yargılanmasına karar verilen Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez (76) ise, duruşmadan yaklaşık 1 saat önce avukatlarıyla birlikte adliyeye geldi. Üzmez, gazetecilerin ısrarlı sorularına, yanıt vermeden salona girerken, duruşma saatini avukatlara ayrılan özel bölümde bekledi. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun koruması altında bulunan B. Ç. ise bu kez mahkemeye getirilmedi. Aynı davada yargılanan B. Ç. 'nin annesi Livaze Ç. ve babası Bekir Ç. ise adliye koridorunda tedirgin bir şekilde duruşma saatini beklediler.

Müdahillik Taleplerine Ret

Mahkeme Başkanı Kadir Ünal, TÜBAKKOM, ATAK ve duruşmada bulunmayan CHP Milletvekili Canan Aratman'ın müdahillik taleplerini reddederken, Bursa Barosu adına B. Ç. 'nin avukatlığı üstlenen Nevin Cambaz, üyeleri arasında çocuk psikiyatri uzmanı bulunmadığı için 6. İhtisas Kurulu'nun tepki çeken raporunun yok hükmünde sayılmasını istedi.

Mahkeme heyeti bu talep üzerine, bu kez Adli Tıp Genel Kurulu'ndan rapor istenmesine karar verdi. Sarık durumundaki anne Livaze Ç. 'nin velayet hakkının kısıtlanması ve B. Ç. 'ye kayyum atanması talebinin de bir sonraki duruşmaya kadar değerlendirilmesine karar veren mahkeme heyeti, Uludağ Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin, B. Ç. 'nin mağdur olmaması için duruşmalara yayın yasağı konması talebini reddetti.

Tutuksuz Yargılamaya Devam

Hâkim, duruşmayı 10 Şubat tarihine ertelerken, geçen duruşmada tahliye edilen Hüseyin Üzmez ve Livaze Ç. 'nin bir sonraki celseye katılmaması halinde yakalama müzekkeresi çıkarılmasını kararlaştırdı. Ünal, Üzmez ve Livaze Ç. 'ye duruşma sonunda tekrar seslenerek, bir sonraki celsede muhakkak hazır bulunmaları uyarısında bulundu. B. Ç. 'nin avukatı Cambaz'ın "Üzmez'in suçunun TCK'nın 109. maddesinde tarif edilen alıkoyma suçunu da içerdiği" iddiası üzerine, bir sonraki celsede Üzmez aleyhine ek iddianame hazırlanabileceği belirtildi. Mahkeme heyeti, B. Ç. 'nin Bursa Devlet Hastanesi'nden istenen ve "şahsın genel görünümüne ve beden yapısına göre yaşının nüfus kaydına uygun olduğunu" bildiren raporun mahkemeye ulaştığını söyledi.

Notlar

Anneye 'Nasılsın?' Diye Sordu

- Hüseyin Üzmez, duruşma saatini avukatlara ayrılan bölümde oturarak beklerken, mübaşir Üzmez'in bu bölümden çıkmasını sert bir dille talep edince gerginlik çıktı. Üzmez'in avukatları "O halde salonda bekleyelim" derken, Üzmez, "Bende kemik erimesi var, dışarıda bekleyemem" dedi. Üzmez, salondan çıkmasa da, duruşmayı ayakta beklemek zorunda kaldı.

- Üzmez, bekleme salonunda, aleyhine müdahil olmak için gelen kadın avukatlarla yan yana oturdu.

- Üzmez, duruşma salonunun sanık sandalyesinde yan yana oturduğu Livaze Ç. 'ye eğilerek "Nasılsın?" diyerek hatırını sordu. Üzmez, duruşma başlamadan sessizce dua okudu.

- Üzmez, duruşma sonrasında da vicdanının rahat olduğunu söyledi.

- Duruşmaya avukatlarıyla birlikte ön kapıdan giren Üzmez, mahkeme sonrası yine avukatlarıyla bu kez adliyenin arka kapısından çıktı. Kendisine yöneltilen soruları yanıtsız bırakan Üzmez, sadece "Allah birdir" dedi. Üzmez daha sonra otomobile binerek uzaklaştı.

- Savcı Abdüllatif Yüksel, Uludağ Üniversitesi'nden gelen yayın yasağı talebinin reddedilmesini isterken, gerekçe olarak, "Kamuoyunun gündemine giren bu mahkemede, karar aşamasının kamuoyundan gizlenmesinin mahkemeye gölge düşüreceğini" gösterdi.

B. Ç. 'nin Annesi: Şikâyetçi değilim

Basın mensuplarının yoğun ilgisinden kaçan Livaze Ç. ve Bekir Ç., duruşma öncesi ve sonrası Milliyet'e konuştu. Kızının yurtta kalmasını istemeyen Livaze Ç. , "Kızımı çok özledim. Onu bir şekilde almak istiyorum. Ama nasıl yapacağımı, nereye başvuracağımı bilmiyorum" diyerek gözyaşı döktü.

Bekir Ç. ise, İnegöl'den Ankara'ya taşınmalarının, bulunduğu yeni iş nedeniyle olduğunu söyledi. Bekir Ç. , eşinin ruhsal durumunun çok kötü olduğunu, sözlerinin yanlış aktarıldığını da söyledi.

Livaze Ç. , çıkışta gazetecilerin "Duruşmada gözyaşlarınızı tutamadığınız gözlemlendi. Neden?" sorusu üzerine de "Sadece kızım için ağladım. Mahkemem sonuçlanana kadar konuşmak istemiyorum. Kimseden şikâyetçi değilim" dedi.

*Türkiye Barolar Birliği
Kadın Hukuku Komisyonu üyesi
yaklaşık 30 kadın avukat ve
Atatürkçü Kadınlar Derneği üyeleri,
müdahil ve gözlemci olmak üzere duruşmaya katıldı.*

Adliyeye böyle geldi

Adli Tıp Raporu Çöpe

Mahkemeden Vakit yazarı için kötü haber

Vakit Yazarı Hüseyin Üzmez çocuk tacizinden dün yine yargı karşısına çıktı. Mahkeme Üzmez'i kurtaran Adli Tıp raporunu 'yok' saydı. B. Ç. için kararı Adli Tıp Genel Kurulu verecek.

Bursa'nın Mudanya İlçesi'nde 14 yaşındaki B. Ç. 'ye 'cinsel istismarda bulunduğu' suçlamasıyla tutuklanan, 28 Ekim'deki ikinci duruşmada 6 ay tutuklu kaldığı cezaevinden tahliye edilen Vakit Gazetesi yazarı 76 yaşındaki Hüseyin Üzmez'in yeniden tutuklanması istemi mahkeme tarafından kabul edilmedi. Mahkeme, İstanbul Adli Tıp Kurumu 6'ncı İhtisas Dairesi'nin B. Ç. ile ilgili jet hızıyla verdiği ve kamuoyunda tartışmalara neden olan raporun 'yok' sayılıp, B. Ç. 'nin İstanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'nda yeniden muayene edilmesine karar verdi. Mahkeme davaya müdahil olmak isteyen Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü ve Bursa Barosu'nun taleplerini de kabul etti.

Hüseyin Üzmez'in Bursa 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde üçüncü kez hakim karşısına çıktığı duruşma, saat 10. 45'te başladı. Duruşmaya, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından koruma altına alınan B. Ç. katılmadı.

Tutuklama Talebine Ret

B. Ç. 'ye Bursa Barosu tarafından tahsis edilen avukatı Nevin Cambaz ile babası Bekir Ç. 'nin hazır bulunduğu yargılamada, hakkında 25 yıla kadar hapis cezası istenen tutuksuz sanık Hüseyin Üzmez avukatlarıyla B. Ç. 'nin Ankara'ya yerleşen annesi tutuksuz sanık Livaze Ç. de katıldı.

Avukat Nevin Cambaz, İstanbul Adli Tıp Kurumu 6'ncı İhtisas Dairesi'nin hazırladığı raporun 'yok' olarak kabul edilmesini de talep etti. Mahkeme heyeti, avukatların yaptığı konuşmaların ardından duruşmayı 10 Şubat 2009 tarihine ertelerken, Hüseyin Üzmez'in tutuklanma talebini reddetti.

"ALLAH BİRDİR" DEDİ, KONUŞMADI

Duruşmaya avukatlarıyla birlikte ön kapıdan giren Hüseyin Üzmez, çıkışta Adliye'nin arka kapısını kullandı. Kendisine yöneltilen soruları yanıtız bırakan Üzmez, sadece "Allah

birdir" demekle yetindi. Duruşmaya B. Ç. anne ve babası da katıldı.

Onlarca Kadın Avukat Katıldı

Atatürkçü Kadın Dernekleri'nin 1000 imza ile davaya müdahil olmak istediği duruşmayı, Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu Sözcüsü Mersin Baro Başkanı Harika Levent, Mersin Barosu'ndan 11, Çanakkale Barosu'ndan 2 ve Bursa Barosu'ndan çok sayıda avukat cübbeleriyle 'gözlenci' olarak izledi.

Cumhuriyet, 17. 12. 2008

DAVADA İLGİNÇ İDDİALAR

Üzmez'e Tutuklama İstemi Reddedildi

LEVENT GENCELLİ

BURSA - Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'in 14 yaşındaki B. Ç'ye cinsel saldırı suçuyla yargılandığı duruşmada tutuklama talebi reddedildi. Mahkeme, B. Ç. hakkındaki tartışmalı Adli Tıp Kurumu raporunun da yenilenmesine karar verdi.

Davanın dünkü duruşmasına Üzmez de katıldı. Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu tarafından mahkemeye sunulan dilekçede ilginç iddialar yer aldı. Dilekçede, "Dosyada 28 Ekim 2008 tarihli bir ihbar dilekçesi bulunuyor. Dilekçenin içeriğinde Adli Tıp Kurumu Başkanlığı ile Vakit gazetesi arasında rapor konusunda görüşmeler yapıldığı ve bu görüşmelere ilişkin telefon kayıtlarının olduğu vb. bilgiler yer almıştır. Bu durumun araştırılması maddi gerçeğin ortaya çıkarılması açısından önem arz etmektedir" denildi.

Üzmez'e kötü haber!

Küçük kıza cinsel tacizde bulunmakla suçlanan Vakit Gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez, bugün bir kez daha hakim karşısına çıktı. Mahkeme B. Ç hakkında Adli Tıp kurumundan yeni bir rapor isterken müdahil avukatların tutuklama istemi reddedildi.

14 yaşındaki B. Ç'ye cinsel tacizde bulunduğu suçlamasıyla yargılanan ve 6 ay tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılan Hüseyin Üzmez, bugün bir kez daha hakim önüne çıktı. Sabah erken saatlerde avukatları ile duruşmaya gelen Hüseyin Üzmez duruşma saatinde mahkemeye girdi. Bursa Adliyesi'ne avukatlarıyla birlikte gelen Üzmez, gazetecilerin sorularını yanıtızsız bırakarak, duruşmanın yapılacağı 4. Ağır Ceza Mahkemesi salonuna geçti.

MAHKEME YENİ RAPOR İSTEDİ TUTUKLAMA İSTEMİNİ KABUL ETMEDİ

Duruşmada müdahil avukatların istemlerini değerlendiren mahkeme heyeti Üzmez'in serbest bırakılmasına neden olan Adli Tıp raporuna yapılan itirazları değerlendirdi. Yazar Hüseyin Üzmez'in "çocuğun cinsel istismarı" suçundan yargılandığı davada mağdur çocuk B. Ç'nin, hakkında yeniden rapor düzenlenmesi için Adli Tıp Genel Kurulu'na gönderilmesine karar verildi.

Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 14 yaşındaki B. Ç'nin "Hüseyin Üzmez tarafından kendisine karşı işlenen fiilden dolayı bedensel ve ruhsal sağlığının bozulup bozulmadığı yönünde" Adli Tıp Genel Kurulu'na gönderilip yeniden rapor düzenlenmesini kararlaştırdı. Ayrıca müdahil avukatların Hüseyin Üzmez hakkındaki tutuklama istemini de reddetti.

KADIN HUKUKÇULAR GÖZLEMCİ OLARAK KATILACAK

Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) üyelerinin, Üzmez'in yargılandığı davaya göz-

lemci olarak katılacağı bildirildi. TÜBAKKOM Dönem Sözcüsü ve Mersin Barosu Kadın Hukuku Komisyonu Başkanı avukat Harika Levent, davanın bugünkü duruşmasından önce gazetecilere yaptığı açıklamada, TÜBAKKOM olarak, Hüseyin Üzmez ve Livaze Ç'nin "mağdurun beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde zincirleme olarak çocuğa karşı cinsel saldırı ve cinsel istismar" suçundan sanık olduğu davanın gözlemcisi olmaya karar verdiklerini belirtti.

Levent, komisyonun "gözlemci" sıfatının dayanağını, Anayasa, Türk Ceza Kanunu, Avukatlık Kanunu, Türkiye Barolar Birliği Yönetmeliği ve TÜBAKKOM yönergesi ile Türkiye'nin uygulamayı taahhüt ettiği uluslararası sözleşmeler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi, BM Genel Kurulu kararlar ve BM "Çocuklara Uygun Bir Dünya" oturumu sonuç belgesinden aldığını ifade etti.

YAKLAŞIK BİN KİŞİ MÜDAHİL OLMAK İSTEDİ

ATAK Derneği Yönetim Kurulu üyeleri, davanın bugünkü duruşmasından önce, bine yakın kişinin davaya müdahil olma talebini Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne iletti.

Yönetim kurulu üyeleri ile birlikte Bursa Adliye Sarayı'na gelerek bin kişinin imzasını taşıyan "müdahil olma" dilekçesini mahkemeye veren ATAK Yönetim Kurulu Başkanı Leyla Özlem Demir, başvurunun ardından gazetecilere yaptığı açıklamada, 14 yaşındaki B. Ç'nin cinsel istismarıyla ilgili davada özellikle Adli Tıp Kurumu raporuyla gelişen olayların, toplumda mağduriyet algısının oluşmasına neden olduğunu savundu.

Demir, devlet koruması altına alınan B. Ç'nin şu anda herkesin çocuğu konumunda olduğunu dile getirerek, şunları söyledi: Talebimiz, Anayasa'nın 41. ve 50. maddeleri, 4055 sayılı kanun, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 19, 34 ve 36. maddeleri gereğince, Bursa 4. Ağır Ceza

Mahkemesi'nde görülmekte olan kamu davasına "sade vatandaş" kimlikleriyle başvuran bin kişinin katılma taleplerinin kabulü ile sanıkların söz konusu suçtan cezalandırılmalarına, çocuğun en yüksek çıkarlarının öncelikle olarak gözetilmesini garanti edecek biçimde karar verilmesi şeklindedir.

TAKVİM GAZETESİ

Üzmez Bu Kez Üzülecek

Cinsel istismardan 6 ay hapis yattıktan sonra tartışmalı bir raporla kurtulan Hüseyin Üzmez'e yargıdan şok. . . Mahkeme, Adli Tıp'tan yeni rapor istedi.

14 yaşındaki B. Ç. 'ye cinsel istismarda bulunduğu iddiasıyla tutuklanan ancak Adli Tıp Kurumu'nun verdiği raporla 6 ay sonra tahliye olan Hüseyin Üzmez, 3. kez hakim karşısına çıktı.

Rapora Suçlama

Davanın görüldüğü 6. İhtisas Mahkemesi'nin hakimi 18 Temmuz'da verilen raporun gerçeği yansıtmadığını ve heyette çocuk psikoloğu bulunmadığı için Adli Tıp'tan yeni rapor istenmesine karar verdi. B. Ç. 'nin ailesi Üzmez'den davacı olmadı.

Üzmez'i Üzen Karar

'Çocuğa cinsel istismar' suçundan ikinci duruşmada tahliye edilen Hüseyin Üzmez, dün hakim karşısına çıktı. Mahkeme heyeti, Adli Tıp Kurumu'ndan B. Ç. için yeni rapor istedi.

Bursa'nın Mudanya ilçesinde ünlü yazar Hüseyin Üzmez, 26 Nisan'da düzenlenen operasyonla, 14 yaşındaki B. Ç.'ye 'cinsel istismarda bulunduğu' iddiasıyla tutuklanmıştı. Hakkında 25 yıl hapis istemiyle dava açılan Üzmez, Adli Tıp Kurumu'nun, "Çocuğun ruh sağlığı bozulmamıştır" raporu

üzerine ikinci duruşmada tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştı.

B. Ç. Duruşmaya Katılmadı

"Cinsel istismar" suçundan haklarında dava açılan tutuksuz sanıklar Üzmez ve mağdur çocuğun annesi Livaze Ç. (36), dün hakim karşısına çıktı. Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmaya, Sosyal Hizmetlerce koruma altına alınan B. Ç. katılmadı. Mahkeme heyeti, Üzmez'in tutuklanması için davaya müdahil olmak isteyen Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu (TÜBAKKOM) üyelerinin ve Atatürkçü Düşünce Kolları'nın talebini reddederken, GÖZLEMCİ SIFATIYLA KATILMALARI KABUL EDİLDİ. Bursa Barosu ve SHÇEK'in müdahil olma talebini ise kabul etti.

'Tutuklansın' Talebine Red

Mağdur çocuğun avukatı Nevin Cambaz, B. Ç. 'nin yaşının 15'ten küçük olduğunu belgelendiğini söyleyerek, sanıkların tekrar tutuklanmasını istedi. Mahkeme heyeti ise sanıklar hakkındaki tutuklama talebini reddederken, İstanbul Adli Tıp Kurumu 6. İhtisas Dairesi'nin verdiği raporun 'yok' sayılıp, mağdur B. Ç. 'nin İstanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'nda yeniden muayene edilmesine karar verdi. Duruşma, eksik evrakların tamamlanması amacıyla 10 Şubat'a ertelendi.

RADİKAL GAZETESİ

Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez, duruşma çıkışında soruları yanıtızsız bırakırken "Allah birdir" dedi. FOTOĞRAF: EMRE KOŞAK / DHA

17/12/2008

'14 yaşındaki B. Ç. 'ye cinsel istismar'dan yargılanan Üzmez'i tahliye ettiren Adli Tıp raporunu 'yok' sayan mahkeme yeniden tutuklama talebini reddetti

BURSA - 14 yaşındaki B. Ç. 'ye 'cinsel istismarda bulunduğu' gerekçesiyle tutuklanan Vakit gazetesi yazarı Hüseyin Üzmez'in tahliyesini sağlayan Adli Tıp raporunu mahkeme 'yok' saydı. Ancak mahkeme Üzmez'in yeniden tutuklanması talebini reddetti.

76 yaşındaki Üzmez, küçük kıza cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle yedi buçuk ay önce tutuklanmıştı. Mahkeme, altı ay hapis kalan Üzmez'i 28 Ekim'deki ikinci duruşmada İstanbul Adli Tıp Kurumu 6. İhtisas Dairesi'nin "B. Ç. 'nin yaşananlardan dolayı beden ve ruh sağlığı bozulmamıştır" yönündeki raporuna dayanarak tahliye etmişti. Tartışma yaratan bu rapor ve tahliyenin ardından Üzmez, dün Bursa 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 3. kez hâkim karşısına çıktı.

Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nce koruma altına alınan B. Ç. 'ye Bursa Barosu'nca tahsis edilen avukat Nevin Cambaz ile baba Bekir Ç. 'nin hazır bulunduğu yargılamada, 25 yıla kadar hapsi istenen Üzmez, avukatları Bülent Demir, Bayram Sabah, Emir Ali Kav ile 'kızını fuhuşa teşvik' suçundan 15 yıla kadar hapsi istenen B. Ç. 'nin annesi tutuksuz sanık Livaze Ç. de katıldı.

Atatürkçü Kadın Dernekleri'nin 1000 imza ile davaya müdahil olmak isteği mahkemece reddedildi. Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu Dönem Sözcüsü Mersin Baro Başkanı Harika Levent, Mersin Barosu'ndan 11, Çanakkale Barosu'ndan iki ve Bursa Barosu'ndan çok sayıda avukat 'gözlemci' olarak duruşmayı izledi.

Duruşmada B. Ç. 'nin avukatı Cambaz, İnegöl Devlet Hastanesi'nde 7 Nisan 1994 tarihinde dünyaya gelen müvekkilinin daha önce bulunamadığı belirtilen, ardından mahkemeye ulaştırılan doğum kayıtlarından, olay günü 15 yaşından küçük olduğunun belgelendiğini belirtti. Üzmez'e verilecek cezanın artabileceğine dikkat çeken Cambaz, sanığın tekrar tutuklanmasını talep etti.

Avukat Cambaz, İstanbul Adli Tıp Kurumu 6'ncı İhtisas Dairesi'nin jet hızıyla, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı tarafından 18 Temmuz 2008'de verilen raporun aksine hazırladığı raporun 'yok' olarak kabul edilmesini de talep etti.

Mahkeme, duruşmayı 10 Şubat 2009'a ertelerken, Hüseyin Üzmez'in tutuklanma talebini reddetti. Atatürkçü Kadın Dernekleri'nin müdahil olma taleplerini geri çeviren mahkeme heyeti, Bursa Barosu ve Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün aynı taleplerini kabul etti. Mahkeme İstanbul Adli Tıp Kurumu 6'ncı İhtisas Dairesi'nin verdiği raporun 'yok' sayılıp, mağdur B. Ç. 'nin İstanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulu'nda yeniden muayene edilmesine de karar verdi. (dha)

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
KADIN HAKLARI HUKUKU KOMİSYONU
(TÜBAKKOM)
9. DÖNEM 5. YÜRÜTME KURULU

ÇALIŞMALARINDAN
GÖRÜNTÜLER

TÜBAKKOM

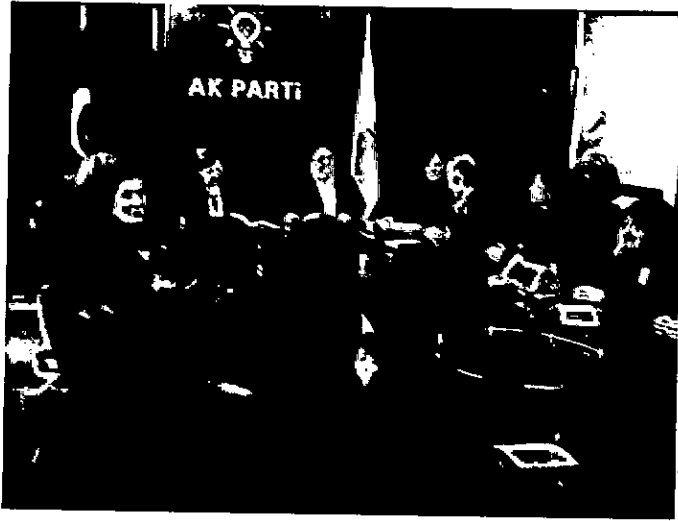

TÜBAKKOM

Bariş Manço Caddesi 1366. Sokak No: 3 06520 Balgat / Ankara
Tel: (+90.312) 292 59 00 (Pbx) Faks: (+90.312) 286 55 65
web: www.barobirlik.org.tr • e-posta: yayin@barobirlik.org.tr